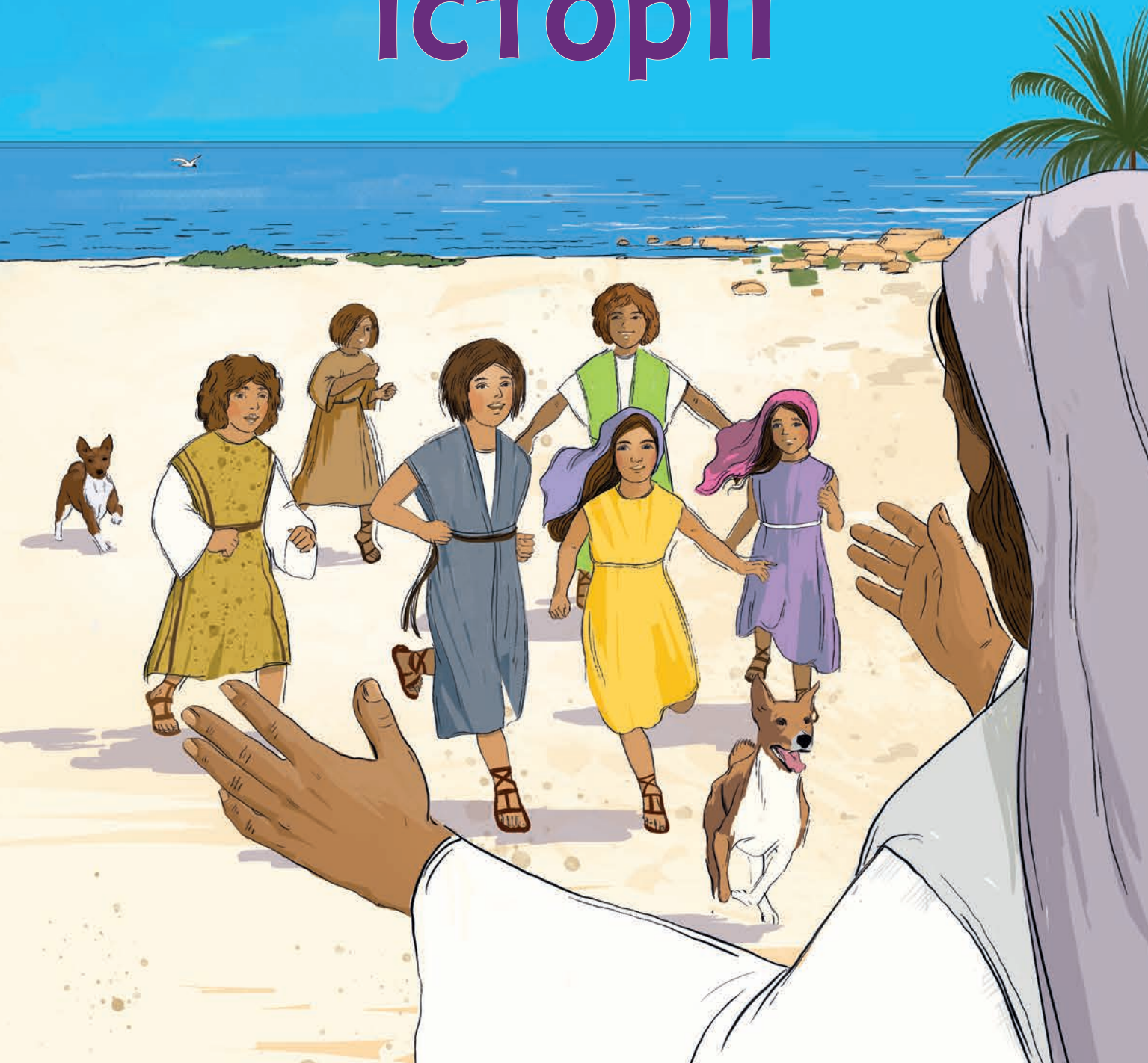

Бібліотека журналу «Стежинка»

Біблійні історії

Бібліотека журналу «Стежинка»

Вальдемар Цорн

БІБЛІЙНІ ІСТОРІЇ

Художник Яків Бурда

УДК 821.161.1(430)06-97

Ц81

Цорн В.

Ц81 Біблійні історії (Б-ка журналу «Стежинка»). — К.: Світло на Сході, 2023. — 240 стор., іл.

Книжка знайомить дітей з основними подіями біблійної історії. Її упорядковано переважно з публікацій журналу «Стежинка» різних років.

Для дітей молодшого та середнього шкільного віку.

Вид. № 02.424

ISBN 978-3-949694-28-8 (Нім.)

ISBN 978-617-7554-22-5 (Укр.)

© «Світло на Сході», 2023,
укр. переклад

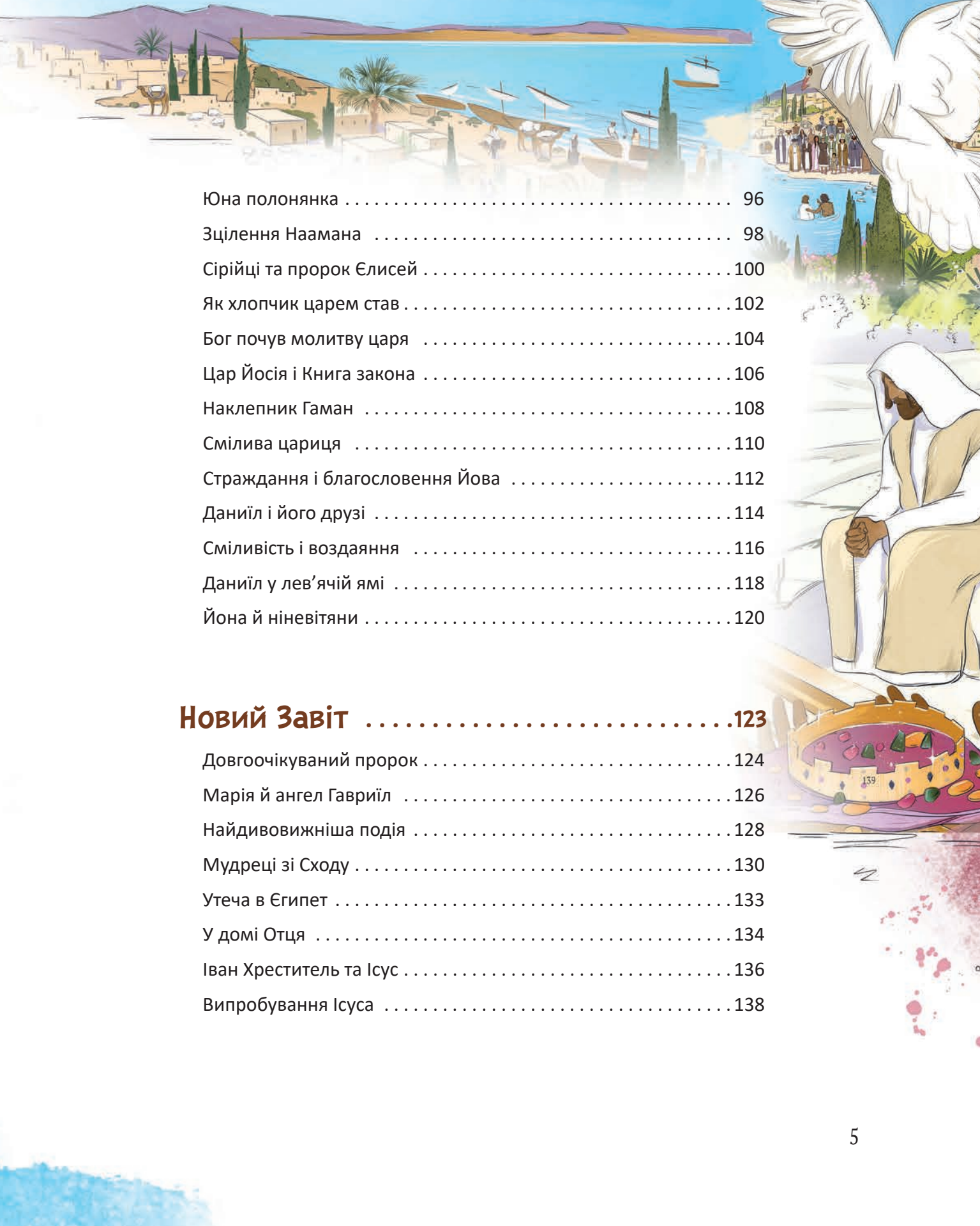

Зміст

Старий Завіт	9
Сім днів творіння	10
Створення людини	12
Гріхопадіння	14
Перше вбивство	16
Послух Ноя	18
Великий потоп	20
Вавилонська вежа	22
Батько всіх, хто вірує	25
Наречена для Ісаака	26
Ісав та Яків	28
Гнів Ісава	30
Доручення Ісаака Якову	32
Повернення на батьківщину	34
Рувим і Йосип	36
Йосип у домі Потіфара	38
Йосип відкривається братам	40
Народження Мойсея	42
Покликання Мойсея	44
Мойсей і фараон	46

Диво на Червоному морі	48
Хліб із неба	50
Закон на кам'яних таблицях	52
Намет для зустрічі з Богом	54
Розвідники	56
Помічник Мойсея	58
Перехід через Йордан	60
Падіння Єрихона	62
Небезпечне багатство	64
Пісня Девори	66
Гедеон і мідіянці	68
Рут і Боаз	70
Випроханий у Бога	72
Саул – перший цар Ізраїлю	74
Помазання Давида на царство	76
Давид і Голіаф	78
Вибір Йонатана	80
Два царі в печері	82
Бунт Авесалома	84
Вірну людину пізнаєш у лиху годину	86
Загибель Авесалома	88
Мудрість царя Соломона	90
Ілля й удова із Сарепти	92
Два пророки	94

Юна полонянка	96
Зцілення Наамана	98
Сірійці та пророк Єлисей	100
Як хлопчик царем став	102
Бог почув молитву царя	104
Цар Йосія і Книга закона	106
Наклепник Гаман	108
Смілива цариця	110
Страждання і благословення Йова	112
Даниїл і його друзі	114
Сміливість і воздаяння	116
Даниїл у лев'ячій ямі	118
Йона й ніневітяни	120

Новий Завіт

Довгоочікуваний пророк	124
Марія й ангел Гавриїл	126
Найдивовижніша подія	128
Мудреці зі Сходу	130
Утеча в Єгипет	133
У домі Отця	134
Іван Хреститель та Ісус	136
Випробування Ісуса	138

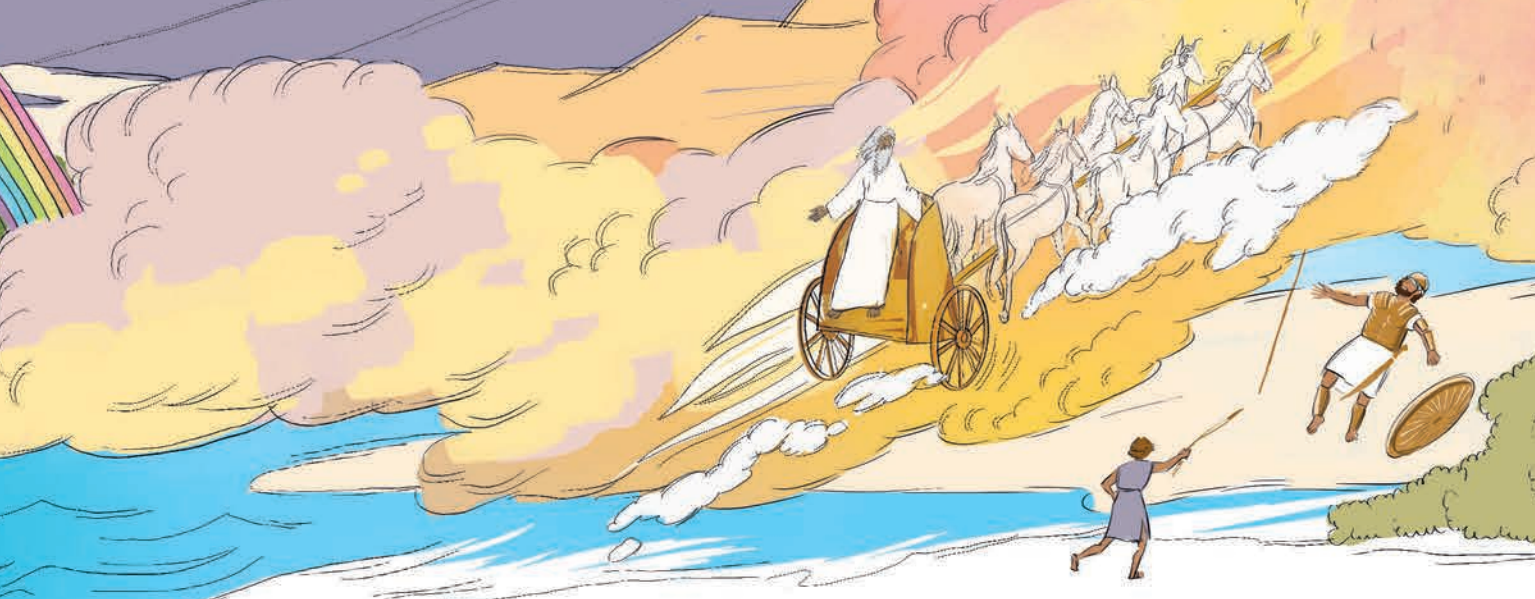

Натанаїл та Ісус	140
Вони пішли за Ісусом	142
Матвію, іди за Мною!	144
Розмова Ісуса з Никодимом	146
Зцілення сина царедворця	149
Зцілення паралізованого	150
Нарешті здоровий!	152
Зцілення в суботу	154
Сотник і його слуга	157
Воскресіння вдовиного сина	158
Ісус гостює в Симона	160
Притча про сіяча	162
Купець і перлина	164
Ісус утихомирює бурю	167
Воскресіння дочки Яіра	168
Милосердний самарієць	170
Марія з Витанії	172
Диво з п'ятьма хлібинами та двома рибинами	174
Той, Хто ходить по воді	176
Зцілення дочки ханаанки	178
Зцілення сліпого	180
Притча про блудного сина	182
Лише один прославив Бога	184
Воскресіння Лазаря	186
Ісус і діти	188

Багатий юнак	191
Цар і боржник	192
Навернення Закхея	194
Урочистий вхід Ісуса в Єрусалим	196
Розмова Ісуса з учнями про останній час	198
Відречення Петра	200
Ісус перед Пилатом	202
Найпохмуріший день в історії світу	204
Ісус воскрес!	206
Чи любиш ти Мене?	209
Вознесіння Ісуса	210
Проповідь апостола Петра	212
Сила імені	214
Сміливий дякон	216
Пилип та ефіопський вельможа	218
Світло зупинило переслідувача	220
Тавита	222
Сотник Корнелій	224
Варнава і Павло	226
Апостол Павло у Филипах	228
Жертовник невідомому Богу	230
Подорож Павла в Єрусалим	232
Цар, який прогавив час	234
Апостол Павло на шляху до Рима	236
Що буде з цим світом	238

Старий Завіт

Біблія складається з двох частин: Старого Завіту й Нового Завіту. Старий Завіт – це збірка із 39 книг. Найдавнішим – близько 4000 років, останнім – близько 2500 років. Ці книги написані для євреїв і євреями івритом, їхньою стародавньою мовою. Лише деякі невеличкі частини Старого Завіту написані арамейською мовою.

Деякі книги написані у формі історичної оповіді, інші містять пророцтва, які Бог через людей послав Своему народові. Старий Завіт містить ще збірки пісень і молитов, а також зібрання мудрих висловів. Усі ці книги Старого Завіту є Словом Божим. Це звернення до всіх людей. Усе, що написано в Біблії, є важливим і необхідним.

Прочитавши ці історії, ви познайомитеся з найважливішими біблійними подіями та героями.

Сім днів творіння

Буття, 1

Порожньо. Геть порожньо. Так порожньо, що й уявити неможливо. Немає ні неба, ні зірок, ні Місяця, та й самої Землі немає. Немає Всесвіту. Але є Бог. І Бог створив небо та Землю. Його Святий Дух, як розповідає нам Біблія про початок усього, відвідав Землю, що була порожньою. Нічого на ній не було.

Тоді Бог промовив:

– Нехай буде світло!

І раптом стало ясно. З'явилося світло. І Бог відокремив світло від темряви. Світло Він назвав днем, а темряву – ніччю. Так пройшов перший день творіння.

Потім Бог утворив небозвід. Він виокремив воду на Землі від води, яку помістив над небозводом. І сталося так. І назвав Бог небозвід небом. Так пройшов другий день творіння.

І промовив Бог:

– Хай збереться вода, що під небом, в одне місце, і хай з'явиться суша!

Так і сталося. Бог назвав суходіл землею, а зібрану воду – морями. І наказав Бог, щоб земля зростила різну зелень, траву, дерева плодовиці... Бог створив рослини, які розсівають насіння за родом своїм. І вкрилася земля рослинністю. І побачив Бог, що це добре. Так пройшов третій день творіння.

Наступного дня Бог наказав з'явитися на небі світилам для освітлення Землі. І все небо засяяло безліччю зірок. І створив Бог два небесні світила, Сонце та Місяць, щоб одне освітлювало Землю вдень,

а інше – вночі. Це також дуже сподобалося Богові. Гарним усе стало. Так пройшов четвертий день творіння.

У п'ятий день творіння Бог створив риб і птахів, усіляких плазунів, що живуть у воді. І благословив Бог усіх їх і промовив:

– Плодіться й розмножуйтеся, наповнюйте воду в морях, а птахи нехай множаться на землі!

А шостого дня за словом Бога земля вивела всіляких тварин, що живуть на землі, різних звірів і худобу за їхнім родом. І побачив Бог, що це добре. Тоді Бог сказав:

– Створімо людину за Нашим образом і за Нашою подобою.

І поставив Бог людину над усім творінням, паном над усіма тваринами та птахами й рослинним світом. Бог створив людей: чоловіка й жінку. Благословляючи їх, Він сказав:

– Плодіться і множтеся, та наповнюйте землю, володійте нею.

І оглянув Бог усе, що Він створив, і все було дуже добре. Так закінчився шостий день творіння.

За шість днів були створені за словом Бога небо і Земля й усе, що на небі та на Землі. А сьомого дня Бог відпочив від усіх справ Своїх та освятив сьомий день.

Як ти вважаєш?

1. Що створив Бог у перший день?
2. Які світила Бог створив у четвертий день?
3. Що робив Бог сьомого дня?

Створення людини

Буття, 2

Коли ще нічого не було, був Бог. Він був, є і буде завжди. Бог вирішив створити те, що ми називаємо Всесвітом. Він створив час і простір, світло й нашу планету, Сонце й Місяць. А потім упорядкував усе на Землі: створив океани й материки, різні дерева і трави, населив моря рибами та всім, що мешкає у воді, а землю – різними чудовими тваринами. Бог подивився на все Своє творіння і мовив:

– Чудово! А тепер Ми створимо людину за образом і подобою Нашою.

Бог узяв трохи глини і зліпив із неї людину. Тому першу людину звать Адам, тобто той, кого взяли із землі. Потім Бог вдихнув в Адама дихання, і людина ожила. Дуже сподобалося Богові те, що в Нього вийшло. І Він сказав:

– Недобре людині бути самотній.

Бог показав Адамові всіх тварин, яких Він створив, і наказав йому дати їм усім назви. Але серед тварин не знайшлося жодної, яка Адаму була би помічником.

І тоді Бог навів на Адама глибокий сон. Коли чоловік міцно заснув, Бог узяв у нього одне ребро та створив із нього... жінку! Адам прокинувся, побачив її й дуже зрадів.

– Ось хто точно мені підходить! – напевно, вигукнув він.

Адам назвав жінку Єва, що означає «життя».

Аби перші люди мали місце для проживання, Бог насадив сад, у якому росло багато прекрасних дерев. А щоб Адам і Єва мали чим займатися, Господь доручив їм доглядати сад та охороняти його. Бог створив увесь Всесвіт для людини, а коли закінчив, сказав:

– Усе дуже добре!

Бог щодня спілкувався з Адамом і Євою, гуляючи з ними прекрасним квітучим садом. Сад цей називається Едемом або, як нам звичніше його називати, раєм.

Як ти вважаєш?

1. Для кого створено Землю й увесь Всесвіт?
2. Як звали перших людей?
3. Де Бог поселив перших людей і що Він наказав їм робити?

Гріхопадіння

Буття, 3

На Сході, де течуть річки Тигр і Євфрат, Бог насадив надзвичайний сад із гарними плодовими деревами. Адам із Євою гуляли садом, частувалися смачними плодами, милувалися квітами і раділи співу дивовижних птахів.

– Від усіх дерев у саду можеш їсти, а від дерева пізнання добра і зла не їж, – наказав Бог Адаму. – Того дня, коли скуштуєш плоди від цього дерева, – помреш.

Одного разу Єва, прогулюючись садом, опинилася поблизу дерева пізнання добра і зла. Аж тут і змії, який був найхитрішим із тварин, з'явився.

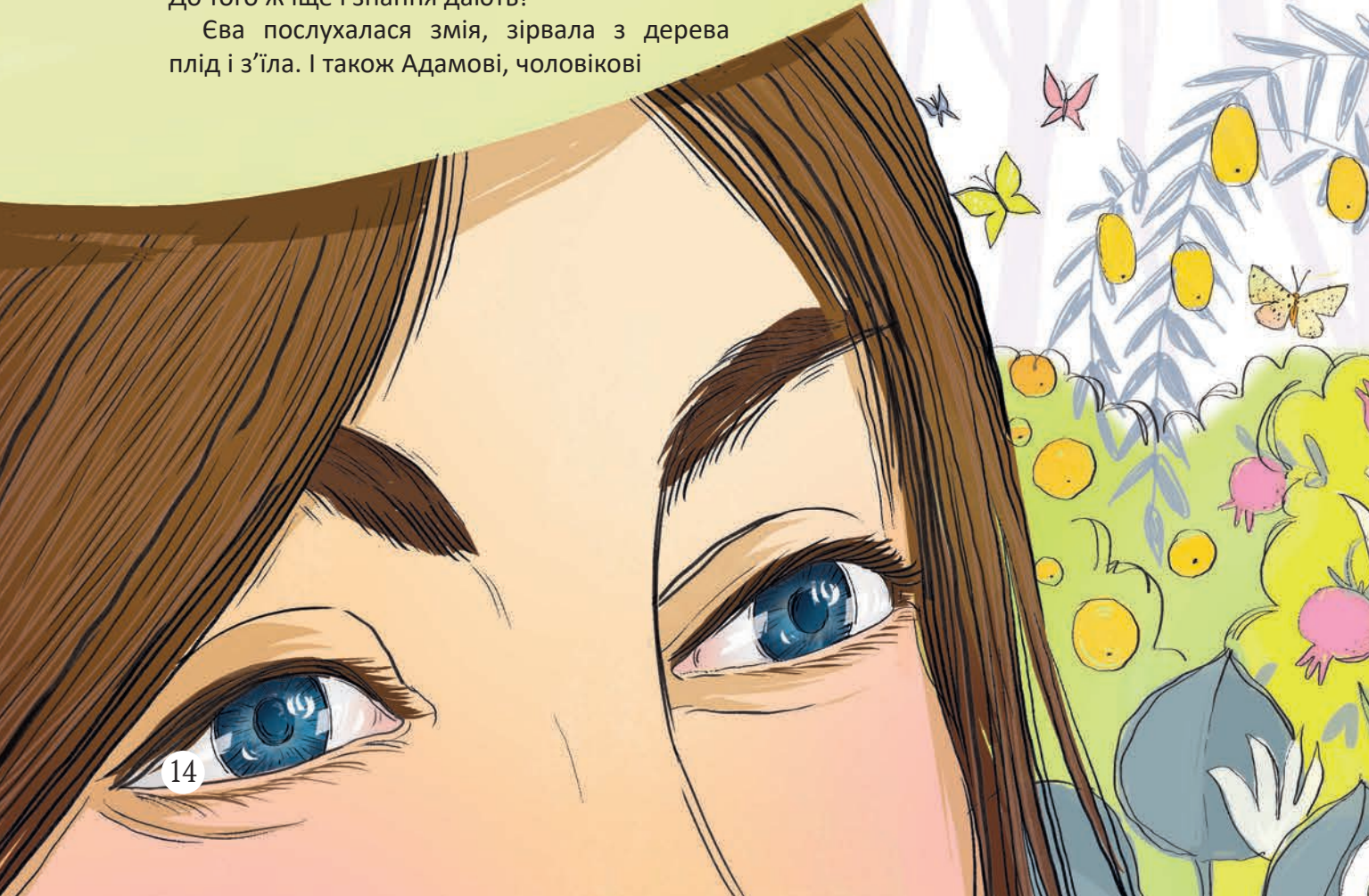
– Що, не можна тобі плодів із дерев саду? – запитав він єхидно.

– Можна, – відповіла Єва. – Тільки з цього дерева не можна їсти плодів і навіть торкатися не можна, інакше помремо.

– Ні! Ви не помрете, – прошипів їй на вухо змії. – Бог не хоче, щоб ви були як Він і знали, що добро, а що зло.

Єва слухала, дивилася на дерево, а плоди такі привабливі! Вони здалися їй надзвичайно смачними, ароматними... До того ж іще і знання дають!

Єва послухалася змія, зірвала з дерева плід і з'їла. І також Адамові, чоловікові

своєму, жінка дала плід із дерева пізнання добра і зла, і він з'їв. Не Бога послухалися Адам та Єва, а змія і... згрішили. Не слухатися Бога – це перший гріх.

З'ївши плід від дерева, Адам і Єва раптом помітили, що вони, виявляється, голі. Засоромилися люди своєї наготи. Тому з листя смоківниці зробили собі пов'язки на стегна. А надвечір, побачивши в саду Господа Бога, вони сховалися за деревами.

– Адаме, де ти? – покликав Бог.

– Я побачив Тебе в саду і злякався, адже я голий, – відповів Адам.

– Що ж ти зробив?! – докорив Бог Адамові. – Ти їв від забороненого дерева...

– Так, дружина, яку Ти дав мені, дала мені цей плід, і я їв...

Загалом Адам скинув провину на Єву, а Єва – на змію.

– Ви не можете залишатися в раю, – промовив Бог. – Відтепер будете в тяжкій праці добувати собі хліб.

І стали перші люди смертними, і вигнав Бог Адама та Єву з Едемського саду.

Як ти вважаєш?

1. Плодів якого дерева Адаму та Єві не можна було їсти?
2. Хто спокусив Єву з'їсти заборонений плід?
3. Яким першим гріхом згрішили Адам і Єва?

Перше вбивство

Буття, 4

Світ був зовсім юним, і перші люди ще добре пам'ятали пречудовий сад, з якого їх вигнали. А тепер їм, їхнім дітям й онукам доводилося в поті чола добувати собі їжу. Дехто зайнявся розведенням худоби, інші стали орачами й засівали землю. Так Каїн, старший син Адама та Єви, був землеробом, а його брат Авель розводив овець. Від своїх батьків хлопці знали, що є Бог, але між Богом і ними – непереборна перешкода: гріх.

Урожай того року вродив добрий, і Каїн вирішив принести жертву Богові, Якого боявся. Він пожертвував плоди з поля. Натомість Авель, усвідомлюючи свою гріховність і потребу у прощенні, приніс за себе в жертву ягнятко зі свого стада.

Бачачи віру Авеля, Бог прийняв його жертву, а жертву Каїна – ні. Лютою заздрістю наповнилося серце Каїна, коли він побачив, що жертву Авеля Бог прийняв, а його – відкинув. А де заздрість, там і все погане.

Бог бачив, що назріває щось страшне, тому вирішив застерегти Каїна.

– Каїне! – звернувся Бог до хлопця. – Чому ти такий похмурий? Стережися! Те, що ти зараз відчуваєш, – гріх. Якщо ти його не переможеш – буде біда.

Однак Каїн не звернув уваги на слова Господа, бо був сповнений зла. Так і ходив він із заздрістю в серці.

Якось Каїн запропонував Авелю:

– Ходімо на пасовище.

Авель, нічого не підозрюючи, погодився. Щойно вони дісталися поля, Каїн убив брата. Так земля була опоганена першим убивством.

Бог знову звернувся до Каїна із запитанням:

– Каїне, де твій брат?

– Не знаю. Хіба ж я сторож братові моєму? – відповів Каїн.

Тоді Бог вигукнув:

– Що ти накоїв? Ось ти пролив кров брата свого. Тепер усе життя блукатимеш, працюватимеш на полі, а земля заростатиме бур'яном...

– Покарання моє важче, ніж можна знести, – заперечив Каїн і пішов подалі від того місця, де Господь йому відкривався, аби більше не чути Його голосу й навіть не думати про Нього.

Як ти вважаєш?

1. Хто був старшою дитиною в родині Адама та Єви?
2. Чим займалися Каїн та Авель?
3. Який гріх спричинив перше в історії світу вбивство?

Послух Ноя

Буття, 6-7

Людей на землі дедалі більшало. І почали вони ухилятися від послуху Богові. Від правителів до простих людей, від старих до дітей – серця всіх сповнилися зла.

І Бог вирішив допустити страшну повінь, в якій мали загинути всі, чие життя наповнилося злодіяннями та розпустою. А таким було життя всіх, окрім Ноя. Ной був одружений, мав трьох синів, які теж мали дружин. У його родині не було ні ворожнечі, ні насильства, ні гріха. Ной вірив Богу.

Якось Бог наказав Ною збудувати великий корабель. У ньому Господь мав намір під час повені врятувати сім'ю Ноя. Ной послухався Бога й розпочав будівництво. Досвіду чоловік, звичайно, не мав, але Бог повідомив йому все необхідне: ширину, довжину й висоту судна, кількість палуб, який матеріал використати і як зробити корабель водонепроникним. Загалом, усе, що треба знати для кораблебудування.

Ной будував досить довго, можливо, навіть 120 років. На той час люди жили дуже довго. Можна лише уявити, скільки з нього насміхалися сусіди, перехожі, приїжджі!

– Агов, старче! Ти що, по пісках на цьому кораблі плаватимеш? – можливо, казали одні.

Чи інші – своїм гостям:

– Ви вже бачили нашу місцеву пам'ятку? Є в нас один дивак, який далеко за містом корабель буде. Ходімо подивимося. Він його років зі сто вже буде. Кажуть, уже закінчує. Хотілося б знати, що він робитиме далі.

А Ной будував і будував. Яку довіру до Бога треба мати, щоб, попри всі ті глузування, обзивання, день у день продовжувати свою справу! А як почувалися його сини і невістки?

– Дивіться, дивіться! Ото Сим, Хам і Яфет зі своїми дружинами знову щось до свого корабля везуть. Я вже цілий тиждень спостерігаю за ними.

– А ви знаєте, скільки сіна вони заготовили? Що вони з усіма цими припасами робитимуть?

– Вони, напевно, зачиняться у своєму кораблі й до самої смерти чекатимуть, коли тут вода з'явиться!

– Ги-ги-ги! – не відставали від батьків у знущаннях над Ноем та його родиною хлопчачки та дівчиська на вулиці.

Але настав час, і Бог велів Ною зібрати свою сім'ю в ковчег (так у Біблії названо цей корабель) і помістити в ньому по парі від кожного виду тварин. Ной і це зробив. Коли всі зібралися в ковчезі, Бог Сам зачинив за ними єдині двері. І всі почали чекати.

День минув – нічого. Другий пройшов – нічого. Третій – і знову тиша. Аж сьомого дня на дах ковчеза впали перші дощові краплі. І раптом сталося таке-е! Загалом, почалася повінь, про яку Бог попередив єдину слухняну Йому людину на землі. Цю повінь Біблія називає потопом.

Як ти вважаєш?

1. Чому Бог вирішив знищити перший світ?
2. Як звали синів Ноя?
3. Що посприяло спасінню родини Ноя?

Великий потоп

Буття, 7-9

Дощ лив на землю сорок днів і ночей. Води прибувало все більше й більше: і з неба, і з-під землі! І це тривало сто п'ятдесят днів. На землі не залишилося жодної гори, яку б вода не вкривала. Вода затопила всю землю, і всі люди та звірі загинули.

А в ковчезі Ной, його сім'я та всі тварини перебували в безпеці. За сім місяців вода зійшла, і ковчег зупинився на Араратських горах. Через вікно нагорі Ной випускав спочатку ворона, який відлітав і повертався, не знаходячи достатньо сухого місця.

Потім Ной випустив голуба. Але й голуб повернувся до ковчеза. За тиждень Ной знову випустив голуба, і той увечері повернувся з оливковим листочком у дзьобі. Так Ной дізнався, що вода зійшла.

Ной почекав іще тиждень і знову випустив голуба, і птах уже не повернувся. Так люди в ковчезі дізналися, що земля висохла.

Бог промовив до Ноя:

– Вийдіть із ковчега ти й сім'я твоя і виведіть усіх тварин, нехай вони множаться і наповнюють землю.

І зробив Ной, як сказав йому Бог. Потім чоловік побудував жертвник Богові і приніс йому жертву подяки за спасіння своєї сім'ї. Богові була дуже приємна вдячність Ноя. Подяка людей завжди тішить Бога.

Коли Ной закінчив молитися, то побачив величезну прекрасну веселку від одного краю неба до іншого. І Господь пообіцяв Ною більше ніколи не знищувати життя на землі через потоп, і веселка буде знаком союзу, який Бог укладає з Ноем і його нащадками: люди повинні любити Бога та одне одного, а Бог обіцяв забезпечувати їх усім необхідним для життя. І Господь Свою обіцянку виконав.

Як ти вважаєш?

1. Скільки днів тривав потоп?
2. Що побачив Ной, коли вийшов із ковчега?
3. Що Бог пообіцяв Ною?

Вавилонська вежа

Буття, 11

На землі був лише один народ, і всі люди розмовляли однією мовою. Зібралися вони в Шінеарському краї й вирішили збудувати собі місто. Людей на землі ставало все більше й більше, й оселялися вони все далі й далі одне від одного. «Так ми розсіємося по всій землі, і ніхто вже не знатиме про тих, хто спершу жив у цій долині», – подумали люди й вирішили увічнити своє ім'я. Надумали звести велику вежу – заввишки аж до самого неба – і таким чином прославитися на віки.

І почали люди з глини виробляти цеглу та обпалювати її. Із цієї цегли вони заходилися будувати вежу. Усе вище й вище підіймалися її щаблі.

– Незабаром вежа буде такою високою, що вже ніхто й ніщо не зможе стати на нашому шляху до слави, – тішилися люди. – Ми будемо як боги.

Побачив Господь Бог, що люди почали погану справу й не відступлять від неї, і вирішив Він завадити їхнім діям. Але як зупинити тих, ким рухає така надмірна гордіня? І Господь Бог змішав мову людей, тож вони перестали розуміти одне одного, і... будівництво зупинилося.

Звідси, з долини річки Євфрат, люди розпоршились по всій землі. Місто, де зухвальці будували вежу, назвали Вавилон, тобто «змішання», бо там Сам Господь Бог змішав мову людей.

Як ти вважаєш?

1. *Що люди вирішили побудувати, аби прославитися?*
2. *Чи сподобалося це Богу?*
3. *Що зробив Бог для припинення будівництва?*

Батько всіх, хто вірує

Буття, 11-17

Після всесвітнього потопу минуло вже чимало років. Від синів Ноя пішло багато народів і племен, які розселилися по всій землі. Вони почали будувати міста і храми своїм богам, у яких вірили та яким поклонялися. В одному із цих стародавніх міст під назвою Ур, що в Месопотамії, жив чоловік, на ім'я Аврам. Він був одружений, а дітей не мав. Дружину його звали Сара.

Одного разу Бог звернувся до Аврама і промовив:

– Залиш своє місто, свій народ, своїх рідних і рушай до країни, яку не знаєш. Я поведу тебе в землю, яку дам тобі й нащадкам твоїм у вічне володіння.

Аврам повірив Богові. Він узяв дружину і старого батька й пішов угору за течією річки Євфрат. Пішов із ним і племінник Лот. Подолавши близько трьохсот кілометрів, вони дійшли до Вавилонської вежі, через яку Бог змішав мови людей. Пройшовши ще біля шестисот кілометрів, мандрівники зупинилися в місті Харан. Там помер Тара – батько Аврама.

Поховавши батька, Аврам рушив далі. Тепер його шлях лежав на південь. Коли Аврам із дружиною та племінником залишав Харан, йому вже було 75 років. Через певний час вони прийшли (а шлях їхній був дуже довгий) у Ханаанську землю. Жили на той час у тій землі ханаанці. Бог з'явився Аврамові знову й мовив:

– Авраме, поглянь на небо! (А відбувалося це вночі, і все небо було всіяне зорями.) Таке ж велике буде потомство твоє, що й не злічити. Його буде так багато, як піску на березі моря.

І хоч Аврам із Сарою дітей не мали, та чоловік повірив Богу! Цим дуже догодив Йому. Бог дав Аврамові нове ім'я – Авраам, що означає «батько багатьох народів». Дружині Авраама Бог також дав нове ім'я – Сарра, що означає «княгиня всього людства».

Господь показав чоловікові всю Ханаанську землю і пообіцяв, що Аврааму та його нащадкам належатиме ця земля. І поблагословив Бог чоловіка, промовляючи:

– Кожен, хто прокляне Авраама чи потомство його, буде проклятий, а хто благословить Авраама й потомство його, буде благословенний.

І знову повірив Авраам Богові й поставив жертовника, на якому приніс жертву Богові Всемогутньому.

Авраамові було майже сто років, коли Бог знову з'явився і сказав, що наступного року він матиме сина. І хоч Авраам уже так довго чекав, коли ж Бог виконає Свою обіцянку, чоловік знову повірив Йому. І Бог назвав Авраама своїм другом. Відтоді Авраам став батьком усіх, хто вірує. А за рік в Авраама та Сарри народився син Ісаак.

Як ти вважаєш?

1. В якому місті жили Аврам і Сара?
2. В яку землю за наказом Бога прийшов Аврам?
3. Чим Авраам догодив Богові?

Наречена для Ісаака

Буття, 24

Авраамові, родоначальнику народу Божого, було сто років, а Саррі – дев'яносто, коли в них народився син Ісаак, якого їм пообіцяв Бог.

Минули роки. Ісаак був слухняним сином, працюючим і дуже розумним. Його батько Авраам постарів. Якось Авраам покликав Еліезера, свого слугу, і звелів йому вирушити далеко на північ, до Месопотамії, до міста Нахора, де жила вся його рідня.

– Іди до наших родичів і пошукай серед них наречену для мого сина. Я не хочу, щоб він узяв собі дружину з народу, серед якого ми живемо: вони не знають істинного Бога.

– Як я дізнаюся, яка дівчина підходить Ісааку? – запитав Еліезер.

– Бог тобі на неї вкаже, – впевнено відповів Авраам.

Еліезер майже два тижні був у дорозі, перш ніж дістався міста, в якому колись жив Авраам і де він багато років тому залишив свого брата і всю свою рідню.

Еліезер зупинився перед містом і помолився до Бога.

– Господи, – сказав слуга, – Ти – Бог мого пана Авраама. Тож дозволь мені знайти сьогодні дружину для його сина, будь милостивий до мого пана Авраама. Ось я стою біля криниці, і молоді жінки з міста приходять сюди по воду. Я чекаю на знак, який укаже мені, яка з цих молодих жінок призначена Ісааку. Я скажу дівчині: «Прошу тебе, дай мені напитися з твого глека», і якщо вона відповість: «Пий, я і верблюдам твоїм наллю води», то знатиму, що вона і є та, яка призначена Ісааку, і що Ти милостивий до мого пана.

Слуга ще не закінчив молитися, як молода жінка, на ім'я Ревека, дочка Бетуїла, сина Мелхи та Нахора, брата Авраама, прийшла до криниці. На плечі вона тримала глечик для води. Дівчина була дуже вродлива. Підійшовши до криниці, вона наповнила свій глек водою.

Еліезер наблизився до неї і сказав:

– Прошу, дай мені напитися води з твого глека!

– Пий, пане, – знявши посудину з плеча, відповіла Ревека й подала пити. Напоївши його, вона сказала: – Я наллю води і твоїм верблюдам.

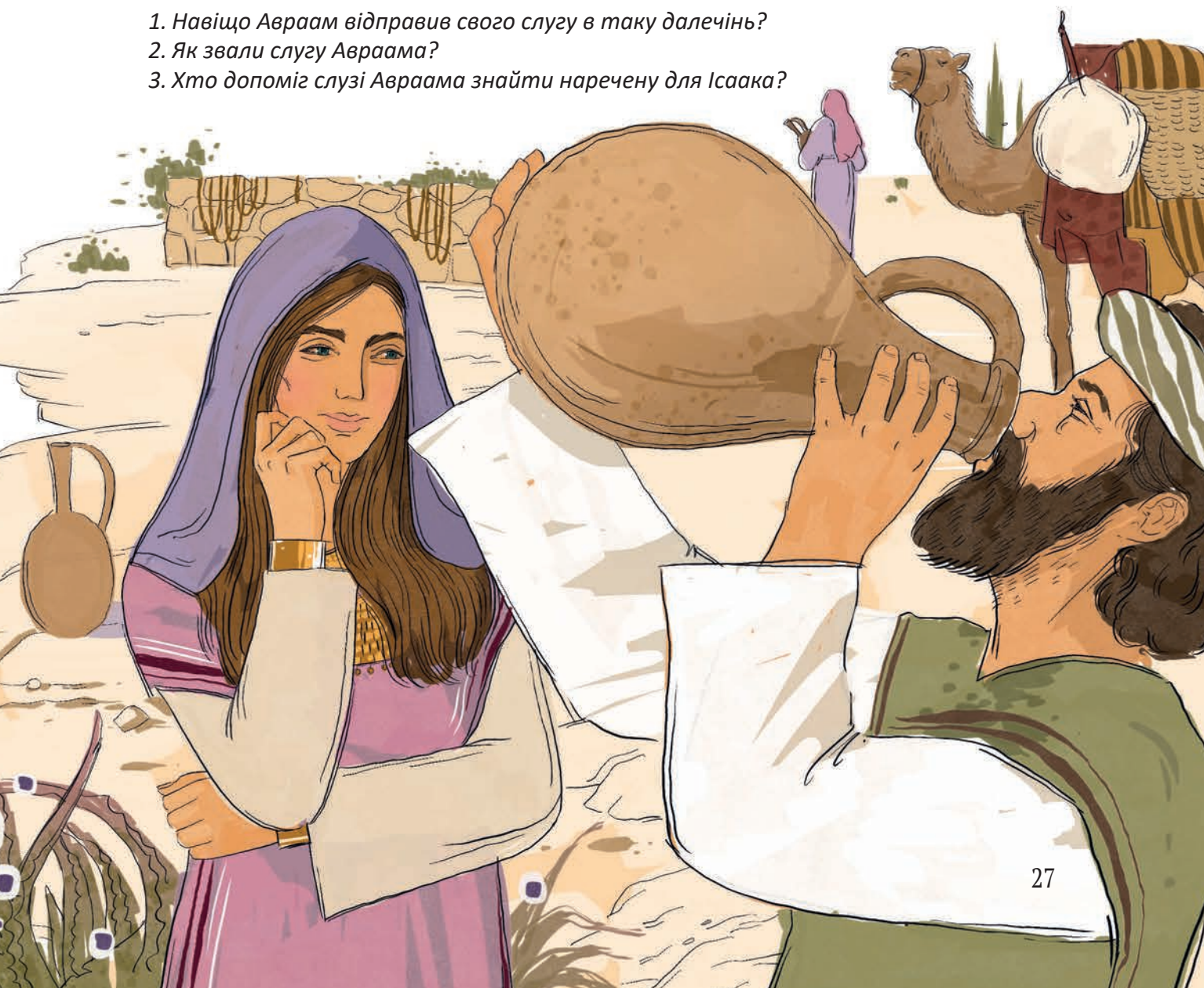
І відразу вилила всю воду зі свого глечика у верблюжу поїлку. Потім повернулася до колодязя, набрала ще води й напоїла всіх верблюдів. Слуга ж мовчки спостерігав за нею, бажаючи переконатися, що Господь дав відповідь і зробив його подорож успішною. Чоловіка дуже здивувало, наскільки швидко Бог відповів на молитву.

Коли верблюди напилися, слуга Авраама дав Ревеці золоті сережки і два золоті браслети. А дівчина розповіла, що вона дочка Бетуїла.

У домі Ревеки гостя радо прийняли. Того ж дня дівчина погодилася вирушити до далекої країни назустріч своєму сімейному щастю.

Як ти вважаєш?

1. Навіщо Авраам відправив свого слугу в таку далечинь?
2. Як звали слугу Авраама?
3. Хто допоміг слугі Авраама знайти наречену для Ісаака?

Ісав та Яків

Буття, 25

Ісааку, синові Авраама та Сарри, було сорок років, коли він одружився з Ревекою. Двадцять років вони не мали дітей. Однак Ісаак вірив, що Бог почує його молитви й дасть потомство. Адже Бог обіцяв Аврааму, що від нього піде великий народ, а точніше, безліч народів.

І ось, нарешті, Ісаак дізнався, що стане батьком, до того ж його дружина народить двійню. Дуже неспокійними були ще ненароджені немовлята. Ревеці іноді здавалося, що малюки в її животі б'ються. «Що ж буде потім, – міркувала вона, – якщо вже зараз вони такі немирні?»

Занепокоєна Ревека пішла до Божого пророка дізнатися, що Господь їй скаже. Бог відповів, що вона народить двох хлопчиків. Обидва будуть родоначальниками, але різних народів. І старший буде в підпорядкуванні у молодшого. Заспокоєна Ревека повернулася додому.

І ось настав час їй народити. Першим з'явився руденький хлопчик, увесь волохатий. Його назвали Ісавом. Потім, тримаючись за п'яту свого старшого брата, народився другий хлопчик. Його назвали Яковом.

Діти вирости. Ісав став сильним, сміливим і вправним мисливцем. У ті часи полювали за допомогою лука і стріл. Яків був радше мрійником, любив проводити час удома.

У Ісаака та його дружини Ревеки склалося так, що старший син був улюбленцем батька, а молодший – улюбленцем матері.

Якось Ісав, утомлений і голодний, повертався з невдалого полювання. Яків саме сидів перед шатром і варив юшку із сочевиці. Від запаху смачної їжі голод Ісава лише посилювався.

– Дай мені цього червоного, що ти там вариш, – попросив він Якова.

– А що ти мені даси натомість? – спитав його Яків.

– Що завгодно! – необачно відповів йому голодний Ісав.

– Тоді продай мені своє первородство!

– Навіщо воно мені, – не замислюючись, сказав Ісав, – коли я з голоду помираю?!
Бери!

– Присягнися!

– Клянуся! – відповів Ісав.

Яків налив Ісаву миску смачної червоної сочевичної юшки, ще й хліба подав. Ісав поїв, попив і пішов, ситий і задоволений, своєю дорогою.

Так Ісав необачно й нерозумно продав своє право первородства молодшому братові Якову за... сочевичну юшку. А в ті часи бути первістком у сім'ї мало особливе значення.

Як ти вважаєш?

1. Чому Ісаак вірив, що Бог дасть йому потомство?
2. Чи справдилися його очікування?
3. Що для Ісава було важливішим: негайно вгамувати голод або колись отримати від батька благословення первородного сина?

Гнів Ісава

Буття, 27

Ісаак, батько Ісава та Якова, був уже похилого віку, рідко виходив із дому, майже осліп і заслаб. Якось він покликав Ісава, свого старшого, і сказав:

– Сину мій, візьми сагайдак зі стрілами й лук і піди на полювання. Уполюй дичину і приготуй мені щось смачне. Я хочу тебе благословити.

– Гаразд, тату. Я спробую довго не затриматися, – радісно відповів Ісав.

Він знав, що благословення батька зробить його, Ісава, старійшиною роду. Ревека ж підслухала розмову Ісаака з Ісавом.

– Ісаак, батько твій, – сказала вона Якову, – хоче дати своє благословення Ісаву, брату твоєму. Але ж цьому не бути! Іди і принеси зі стада двох козенят. Я приготую батькові його улюблену страву, і він поблагословить тебе, а не Ісава.

– Але ж він мене впізнає! – злякався Яків.

– Не впізнає. Одягни вбрання Ісава, а руки твої ми прикриємо шкірою козеняти, щоб на дотик були схожими на волохаті руки твого брата.

Через деякий час смачний обід приготували. Яків із тремтливим серцем увійшов у намет до батька. Він одягнув святкове вбрання Ісава, а руки обмотав шкірою козеняти. Намет наповнився ароматом смачної їжі.

– Підійди, сину мій. Чи це ти, Ісаве, мій первістку? – запитав старець.

– Так, це я, твій син, – відповів Яків.

– Дивно, голос Якова, а запах Ісава, – промовив Ісаак. – Дай-но я торкнуся твоїх рук.

Відчувши волохатість, Ісаак заспокоївся і, поївши, поклав руки на Якова, благословив його, надавши право бути начальником їхнього роду й отримати подвійну частину в родинній спадщині.

У цей час Ісав готував для батька впольовану дичину. Приготувавши, він зайшов у намет і запропонував батьку скуштувати страву... Що там було, можна лише уявити! І плач Ісава, і прохання все ж таки благословити його, і засмучення батька... Із червоними від сліз очима і спотвореним від гніву обличчям вийшов Ісав із намету Ісаака, батька свого.

Стиснувши кулаки, Ісав сказав:

– Батько наш старий. Коли скінчаться його дні, я вб'ю цього ошуканця!

Зовсім забув Ісав, як він своє первородство продав братові за сочевичну юшку.

Побачивши розлюченого Ісава й почувши його погрози, Ревека вирішила відіслати Якова в далеку країну Месопотамію, місто Харан, до свого брата Лавана. І вона повідомила про це Ісаакові.

Як ти вважаєш?

1. Кого Ісаак хотів благословити?
2. Що зробила Ревека?
3. Хто отримав батьківське благословення і чому?

Доручення Ісаака Якову

Буття, 28-29

Після сумної історії благословення Якова Ісаак покликав сина у свій намет і сказав: – Я не хочу, щоб ти одружився з дівчиною з народу, серед якого ми живемо. Вирушай у далеку дорогу – у Харан. Там живуть наші родичі. Вони – свої люди. З їхнього роду обери собі дружину. Якщо послухаєшся, то Бог благословить тебе і розмножить твою сім'ю, і дасть тобі велике потомство, і населить воно всю землю, яку обіцяв Господь батькові нашому Аврааму.

Ісаак помолився за Якова, благословив його й відіслав до чужого краю за порадою Ревеки.

Яків послухався батька. За тих часів рідко хто наважився б заперечувати батькові. І ось хлопець вирушив. Настав вечір. Час пошукати місце для ночівлі. Яків натрапив на затишне місце, замість подушки підклав під голову камінь і заснув. І сниться йому сон: бачить він сходи до неба, ними ангели сходять і підіймаються, а зверху – Сам Бог. І чує Яків, як Бог йому обіцяє: «Заради батька твого Ісаака й заради Авраама, раба Мого, благословлю тебе й розмножу тебе, і в нащадках твоїх будуть благословенні всі народи землі».

Яків прокинувся вражений. Оце так сон! Хлопець чув обіцянку Самого Бога благословити його і його нащадків! Яків негайно виклав Богові жертовник – той камінь, на якому спав, і вилив на нього оливу, тобто оливкову олію. Він назвав це місце Бетель, що означає «Дім Божий!» Яків попросив Бога оберігати його в дорозі, благословити в чужій країні та здоровим повернути в дім батька. Яків пообіцяв служити Богові й бути Йому вірним.

Дні минали один за одним, усе далі й далі віддалявся Яків від рідного дому. Відстань була чималою – він здолав понад тисячу кілометрів. Аж ось хлопець побачив у степу колодязь, а довкола нього – отари овець. Яків розпитав пастухів і дізнався, що вони з Харана, батьківщини його матері – Ревеки. І про Лавана він запитав, брата своєї матері.

– Живий він, – відказали пастухи Якову, – а ось і дочка його, Рахіль, іде з вівцями.

Лаван привітно зустрів Якова. І хлопець залишився в нього жити. Він працював пастухом у Лавана. Яків покохав Рахіль, але мав сім років служити Лавану, щоб одружитися з нею. Та коли настав час, Лаван обманом дав йому за дружину Лію, свою старшу дочку. Потім Яків отримав за дружину і Рахіль. За неї він також відпрацював сім років.

Як ти вважаєш?

1. Чому Ісаак відправив Якова в таку далеку путь?
2. Що обіцяв Бог Якову?
3. Чому важливо слухатися батьків?

Повернення на батьківщину

Буття, 31-33

Проживши 20 років на чужині, Яків вирішив повернутися на батьківщину. Тікаючи з батьківського дому багато років тому, він не мав нічого, крім торбинки з найнеобхіднішим і палиці в руці. Тепер Яків повертався із цілим караваном: він мав багато дрібної та великої худоби. Дружини його та діти їхали верхи на верблюдах. Слуги гнали чисельні стада волів, овець і табуни ослів та ослиць.

Усе це Яків заробив своєю працею та завдяки благословенню від Господа. З кожним роком служби в Лавана майно Якова множилося: стад овець дедалі більшало, кіз було сила-силенна, волів і корів безліч.

Яків пішов, не попрощавшись із Лаваном, своїм тестем, бо боявся, що той забере в нього дружин і дітей, і всю худобу, якщо дізнається про повернення зятя на батьківщину. На третій день Лаван дізнався про це, і лише за тиждень він наздогнав караван Якова. Але Яків даремно боявся: Бог уві сні чітко наказав Лаванові: «Стережися, не кажи Якову ні злого, ні доброго!» Тобто ні вмовляннями, ні погрозами не клич його повернутися. Так Лаван і зробив: він тільки попрощався з дочками та онуками своїми й уклав із Яковом союз. І місце те почали називати Галеед, що в перекладі означає «Пагорб Свідчення», бо там, на пагорбі, вони уклали союз.

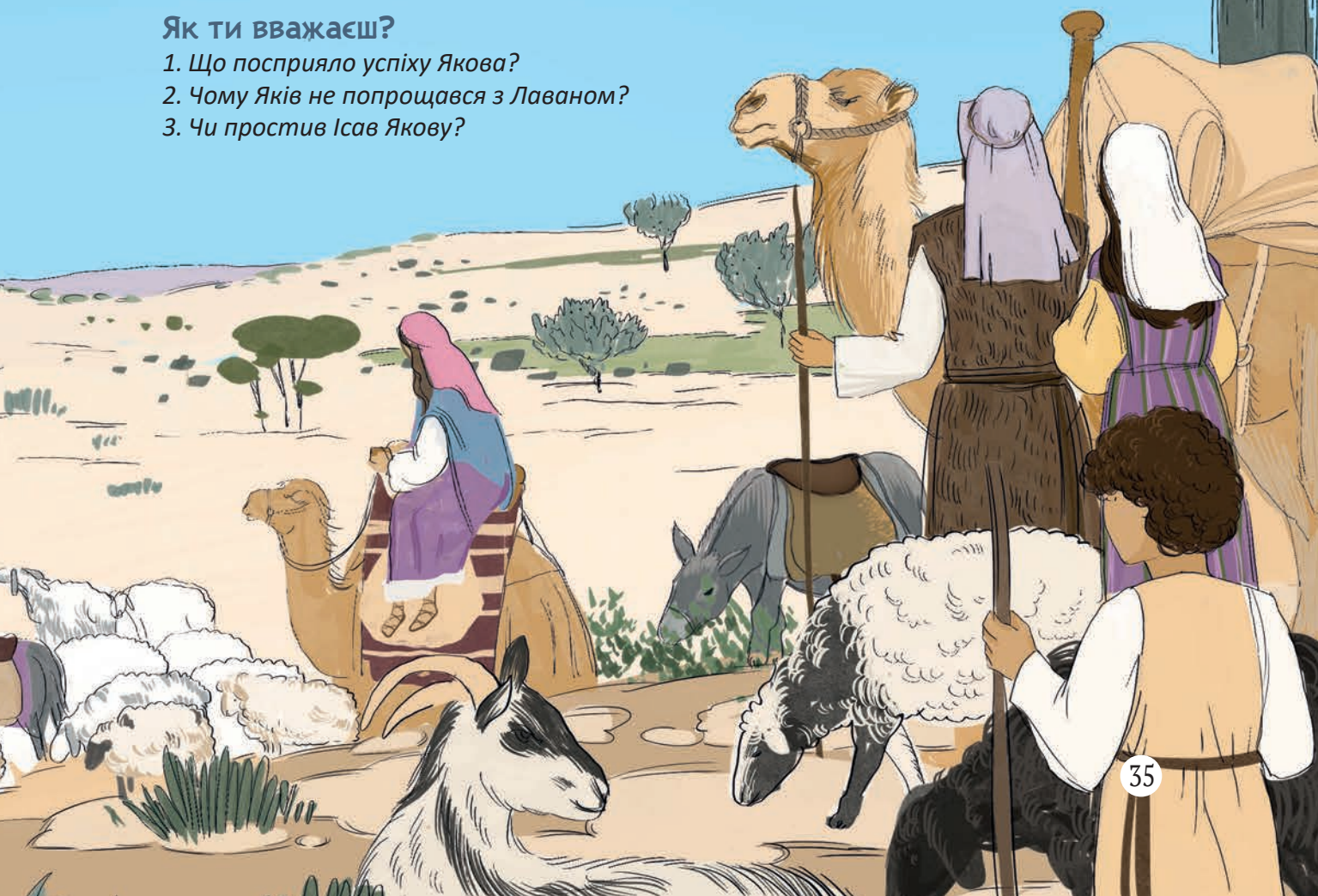
І ось Яків стоїть на вершині гори, дивиться на свою численну родину, на своє багатство й не перестає дивуватися милости Божій і Його благословенням. Чоловік згадав обітницю, яку дав Богу. Тоді, 20 років тому, Яків був нажаханий. Він боявся свого брата Ісава, боявся майбутнього, боявся чужини. Але Господь явився Якову і запевнив, що його нащадки будуть такі чисельні, як пісок морський, що Він поверне Якова до дому батька, захистить від усіх ворогів, благословить на всіх його шляхах. Яків дав тоді обітницю Богові: якщо все так здійсниться, то він завжди служитиме Господу і приносить Йому десятину від усього, що дарує Бог.

Яків багато молився про те, щоб між ним та Ісавом відбулося примирення, навіть цілі стада він послав назустріч братові своєму, повертаючись додому. За день до зустрічі Яків усю ніч боровся з Божим ангелом. Аж на світанку Яків попросив Бога благословити його. І Бог, благословивши, дав йому нове ім'я. Відтоді Якова звали Ізраїлем. Від нього Бог створив народ, який досі носить його ім'я.

Уранці, після молитви й зустрічі з ангелом Божим, Яків пішов назустріч своєму брату Ісаву. От Яків побачив удалині багато людей – це були сотні воїнів на чолі з Ісавом. Однак Бог бачив засмучене серце Якова, чув його молитви й знав про бажання примиритися з братом. І Бог пом'якшив серце Ісава. Коли брати зустрілися, то міцно обійнялися й довго плакали в обіймах один одного, згадуючи матір Ревеку, старого батька Ісаака й роки, що минули в розлуці.

Як ти вважаєш?

1. Що посприяло успіху Якова?
2. Чому Яків не попросився з Лаваном?
3. Чи простив Ісав Якову?

Рувим і Йосип

Буття, 37

Патріарх Яків мав 12 синів. Старшого звали Рувимом, молодшого – Веніаміном. Одного із синів Якова звали Йосипом. Коли Йосипу виповнилося 17 років, батько справив йому барвистий одяг. На той час це була велика розкіш. Дуже сильно Яків любив Йосипа, більше за інших дітей. Йосип доносив Якову всілякі погані речі про своїх братів, тому вони зненавиділи батькового улюбленця.

Одного разу Йосипові наснився сон, ніби під час жнив снопи братів уклонилися його снопу. Йосип розповів цей сон братам. Хлопці обурилися:

– Невже ти царюватимеш над нами?!

І ще більше вони зненавиділи Йосипа.

Минуло трохи часу, і Йосип знову побачив сон. Він розповів братам і батькові, що вві сні сонце, місяць та одинадцять зірок вклонилися йому. Тут і батько не витримав і на-сварив Йосипа:

– Що це за сон такий? Невже і я, і твоя матір, і брати твої вклонимося тобі до землі? Що це тобі сниться?

Отари Якова були величезні, тож вони паслися далеко від місця, де він напнув свої намети. Якось батько покликав Йосипа і наказав йому:

– Піди відвідай братів твоїх. Дізнайся, чи здорові вони, чи ціла худоба, і принеси мені звістку.

Пішов Йосип шукати братів. Хлопці сиділи разом, коли вдалині побачили Йосипа, який прямував до них.

– Он іде сновидець! – мовили вони. – Ну ж бо, вб'ємо його й кинемо в якусь яму. А батькові скажемо, що хижий звір його з'їв. Подивимося, що з його снів збудеться.

Однак Рувим не хотів братовбивства і запропонував просто кинути Йосипа в яму. Сказав він це, бо мав намір пізніше повернути Йосипа батькові. Коли ж Йосип підійшов до братів, ті, замість вітання, зняли з нього яскравий одяг і кинули у глибоку яму між скелями пустелі, де під час дощів збирається вода, а самі сіли вечеряти. Раптом хлопці побачили вдалині караван ізмаїльців і вирішили продати їм Йосипа. Брати витягли бідолаху з ями й запропонували торговцям, які прямували до Єгипту, купити його. Трохи поторгувавшись, вони продали Йосипа за 20 срібняків.

Караван уже зник за обрієм, коли Рувим, який на деякий час відлучився, повернувся до братів і побачив, що Йосипа в ямі немає.

– Що ви з ним зробили? – налякано запитав він. – Що я тепер скажу батькові?

Брати роздерли яскравий одяг Йосипа, вимазали його кров'ю козла, якого вони закололи, і відіслали все це батькові. Яків упізнав одяг свого улюбленого сина, роздер свої шати, посипав голову попелом і гірко заплакав.

– Мабуть, хижий звір загриз мого сина. Відтепер немає утіхи моєму серцю... – плакав у своїй біді Яків.

Він вважав, що Йосипа не стало, що він помер.

Однак дивовижна історія життя Йосипа лише починалася. І почалася вона з того, що старший брат Рувим не дозволив своїм братам убити його.

Як ти вважаєш?

1. Чому брати зненавиділи Йосипа?
2. Хто з братів був проти вбивства Йосипа?
3. Що зробили брати з Йосипом?

Йосип у домі Потіфара

Буття, 39

Торговельний караван ізмаїльців прибув у Єгипет. Йосип на невільничому ринку стояв поміж інших рабів і чекав, хто ж його купить. Підійшов до купців Потіфар, начальник охорони фараона, побачив Йосипа і, трохи поторгувавшись, відважив за нього чималу суму срібних монет. Йосип виконував різні доручення Потіфара, і Господь давав невільнику в усьому успіх.

Потіфар побачив, як Бог, являючи Свою ласку Йосипу, благословляє його дім. Тому господар призначив Йосипа управителем над усім домом своїм, над усіма слугами й рабами своїми. І Бог ще більше благословив дім Потіфара. Добра їжа, свіже повітря і благословення Господа зробили свою справу: Йосип став статним, струнким і ще гарнішим. Дружина Потіфара закохалася в нього. Вона зажадала, щоб Йосип відповів на її почуття. Однак він категорично відмовлявся. Щодня жінка намагалася звабити його, але Йосип залишався непохитним у своєму рішенні: він знав Бога й боявся згрішити проти Нього.

Якось Йосип зайшов у дім у своїх справах, коли там нікого не було, лише дружина Потіфара. Побачивши, що вони в будинку самі, жінка схопила Йосипа за одяг, але той вирвався з її рук і вибіг із дому. Тримавши в руках верхній одяг Йосипа, дружина Потіфара голосно закричала:

– Ось, дивіться, цей раб хотів учинити наді мною наругу!

На її крик збіглися слуги. Жінка, показуючи їм вбрання Йосипа, стверджувала, що управитель хотів учинити над нею наругу, але вона почала кричати, і він утік, залишивши в її руках свій одяг.

Коли Потіфар повернувся зі служби додому, дружина розповіла йому те саме:

– Оцей раб-єврей, якого ти привів у наш будинок, приходив до мене, щоб учинити наругу! Коли я закричала, він утік, залишивши в моїх руках одяг.

Потіфар дуже розгнівався й запроторив Йосипа у в'язницю, де тримали державних злочинців.

Здавалося, Господь не мав допустити такої несправедливості. Але в Бога Свої плани. І за ґратами Господь був з Йосипом. Незабаром начальник тюрми призначив його управителем, щоб наглядати над усіма в'язнями. Йосип жодного разу не пожалкував про те, що вчинив з волі Божої і не згрішив із дружиною Потіфара, хоча й довелося провести багато років у єгипетській в'язниці. Він знав, що Господь із тими, хто боїться Його і служить Йому в чистоті та святості, – байдуже де, чи то в чудовому будинку, чи то у брудній і темній в'язниці.

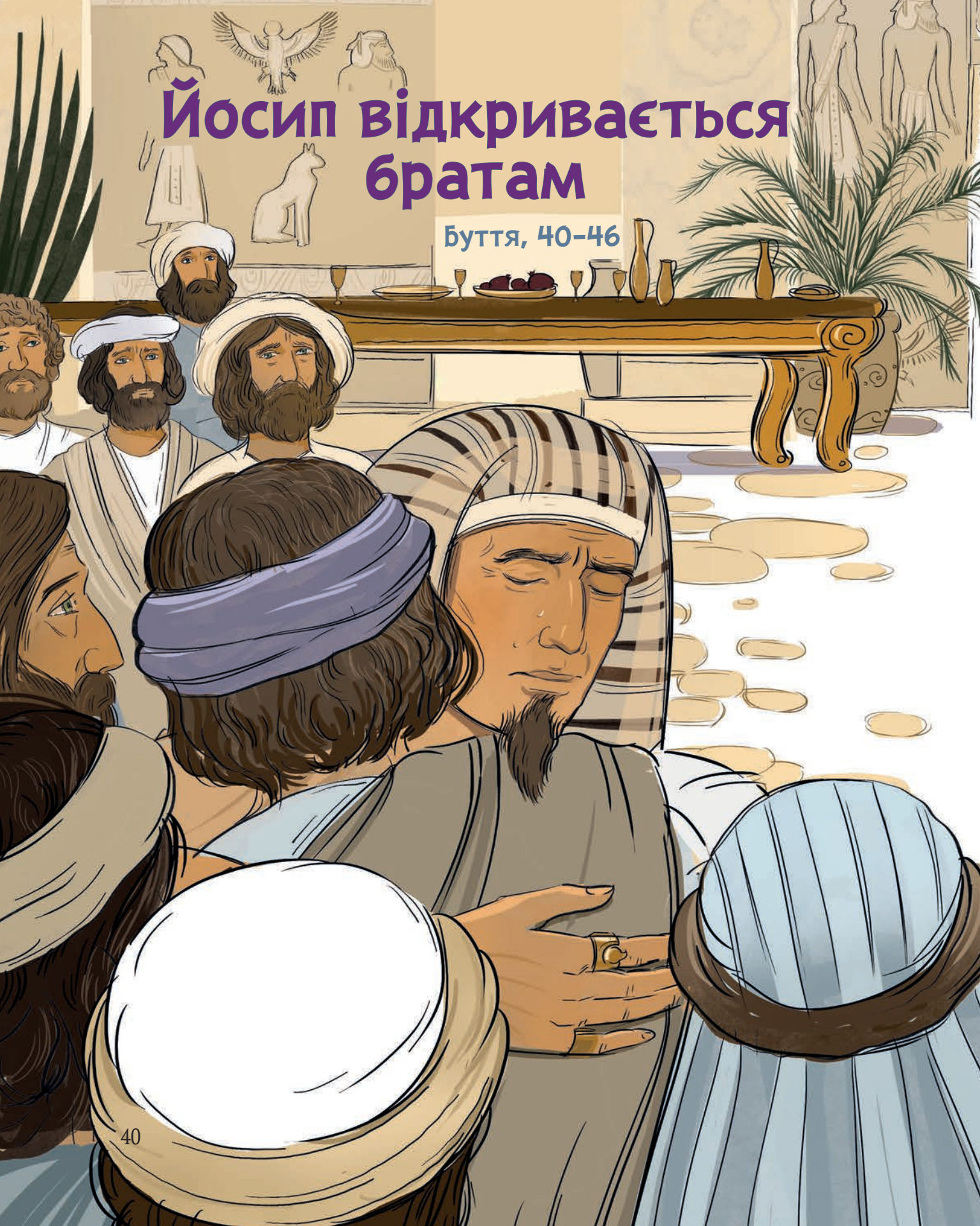
Як ти вважаєш?

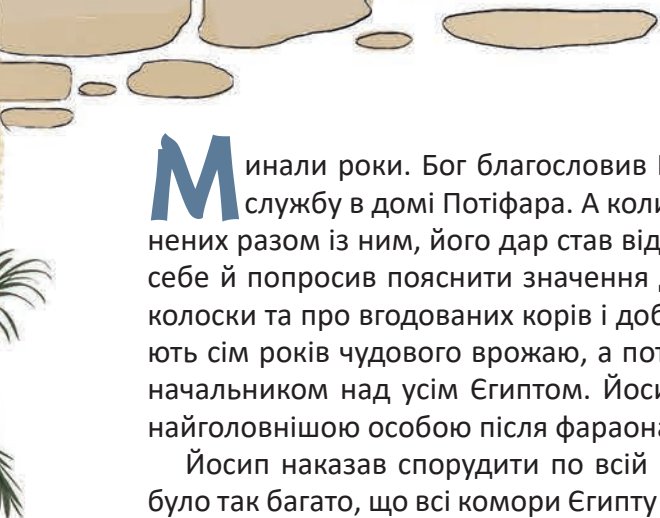
1. Кому продали Йосипа в Єгипті?
2. Чому Йосип міг протистояти спокусам?
3. Як Потіфар, повіривши наклепу дружини, учинив із Йосипом?

Йосип відкривається братам

Буття, 40-46

Минали роки. Бог благословив Йосипа у в'язниці так само, як благословляв його службу в домі Потіфара. А коли Йосип пояснив значення снів царедворців, ув'язнених разом із ним, його дар став відомим і фараонові. Правитель запросив Йосипа до себе й попросив пояснити значення дивних снів, які він бачив: про худих корів і тонкі колоски та про вгодованих корів і добірні колоски. Дізнавшись, що на його країну чекають сім років чудового врожаю, а потім сім голодних років, фараон призначив Йосипа начальником над усім Єгиптом. Йосипові було близько тридцяти років, коли він став найголовнішою особою після фараона.

Йосип наказав спорудити по всій країні сховища для зерна, якого в урожайні роки було так багато, що всі комори Єгипту були вщерть ним заповнені. Але минуло сім років, і по всій землі почалася страшенна посуха. Коли в людей закінчилися запаси, вони почали звертатися до Йосипа, який мав у сховищах дуже багато зерна.

Голод прийшов і в Ханаан, де жив Яків із синами та їхніми сім'ями. Дізнавшись, що в Єгипті є хліб, чоловік послав туди старших синів купити зерна. Десять братів вирушили в дорогу. Коли вони прибули в Єгипет, їх представили Йосипові, однак брати його не впізнали. Та й як упізнати колишнього кочівника-пастуха в пишно вбраному єгиптянині?!

Йосип братів упізнав, але не зізнався, і змусив їх наступного разу привести в Єгипет молодшого брата Веніяміна, про якого вони розповіли.

Аж ось після тривалого часу брати, зокрема й Венямін, знову прибули в Єгипет, щоб закупити для своєї великої родини зерно. Йосип запросив їх у палац й почав частувати, розсадивши за віком навколо столу. Брати цьому дуже здивувалися, бо не розуміли, звідки цей єгиптянин знає, хто з них старший, а хто молодший. Найбільше уваги Йосип виказав своєму братові Веняміну.

Нарешті Йосип не витримав, розплакався і викрив себе, потім почав обіймати й цілувати братів і розповів, як зло, що вони задумали, Бог перетворив на добро. Тепер їхні сім'ї можуть не хвилюватися: Йосип про них подбає.

– Бог послав мене перед вами сюди, в цю країну, щоб ви не загинули з голоду, оскільки посуха триватиме ще кілька років, – сповістив він братам.

І не згадав Йосип образи своєї, пробачив братам і відіслав додому, щоб вони привезли в Єгипет їхнього батька та всю родину.

Фараон радів за Йосипа. Сімейству Якова, що прибуло в Єгипет, він виділив найкращі пасовища в землі Гошен. Лише уяви, як зрадів старий батько, побачивши Йосипа живим і неушкодженим! Якову було 130 років, коли він переселився в Єгипет.

Як ти вважаєш?

1. Завдяки чому Йосипа звільнили з в'язниці?
2. Ким фараон призначив Йосипа?
3. Чому Йосип пробачив братам заподіяне йому зло?

Народження Мойсея

Вихід, 1-2

Спочатку ізраїльському народу, що оселився в землі Гошен, добре жилося в Єгипті, але коли країною почав правити новий фараон, який не знав Йосипа, для ізраїльтян настали тяжкі часи. Єгиптяни почали їх пригноблювати. Навіть більше, вони перетворили їх на своїх рабів. Усе важче й важче жилося ізраїльтянам, і заволали вони до Бога батьків своїх, і почали благати Бога Всевишнього про допомогу.

Тим часом кількість ізраїльтян примножувалася. Побоюючись, аби їх не стало більше, ніж єгиптян, зібрав фараон своїх радників, щоб вирішити, що ж робити далі. Порадившись зі своїми придворними чаклунами та астрологами, фараон наказав убивати всіх хлопчиків, яких народжували ізраїльтянки.

Який жах розпочався в землі Гошен! Воїни фараона нищпорили по домівках, забирали немовлят і кидали їх у Ніл на поживу крокодилам. Жінки ридали, чоловіки в безсилі гніві тільки кулаки стискали, а діти не розуміли, чому їхніх маленьких братиків жбурляють у річку.

Якось уночі в одній сім'ї народився хлопчик. Такий гарненький і міцний! Вирішили батьки не віддавати його воїнам, а сховати в комірчині своєї хатини. Але де ж його сховаєш?! Щойно малюк зголодніє, як на все горло кричить. Дитя неможливо довго приховувати. Що ж робити?

І вирішила мати його, Йохаведа, зробити кошик, такий, щоб на воді тримався, та поклала вона в нього дитину свою. Поставила Йохаведа кошик в очереті біля берега річки. А сестра малюка, Маріам, здалеку стежила за тим, що з ним буде. Гаряче молилася Йохаведа Богу, аби Він зберіг її скарб і привів його до добрих людей.

І Бог так улаштував, що того дня єгипетська царівна пішла на Ніл купатися. Ото вона здивувалася, коли біля берега в очереті побачила кошик з немовлям! Здогадалася царівна, що це хтось з ізраїльтян спробував таким чином урятувати свого сина. – Мойсей – ім'я його! – оголосила царівна.

Маріам запропонувала царівні знайти для малюка годувальницю серед єврейських жінок. Отримавши згоду, Маріам покликала Йохаведу, і царівна віддала маля, щоб жінка дбала про нього. Таким чином Мойсей перші роки свого життя провів у батьківському домі. А коли трохи підріс, почав жити в палаці фараона. Там навчили його всієї мудрости єгипетської та всіх наук.

Так Бог подбав про те, щоб Мойсея, майбутнього визволителя Ізраїлю, не вбили воїни фараона, а щоб він отримав найкраще на той час виховання та здобув гарну освіту.

Як ти вважаєш?

1. Чому фараон наказав убивати всіх єврейських хлопчиків?
2. Який вихід вигадала Йохаведа для своєї дитини?
3. Хто знайшов немовля та що з ним сталося?

Покликання Мойсея

Вихід, 2-4

Мойсей виріс і якось пішов відвідати свій народ, і побачив, що один єгиптянин б'є єврея. Хлопця це настільки обурило, що він зопалу вбив єгиптянина. Дізнавшись про це, фараон хотів покарати Мойсея, але той утік до мідіянських земель. Там він був пастухом у священника Реуїла, який свою дочку Ціппору дав йому за дружину.

Одного разу Мойсей пішов далеко в пустелю, шукаючи гарного пасовища для овець. Дійшов він до гори Хорив. І раптом побачив охоплений вогнем кущ.

– Оце так! – здивувався Мойсей, спостерігаючи, як кущ терну горить яскравим полум'ям і... не згорає. – Піду подивлюся, що це за дивина.

– Мойсею! Мойсею! – почув він раптом.

Озирнувся пастух навколо – нікого немає. Зрозумів він, що це Бог із ним заговорив, і відповів:

– Ось я, Господи!

– Зніми взуття з ніг своїх, бо місце, на якому ти стоїш, – свята земля, – сказав Господь і продовжив: – Я Бог батька твого, Бог Авраама, Бог Ісаака й Бог Якова.

Мойсей від благоговіння перед Богом своє обличчя сховав під накидку. Налякався він дуже. Бог повідомив Мойсеєві, що хоче звільнити ізраїльський народ з єгипетського рабства. Занадто довго й жорстко страждають люди. Він хоче дати їм землю, в якій тече молоко й мед. Землю хорошу, саме ту, яку Він обіцяв дати у спадщину нащадкам Авраама, друга Свого.

Мойсей згадав, як, побачивши страждання євреїв, сам спробував допомогти їм, але змушений був тікати з Єгипту. І ось уже сорок років Мойсей жив далеко від свого поневоленого народу. А тепер Сам Бог заступається за Свій народ. Зрадів Мойсей.

Господь наказав чоловікові рушати до Єгипту, до фараона, і переказати, що Бог Ізраїлю наказує відпустити народ ізраїльський. І Мойсей мав переказати людям, що Бог послав його до них, щоб вивести їх із рабства в землю, яку Господь обіцяв Авраамові. Однак чоловік злякався. Виявляється, Бог хоче, щоб саме він, Мойсей, пішов до Єгипту. Мойсей промовив:

– Вони запитають мене: «Як Йому ім'я?» Що мені відповісти?

– Я є Той, Хто Є... Так скажи Ізраїлевим синам: «Я Є (Сущий) послав мене до вас».

Мойсей спробував відмовитися виконати наказ Божий, мовляв, заїкається і не красномовний. Та й справа ця настільки велика, чи впорається? І хоча Бог запевнив чоловіка, що буде поряд і допомагатиме, тому не потрібно боятися – Мойсей усе одно просив, щоб Господь послав когось іншого.

Довго ще Бог розмовляв з Мойсеєм, переконуючи його не боятися й не сумніватися, а послухатися й піти до Єгипту, аби визволити народ із рабства. А його рідний брат Аарон допомагатиме. І тоді Мойсей упокорився Богові. Так він став пророком Господа, вождем Ізраїлю та його визволителем і законодавцем.

Як ти вважаєш?

1. Яке дивне явище побачив Мойсей?
2. Хто звернувся до Мойсея?
3. Який Божий наказ мав виконати Мойсей?

Мойсей і фараон

Вихід, 5-12

Господь Бог закликав Мойсея вивести народ ізраїльський із Єгипту, де він перебував у тяжкому рабстві. І Мойсей вирушив до Єгипту. Бог наказав Аарону, старшому братові Мойсея, вийти йому назустріч у пустелю. Зрадів Мойсей, побачивши свого брата: не самому йому йти до фараона та вимагати свободу для свого народу.

– Відпусти народ мій! – звернувся Мойсей до фараона, коли прийшов до палацу. – Бог батьків наших наказує нам – усьому народові, з дітьми нашими й худобою нашою, – йти в пустелю й там принести Йому жертви.

– Хто такий ваш Бог, щоб мені Його слухатись?! – обурився фараон. – Нікуди вас не відпущу!

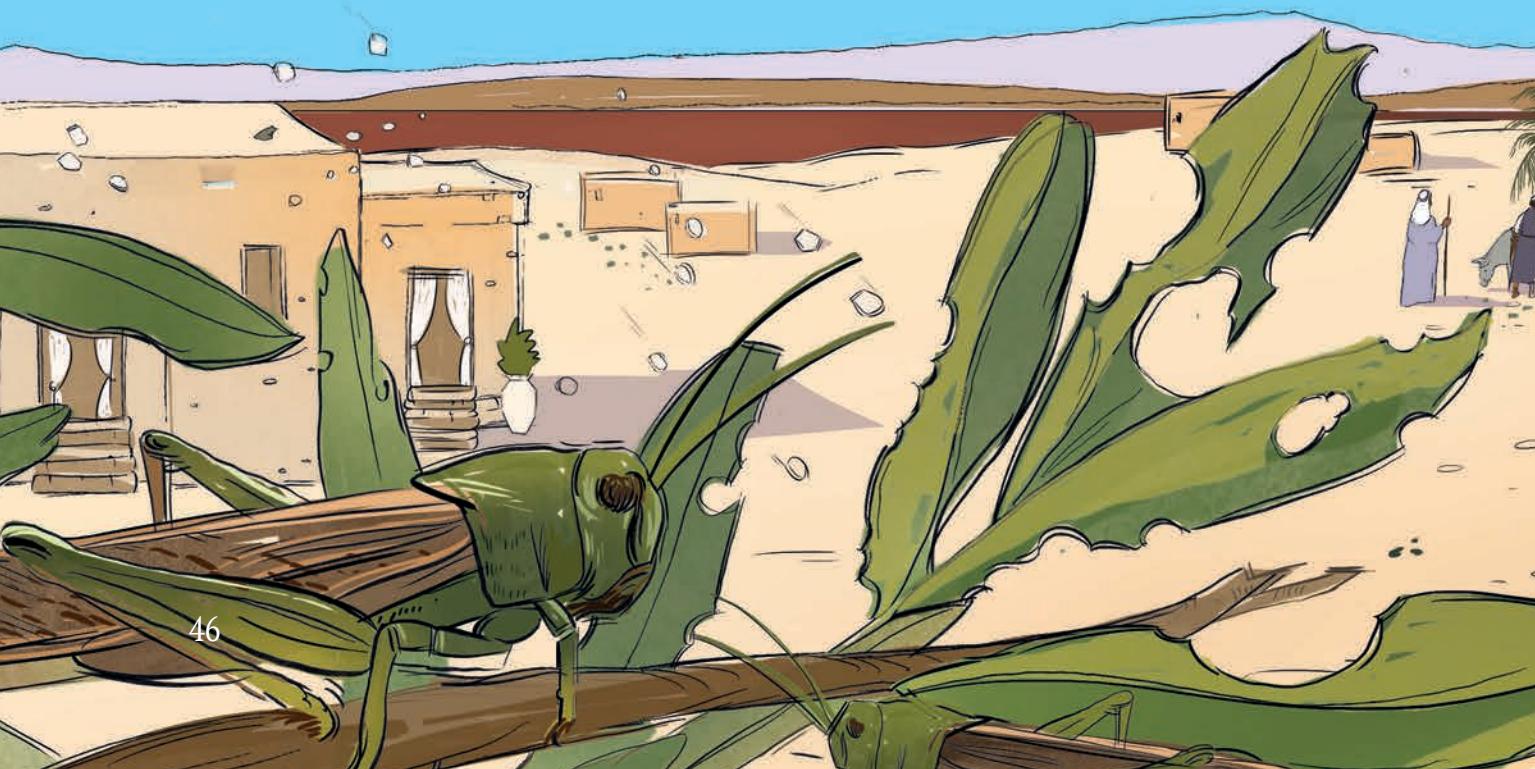
Наступного ранку, коли фараон вирушив до річки, йому назустріч вийшов Мойсей і сказав:

– Ти вперто опираєшся й не відпускаєш, тому Господь, Бог наш, нашле на твій народ покарання: вода в річці перетвориться на кров...

Мойсей дав свою палицю Аарону, а той ударив нею по воді, і вся вода в Нілі стала кров'ю, і вся риба в річці загинула.

Проте фараон повернувся в палац, не звертаючи уваги на диво, що вчинили Мойсей і Аарон. А єгиптяни почали копати колодязі, щоб знайти воду для пиття.

Минув тиждень, Мойсей і Аарон знову прийшли до фараона зі словами:

– Так наказує Господь, Бог наш: «Якщо не відпустиш народ Мій, то весь Єгипет заповняться жаби...»

Не послухався фараон Бога, зробив серце своє жорстоким, і по всьому Єгипту, скрізь, навіть у палаці фараона, стрибали жаби.

Ще вісім покарань довелося наслати Богові, перш ніж фараон дозволив ізраїльському народу залишити країну. Спочатку це були хмари комарів, які обліпили худобу й людей в Єгипті, потім рої мошкари жалили все живе. А ось у землі Гошен, де жили ізраїльтяни, було тихо й чудово. Потім почалася моровиця по всій країні, окрім землі ізраїльтян: корови, вівці, кози почали вмирати від пошести. Після цього люди й худоба вкрилися струпами. Потім падав град, який побив усе... А після цього всі засіви й усе листя з дерев – усе, що вціліло від граду, поїла сарана. Коли й це не допомогло, Бог навів на країну велику темряву, яка тривала три дні і три ночі. А в будинках ізраїльтян було світло.

І тільки коли за словом Бога всі первістки в єгипетському народі вмерли, фараон нарешті відпустив народ ізраїльський. Цієї ночі, перед виходом з Єгипту, євреї вчинили Пасху – свято, присвячене захисту своїх первістків від загибелі та звільненню від рабства.

Мойсею було 80 років, коли він на чолі свого народу вирушив у країну, яку Бог обіцяв Аврааму, Ісааку та Якову.

Як ти вважаєш?

1. Скільки покарань довелося наслати Богові на єгиптян, перш ніж фараон відпустив ізраїльський народ?
2. Чи можеш ти назвати ці покарання?
3. Скільки років було Мойсееві, коли він вивів ізраїльський народ із Єгипту?

Диво на Червоному морі

Вихід, 13-14

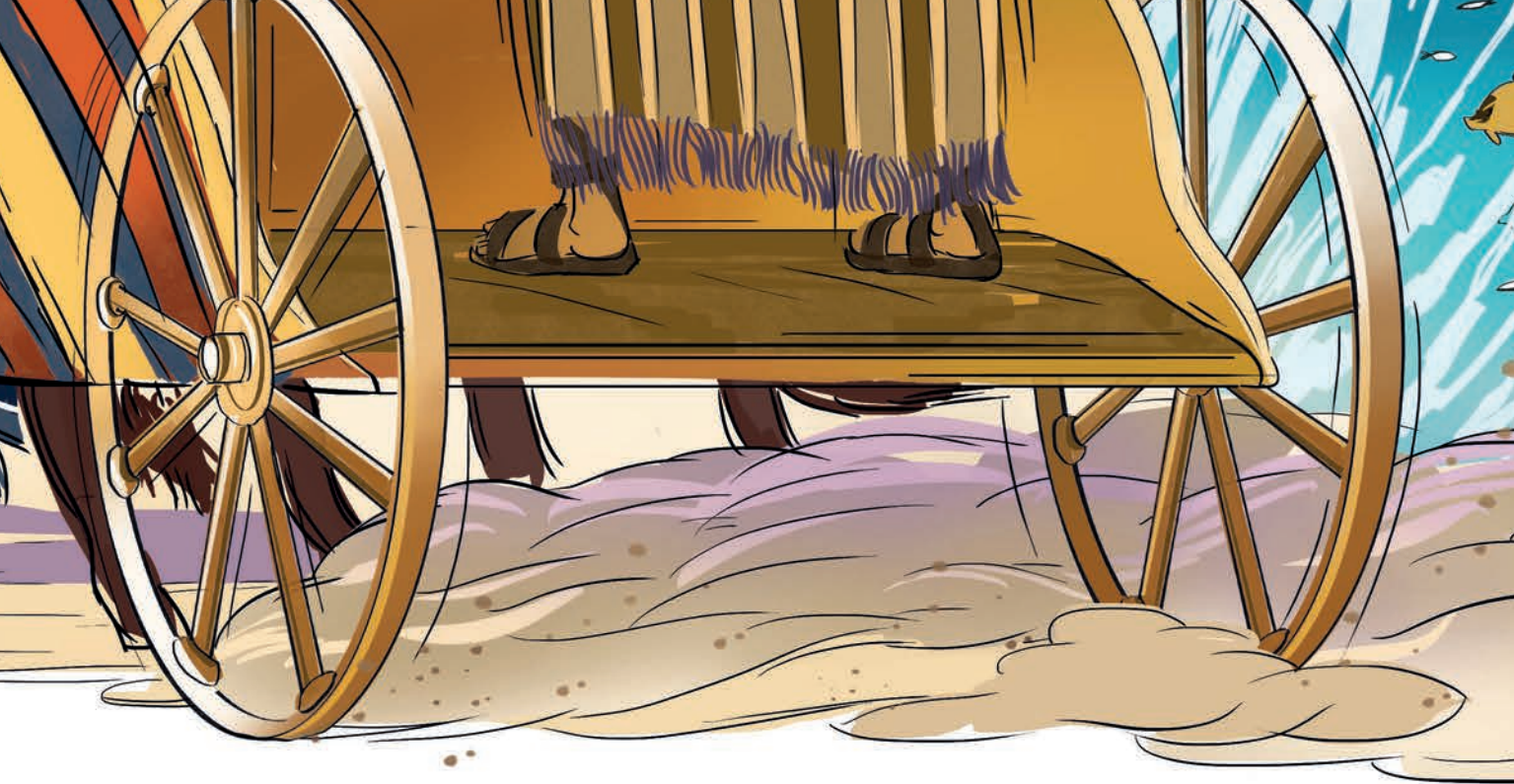
Понад чотириста років були ізраїльтяни в єгипетському рабстві. І ось вони в дорозі. Здивуванню їхньому не було меж: просто перед ними, над піском і камінням пустелі, простував стовп вогню та світла. Уже забуті страх і невпевненість у тому, як у нічній пустелі знаходити шлях. Сам Бог, що випровадив їх із рабства в Єгипті, ішов перед ними в огненному стовпі, висвітлюючи шлях у далеку землю, обіцяну ще Аврааму, Ісааку та Якову. Народ ізраїльський налічував 600 тисяч осіб, коли Бог вивів їх у пустелю, щоб вести до Ханаану. Збуджені діти бігали навколо зігнутих від непосильної праці старих людей; отари овець і кіз мекали, налякані такою небаченою ходою. А попереду цієї процесії – Мойсей. Це саме він повірив Богу, що не на смерть люди пішли в пустелю, а щоб здобути свободу.

Однак коли єгиптяни усвідомили, що всі раби пішли, і відтепер їм самим доведеться виконувати всю роботу, то зібрали своє військо й погналися за народом Божим. Військо фараона майже наздогнало втікачів на березі Червоного моря. Побачивши вдалині хмари пилу, що здіймали колісниці, ізраїльтяни сильно злякалися. Люди розуміли, що їм загрожує небезпека.

Вони звернулися до Мойсея з докорами:

– Навіщо ти вивів нас з Єгипту? Щоб занапастити в пустелі? Он фараонове військо наближається!

Що ж відповів Мойсей на зойки наляканих людей? Він сказав:

– Не бійтеся! На нашому боці Бог! Він захистить нас!

Тоді чоловік подумки звернувся до Бога. І Господь одразу відповів! Бог сказав:

– Мойсею, не хвилюйся! Простягни руку з палицею у бік моря й накажи воді розступитися. А людям скажи, щоб ішли вперед.

Стовп, який удень був хмарою, а вночі стовпом вогню та світла, раптом перемістився на кінець величезного каравану і став між ізраїльтянами та єгиптянами. Для ізраїльтян стовп був світлом, для єгиптян – пільмою та жахом.

Мойсей виконав наказ Бога. Аж раптом повіяв сильний вітер. Він дув усю ніч і під ранок розігнав воду так, що утворився широкий коридор посередині моря. Ним ізраїльський народ рушив на інший берег. Сам Бог супроводжував євреїв, пославши Свого ангела у хмарному стовпі! Останнім на протилежний бік моря перейшов Мойсей.

Коли єгиптяни побачили, як саме ізраїльтяни дісталися іншого берега, то вирішили, що в такий спосіб теж перейдуть море. Вони кинулися слідом за ізраїльтянами на своїх бойових колісницях...

Озирнувшись, Мойсей побачив удалині військо фараона, що гналося за євреями дном моря. Бог сказав чоловікові:

– Простягни руку твою на море, і нехай його води обернуться на єгиптян, на їхні колісниці та вершників.

Мойсей так і вчинив. І обрушилася вода з усіх боків на армію єгиптян. Потім усе стихло. Так Бог відповів на молитву Свого раба Мойсея.

Як ти вважаєш?

1. Чому фараон погнався за ізраїльським народом?
2. Що робив народ і як діяв Мойсей у небезпеці?
3. Що слід робити, коли потрапляєш у біду?

Хліб із неба

Вихід, 15-16

Аж ось народ ізраїльський у пустелі. Попереду довгий шлях. Уже три дні люди не мали води. А коли знайшли, то виявилось, що вона не придатна для пиття. І Господь дав їм воду, перетворивши гірку на солодку. Потім в євреїв закінчилася їжа, яку вони заготовили на дорогу. Народ почав нарікати на Мойсея і Аарона:

– Навіщо ви вивели нас із Єгипту? Що нам тепер їсти? Там ми сиділи біля казанів із м'ясом і досхочу їли хліб!

В Єгипті ізраїльтяни були рабами, і єгиптяни годували їх. А тут раптом стали вільними й залежали лише від Господа та Його милости. Чи дбатиме Господь про них? Чи дасть Він народу все необхідне? Чи зможуть люди вижити в пустелі, через яку Господь повів їх до обіцяного краю?

Почув Бог ремствування народу і сказав Мойсеєві:

– Ось, Я дам вам хліб із неба, і нехай народ щодня виходить і збирає, скільки кому потрібно... Увечері їстимете м'ясо, а вранці насититесь хлібом.

Коли настав вечір, раптом налетіли перепела й покрили табір, тож м'яса було вдовосталь. А вранці біля табору лежала роса. Після того як роса зійшла, усю пустелю навколо табору вкрило щось дрібне, схоже на іній.

– Що це? – запитали люди.

Мойсей відповів:

– Це хліб, який Господь дав вам у їжу.

На смак він був як коржик із медом. І назвав народ хліб манною.

Відтоді люди щоранку виходили за табір і збирали манну, що рососою випадала вночі. Це було щодня, крім суботи, і зберігалася манна лише один день. А в п'ятницю її було вдвічі більше, і зберігалася два дні. Тож народ під час своєї мандрівки пустелею завжди мав хліб. Скінчилася манна лише тоді, коли народ ізраїльський за сорок років увійшов у землю, про яку Господь сказав, що дасть її євреям на вічні часи.

Як ти вважаєш?

1. Якою була реакція народу на нестачу води та їжі?
2. Як Бог вирішив цю проблему?
3. Яку назву дали люди небесному хлібу?

Закон на кам'яних таблицях

Вихід, 19-34

Уже три місяці ізраїльтяни були в дорозі. Аж ось вони прийшли до великого гірського масиву в Сінайській пустелі й отаборилися там. Мойсей зійшов на гору, і Господь розмовляв із ним, обіцяючи Свої благословення, якщо народ буде слухатися Його й буде дотримуватися Його завіту. Коли Мойсей переказав старійшинам усі слова Господа, то народ промовив:

– Усе, що Господь сказав, виконаємо!

Мойсей передав запевнення від народу Богові. Господь пообіцяв Мойсеєві прийти в густій хмарі й говорити з ним на горі Сінай, щоб чув увесь народ.

За три дні всі ізраїльтяни зібралися біля підніжжя огорненої димом гори, бо Господь Бог зійшов на неї у вогні. Народ почув потужний звук сурми і побачив мерехтіння блискавок у громовому гуркоті. Бог покликав Мойсея на гору. Мойсей, як ніхто до нього й ніхто після нього, розмовляв із Богом віч-на-віч.

Бог сказав чоловікові, що настав час для євреїв мати закони і правила життя, інакше народ без закону довго не проживе. Він розбеститься, розсіється й загине. І там, на горі, Бог дав Мойсеєві Десять заповідей. Перші чотири визначають ставлення людей до Бога, а наступні шість – стосунки між людьми.

Потім Бог сказав, щоб Мойсей, а також Аарон, Надав, Авігу і сімдесят старійшин зішли на гору. Коли Мойсей зі священниками та старійшинами зійшли на гору, Господь явився їм. Під ногами Його було щось схоже на сяйво від величезного дорогоцінного каменю.

А Мойсеєві Бог наказав зійти на саму вершину. Чоловік узяв свого помічника, Ісуса Навина, та й пішов. І хмара накрила всю гору. Шість днів висіла хмара над горою, і слава Божа, мов яскравий вогонь, сяяла навколо. Мойсей вступив у хмару і пробув там сорок днів і сорок ночей наодинці з Богом. У ці дні Бог дав Мойсею Свій Закон: що можна робити, чого робити не можна, хто і чим у народі має займатися, як правильно організувати управління народом і поклоніння у храмі-наметі, влаштування якого Бог також детально описав Мойсею. Загалом усе, що треба було народу знати про Бога і служіння Йому, Творець відкрив Мойсею на горі Сінай.

Також Господь дав Мойсею скрижалі – пласкі кам'яні плити, на яких Бог викарбував найголовніші заповіді. Бог Сам зробив ці скрижалі і власною рукою викарбував на них Десять заповідей. Але перші скрижалі Мойсей у гніві розбив, коли спустився з гори й побачив, як народ поклонявся ідолу. Інші скрижалі Бог доручив зробити Мойсеєві, коли чоловік був на горі, а потім Господь повторно написав на них заповіді.

Як ти вважаєш?

1. На яку гору Господь наказав зійти Мойсеєві?
2. Як довго пробув Мойсей на горі?
3. Що Бог дав Мойсеєві на горі?

Намет для зустрічі з Богом

Вихід, 25-40

На горі Синай Бог дав Мойсееві Закон, а з ізраїльтянами уклав угоду: євреї будуть Його народом, а Він – їхнім Богом. Мойсей від імені Бога переказав народові різні закони та постанови. І народ промовив:

– Усе виконаємо!

А щоб люди не забули про свого Господа, Він наказав Мойсееві побудувати Намет Свідчення, або Скиню. У наметі люди мали зустрічатися з Богом. Тут вони могли принести Йому в жертву свої дари на знак подяки чи покаяння.

На горі Бог показав Мойсееві, якою має бути Скиня, яке має бути начиння та жертвник, як облаштувати найголовнішу частину – Святе Святих. Бог сказав, щоб там був Ковчег Свідоцтва – ящик, обкладений чистим золотом, а на кришці – золоті херувими. У ньому мають зберігатися скрижалі.

Зійшовши з гори, Мойсей зібрав увесь народ і повідомив, що Бог звелів побудувати намет для зустрічей із Ним. Для цього потрібно зібрати дуже багато золота, срібла, міді, вовни та шкір, посудин золотих, срібних і мідних. Керувати всіма роботами доручили Веселілу, якому Бог дав мудрість і розуміння виготовляти речі для намету. І не тільки хист творити, а й навчити інших вишивати, ткати, вирізати по дереву та каменю, шліфувати дорогоцінні камені, карбувати й багато іншого.

І люди приносили до призначеного місця все, що Бог поклав їм на серце: золото, срібло, прикраси та коштовності. Жінки ткали пурпурові тканини і полотна для покриття намету. Веселіє і його помічники взялися до справи. А люди все несли й несли, тож начальники робіт сказали Мойсеєві:

– Дивися, скільки всіякого добра народ приніс у дар Богові! Вистачить на всі роботи. Навіть ще лишиться.

Тоді Мойсей наказав, щоб люди більше нічого не приносили.

І незабаром перед ізраїльтянами постав чудовий Намет Зустрічі, оточений великим двором для народних зборів, у кутку якого стояв мідний жертвник. Люди тішилися, адже тепер у них з'явилося місце, куди вони могли прийти для спілкування з Богом. А ще вони раділи, що могли взяти участь у цій справі своїми приношеннями.

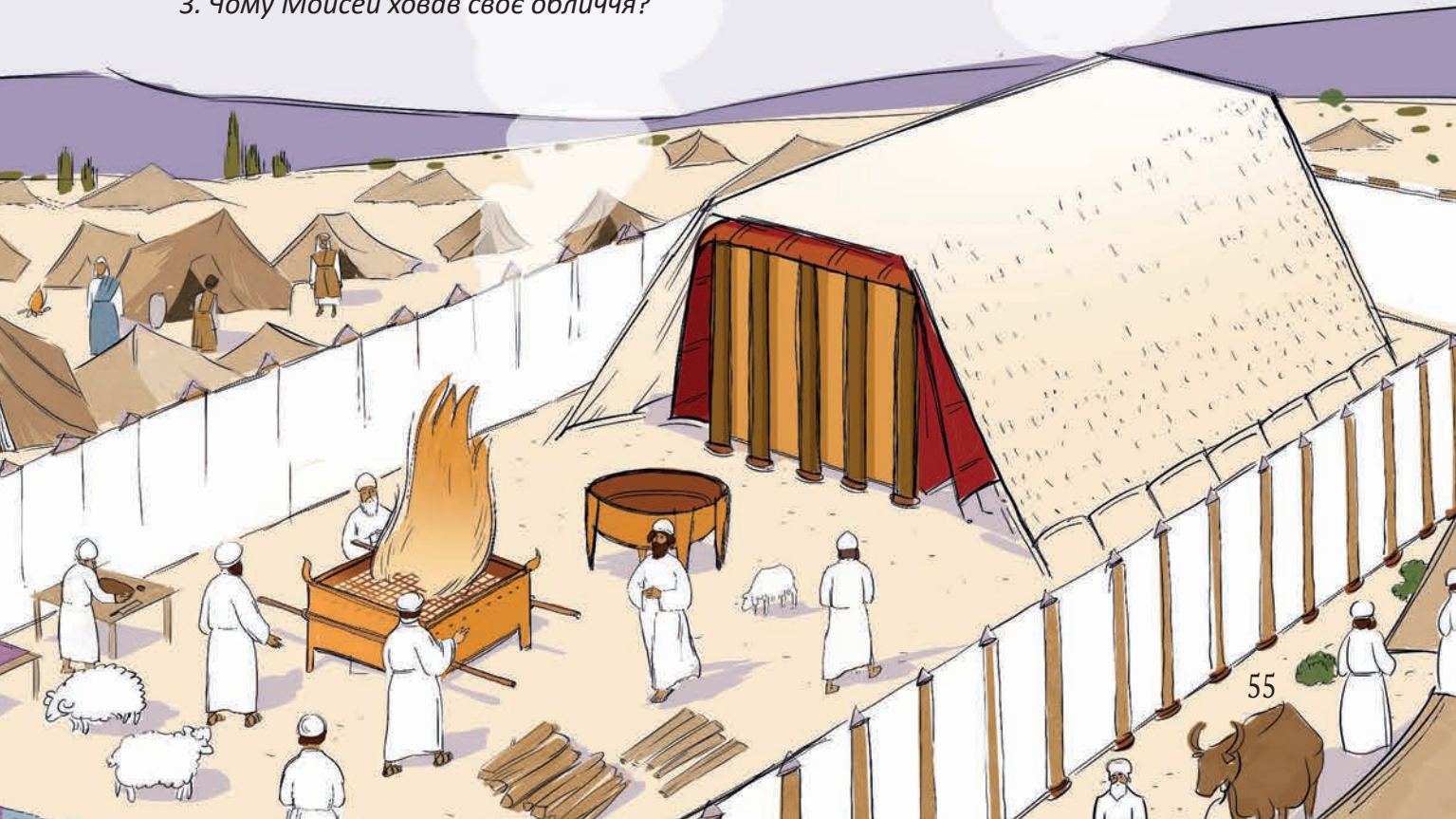
У найсвятішому місці Скинії, відокремленому завісою від решти святилища, поставили обкладений золотом і прикрашений золотими херувимами Ковчег, де зберігалися скрижалі з Десятьма заповідями.

У Святому Святих Мойсей розмовляв із Богом, коли мав запитання, і Господь відкривав йому Свою волю. Коли після розмови з Богом Мойсей виходив до народу, люди не могли на нього дивитися, так сяяло обличчя його променями від слави Божої. Мойсей змушений був ховати своє обличчя під покривало, щоб не сліпити людей.

Удень над Скинією стояла хмара, а вночі – вогонь. Коли та хмара підіймалася, народ вирушав у дорогу, коли ж оповивала скинію, усі залишалися на місці.

Як ти вважаєш?

1. Звідки Мойсей знав, якою має бути Скинія?
2. Хто керував роботами над Скинією?
3. Чому Мойсей ховав своє обличчя?

Розвідники

Числа, 13-14

Народ ізраїльський був у пустелі Паран, коли Мойсей покликав до себе на зустріч перед Скинїєю вождів із кожного коліна та звернувся до них зі словами:

– Бог сказав, щоб із кожного коліна по одній людині пішли в розвідку. Хай оглянуть усю землю та дізнаються, які там люди живуть. Чи багато їх там? Чи укріплені міста й села? Які там поля й сади? І принесіть із собою плоди землі.

Вирушили розвідники через пустелю Сін на північ і пройшли до Хеврона. Оглянули вони всі міста й побачили, що живуть там нащадки велетнів, синів Енака, люди сильні та відважні. А міста всі – з високими укріпленими мурами. У долині Ешкол розвідники зрізали таке велике гроно винограду, що нести його треба було вдвох.

Повернулися чоловіки й почали навперебій звітувати, яка багата ця земля, які сильні там люди та які міцні міські мури, за якими живуть мешканці землі тієї.

– Ніяк нам не здолати цих велетнів, – говорили налякані розвідники. – Поряд з ними ми наче сарана.

Тільки Халев та Ісус Навин заперечували своїм товаришам:

– Земля, яку Бог обіцяв нам, прекрасна. Там справді, як кажуть, тече молоко й мед. А велетні нам не страшні, бо з нами Господь, Бог наш. Він привів нас сюди, тож Він дасть нам у володіння і країну, яку обіцяв нашим батькам.

Почувши від розвідників таку вістку про обіцяну землю, ізраїльтяни злякалися, засмутилися й усю ніч плакали й нарікали. Уранці прийшли вони до Мойсея й Аарона.

– Краще б ми померли в Єгипті! Навіщо Бог привів нас сюди? Щоб нам загинути від меча? Дружини наші та діти наші опиняться в неволі! Чи не краще нам повернутися до Єгипту?

Мойсей і Аарон упали долілиць перед народом. А Ісус Навин і Халев роздерли на собі одяг і сказали:

– Земля, яку ми оглядали, дуже гарна! Бог дасть її нам. І ворогів не бійтеся. Тільки не бунтуйте проти Бога!

Проте весь народ хотів побити камінням Ісуса Навина й Халева. Але Господь заступився за них: слава Божа явилася всьому народові в сяючій хмарі. І Бог промовив:

– Сорок днів ви оглядали землю. Тепер ви сорок років блукатимете пустелею. Ви казали, що ваші діти попадуть у полон. За це лише діти ваші й увійдуть до обіцяної Мною землі, а ви всі загинете в пустелі. Я – Господь! Як Я сказав, так і буде. Тільки Халев та Ісус Навин з усіх розвідників увійдуть у Ханаан, бо вони повірили Мені.

Так воно і сталося.

Як ти вважаєш?

1. Скільки днів розвідники оглядали країну, яку обіцяв їм Бог?
2. Скількох розвідників послали в Ханаан?
3. Як звали двох розвідників, які не налякалися, а повірили Богові, що Він дасть їм обіцяну землю?

Помічник Мойсея

Книга Ісуса Навина, 1

Сорок років ізраїльський народ провів у пустелі, як Господь і прирік. Мойсей, з яким Бог спілкувався так, як розмовляють між собою люди, – той самий, що вивів ізраїльський народ з єгипетського рабства, – помер. Настав його час.

Але він мав помічника, на ім'я Ісус, сина Навина. Багато років чоловік служив вождеві Божого народу. Він бачив усі чудеса, які Господь чинив через Мойсея. А коли Мойсей заходив у намет, щоб розмовляти з Богом і слухати, що Бог скаже, Ісус Навин охороняв його.

І ось тепер, коли Мойсея не стало, Бог звернувся до Ісуса Навина і сказав:

– Мій слуга Мойсей помер. Тож тепер піднімайся й переходь Йордан – ти й увесь народ – у землю, яку Я даю. Кожне місце, на яке ступить ваша нога, Я дам вам, як і обіцяв Мойсеєві, – від пустелі й Ливану до великої ріки, ріки Євфрат, і до найвіддаленішого моря, – від заходу сонця буде ваша територія. Не встоїть перед вами жодна людина всі дні твого життя. Як Я був із Мойсеєм, так буду Я і з тобою, і не покину тебе, і не погордю. Хай книга цього закону не відходить від твоїх уст, і роздумуй над нею вдень і вночі, щоб умів ти чинити все написане в ній. Тоді будеш успішним, і матимеш успіх на твоїх дорогах, і станеш розумним. Ось Я заповів тобі: будь сильним і мужнім, не жахайся і не бійся, бо з тобою Господь, Бог твій, у всьому, куди тільки підеш!

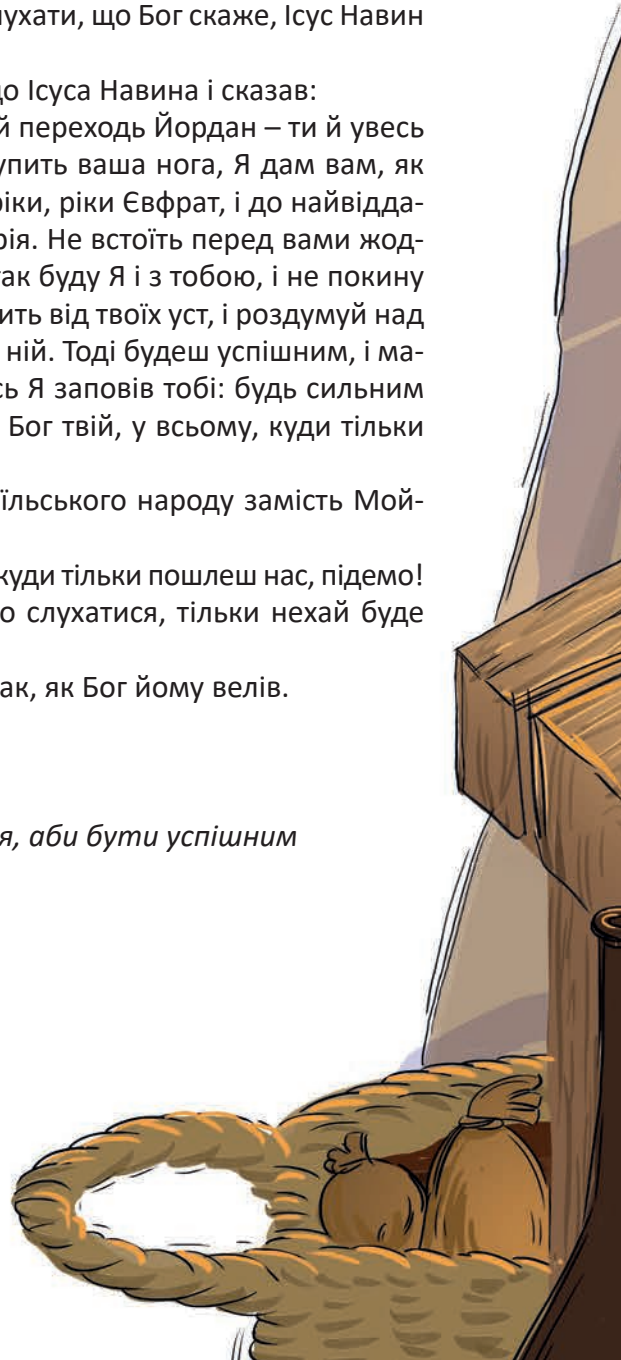
Ісус Навин послухався Господа і став вождем ізраїльського народу замість Мойсея. І народ сказав:

– Усе, що тільки накажеш, зробимо, і в кожне місце, куди тільки пошлеш нас, підемо! Як у всьому ми слухалися Мойсея, так і тебе будемо слухатися, тільки нехай буде Господь, наш Бог, з тобою, як був Він із Мойсеєм.

Ісус Навин за прикладом Мойсея в усьому чинив так, як Бог йому велів.

Як ти вважаєш?

1. У кого Ісус Навин навчився керувати народом?
2. Що потрібно було робити Ісусові Навину щодня, аби бути успішним у всіх своїх справах?
3. Які риси характеру потребував вождь?

Перехід через Йордан

Книга Ісуса Навина, 3-4

Ісус Навин привів народ ізраїльський до кордону ханаанського краю. Закінчився час їхньої подорожі в пустелі. Перед ними, за Йорданом, розстелялася ерихонська долина. Був час жнив, і річка розлилася.

– Сьогодні Я звеличу ім'я твоє перед Ізраїлевим народом, і слухатимуться вони тебе, як слухалися Мойсея. Накажи священникам, які несуть Ковчег Заповіту, зайти у води Йордану й зупинитися на середині, – сказав Бог Ісусу Навину і дав іще деякі вказівки, кому і що робити.

Ісус Навин наказав священникам вирушити до річки. За ними на відстані кілометра йшов увесь народ. Коли священники ввійшли у річку, то вода, що текла зверху, тобто праворуч, стала стіною, а та, що прямувала до Мертвого моря, стекла. Священники стояли на суші серед Йордану, доки весь народ переходив річку по суші.

Дванадцять чоловіків, по одному з кожного коліна, взяли з середини річки по великому каменю. Кожен по одному. Так за словом Божим наказав їм зробити Ісус Навин.

Коли всі ізраїльтяни перейшли Йордан, священники з Ковчегом вийшли на берег. Щойно вони ступили на берег, вода почала прибувати, і річка знову розлилася, як і раніше.

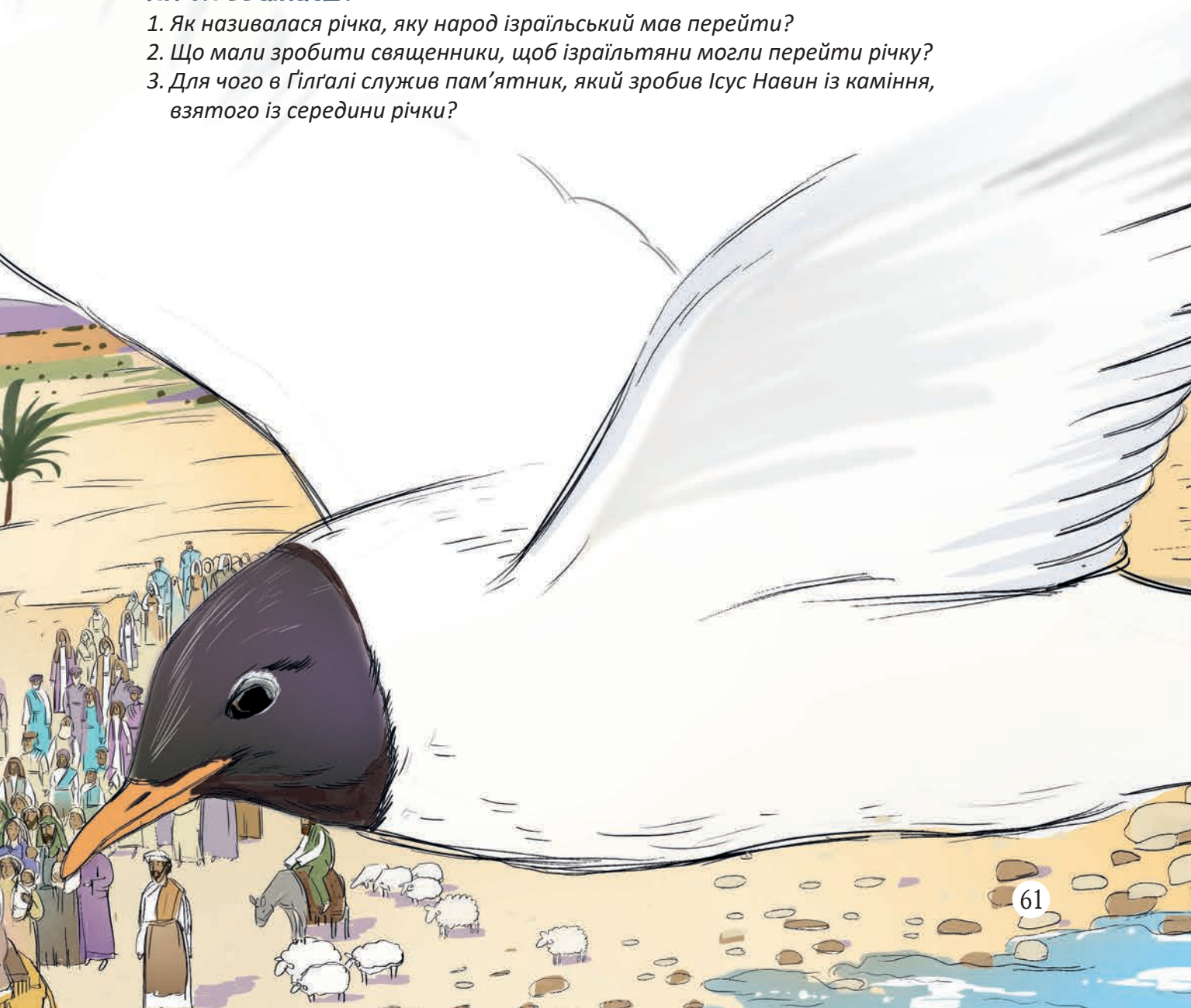
Народ ізраїльський прийшов до місця, що називається Гілгал. Там вони зупинилися на нічліг. Дванадцять чоловіків, що несли каміння, яке взяли із середини річки, склали їх у купу, а Ісус Навин зробив із них пам'ятник.

– Цей пам'ятник, – сказав народу Ісус Навин, – буде вам знаком, що Сам Бог привів вас у цю землю. У майбутньому, коли запитають вас сини: «Що означає це каміння?», – ви розповісте їм, як суходолом пройшли Йордан. Це Бог показує вам і всім народам, що Він великий Бог і що ви повинні шанувати й боятися Його!

Це був перший день життя народу на землі, яку Бог йому дав.

Як ти вважаєш?

1. Як називалася річка, яку народ ізраїльський мав перейти?
2. Що мали зробити священники, щоб ізраїльтяни могли перейти річку?
3. Для чого в Гілгалі служив пам'ятник, який зробив Ісус Навин із каміння, взятого із середини річки?

Падіння Єрихона

Книга Ісуса Навина, 6

Народ ізраїльський ступив на обіцяну землю. Вони станом розташувалися в Гілгалі, в долині Єрихона. Тут народ відсвяткував Пасху, а відразу після Пасхи манна, яка щоранку у вигляді дрібної солодкої крупи сипала з неба, припинила падати. Її більше не потребували. Тепер народ міг споживати плоди землі, на яку він ступив.

Єрихон був великим укріпленим містом. Високі подвійні стіни захищали місто з усіх боків. Але ізраїльтяни знали, що жителі Єрихону у великому страху перед ними. Двоє розвідників побувало в місті й оглянуло його. А коли їх помітили, і варта почала їх розшукувати, вони сховалися в молодій жінки, житло якої розташовано в міській стіні. На даху будинку сушили льон, і господиня сховала розвідників під снопами. Коли вартові пішли, розвідники попередили Рахав, так звали цю жінку, що незабаром ізраїльтяни захоплять місто.

– Але тебе й усю твою сім'ю ми збережемо, бо ти повірила, що Бог віддасть місто в наші руки, – пообіцяли вони.

Бог докладно пояснив Ісусові Навину, що їм потрібно зробити для захоплення укріпленого міста. Так вони і зробили. Рано-вранці священники взяли Ковчег Заповіту й пішли до міста. Перед ними й за ними простували великі загони воїнів. Священники несли Ковчег Заповіту й сурмили у священні сурми, які були зроблені з рогів дикого козла, а воїни мовчали. Так вони раз обійшли місто й повернулися в табір.

Наступного ранку зробили те саме: священники сурмили, а воїни мовчки йшли попереду й позаду Ковчега Заповіту. Вони знову обійшли місто й повернулися в табір. Це вони робили впродовж шести днів.

На сьомий день священники та воїни сім разів обійшли місто. Шість разів вони обійшли його як завжди: священники всю дорогу сурмили, а воїни мовчали. Обходячи те місто всьоме, коли священники сурмили, Ісус Навин подав знак, і всі воїни водночас видали бойовий клич, голосно-голосно закричавши. Стіни Єрихона... впали, й ізраїльтяни з усіх боків увірвалися в місто через руїни.

Двоє молодих воїнів-розвідників отримали від Ісуса Навина наказ знайти Рахав і вивести її та всіх, хто перебуватиме в її домі, за місто. Так воїни і зробили. Усі, хто був у помешканні молодої жінки, яка врятувала ізраїльських розвідників, залишилися живими. Усі вони приєдналися до народу ізраїльського, бо побачили, що Бог на їхньому боці.

А всі скарби міста ізраїльтяни присвятили Богові, воїни нічого не взяли собі зі здобичі. Так полягло перше місто в Ханаані – землі, яку Бог обіцяв Своему народові дати у вічну спадщину.

Археологи понині вивчають руїни стін стародавнього Єрихона, а туристи милуються краєвидами.

Як ти вважаєш?

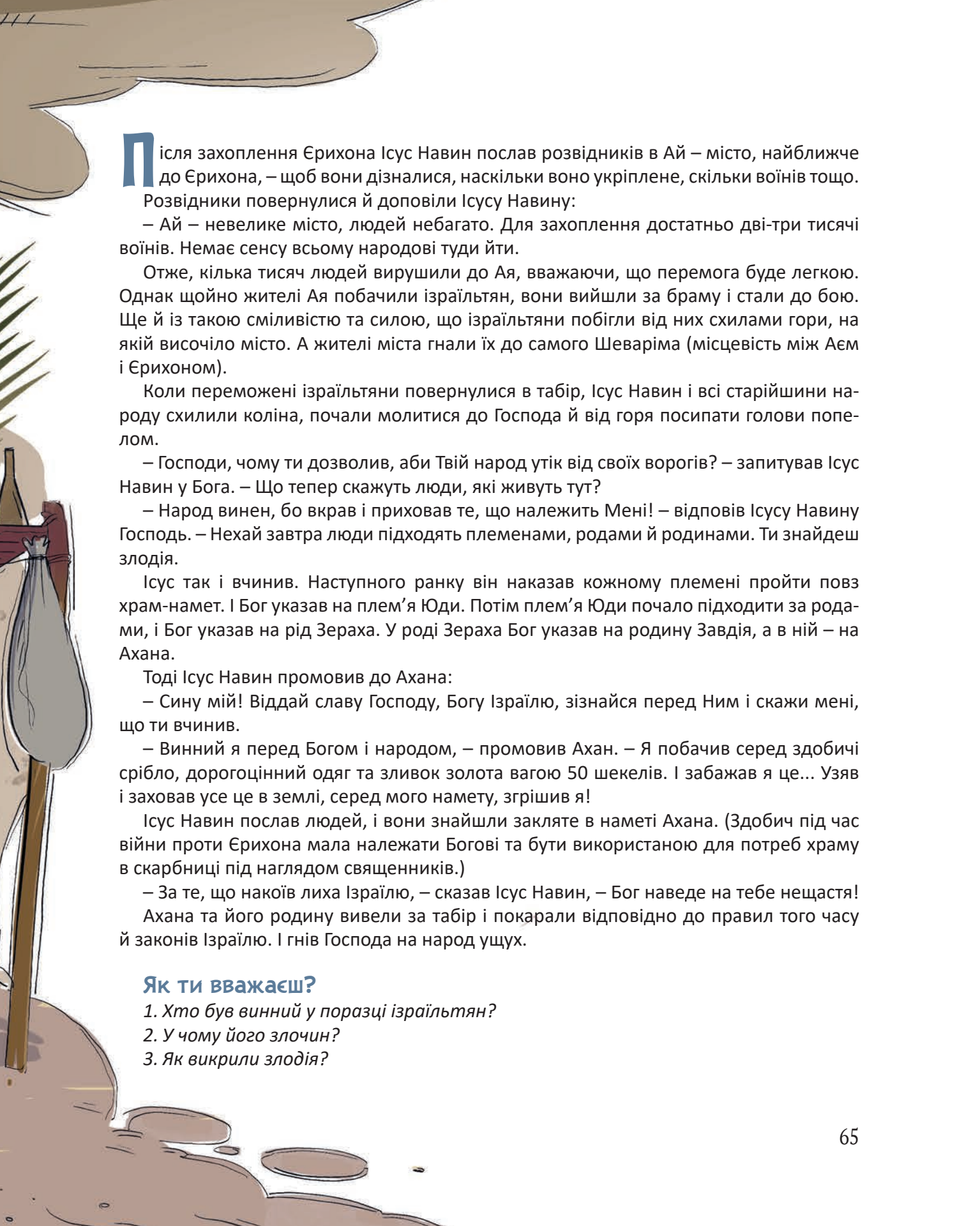
1. Як звали жінку, яка врятувала ізраїльських розвідників, а потім і вона сама була врятована?
2. Скільки днів священники й ізраїльські воїни обходили місто Єрихон?
3. Чому стіни Єрихона впали?

Небезпечне багатство

Книга Ісуса Навина, 7

Після захоплення Єрихона Ісус Навин послав розвідників в Ай – місто, найближче до Єрихона, – щоб вони дізналися, наскільки воно укріплене, скільки воїнів тощо. Розвідники повернулися й доповіли Ісусу Навину:

– Ай – невелике місто, людей небагато. Для захоплення достатньо дві-три тисячі воїнів. Немає сенсу всьому народові туди йти.

Отже, кілька тисяч людей вирушили до Ая, вважаючи, що перемога буде легкою. Однак щойно жителі Ая побачили ізраїльтян, вони вийшли за браму і стали до бою. Ще й із такою сміливістю та силою, що ізраїльтяни побігли від них схилами гори, на якій височіло місто. А жителі міста гнали їх до самого Шеваріма (місцевість між Аєм і Єрихоном).

Коли переможені ізраїльтяни повернулися в табір, Ісус Навин і всі старійшини народу схилили коліна, почали молитися до Господа й від горя посипати голови попелом.

– Господи, чому ти дозволив, аби Твій народ утік від своїх ворогів? – запитував Ісус Навин у Бога. – Що тепер скажуть люди, які живуть тут?

– Народ винен, бо вкрав і приховав те, що належить Мені! – відповів Ісусу Навину Господь. – Нехай завтра люди підходять племенами, родами й родинами. Ти знайдеш злочинця.

Ісус так і вчинив. Наступного ранку він наказав кожному племені пройти повз храм-намет. І Бог указав на плем'я Юди. Потім плем'я Юди почало підходити за родами, і Бог указав на рід Зераха. У роді Зераха Бог указав на родину Завдія, а в ній – на Ахана.

Тоді Ісус Навин промовив до Ахана:

– Сину мій! Віддай славу Господу, Богу Ізраїлю, зізнайся перед Ним і скажи мені, що ти вчинив.

– Винний я перед Богом і народом, – промовив Ахан. – Я побачив серед здобичі срібло, дорогоцінний одяг та зливки золота вагою 50 шекелів. І забажав я це... Узяв і заховав усе це в землі, серед мого намету, згрішив я!

Ісус Навин послав людей, і вони знайшли закляте в наметі Ахана. (Здобич під час війни проти Єрихона мала належати Богові та бути використаною для потреб храму в скарбниці під наглядом священників.)

– За те, що накоїв лиха Ізраїлю, – сказав Ісус Навин, – Бог наведе на тебе нещастя!

Ахана та його родину вивели за табір і покарали відповідно до правил того часу й законів Ізраїлю. І гнів Господа на народ ущух.

Як ти вважаєш?

1. Хто був винний у поразці ізраїльтян?
2. У чому його злочин?
3. Як викрили злочинця?

Пісня Девори

Книга суддів, 4-5

У давнину, коли Ізраїль іще не мав царя, народом опікувалися судді та пророки. Коли народ відступав від Господа й поклонявся ідолам, Бог допускав, щоб вороги перемагали ізраїльтян і забирали в них урожай і худобу, відводили синів і дочок їхніх у рабство. А коли народ наvertався до Господа, то Він посилав їм пророка чи суддю, який повставав проти поневолювачів, і Господь давав перемогу, мир і добробут.

В історії Ізраїлю є одна особлива подія. А особлива вона тому, що Господь послав на допомогу не пророка, а пророчицю.

Двадцять років язичницький цар Явін пригноблював Ізраїль. Дев'ятсот залізних колісниць було у війську Явіна, а в ізраїльтян – жодної. І тоді Господь закликав

жінку-пророчицю, на ім'я Девора, щоб підняти народ на війну проти поневолювачів. Воєначальником у Девори був чоловік, на ім'я Барак.

Девора зібрала ізраїльське військо на горі Тавор, а вороги отаборилися біля потоку Кішон. За командою Девори ізраїльські воїни ринули з гори на ворогів, що сиділи на бойових колісницях, а Господь у стані супротивника посіяв сум'яття і паніку. І побігли вороги хто куди.

Свято велике, тріумфування і радість були в Ізраїлі. Сорок років після цієї перемоги Ізраїль жив у мирі та спокої. А ізраїльтяни ще довго співали біля багать, у дорозі та під час битв пісню, яку після перемоги над ворогами склала пророчиця Девора.

Це одна з найдавніших пісень, що дійшли до нас. Вона прославляє не силу зброї та хоробрість воїнів, а велич і могутність єдиного істинного Бога. Закінчується ця пісня такими прекрасними словами: «А ті, котрі Тебе люблять, уподібняться сонцю, коли воно сходить в усій своїй силі».

Як ти вважаєш?

1. Що спіткало народ, коли він відвертався від Бога?
2. Як звали жінку-пророчицю, яка повстала проти поневолювачів?
3. Що вона зробила після перемоги над ворогами?

Гедеон і мідіянці

Книга суддів, 6-7

Після перемоги пророчиці Девори над язичницьким царем Явіном і його військом минуло сорок років. Сорок років ізраїльтяни насолоджувалися миром, ніхто на них не нападав, ніхто не грабував. І ось вони знову стали поклонятися язичницьким ідолам. У кожному селищі та кожному місті були капища й жертovníки, і ізраїльтяни приносили жертви чужим богам.

І почали ізраїльтяни чинити ненависні для Господа справи. Тоді Бог віддав їх у руки мідіянців. Сім років мідіянці нападали на ізраїльські землі під час урожаю і грабували все, що траплялося в руки. Дуже збідніли ізраїльтяни. Почали вони знову молитися Богові, щоб Він їх захистив, і Бог послав пророка.

Від імені Бога пророк сказав народу:

– Я вивів вас із Єгипту – визволив від рабства. Я врятував вас від єгиптян і всіх ваших ворогів! Я сказав вам, щоб не служили богам народів, яких Я вигнав із вашої землі! Я – Бог ваш, а ви не слухаетесь Мене!

У ці дні Гедеон, син Йоаша, ховаючись від мідіянців, молотив пшеницю у виноградній чавильні. Раптом з'явився ангел Господній і сказав:

– Сильний воїне, Господь з тобою!

– Якщо з нами Господь, – відповів Гедеон, – хіба заповнили б усю нашу країну вороги наші?

– Іди, могутній воїне, визволи Ізраїль від мідіянців! – відповів ангел. – Ти – Мій посланець.

– Покажи мені, Господи, що це дійсно Ти зі мною розмовляєш...

Гедеон приготував козеня, прісний хліб і приніс це ангелові. Ангел своєю палицею торкнувся розкладеного на камені частування, і вогонь із неба спалив і м'ясо, і хліб.

Однак Гедеон усе одно не був упевнений, що він, наймолодший у сім'ї, повинен учинити таку велику справу.

На прохання Гедеона вночі випало багато роси. Проте була вона лише на вовні, яку розстелив чоловік. А наступної ночі роса була скрізь, окрім вовни Гедеона. І зрозумів він, що Бог посилає його воювати з мідіянцями.

Насамперед Гедеон зруйнував храм Ваала, що був у їхньому селищі, і збудував там жертвник Господеві Богу. Потім він і триста воїнів уночі напали на військо мідіянців, що отаборилося в долині. Воїни Гедеона з трьох боків оточили табір ворогів. Усі вони водночас розбили глеки, в яких несли запалені смолоскипи, і почали сурмити в роги, що видавали гучні пронизливі звуки. У таборі ворогів почалася паніка. Вороги стали битися один з одним, а потім усі разом кинулися врозтіч. Воїни Гедеона здобули перемогу, а вороги зазнали страшної поразки. Бог знову дав волю своєму народові.

Як ти вважаєш?

1. Чим займався Гедеон, коли з'явився ангел?
2. Що Бог доручив Гедеонові?
3. Скільки воїнів Гедеона перемогло чисельне військо мідіянців?

Рут і Боаз

Рут, 1-4

Жила у Вифлеємі, що в землі юдейській, одна сім'я. Чоловіка звали Елімелех, його дружину – Ноемі, а їхніх синів – Махлон і Кілійон. І стався в юдейській землі голод. Елімелех із дружиною та синами вирушили до сусідньої країни Моав. Незабаром сини знайшли собі там дружин. Одну звали Рут, іншу – Орпа. Обидві були язичницями.

Минуло ще трохи часу, і Елімелех помер, а за ним і два його сини. І Ноемі вирішила повернутися до своєї країни, до свого народу. Зібравши речі, вона вирушила в дорогу. Невістки її пішли з нею. Коли жінки вийшли з міста, Ноемі запропонувала їм повернутися до батьківських домівок. Невістки засмутилися, розплакалися, вони не хотіли розлучатися зі свекрухою. І все ж одна з них, Орпа, попрощавшись, пішла. А Рут відповіла:

– Не змушуй мене лишити тебе. Куди ти підеш, туди і я піду, і де ти житимеш, там і я житиму; народ твій буде моїм народом, і твій Бог – моїм Богом!

Ноемі побачила, що Рут рішуче вирішила йти з нею, і припинила вмовляти. Так і рушили вони вдвох далі, поки не прийшли до міста Вифлеєм, з якого багато років тому Ноемі з чоловіком і синами подалася на чужину. Поява Ноемі сполошила все місто.

– Це Ноемі! – говорили люди. – Ноемі повернулася!

Ноемі нічого не могла запропонувати невістці. Зовсім збідніла вдова. Однак один із законів ізраїльтян давав право бідним і голодним під час жнив збирати на полях колоски, залишені женцями. Тому Рут вирушила на поля багатих людей збирати колоски після женців. Був саме час жнив.

– Хто ця молода жінка? – запитав своїх женців власник поля Боаз, який опівдні прийшов подивитися, як просувається робота.

– Це Рут, моавійка, невістка Ноемі, – відповіли йому. – Вона із самого ранку старанно працює й навіть перерв не робить.

– Залишайте їй більше колосків! – наказав Боаз. – Навіть зі снопів можете брати й залишати їй, щоб жінка не повернулася додому з порожніми руками.

Боаз був далеким родичем Ноемі. Він чув, якою доброю була Рут до своєї свекрухи. І Господь так відкрив серце Боаза до іноземки, що чоловік запросив її до себе на обід. Побожність і старанність Рут підкорили його. І покохав Боаз Рут усім серцем. Він подбав, щоб у неї зі свекрухою всього вистачило для зими. Навіть більше: Боаз запропонував Рут вийти за нього заміж. Після жнив у Вифлеємі все місто гуляло весілля.

Так молода вдова Рут знайшла не тільки Бога, а й батьківщину, і сім'ю. Сина Рут і Боаза назвали Оведом. Він був дідусем майбутнього царя Давида.

Як ти вважаєш?

1. До якої країни вирушили Елімелех і його сім'я під час голоду?
2. Хто був господарем поля, на якому Рут збирала колоски?
3. Чому Бог так благословив Рут?

Випроханий у Бога

Перша книга Самуїла, 1-3

Одна жінка, звали її Анна, не мала дітей. На ті часи відсутність дітей вважалася великою ганьбою. Якось Анна прийшла в Шіло. Там був храм-намет (називається ще Скинія Зібрання), куди тричі на рік усі ізраїльтяни прибували для поклоніння Богові. Прийшла туди Анна й молилася Господеві про свою біду. Вона пообіцяла Богові:

– Господи, якщо Ти даси мені сина, то я висвячу його на служіння Тобі. Він служитиме Тобі в храмі Господньому все своє життя.

Первосвященник Ілій спостерігав за жінкою, бо вона довго молилася. Дізнавшись її прохання, Ілій сказав:

– Іди додому. Господь почув твою молитву.

Минув рік, і Анна народила сина. Господь почув її молитву. Жінка назвала сина Самуїлом, оскільки це ім'я в перекладі з давньоєврейської означає «Господь почув». За п'ять років Анна привела Самуїла до Ілія і сказала, що вона та сама жінка, яка молилася за сина й дала Богові обітницю. Анна залишила Самуїла у храмі. Відтоді Самуїл під

наглядом Ілія жив і служив Богові. Батьки відвідували його завжди, коли приходили для поклоніння Богові.

Якось уночі хлопчик почув голос:

– Самуїле! Самуїле!

Хлопчик вирішив, що Ілій кличе, і побіг до нього.

– Ні, я тебе не кликав, – відказав Ілій.

Так було тричі. Тоді Ілій зрозумів, що це Бог звертається до Самуїла, і сказав хлопцеві:

– Якщо ще раз покличе, то скажи, що ти Його слухаєш.

Самуїл так і вчинив. Коли хлопчик знову почув голос: «Самуїле! Самуїле!», то відповів:

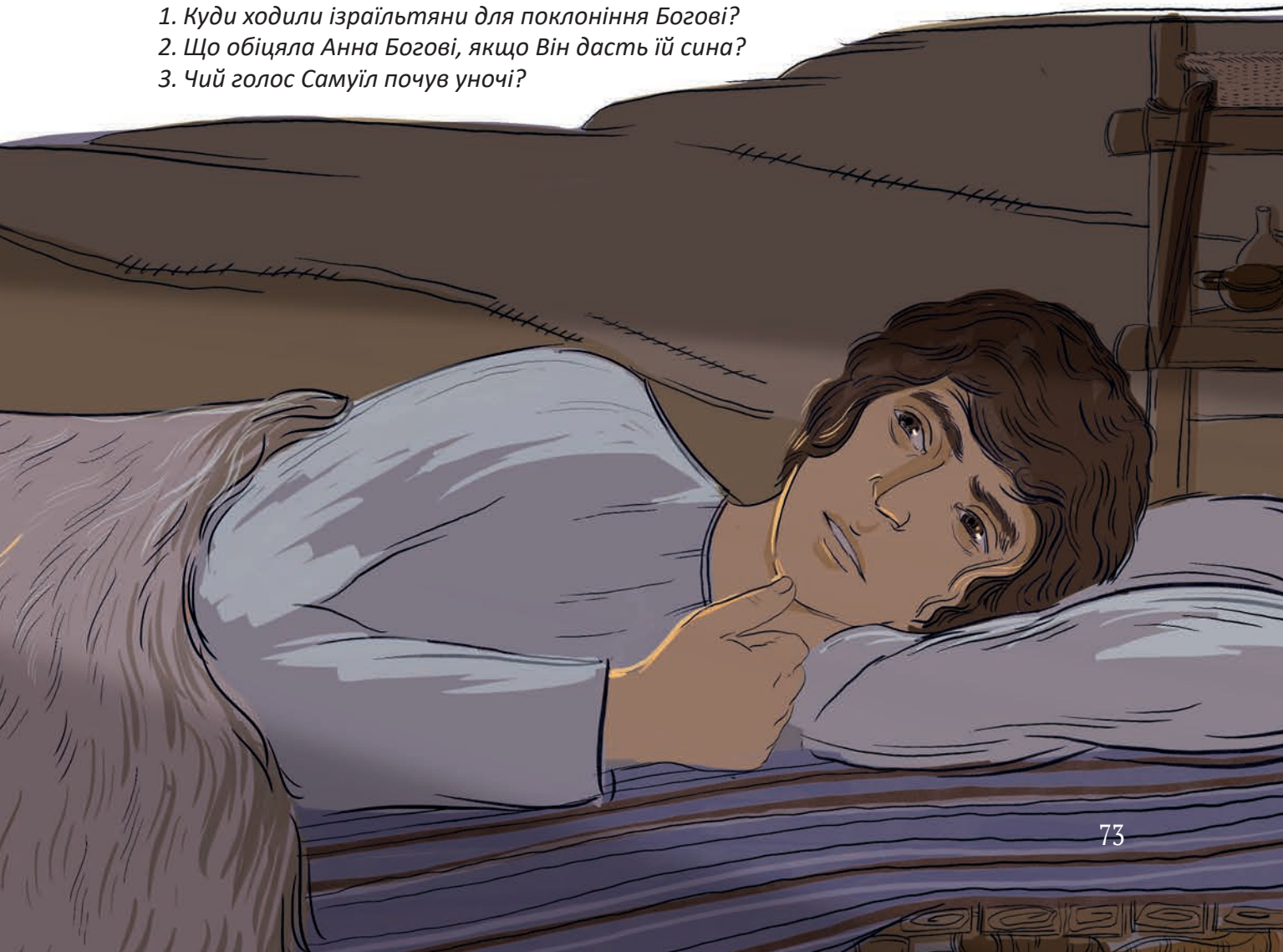
– Кажі, Господи, раб Твій слухає Тебе.

І Господь почав говорити із Самуїлом.

Так Самуїл став пророком, і весь Ізраїль про це дізнався. Починаючи з цього дня, Самуїл присвятив своє життя служінню Господеві. Коли Господь Бог хотів щось сказати народові, то говорив це Самуїлу, а той передавав народові Божу волю. Самуїл багато років ніс служіння пророка та судді в народі Божому, Ізраїлі.

Як ти вважаєш?

1. Куди ходили ізраїльтяни для поклоніння Богові?
2. Що обіцяла Анна Богові, якщо Він дасть їй сина?
3. Чий голос Самуїл почув уночі?

Саул – перший цар Ізраїлю

Перша книга Самуїла, 8–15

Народ ізраїльський попросив пророка Самуїла поставити їм царя.
– Гаразд, якщо ви наполягаєте, я попрошу Господа, Бога нашого, дати вам царя! – промовив Самуїл до народу.

Він був дуже засмучений тим, що ізраїльський народ зажадав просити Бога дати їм царя, як у всіх навколишніх народів.

Адже Господь Бог Сам хотів бути єдиним царем Ізраїлю.

Це Бог покликав Авраама і зробив його родоначальником усього народу.

Це Бог через Йосипа врятував сім'ю Якова від голодної смерті.

Це Бог вивів ізраїльський народ з єгипетського рабства і привів у землю обіцяну, де люди могли безпечно жити під Його охороною.

Проте народ не захотів мати за царя Бога, адже Його не видно, а захотів царя такого, як у всіх.

І Господь обрав царем Саула з племені Веніяминового. Високий і гарний юнак несподівано для себе став царем. Адже він був тихим і скромним хлопцем. Щоправда, дуже високий на зріст: на голову вищий за всіх навколо.

Бог наказав пророку Самуїлу помазати в царі Саула. Пророк так і вчинив. Самуїл пояснив Саулу його нові права та обов'язки: що царю ізраїльському можна чинити, а що – ні. Бог змінив серце Саула, і, ставши сильним і сміливим воїном, він одразу завоював прихильність усього народу.

Минуло зовсім небагато часу, і Саул почав чинити так, як усі царі, а не так, як Бог йому велів через Самуїла. Він оточив себе постійним військом, почав покладатися не на Бога, а на армію. Зі своїм військом Саул виграв кілька битв. Це запаморочило йому голову. Запишався Саул. А ще за життя поставив собі пам'ятник на горі Кармел.

Саул навіть жертву замість пророка Самуїла приніс Господу. Мабуть, вирішив, що коли він цар, то йому все дозволено. Не ходив Саул дорогами правди в послуху Господеві. І Господь Бог вирішив відібрати в нього царство.

Як ти вважаєш?

1. Добре чи погано вчинили ізраїльтяни, попросивши дати їм царя?
2. Як звали першого царя в Ізраїлі?
3. Чому Бог забрав у нього царство?

Помазання Давида на царство

Перша книга Самуїла, 16

Жив у Вифлеємі чоловік, на ім'я Єссей. У той час, коли Саул став ізраїльським царем, Єссей був уже дуже старим. Можливо, навіть найстарішим у народі. Мав він вісім синів, сильних і войовничих. Троє старших були воїнами в царській армії Саула, четверо займалися домашніми справами, а молодший, на ім'я Давид, пас овець свого батька.

Бог сказав Самуїлові, що Він дуже засмучений поведінкою царя Саула.

– Рушай до Вифлеєма, у дім Єссея, там Я покажу тобі, кого з його синів ти помажеш у царі замість Саула.

– Якщо Саул дізнається, він мене вб'є, – злякався Самуїл.

– А ти нікому не розповідай, навіть якщо прийшов і які наміри маєш, – відповів йому Господь. – Візьми молоду корову і разом з Єсеєм зроби там жертвоприношення.

Самуїл так і вчинив. Він прийшов у Вифлеєм, удаючи, ніби з'явився для жертвоприношення. Уся сім'я Єссея зібралася на урочисту вечерю. Самуїл побачив старшого сина Єссея – високого, статного та сильного воїна – і подумав, що саме Еліява Господь обрав царем Ізраїлю.

Однак Бог сказав йому:

– Не зважай на його зовнішність і високий зріст. Я його відкидаю. Адже Я дивлюся не так, як дивиться людина. Людина дивиться на обличчя, а Я дивлюся на серце.

Один за одним підходили до Самуїла по благословення сини Єссея, але Бог нікого з них не вибрав.

Тоді Самуїл запитав Єссея:

– Чи це всі твої сини?

– Є ще один, молодший. Він зараз пасе овець, – відповів Єсей.

– Приведи його. Ми не сядемо за стіл, доки він не прийде.

І послав Єсей за сином, і його привели. Це був вродливий юнак.

– Це він, – промовив Господь. – Устань, зроби помазання!

Самуїл підвівся, узяв ріг з оливою та вилив її на голову Давида у присутності всіх братів і батька. І цього дня Дух Господній сповнив серце Давида.

Давид був сміливим і талановитим юнаком. Як прекрасний поет, співак і музикант, він настільки добре грав на арфі, що слава про нього дісталася царського двору. Коли в Саула на душі було погано, до нього запрошували Давида, який грав на арфі і співав царю. І Саул заспокоювався.

Як ти вважаєш?

1. Чого навчився Давид, пасучи овець свого батька?
2. Кого Бог послав, щоб помазати Давида на царство?
3. Хто був царем в Ізраїлі перед Давидом?

Давид і Голіаф

Перша книга Самуїла, 17

За тих часів головними ворогами ізраїльтян були язичники филистимці. Якось вони знову напали на Ізраїль, прийшовши з усім своїм військом, несучи руйнування і смерть, грабуючи міста й села. Саул зібрав своє військо й пішов проти филистимців. Троє старших братів Давида вирушили з царем на війну.

Минав час, а війна все тривала. Мали филистимці дуже високого й сильного воїна. Звали його Голіаф. Щодня велетень виходив до війська ізраїльтян і оголошував, що готовий битися з будь-яким ізраїльтянином один на один. Але жоден воїн царя Саула не наважувався на двобій. Голіаф насміхався з царя, його війська і... навіть Бога, в Якого вірили ізраїльтяни.

Одного такого дня Давид за дорученням батька прийшов у ізраїльський табір, щоб передати своїм братам та іншим воїнам частування. І коли Давид був у таборі, Голіаф знову почав ганьбити ізраїльтян та їхнього Бога.

Давид неабияк обурився. Він сказав, що здолає филистимця і зніме ганьбу з Ізраїлю. Слова його переказали царю Саулу. І той запросив Давида.

– Нехай ніхто не занепадає духом, – сказав Давид Саулові. – Бог віддасть цього язичника в мої руки. Він наважився ганьбити Бога і Його бойові лави, тому зазнає поразки. Саул заперечив:

– Ти не можеш битися з Голіафом, адже ти ще юнак, а він – досвідчений воїн.

– Бог допомагав мені в битвах із левами й ведмедами, Він допоможе й у боротьбі проти цього велетня, – відказав сміливий юнак.

Давид відмовився від шолома й обладунків, які запропонував Саул. Юнак узяв свою пращу, пішов до струмка, вибрав п'ять круглих камінчиків і поклав їх у свою торбинку. А потім вийшов на поєдинок із грізним филистимцем. Бій був короткий: він закінчився не розпочавшись. Голіаф почав насміхатися над Давидом і знову ганьбити Бога, а Давид з першого разу каменем із пращі потрапив ворогу просто в чоло, і Голіаф упав, переможений простим пастухом.

Сміливість Давида, його покладання на Бога й любов до Нього, а також перемога над Голіафом, показали всім, кого Бог призначив бути царем над народом Божим після Саула.

Як ти вважаєш?

1. До якого народу належав Голіаф?
2. З якою зброєю виступив проти нього Давид?
3. Чому Давид не побоявся виступити проти велетня?

Вибір Йонатана

Перша книга Самуїла, 18-20

Після перемоги над филистимцями цар Саул зі своїм військом повертався додому. У селах і містах, через які вони йшли, назустріч воїнам виходили жінки та співали величальні пісні. Раптом цар насупився. Не сподобалися йому ці пісні. Жінки співали:

– Саул знищив тисячі, а Давид – десятки тисяч.

Страшенна заздрість пролізла в серце царя. Відтоді Саул завжди підозріло ставився до Давида. Багато разів цар намагався вбити юнака, але Господь оберігав Давида.

Син царя Йонатан потоваришував із героєм, який переміг велетня Голіафа. І така міцна була їхня дружба, що, як кажуть, нерозлийвода. Йонатан знав, що після смерти батька він має право на царський престол. Але він також знав, що Бог вирішив зробити царем в Ізраїлі Давида, його друга. І Йонатан, у серці своїм відмовившись від царських почестей, не тільки не заздрив Давидові, а навіть допомагав йому.

Саул сердився на сина.

– Навіщо ти товаришуєш із Давидом? – обурено дорікав він Йонатану. – Колись він у тебе відбере царський престол.

– Давид ніколи ні тобі, ні мені не заподіє зла! – упевнено відповідав Йонатан. – Ми присягнули один одному у вічній дружбі!

– Ось побачиш, сину мій, тобі доведеться вибирати: або бути царем ізраїльським, або дружити з Давидом!

Якось Саул запросив Давида на царський обід. Однак він вирішив не вшанувати героя, а вбити, тому що бачив у ньому суперника. Давид попросив Йонатана вибачитися за нього перед Саулом і не пішов на обід. З реакції батька Йонатан мав дізнатися, що той задумав заповдіяти Давидові. Друзі домовилися, яким способом Йонатан повідомить Давиду про намір Саула.

Побачивши, що місце Давида за столом залишилося порожнім і наступного дня, цар запитав у Йонатана, де його друг. Сильно розгнівався Саул на Йонатана і процідив, що Давид приречений на смерть. Так Йонатан дізнався про злий задум батька. Він таємно попередив друга про небезпеку та порадив:

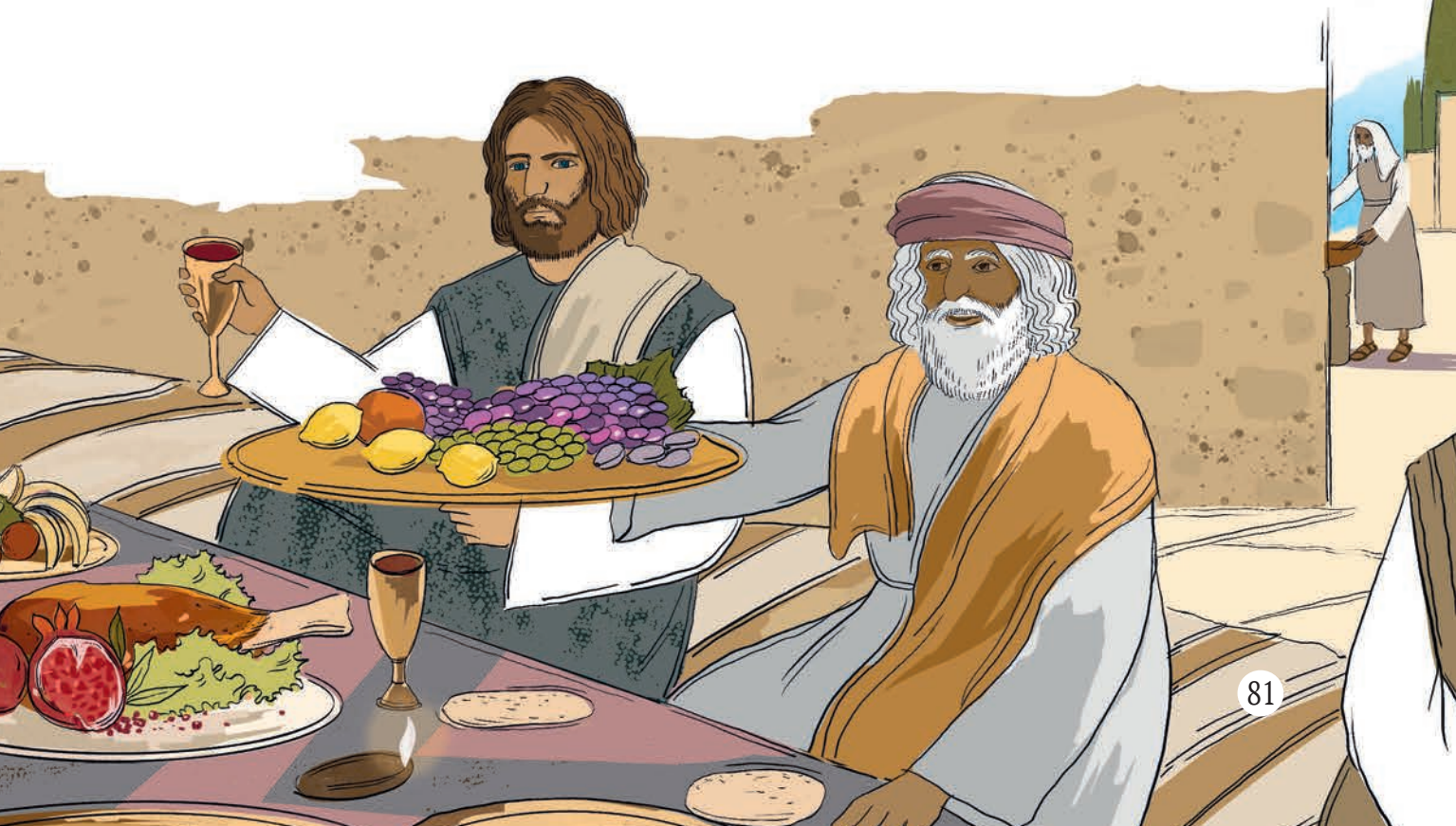
– Рушай із країни, інакше мій батько вб'є тебе. Боїться він тебе!

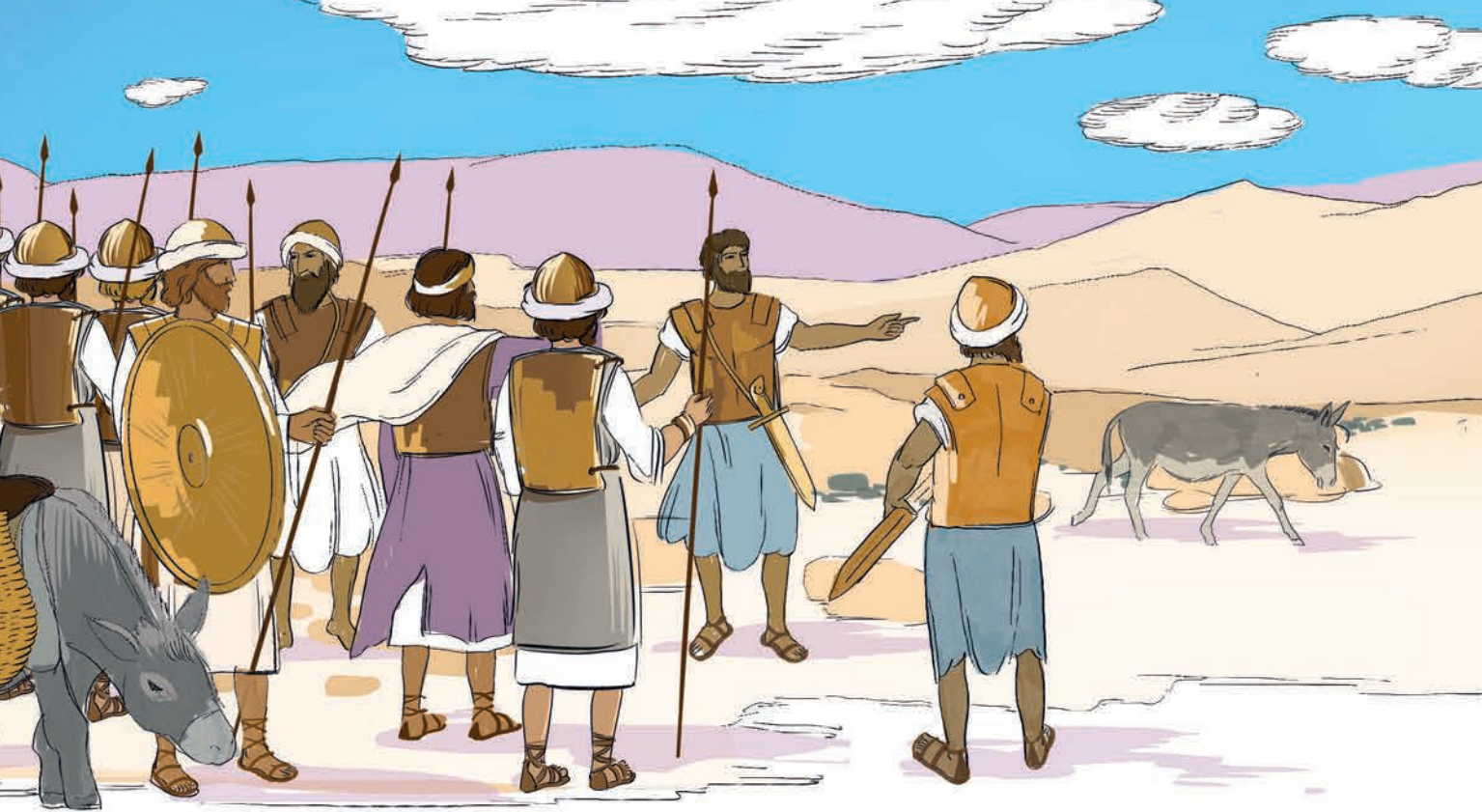
– Ти знаєш, що я завжди був вірний і цареві, і тобі, мій друже! – відповів Давид. – Але, мабуть, не судив Бог бути разом. Доведеться мені йти.

Друзі востаннє обійнялися й гірко плакали, що через заздрість царя не можуть більше зустрічатися, співати Богові пісень, яких писав Давид, ходити на полювання і здійснювати походи на филистимців.

Як ти вважаєш?

1. Як звали Саулового сина, який подружився з Давидом?
2. Чому цар вирішив убити Давида?
3. Що було для друга Давида важливішим: царські почесті чи дружба з майбутнім царем Ізраїлю, який вірив у Бога?

Два царі в печері

Перша книга Самуїла, 22-24

Коли брати Давида й усі, хто зазнавав утисків, дізналися, що Давид змушений переховуватися від Саула в Адулламській печері, вони прийшли до нього. І Давид став їхнім ватажком. Щоб Саул не міг їх вистежити, Давид і його люди переходили від одного місця до іншого.

Одного разу Саулу донесли, що Давид ховається в недоступних печерах, неподалік Ен-Ґеді, де була питна вода і трава для худоби. Цар узяв три тисячі солдатів і вирушив на пошуки Давида. На шляху цар вирішив справити природну потребу. Бачить цар, що недалеко загін овечий і печера біля загону. Туди Саул і зайшов, але він не знав, що у глибині цієї печери був Давид. Побачили Давид і його друзі, що Саул один і беззахисний.

Вони прошепотіли Давидові:

– Убий його! Бачиш, Господь віддає ворога твого в руки твої.

Але Давид заперечив:

– Хіба я можу здійснити руку на того, кого Сам Бог царем призначив? Не буде цього.

Підкрався Давид до Саула ззаду й відтяв ножем полу його плаща, а той нічого не помітив. Вийшов Саул із печери й вирушив далі. Коли вже цар був на достатній відстані, Давид вийшов з печери і закричав:

– Володарю, подивися на свій одяг. Бачиш у руці моїй шматок від нього? Якби я замислив проти тебе зло, то тебе вже не було б серед живих. Чому ти переслідуєш мене? Нехай Господь Сам буде суддею між нами, а я не здійму свою руку на тебе.

Дуже злякався Саул. А вислухавши Давида, навіть розплакався.

І мовив Саул до Давида:

– Ти справедливіший від мене, бо відплатив мені добром, хоч я заподіяв тобі зло. Господь на твоєму боці. Зрозумів я, що ти справді царюватимеш над Ізраїлем.

Давид покладався не на себе, а на Господа, і Бог охороняв його. Бог навіть сказав, що Давид є людиною по Його серцю. Так високо цінує Господь людей, які свої сподівання покладають на Нього.

Як ти вважаєш?

1. Чому Саул переслідував Давида?
2. Що зробив Давид, підкравшись до Саула?
3. Як ставився Давид до Саула?

Повстання Авесалома

Друга книга Самуїла, 15

Царем Давид став після загибелі царя Саула у війні ізраїльтян із філістимцями. Давид мав багато синів і дочок. Коли він уже постарів, деякі сини почали претендувати на престол. Тобто захотіли після смерті батька царювати над Ізраїлем. За правилами того часу царем міг стати лише той, кого правитель оголосить своїм спадкоємцем.

Один із синів, на ім'я Авесалом, знав, що матиме царський престол як рак свисне, бо посварився зі своїм батьком, царем Давидом. Тоді він вирішив хитрістю й силою заволодіти престолом. Він придбав собі колісниці, коней та п'ятдесят скороходів. Авесалом ставав рано-вранці біля воріт, і, коли хтось приходив до Давида на суд, він відводив його вбік зі словами:

– У царя тебе ніхто не слухатиме. Якби я був царем, то почув би тебе й розсудив по справедливості!

І всіма іншими хитрими й мерзенними словами він обмовляв свого батька Давида. От згодом люди почали прислухатися до Авесалома і вважати, що він був би кращим царем, ніж старий Давид.

Настав день, коли Авесалом пішов до Хеврона й зібрав там цілу армію прихильників. А розвідникам наказав по всій країні у призначений час оголосити, що тепер він, Авесалом, цар Ізраїлю. Загалом син повстав проти свого батька.

Дізнавшись, що проти нього зібралося ціле військо, Давид вирішив залишити Єрусалим. Він не хотів, щоб у місті була війна. Цар Давид зі своїми прихильниками вирушив на схід. Там цар мав вірних друзів, які надали йому та його людям притулок.

Як ти вважаєш?

1. Хто хитрістю вирішив заволодіти престолом?
2. Чи повірили люди наклепу сина царя Давида?
3. Як відреагував Давид на повстання сина?

Вірну людину пізнаєш у лиху годину

Друга книга Самуїла, 15–17

Один із друзів Давида, на ім'я Хушай, хотів разом із царем вирушити у вигнання за Йордан. Однак Давид попросив його повернутися в Єрусалим і приєднатися до прихильників Авесалома.

– Як я можу бути з тими, хто здійняв на тебе руку, царю?! – обурився Хушай. – Ніколи тебе не зраджу!

– Знаю! Дякую тобі, друже мій! Саме тому, що довіряю, я хочу послати тебе в Єрусалим. Слухай, що говоритимуть змовники і передавай мені через вірних людей – синів первосвященника Садока. Найголовніше, – пояснив Давид завдання своєму другові, – це завадити Авесалому вчинити за порадою хитромудрого Ахітофела.

Хушай повернувся в Єрусалим, а цар Давид зі своїм військом і сім'єю пішов до Йордану чекати звісток від Хушая. За Йорданом жив близький друг Давида – Барзіллай. Багатий і щедрий Барзіллай забезпечив усю цю величезну кількість біженців прихистком і їжею.

Саме тоді, коли Хушай входив у ворота міста, туди ж з усією пишнотою прибув сампроголошений цар Авесалом зі своїм почтом. Разом із ним у місто в'їхав його радник Ахітофел. Наступного дня Авесалом зібрав нараду. Потрібно було вирішити, як чинити далі.

– Якщо сьогодні ти не нападеш на царя та його військо, що знесилене нічним переходом, налякане й нечисленне, то втратиш найкращий шанс зміцнити своє царство, – дав Ахітофел пораду, яка сподобалася оточенню Авесалома.

– Покличте Хушая. Послухаймо, що він скаже, – наказав Авесалом. – Він був близьким другом Давида й теж може мудро порадити.

Воїни привели Хушая. І запитав його Авесалом:

– Так і так радить нам учинити Ахітофел. Що ти скажеш?

– Я знаю, що Ахітофел дуже мудрий. Проте цього разу порада його недобра. Якщо зараз напасти на Давида, а всі люди знають його мужність і військову вправність, то є велика ймовірність зазнати поразки. Тоді твої воїни втратять до тебе довіру й розбіжаться. Збери військо з усієї країни, піди на Давида, як хмара, і тоді перемога буде твоєю. Ось моя порада, – відказав Хушай.

– Мені порада Хушая подобається більше, ніж порада Ахітофела, – повідомив Авесалом своїм радникам. – Що скажете ви?

Усі згідно закивали головами. Так Бог перешкодив здійсненню задуму Ахітофела. А на той час, коли Авесалом зібрав велику армію та розпочав війну проти свого батька, військо Давида вже відпочило, зорганізувалося й горіло бажанням захистити царство улюбленого Давида.

Давида дуже тішило, що в нього виявилось багато вірних друзів, і особливо він був удячний Хушаю, якого Бог використав для повернення престолу, царства й поваги народу.

Як ти вважаєш?

1. Як звали одного з друзів царя Давида?
2. Яке завдання отримав друг від царя?
3. Що сталося б, якби Авесалом послухався поради Ахітофела?

Загибель Авесалома

Друга книга Самуїла, 18

Зібравши велике військо, Авесалом зі своєю армією вийшов на війну проти армії батька. Сам Давид на війну не пішов, друзі переконали його залишитися. Цар лише просив своїх воєначальників зберегти життя Авесалому.

Вирішальна битва відбулася в Єфремовому лісі. На той час в Ізраїлі було ще дуже багато лісів. Битва була короткою, але жорстокою.

Нечисленне військо царя Давида під командуванням Йоава, Авішая й Іттая завдало нищівної поразки армії заколотників. Усі прихильники Авесалома кинулися врзтіч. Авесалому теж не було іншої ради, як спробувати винести звідти ноги. Він на своєму мулі кинувся навтьоки лісом. Але коли проїжджав під дубом, то своїм довгим і густим волоссям Авесалом заплутався в його гіллі. А мул утік.

Так і знайшли Авесалома, що висів на своєму волоссі на дубі. Йоав не послухався прохання царя Давида й наказав стратити заколотника. Потім його тіло кинули у глибоку яму й закидали величезною купою каміння.

Так безславно закінчилося життя сина царя Давида Авесалома, який повстав проти батька. Коли Давид дізнався про смерть сина, то гірко заплакав. Він дуже шкодував, що син пішов проти нього та Бога й зазнав такого покарання.

Як ти вважаєш?

1. Про що попросив Давид своїх воїнів?
2. Що в лісі сталося з Авесаломом?
3. Як відреагував Давид на смерть бунтівного сина?

Мудрість царя Соломона

Перша книга царів, 3

Ох і нелегко було молодому цареві Соломону правити країною після свого батька, любленого всіма величного царя Давида. Соломон успадкував від Давида велике й сильне царство, славне ім'я і... чималу відповідальність. Саме це і хвилювало молодого царя, коли він пішов у Гівеон і звершив Господу Богу тисячу цілопалень.

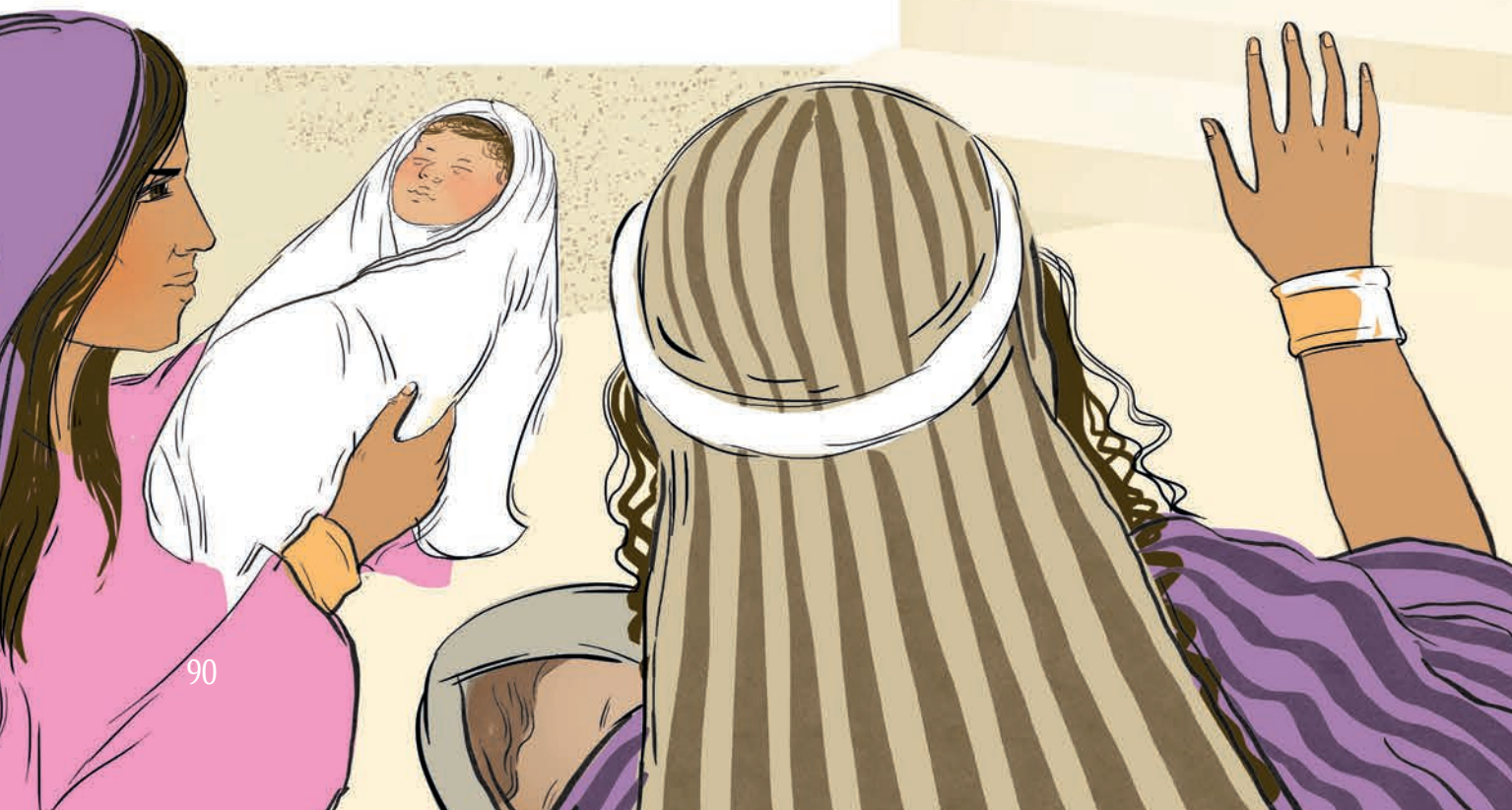
Уночі після жертвоприношення явився Господь Соломонові вві сні і сказав:

– Проси, що Я мав би тобі дати.

І Соломон попросив у Господа розумне серце, щоб справедливо судити народ Божий, Ізраїль, царем якого він став. Господь почув молитву Соломона й дав йому мудрости, якої не мав жодний цар ні до нього, ні після.

Потім цар Соломон повернувся в Єрусалим і влаштував для своїх слуг великий бенкет. Тепер він уже не переймався і не боявся бути царем, адже Бог пообіцяв дати йому все необхідне для правління.

Незабаром прийшли до царя дві жінки на суд. На руках кожна тримала дитину: одна – живу, а інша – мертву. Одна жінка сказала цареві, що жива дитина належить їй, а інша наполягала, що жива дитина – її. Одна з жінок розповіла про те, що сталося:

– О, мій пане! Я та ця жінка мешкаємо в одному будинку. І я народила при ній у цьому будинку. Третього дня після мене народила і ця жінка. І ми були разом, і в будинку нікого стороннього з нами не було. І вночі помер син цієї жінки. Вона ж узяла сина мого від мене, коли я спала, і поклала його до грудей своїх, а свого мертвого сина поклала до грудей моїх. Уранці я встала, щоб нагодувати свого сина, і ось він – мертвий. А коли придивилася до нього вранці, то це не мій син, якого я народила.

Так, важке завдання чекало на Соломона! І цар наказав принести меч і розрубати живу дитину навпіл, аби кожній матері дісталася по половині. Мати живої дитини жажнулася.

– Ні! – закричала вона. – Хай він ліпше дістанеться іншій, але залишиться живим.

А інша сказала:

– Рубайте! Нехай не дістанеться ні мені, ні їй.

Вислухавши жінок, цар постановив:

– Віддайте живу дитину тій, яка пожаліла. Це і є справжня мати!

І почув увесь Ізраїль про суд Соломона; і почали боятися царя, бо побачили, що мудрість Бога в ньому, щоб чинити суд.

Як ти вважаєш?

1. Хто став царем після Давида?
2. Що попросив молодий цар у Господа?
3. Як цар дізнався, хто мати дитини?

Ілля й удова із Сарепти

Перша книга царів, 17

Пророк Ілля знав, що голод у його країні ще не скоро скінчиться. Адже він сам помолився Богові, щоб в Ізраїлі не було дощу – як покарання за розпусту й відступ народу від Божих заповідей. Певний час круки годували Іллю, який ховався від переслідувань царя Ахава біля потоку Керіт. Птахи щодня приносили йому шматок м'яса і хліб.

Проте з часом потік, з якого Ілля пив воду, висох, і Бог послав Свого вірного слугу, пророка, до Сарепти, що на березі Середземного моря, неподалік міста Сидону. Бог повідомив Іллі, що наказав там удові годувати його.

Прийшов Ілля в Сарепту й зустрів жінку-вдову, яка вийшла на поле збирати хмиз.

– Принеси мені води попити, – попросив пророк жінку.

І коли та пішла по воду, він крикнув услід:

– І прихопи мені шматок хліба.

– Що ти кажеш, мандрівнику?! – обурилася вдова. – Я маю тільки жменю борошна в діжці і трохи олії в глеку. Я ось зібрала хмиз, щоб спекти хліб для себе і свого сина. Останній раз поїмо й будемо чекати на смерть.

– Іди, спечи мені хліба із цього борошна, а потім спечеш собі та своєму синові, – відповів пророк. – Не закінчиться борошно в діжці й олія у глеку, доки не мине час голоду.

Удова пішла додому, спекла пророкові хліба, і для неї із сином іще залишилося. І в наступні дні в діжці знову було борошно, а в глеку олія.

Невдовзі занедужав син цієї вдови. І хворів так сильно, що помер. Мати була в розпачі: він був її єдиним сином! Бідолашна жінка! Тоді пророк Ілля взяв хлопчика з її рук, відніс його у свою горішню кімнату й поклав на ліжку.

– Господи, Боже мій! – молився Ілля. – Невже Ти забереш сина у вдови, яка надала мені притулок?

Тричі пророк простягався над тілом, благаючи:

– Господи! Нехай повернеться душа до цього хлопчика!

І Господь почув його молитву й повернув дитину до життя. Лишень уяви радість матері, коли вона побачила, як її син виходить із кімнати пророка, тримаючись за його руку. І мовила жінка:

– Тепер я знаю, що ти чоловік Божий і що слово Господа в устах твоїх правдиве.

Минули три роки страшної посухи й великого голоду по всій землі. Настав час пророку піти до царя й покласти край стражданням народу. Однак то вже інша історія.

Як ти вважаєш?

1. Хто годував пророка Ілля, коли він переховувався від царя Ахава?
2. До кого Бог послав пророка?
3. Як пророк допоміг жінці, син якої помер?

Два пророки

Перша книга царів, 18–19;
Друга книга царів, 2

Народ в Ізраїлі дуже страждав від багаторічної посухи. Цар і його управитель навіть змушені були обійти землю в пошуках корму для царських коней.

Якось Бог промовив до пророка Іллі:

– Іди, покажися цареві Ахаву, і Я пошлю дощ на землю.

Дорогою Ілля зустрів царя. Той погодився на вимогу пророка показати народу на горі Кармель через жертвопринесення, хто є істинним Богом: Ваал чи Бог Іллі. І там Господь явив усьому ізраїльському народові Свою силу й могутність.

– Скоро почнеться сильна злива, – сказав Ахаву Ілля. – Поспішай додому, щоб вона не застала тебе в дорозі.

Цар послухався пророка й вирушив у Самарію, у свій палац. Цариця Єзавель, яка була язичницею й ненавиділа Божого чоловіка, передала через гінця, що завтра в цей час знайде пророка і вб'є його.

Ілля не став чекати на воїнів цариці і сховався у пустелі, там, де колись, кілька сотень років тому, Бог дав Своему народові закон, викарбуваний на кам'яних скрижалях. Ілля знайшов печеру й ліг спати. І було йому слово від Господа:

– Чому ти тут, Ілле?

– Господи, Ти знаєш, що народ ізраїльський відвернувся від Тебе. Усіх твоїх пророків знищили, а тепер і мене хочуть убити, – відповів Ілля.

– Повертайся через пустелю в Дамаск. Коли прийдеш, то помажеш Хазаїла царем над Сирією, а Єгу, сина Німші, царем над Ізраїлем. Єлисея, сина Шафатового з Авел-Мехоли, помаж пророком замість себе. Утім, Я залишив поміж ізраїльтянами сім тисяч тих, чий коліна не схилюлися перед Ваалом, і ніхто з них не цілував його зображення, – промовив Господь.

Ілля послухався і пішов. Спочатку він покликав Єлисея, який у цей час орав поле своє. Єлисей залишив усе і став слугою Іллі.

Якось Ілля вирушив у дорогу, і Єлисей пішов із ним. Ілля знав, що настав час передати Єлисеєві служіння пророка.

– Якщо мені належить служити Богові та Його народу пророком, то я хотів би бути сповненим Духом Божим, – попросив Єлисей Іллю.

– Якщо побачиш, як Господь забирає мене до Себе, станеться за бажанням твоїм, – відповів пророк.

І одного дня зненацька з'явилися вогненні коні, запряжені у вогненну колісницю. Ілля зійшов на колісницю, і на ній вирушив у небо. З плечей пророка під час піднесення впав плащ і накрив собою зачудованого від побаченого Єлисея. Тут він зрозумів, що Сам Бог призначив його на пророче служіння.

Єлисей згорнув плащ і подався додому. Підійшов він до берега Йордану, вдарив плащем по воді, і річка розступилася. Тож чоловік суходолом перейшов на інший бік. Чутка про це диво прокотилася всією країною. І дізнався Ізраїль, що тепер Єлисей є пророком Бога Всевишнього.

Як ти вважаєш?

- 1. Чому Єзавель ненавиділа Ілля?*
- 2. Кого Ілля покликав на служіння пророка замість себе?*
- 3. Яке диво стало знаком для ізраїльського народу щодо нового пророка?*

Юна полонянка

Друга книга царів, 5

На невеличке селище на півночі Ізраїлю напав загін сирійців. За тих часів це відбувалося часто, бо після правління Соломона його царство розділилося на Північне та Південне, і вони були слабкими. Сирія, що була за царя Давида провінцією Ізраїлю, стала її головним ворогом. Загони сирійців нападали на міста й села, грабували їхніх жителів, забирали врожай у селян, захоплювали та продавали в рабство ізраїльтян.

Керував сирійським загоном полководець Нааман. Сирійський цар його любив, а народ поважав за хоробрість та успіх у веденні війни. Солдати розграбували село, зігнали всю худобу й людей, що залишилися живими, на центральну площу. Нааман вибрав найкраще із захопленої здобичі. Решту розділили між собою його солдати. Нааманові серед полонених сподобалася одна дівчинка: він уже уявив, як зрадіє його дружина цій маленькій ізраїльській красуні.

І дружина справді була щасливою: її нова служниця виявилася побожною, тямущою й доброю. Дружина Наамана охоче проводила з нею час, слухаючи розповіді полонянки про Ізраїль, його дивовижну історію та великих пророків.

Дізнавшись, що Нааман хворий на проказу (тому він і мешкав в окремому будинку), дівчинка вигукнула:

– Я знаю, хто може допомогти моєму пану Нааману!

– Йому ніхто не допоможе, – заперечила дружина Наамана. – Ураженого проказою зцілити неможливо.

– Наш Бог зможе! – упевнено сказала дівчинка. – Я ж розповідала про дива, які Він учинив для нашого народу. І наш Бог має пророків, яким дав велику владу.

– Чого б це ваш Бог став зцілювати сирійця, ворога вашого народу? – посміхнулася дружина Наамана.

– Бог наш – не лише Бог нашого народу, Він – Бог усієї землі. Як вважаєш, хто дає успіх полководцю Нааману на війні? Нехай мій пан вирушить в Ізраїль, до пророка Єлісея, і попросить, щоб Бог зцілив. Єлісей попросить про це Бога, і Той зцілить твого чоловіка, – порадила дівчинка.

– Ох, дитино! Невже це можливо? – завагалася дружина Наамана.

Бачачи щирість і впевненість своєї служниці й те, з яким співчуттям вона це говорила, дружина Наамана врешті погодилася:

– Гаразд, я розповім про це чоловікові. Нехай він попросить нашого царя написати вашому цареві, щоб пророк зцілив мого чоловіка.

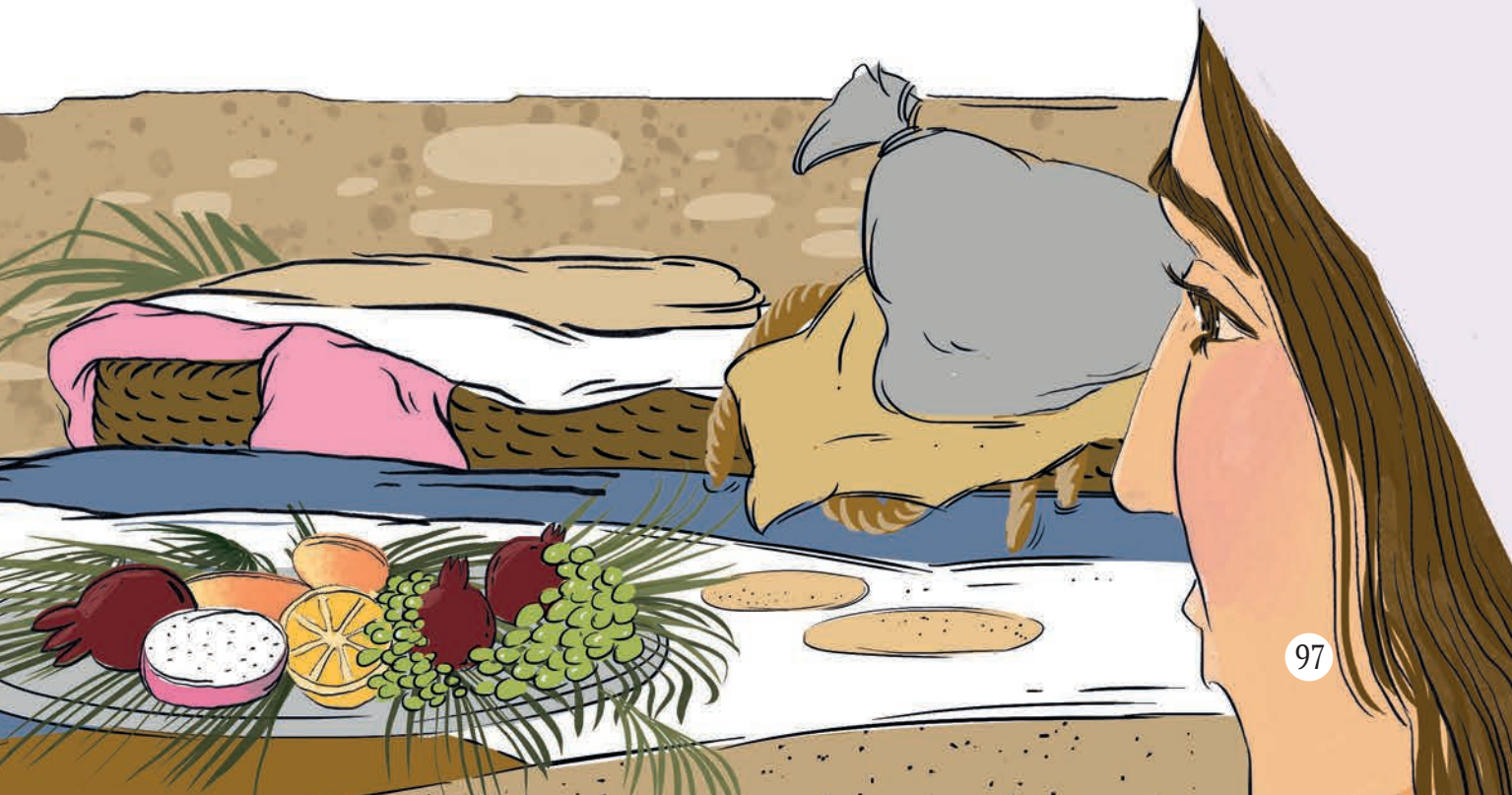
Дівчинка заплескала в долоні:

– Я вірю, що Нааман повернеться додому здоровим! Я знаю, мій Бог – дуже добрий!

– І ти добра, – відказала дружина Наамана, зворушена турботою дівчинки. – Завтра ж мій чоловік піде до царя.

Як ти вважаєш?

1. Чому ізраїльська дівчинка зробила таку велику послугу сирійцю Нааману?
2. Хто давав Нааману успіх у його походах?
3. Чого навчає нас історія про юну полонянку-ізраїльтянку?

Зцілення Наамана

Друга книга царів, 5

Нааман пішов до царя й розповів, що його маленька ізраїльська полонянка порадила поїхати до пророка в Ізраїль. І цар погодився:

– Рушай, а я напишу листа царю ізраїльському.

Аж ось до столиці Ізраїлю із багатими подарунками прибув караван на чолі з Нааманом, сирійським полководцем. Прийшли вони до царя з листом від сирійського царя. Злякався цар ізраїльський, довідавшись від Наамана причину візиту.

– Хіба ж я Бог?! – вигукнув він. – Як я можу вилікувати від прокази?

Дізнався про гостей і пророк Єлисей і послав переказати, щоб сирійці прийшли до нього. Аж ось ця важлива делегація стоїть перед дверима будинку Єлисея. А пророк навіть не вийшов. Він послав свого слугу переказати Нааманові, щоб той пішов до Йордану, сім разів занурився в його води – і очиститься від своєї прокази.

Як тут розгнівався Нааман!

– Що ж це таке?! Невже річки в Дамаску гірші за Йордан?! Їхати в таку далечинь, щоб поринути в каламутні води Йордану! – обурився полководець.

Однак слуги Наамана вмовили його не втрачати цієї можливості.

– Ну що вартує піти до Йордану й зануритися сім разів?! – переконували вони. Нааман послухався й пішов до річки. Там він занурився сім разів і... одразу видужав.

Від подарунків вдячного Наамана пророк Єлисей відмовився:

– Не я ж тебе зцілив, а Бог.

Тоді Нааман попросив дозволу набрати землі, скільки можуть нести двоє коней, щоб удома поставити на тій землі вівтар і поклонятися там Богові Всемогутньому. Єлисей дозволив, і Нааман, зцілений і вдячний, щасливим повернувся додому.

Відтоді полонена ізраїльська дівчинка теж мала змогу разом зі своїм паном поклонятися Богові, в Якого вона вірила та Якого любила.

Як ти вважаєш?

1. Куди пішов Нааман, прибувши в Ізраїль?
2. Як відреагував ізраїльський цар на прохання Наамана?
3. Що для зцілення мав зробити Нааман?

Сирійці та пророк Єлисей

Друга книга царів, 6

Якось сирійський цар вирішив улаштувати засідку проти ізраїльського царя. У вузькому місці, між гір, де мали проходити війська ізраїльтян, причаїлися їхні вороги, сирійці. Але пророкові Єлисею був відкритий намір сирійців, і він послав свого слугу до ізраїльського царя з попередженням:

– Не ходи тим шляхом. Там на тебе чатують сирійці.

Вороги чекали-чекали, а ізраїльтяни так і не з'явилися.

Сирійський цар знову вигадав якусь воєнну хитрість, але Єлисей дізнався про неї та застеріг свого царя. Так було ще кілька разів. Сирійський цар уже й не знав, що робити. Він сказав своїм воеводам:

– Серед нас є зрадник! Хтось видає наші плани ізраїльському цареві.

– Ні, повелителю, – відповіли воеводи. – Серед нас немає зрадника! Ізраїль має пророка на ім'я Єлисей. Йому Бог відкриває всі твої думки. Він знає навіть ті слова, що ти говориш у своїх покоях.

– Тоді треба позбутися цього пророка! – вирішив цар. – Пошлемо на те місто велике військо! Спочатку покінчимо з Єлисеєм, потім захопимо Самарію!

Як сказав, так і зробили. Прийшло величезне військо сирійців і оточило невеличке, розташоване на горі місто, де жив Єлисей.

– Вороги! Вороги! Сирійці нападають! – злякалися люди.

Слуга Єлисея прийшов до пророка й каже:

– Поглянь, скільки їх нас оточило!

– Не хвилюйся, – відповів Єлисей. – Тих, хто з нами, більше, ніж тих, хто проти нас.

І помолився:

– Господи, розкрий слугі моєму очі!

Слуга раптом побачив, що вся гора, на якій розташоване місто, вкрита кіньми й вогняними колісницями.

– Господи, вдар сирійців сліпотою! – помолився Єлисей.

І всі вороги... осліпли!

– Ідіть зі мною, – сказав Єлисей розгубленим сирійцям, – я відведу вас до людини, яку шукаєте.

І відвів їх у Самарію, просто на головний майдан міста. Прийшовши туди, Єлисей знову помолився. Тепер він попросив, щоб Бог повернув їм зір. І сирійці прозріли. Ото вони злякалися: прийшли вбити пророка, а опинилися посеред ізраїльських військ.

Коли цар ізраїльський вирішив знищити всіх сирійців, пророк Єлисей заперечив:

– Хіба ти в полон їх узяв, щоб зараз нищити? Бог їх привів до тебе. Тому прийми їх як гостей, нагодуй, а потім нехай ідуть.

Царю нічого не залишалось, як послухатися Єлисея. Почастував він сирійців царським обідом і відпустив. Відтоді ті сирійські орди більше не ходили в землю Ізраїлеву.

Як ти вважаєш?

1. Хто був ворогом Ізраїлю за часів пророка Єлисея?
2. Що сталося із сирійцями після молитви Єлисея?
3. Куди привів Єлисей сирійське військо?

Як хлопчик царем став

Друга книга царів, 11-12

Смутні часи настають у країні, коли народ перестає боятися Бога, звертається до чаклунів і ворожок, поклоняється ідолам. Такий час був у Юдеї за царя Ахазії. Але Ахазію вбили, коли він був у гостях в іншого царя, проти якого змовилися. Мати царя Ахазії, Аталія, дізнавшись, що її син загинув, вирішила захопити владу. Її слуги вбили всіх родичів царя. Вона вигубила всіх царевичів. Але одного, наймолодшого, сестра царя Ахазії, Егошева, сховала в палаці, в кімнаті, де зберігали постільну білизну. Малюка звали Йоаш, і було йому тоді лише рік від народження.

Коли в палаці все вщухло, Єгошева потайки вночі відвела Йоаша у храм. Священник Єгояда сховав їх у кімнатах храму. Так минуло шість років. Коли Йоашу виповнилося сім років, священник Єгояда запросив у храм вірних людей із царських охоронців і показав їм царевича:

– Дивіться, ось цей хлопчик – спадковий царевич! Він має право бути царем у нашій країні!

Єгояда домовився з головними охоронцями, що ті пильнуватимуть тепер царевича Йоаша, а не самопроголошену царицю.

Другого дня Єгояда вивів Йоаша на майдан перед храмом і посадив на трон – на те місце, де зазвичай сидить цар під час богослужіння. Він поклав на хлопчика царський вінець та інші прикраси й намастив його голову оливою – так у давнину зводили на царство. І ось сидить на троні семирічний хлопчик, праворуч і ліворуч від нього стали ряди озброєних охоронців, а народ радіє і співає:

– Хай живе цар Йоаш! Слава Богу! Слава Богу, що дав нам царя Йоаша!

Почула цей галас Аталія і вийшла з палацу. Бачить, що весь народ біжить до храму. Вона – теж туди. А там... У неї від страху перехопило дух і затремтіли коліна. Там, на троні, сидів Йоаш, маленький царевич, якого народ і священник Єгояда зробили царем.

– Змова! – закричала вона.

Однак ніхто її не підтримав. Усі раділи, що її жорстокому царюванню прийшов кінець.

А народ тим часом зібрався перед храмом і радів кінцю смутних часів. Священник Єгояда уклав завіт між народом і царем та між народом і Богом. Народ обіцяв, що більше не служитиме ідолам. Люди пішли та зруйнували всі капища та щирими серцями навернулися до Бога.

Оскільки перед правлінням Йоаша народ не служив Господу, храм Соломона занепав. Тому молодий цар випустив указ:

– Настав час відновити храм у всій його красі! Замість податків жертвуйте на справу Божу!

Народ послухав царя, і в храмі закипіла робота: стіни були відновлені і прикрашені, двори вибрукувані, і все сяяло чистотою й новизною.

Цар Йоаш сорок років правив справедливо й мирно своїм царством, слухаючись у всьому мудрого священника Єгояда.

Як ти вважаєш?

1. Хто сховав маленького царевича?
2. Скільки років було Йоашу, коли він став царем?
3. Що обіцяв народ?

Бог почув МОЛИТВУ царя

Друга книга царів, 18–20

Стовпи диму здійнялися над містами, у долинах лунав дзвін мечів і крики воїнів, що билися один з одним: це асирійці напали на Юдею. Усі міста ззахоплені, а фортеці взяті, Єрусалим самотужки чинив опір величезному ворожому війську. Як сарана, вороги напали на маленьку країну, що відмовилася платити данину ненаситному деспоту в далекій Ніневії.

Тоді як головна частина асирійської армії здобувала перемогу за перемогою над союзниками Юдеї – єгиптянами, перші кінні загони підійшли до стін Єрусалима.

Асирійці глузували над жителями Єрусалима, над їхнім царем і над їхнім Богом, на Якого ті покладали надію. Царя Єзекію повідомили про цей глум. Особливо обурювало, що вороги наважилися лихословити Самого Бога. Цар пішов у храм і молився Богові, шепочучи:

– Прихили, Господи, вухо й почуй; відкрий, Господи, очі Твої й поглянь, і почуй слова Сеннахеріва, який зневажає Тебе, Бога живого! Справді, о Господи, царі асирійські сплюндрували народи й землі та покидали своїх божків у вогонь; але це не боги, а витвір рук людських, дерево й камінь; тому вони їх знищили. І тепер, Господи, Боже наш, урятуй нас від руки його, і всі царства землі визнають, що Ти, Господи, Бог єдиний.

Ні до нього, ні після не було такого благочестивого й богобоязливого царя в Єрусалимі як Єзекія. Бог почув молитву царя, бо він упокорився перед Ним і дбав про Господню славу, а не про власну. І коли армія асирійського царя почала облогу Єрусалима, ангел Господній уночі знищив 185 тисяч солдатів. Асирійцям довелося відступити. Цар Єзекія був дуже радий.

Згодом володар захворів. Пророк Ісаї сказав царю підготуватися до смерті. Єзекія плакав і молився Господу, прохаючи подовжити йому життя. І Господь почув його молитву. Бог пообіцяв царю подовжити життя на 15 років. І свідченням того, що Єзекія одужає, Бог дав знак через пророка Ісаю: тінь на сходах палацу змістилася на десять проділів назад.

Багато доброго для свого народу вчинив Єзекія за роки свого правління. Наприклад, він викопав тунель під стінами Єрусалима до джерела Геон, щоб під час облоги місто не потерпало без води.

Як ти вважаєш?

1. Що зробив цар Єзекія, коли асирійці оточили місто?
2. Який знак свідкував про одужання Єзекії?
3. На скільки років Бог подовжив життя Єзекії?

Цар Йосія і Книга закону

Друга книга хронік, 34–35

Йосії було лише вісім років, коли він зійшов на царський престол. Молодий цар зростав мудрим і добре розумів: коли народ не боїться Бога, не живе відповідно до Його законів, то він не має майбутнього. В Ізраїлі на той час майже ніхто не звертався до Бога, люди молилися різним ідолам. Вірили у віщування, ходили до ворожок і чаклунів, поклонялися деревам і приносили жертви демонам. Тому Йосія вирішив привести в царстві все до ладу: знищити капища, вирубати «священні» гаї, стерти всіх бовванів на порошок.

Як сказав, так і зробив. Пішли слуги царя по всьому Ізраїлю виконувати доручення. Потім Йосія наказав розпочати відновлення Єрусалимського храму, який протягом багатьох років царювання безбожних царів занепав. Священники за наказом царя наймали майстрів для всіх робіт і розраховувалися з ними з храмової скарбниці.

Аж раптом, коли священники висипали з однієї скриньки срібло, вони побачили... Книгу Божого закону! Вони тримали в руках стародавні сувої – Слово Боже, яке записав Мойсей.

Про цю знахідку негайно ж повідомили царю. Книгу перевезли в палац. Цар Йосія наказав читати книгу вголос. І коли писар Шафан читав Божі слова, цар... від горя роздер на собі одяг. Йосія дізнався, що він і багато царів до нього жили не за волею Божою, не дотримувалися заповідей Божих і чинили як язичники. Гірко каявся цар Йосія. Що ж робити? І він вирішив запитати про це в Господа. Бог відповів через пророчицю Хулду, що Він бачить цареве покаяння та його впокорене серце – і це Йому подобається.

Цар Йосія влаштував велике свято: він наказав по всьому царству у призначений час ушанувати Пасху. Жоден із царів від часів Самуїла, останнього судді в Ізраїлі, не відзначав Пасху настільки урочисто, як Йосія й увесь народ юдейський.

Тридцять один рік царював Йосія в Єрусалимі й усе чинив так, як написано у Книзі закону Божого.

Як ти вважаєш?

1. Скільки років було Йосії, коли він зацарював?
2. Звідки Йосія дізнався, як жити й керувати країною?
3. Як часто ти читаєш Біблію?

Наклепник Гаман

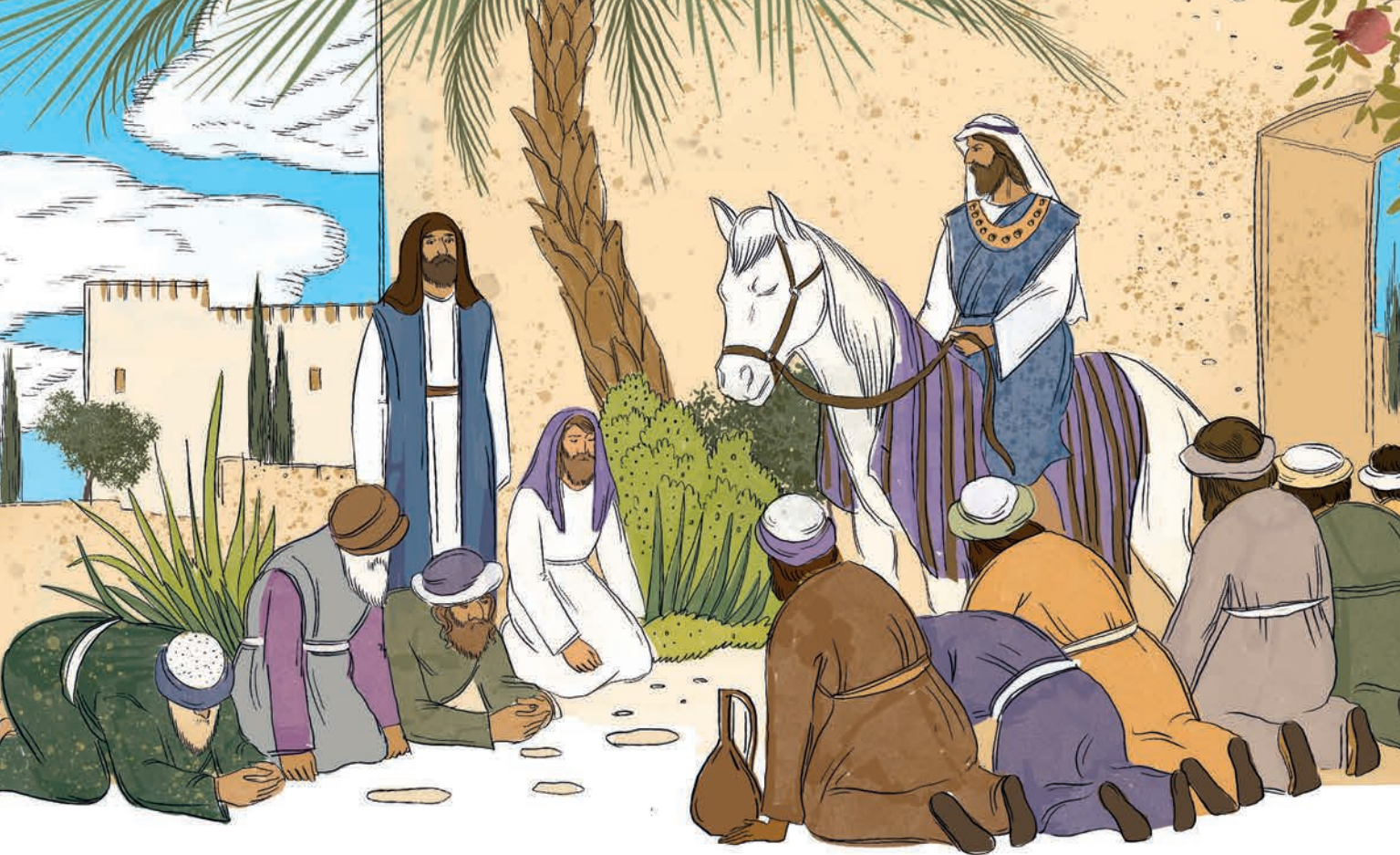
Книга Естер, 2-3

Під час правління Ахашвероша влада персів поширилася майже на весь відомий на той час світ. Ізраїльський народ жив розпорошений. Це означає, що на батьківщині ізраїльтян залишилося дуже мало, їх розпорошило по всьому світові. Це сталося через те, що, замість служіння Богові, вони поклонялися ідолам, вірили чаклунам і зверталися до ворожок. І Бог розсіяв їх по всій землі. Але євреї почали шукати Бога й відвернулися від ідолів. Ізраїльтяни вирішили поклонятися лише Богові, більше нікому.

На той час у столиці Мідо-Перської імперії, у місті Сузи, жив чоловік, на ім'я Мордехай. Якимось він став у пригоді Ахашверошу: викрив змову проти царя, і це дало йому певні привілеї. Крім того, його двоюрідна сестра й вихованка Естер була дружиною правителя, тобто царицею.

Найважливішою людиною в імперії після царя був Гаман. Люди дуже його вшанували. Коли Гаман входив у ворота, усі падали перед ним ниць. Усі, крім... Мордехая. Тому що він був євреєм і людям не поклонявся.

Це тривало досить довго. Коли сторожа, що охороняла царські ворота, донесла це Гаману, той дуже розлютився на Мордехая. Він, звісно, міг покарати Мордехая, але злому серцю Гамана було замало кари однієї людини. Він дізнався, що Мордехай – єврей. І вирішив Гаман знищити весь єврейський народ.

Одного разу Гаман прийшов до царя з доповіддю.

– Повелителю, – мовив він, – є у твоєму царстві народ, розпорошений по всіх землях твоєї держави. Вони мають свої звичаї й закони. А твоїм законам вони не коряться.

– І що ти пропонуєш? – запитав його цар Ахашверш.

– Дай мені право звернутися до всіх правителів у всьому твоєму царстві, щоб одного дня в усіх селах і містах усі євреї були знищені. Чоловіки, жінки й діти!

Цар повірив Гаману й подав йому свою каблучку:

– Ось тобі моя печатка, чини те, що вважаєш за потрібне!

Гаман від імені царя видав указ усім правителям держави, щоб одного дня в усіх містах розпочали знищувати юдеїв. І закріпив указ царською печаткою.

Таким чином Гаман учинив наклеп на весь народ. А для свого зятя ворога Мордехая він підготував велику шибеницю. Однак Бог заступився за Свій народ, і наклеп мав жахливі наслідки для самого Гамана.

Як ти вважаєш?

1. Як звали дружину Ахашверша?
2. Хто був найлютішим ворогом юдеїв?
3. Що недруг вирішив зробити з юдеями?

Смілива цариця

Книга Естер, 4-9

Мордехай сидів на головному майдані міста, неподалік воріт царського палацу. Чоловік відчайдушно волав, посипаючи голову попелом і пилом. Одягнений він був у веретище.

– Що сталося, чому ти плачеш, старче? – запитав його Гатах, слуга цариці Естер. – Цариця, твоя родичка, хвилюється за тебе й передала тобі ось цей одяг. Припини кричати і плакати.

– Як мені припинити плакати, якщо мій народ продали на винищення?

– Як продали?! – здивувався Гатах.

– Іди й розкажи Естер, що Гаман, радник царя Ахашвероша, обіцяв покласти в царську скарбницю величезну суму грошей, якщо правитель підпише указ про винищення всіх юдеїв по всьому царству. Ось поглянь... – і Мордехай простягнув Гатаху копію царського указу. – Віддай його Естер, хай піде до царя й попросить у нього захисту для всього народу.

– Гаразд. Я перекажу всі твої слова й передам цей сувій пані, моїй цариці, – відповів євнух і швидким кроком рушив до палацу.

– Я не можу просто так увійти до царя! – сказала Естер своєму слугі. – Так і передай Мордехаяу. Він знає закон: хто без запрошення ввійде до царя, – тому смерть.

Вислухав Мордехай Гатаха й засмутився ще більше. По запилених щоках потекли сльози. Тихо, щоб люди, які проходили повз них, не почули, він промовив:

– Іди й перекажи Естер, нехай вона не думає, що залишиться живою: правитель наказав знищити всіх юдеїв у всій країні. І юдейка Естер не врятується від ненависти Гамана в царському палаці. Скажи також, що, може, саме для того вона і стала царицею, щоб урятувати свій народ від загибелі.

Гатах переказав усі слова Мордехая своїй пані й побачив, як засмутилося обличчя цариці.

– Гаразд, – відповіла вона, – повідом Мордехаю, що за три дні я піду до царя. Нехай увесь цей час і він, і весь народ поститься, не їсть і не п’є. І ми теж, я і служниці мої, поститимемося, щоб Господь помилував народ Свій. А потім я піду до царя. Якщо мені судилося загинути – то загину. Якщо я залишуся жити, то говоритиму з царем.

Естер постила й молилася, аби Господь захистив її та весь народ юдейський. Постували й усі юдеї в Сузах, столиці Мідо-Перської імперії.

І Бог почув народ Свій. Коли Естер увійшла в залу із царським престолом, сторожа відразу спрямувала на неї списи, проте цар Ахашверш простяг у її бік берло й запросив до себе. Естер сказала царю, що хотіла б запросити його на вечерю... і нехай Гаман теж прийде.

Цар прийняв запрошення. Наступного дня його з Гаманом частували. І коли під час трапези цар уже геть подобришав й запропонував Естер попросити будь-що, чого бажає її душа, цариця попросила зберегти життя їй та її народу. Цар не відразу зрозумів, у чому справа. А коли дізнався про зло й підступність Гамана, то наказав його заарештувати й повісити на шибениці, яку той приготував для Мордехая.

А народ юдейський по всій країні оголосив свято. Його називають Пурім.

Як ти вважаєш?

1. Чому Мордехай гірко плакав?
2. Як мала вчинити цариця за порадою Мордехая?
3. Чи захистив правитель царицю та її народ?

Страждання і благословення Йова

Книга Йова, 1-42

У стародавні часи у країні Уц жив багатий і богобоязливий чоловік, на ім'я Йов. Він мав сімох синів і трьох дочок. Однак сатана вирішив випробувати вірність Йова до Господа, і Бог йому дозволив. Багато страждань припало на долю Йова: чоловік утратив багатство, усі його діти померли, він сам тяжко захворів. Протягом багатьох днів і ночей страждав Йов. Проте він не нарікав на Господа Бога свого, Якого любив, і не відрікся від Нього.

– Я знаю, що мій Викупитель живий, – сказав Йов друзям і прославляв Господа Бога свого.

Однак друзі, замість того щоб утішати, почали викривати, наставляти й повчати Йова. Та Йов прагнув лише одного: отримати відповідь від Бога. Чоловік хотів зрозуміти, чому він терпить усі ці страждання, бо не знав за собою жодного гріха.

Нарешті Бог відповів йому з бурі!

– Поглянь на небо, Йове, – сказав Бог. – Чи це все ти влаштував? Чи ти розсіяв небом зорі, склав сузір'я Плеяд або Оріона? Чи ти наказуєш світанку, й він освітлює небо, кажеш – і падає дощ? Чи ти справді знаєш, яким шляхом біжить світло? Чи що тримає Землю? Відповідай Мені, де зберігаються світло й темрява? Чи ти запряжеш носорога у свій плуг і наказеш йому орати твоє поле, і йтимеш за ним, а потім збереш урожай? Подивися на орла, він мостить гніздо своє на висоті, на неприступних скелях. І бачить орел дуже далеко... Ти й досі хочеш боротися зі мною й повчати Мене?

– Я ніщо перед Тобою! – відповів Йов. – Що я можу сказати?! Я говорив і раз, і вдруге, а тепер – усе, більше нічого не скажу.

Однак Господь продовжував розмовляти з Йовом:

– Ось бегемот, якого Я створив... це верхів'я шляхів Божих; тільки Той, Хто його створив, може наблизити до нього Свого меча.

І Бог описав Йову бегемота: хвостом повертає, немов кедром. А паша його – з неї виходить пара... Силу його неможливо описати, ноги його, як мідні труби, кістки, як залізні пруту, а жили на стегнах його переплетені (йдеться про динозавра, але на той час, коли було записано цю історію, такого слова ще не існувало).

І Господь продовжував говорити, звертаючи увагу Йова на велич і красу, силу й досконалість створеного Ним тваринного світу і природи Землі, самого Всесвіту.

– Я знаю, що Ти можеш усе! – смиренно відповів Йов Богу. – І ніхто не зупинить Твої наміри. Тому я відмовляюся від усіх своїх зухвалих слів і каюся в пилу й попелі.

Господь зцілив Йова й дав йому майно вдвічі більше, ніж той мав. Йов знову став багатим і впливовим чоловіком на Сході. І народилися в нього сім синів і три дочки. Після цих подій Йов жив іще сто сорок років і помер у дуже похилому віці, наситившись життям.

Як ти вважаєш?

1. Хто вирішив випробувати Йова?
2. Хто намагався втішити Йова?
3. Чим закінчилася розмова між Йовом і Богом?

Даниїл і його друзі

Книга пророка Даниїла, 1-2

Вороги напали на Ізраїль і перемогли. Захопивши багату здобич, вони забрали в полон найкращих ковалів, шкіряників, найгарніших, найрозумніших і найшляхетніших євреїв. Привезли їх у чужу землю, у Вавилон. А царем на той час був Навуходоносор, який прославився в усьому світі своєю жорстокістю. Цар наказав обрати з полонених найбільш розумних юнаків, навчити їх усієї мудрости вавилонської й поставити йому на службу.

Серед полонених був і Даниїл, а з ним його друзі: Ананія, Мисаїл і Азарія, яким начальник євнухів дав імена Шадрах, Мешах і Авед-Неґо. Коли царедворець за велінням правителя хотів змусити Даниїла і його друзів уживати нечисту для євреїв їжу язичників, яку зазвичай присвячували ідолам, юнаки відмовилися. Натомість вони запропонували царедворцю експеримент.

– Дозволь, – сказали вони, – нам їсти лише овочі й пити воду, а всі інші нехай їдять із царського столу. Подивисься через десять днів, хто матиме кращий і здоровіший вигляд. Тоді й вирішиш.

Придворний погодився. За десять днів виявилось, що Даниїл і його друзі були здоровішими й міцнішими за всіх. Тож четверо друзів позбулися необхідности оскверняти себе їжею з царського столу. Тверді переконання завжди викликають повагу навіть у ворогів. Даниїлу вдалося здобути повагу й навіть прихильність начальника охоронців царя Навуходоносора.

Та й сам цар міг при нагоді переконатися в дивовижній близькості Даниїла до Бога Ізраїлю. Якось правителю наснився сон, і жоден мудрець не міг розтлумачити його. Коли Даниїл завдяки Господній мудрості пояснив сон (іноді сни бувають від Бога), правитель призначив його начальником над усіма мудрецьми свого царства.

Даниїл був головним мудрецем вавилонських царів Навуходоносора й Валтасара, а коли Вавилонію завоювали перси, то й перський цар Дарій, а потім і цар Кір у багатьох важливих питаннях радилися з єврейським бранцем.

Як ти вважаєш?

1. Куди потрапили в полон Даниїл і його друзі?
2. Чому Даниїл і його друзі відмовилися від царської їжі?
3. Чому цар поставив Даниїла вище за всіх і зробив його головним мудрецем?

Сміливість і воздаяння

Книга пророка Даниїла, 3

Цар Навуходоносор, правитель Вавилонської імперії, вирішив прославити себе, тому встановив величезного золотого боввана, тобто височенну статую. Радники і мудреці царя були запрошені на посвяту цього ідола – усі найважливіші люди у країні. На святі були й музиканти. Аж ось уголос читають царський наказ, за яким усі присутні повинні вклонитися статуї, щойно почують оркестрові звуки. Музика почала грати, і люди впали перед золотим бовваном ниць.

Цар не відразу звернув увагу на те, що придворні євреї, молоді люди, яких він навчив вавилонської мудрости й довірив службу в палаці, бовванові не вклонилися. Вони не схиляли коліна, не схиляли голови перед ідолом. Однак придворні Навуходоносора помітили це й одразу донесли цареві. Ото вже він розсердився!

– Ви що, не чули мого наказу? Що за зухвалість?! – обурився цар. – Якщо ви не вклонитесь золотому бовванові, я кину вас у піч. А тоді який Бог урятує вас від мого гніву? Обирайте!

– Ми не маємо потреби відповідати тобі на це, – спокійно промовили Шадрах, Мешах і Авед-Него. – Наш Бог, Якому ми служимо, проможний урятувати нас від розжареної печі, і від руки твоєї, царю, врятує нас. Якщо ж цього не станеться, то знай, царю, що ми твоїм богам не служитимемо і золотому ідолу, якого ти встановив, не вклонимося.

Навуходоносор страшенно розсердився на юнаків.

– Негайно ж розпаліть піч! – наказав він. – Усемеро більше, ніж зазвичай!

Як сказав – так і вчинили. Слуги розтопили піч так сильно, що наблизитися до неї було неможливо. Цар наказав зв'язати Шадраха, Мешаха й Авед-Неґо по руках і ногах і кинути їх у піч. Вона була такою розпеченою, а жар таким сильним, що воїни, які кидали юнаків у піч, миттю загинули.

А що сталося з юнаками? Навуходоносор дивився здалеку в отвір печі й не вірив власним очам.

– Скількох ми кинули в піч? – запитав він.

– Трьох, – відповіли йому.

– Чому ж я бачу чотирьох, які ходять неушкодженими посеред вогню? – вигукнув приголомшений Навуходоносор. – Виведіть їх із печі!

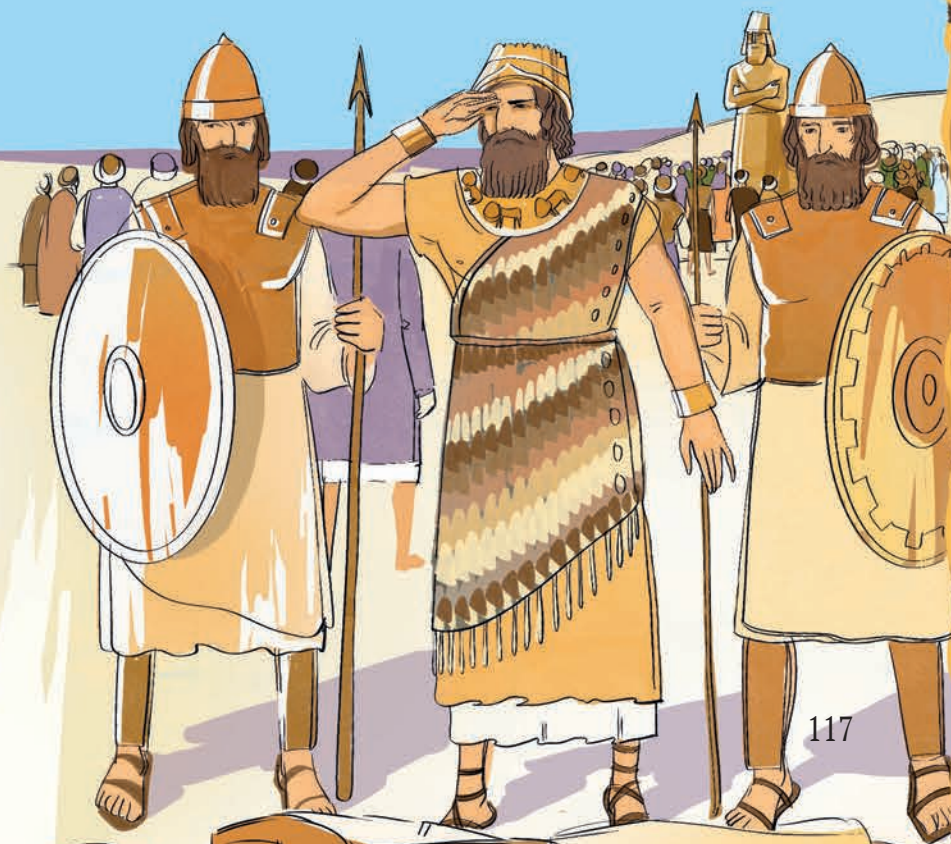
Коли юнаки вийшли з печі, їх виявилось троє. Навіть волосся на їхніх головах не опалилося, і одяг не пахнув вогнем. Юнаки були здоровими й неушкодженими.

– Я бачу, що Бог ваш послав ангела для порятунку, – сказав цар, якого вразило побачене. – Відтепер той, хто наважиться сказати щось погане про Бога Шадраха, Мешаха і Авед-Неґо, буде покараний.

Цар Навуходоносор звеличив юнаків, які залишилися вірними своєму Богові, довіривши їм керівництво країною. І по всіх регіонах царства правитель розіслав веління, де наказав шанувати Бога, Який учинив велике диво.

Як ти вважаєш?

1. Чому Шадрах, Мешах і Авед-Неґо не вклонилися золотому бовванові?
2. Де відбулися події, описані у Книзі пророка Даниїла?
3. Як ти можеш виявити вірність Богів? Наведи приклад.

Даниїл у лев'ячій ямі

Книга пророка Даниїла, 6

Після того як мідіяни та перси завоювали Вавилон, царювати почав Дарій. Над царством правитель призначив 120 сатрапів, тобто губернаторів. І сатрапи мали звітувати трьом князям, одним з яких був Даниїл. Цар Дарій побачив, що Даниїл мудріший за всіх інших його радників, і вирішив призначити його головним над усім царством. Однак сатрапи та князі не хотіли, щоб це сталося, бо заздрили Даниїлу. Але вони знали, що не зможуть знайти жодної причини, щоб звинуватити Даниїла, крім його вірності Богові. І заздрісники склали план, з яким і пішли до царя.

За їхньою радою у країні заборонили протягом тридцяти днів звертатися по допомогу до будь-кого, окрім царя. Це заздрісники вигадали, щоб уловити Даниїла під час

його молитви до Бога. І Даниїл, всупереч указу царя, як завжди, продовжував молитися перед розчиненим вікном, яке виходило на Єрусалим. Тут його і схопили. Привели до царя. Цар Дарій хоч і дуже поважав Даниїла, але не схотів порушити власний закон, тому віддав його на жадливу страту: Даниїла кинули в царський звіринець – в яму до голодних левів.

Рано-вранці, коли всі, крім охоронців, ще спали, цар побіг до ями зі словами:
– Даниїле, чи зміг твій Бог урятувати тебе?

І почув у відповідь голос здорового й неушкодженого Даниїла, що прославляв Бога, Який зберіг його серед голодних левів. Цар дуже зрадів і наказав у всьому царстві шанувати Бога Даниїла – Бога, Який протягом багатьох років оберігав Свого пророка від усіх небезпек і спокус.

Як ти вважаєш?

- 1. Як цар Дарій ставився до Даниїла?*
- 2. Що вигадали заздрісні люди, щоб вловити Даниїла?*
- 3. Яка доля спіткала Даниїла за порушення царського наказу?*

Йона й ніневітяни

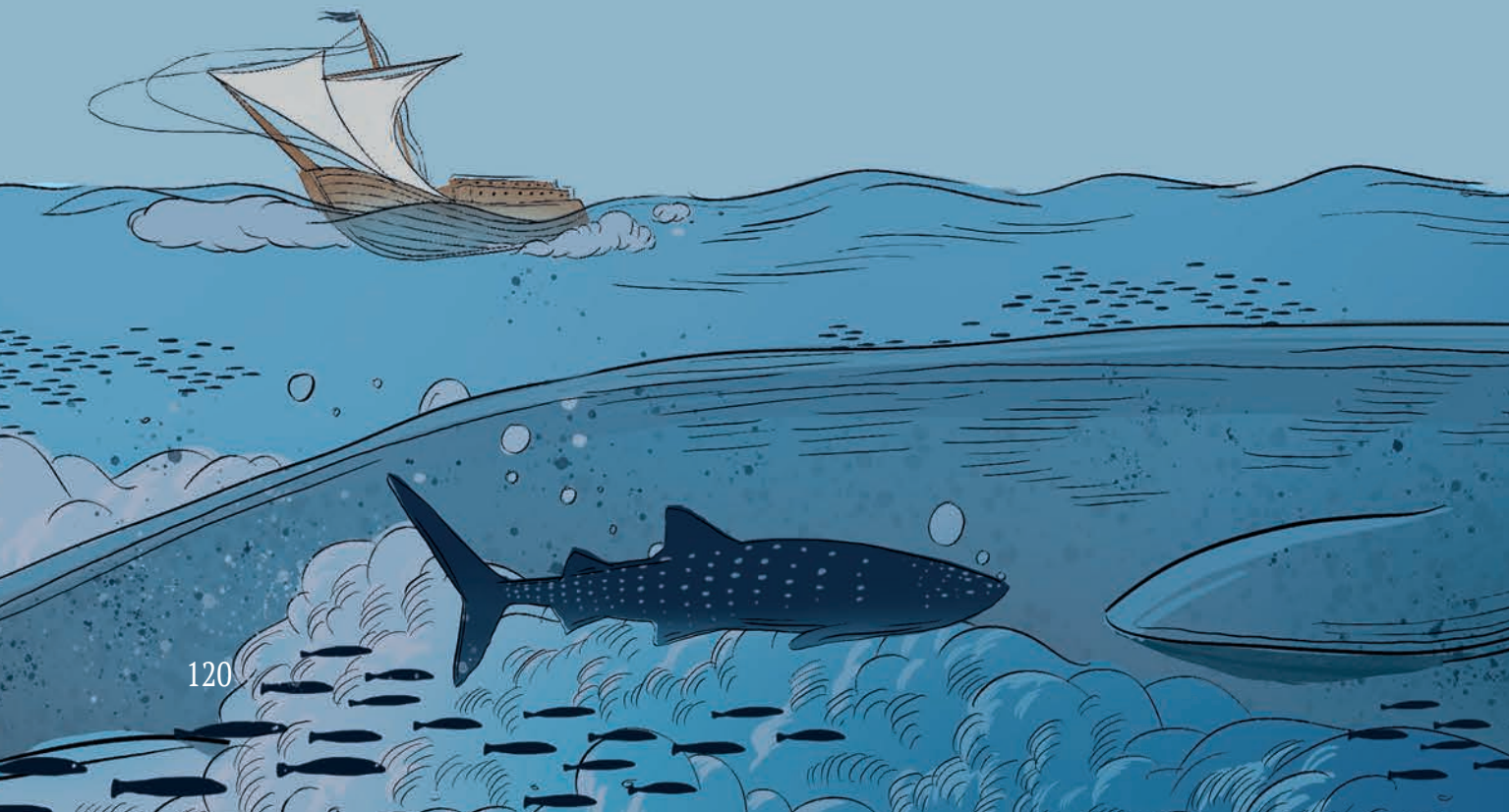
Книга пророка Йони, 1-4

Пророк Йона жив в Ізраїлі за часів царя Єровоама. Найпотужнішою державою на той час була Ассирійська імперія, столицею якої було велике місто Ніневія. Одного дня Бог наказав Йоні піти до Ніневії та повідомити ассирійцям, що їхнє місто буде знищене за всі їхні беззаконня. Йона, вислухавши Господа, вирішив тікати світ за очі, але не до Ніневії, де жили люті вороги Ізраїлю.

Він прийшов до Яффи, портового міста на березі Середземного моря, знайшов корабель, який рушав до Таршішу, і сів на нього. Це місто розташовувалося на атлантичному узбережжі Іспанії. Щойно берег зник у блакитному серпанку і навколо нічого не було видно, крім синьої поверхні моря, Бог послав сильну бурю. Моряки дуже злякалися. Вони намагалися врятувати корабель, але хвилі кидали його, наче тріску.

Однак Йона спокійно спав у трюмі. Моряки почали молитися своїм богам, благаючи про милосердя та спасіння. Вони розбудили Йону й наказали, щоб він також молився своєму Богові. Проте Йона зізнався, що буря здійнялася через нього, бо він тікає від Бога, і, якщо його кинуть за борт, шторм ущухне. Так і сталося. Тоді Бог послав величезну рибу, щоб урятувати пророка. Вона проковтнула Йону, а за три дні «висадила» на берег. Для неслухняного пророка нічого не залишилось, як іти до Ніневії та виконати завдання, яке йому доручив Господь.

– Ще сорок днів, і Ніневія буде знищена! – оголошував пророк Йона громовим голосом, ходячи вулицями великого міста.

Звістка про нього дійшла й до царя. Ассирійський цар і весь народ повірили проповіді пророка Божого й покаялися. Цар оголосив піст по всій країні, навіть наказав не поїти й не годувати худобу. Сам правитель одягнувся в мішковину й посипав голову попелом, настільки глибоко він розкаявся в усіх своїх злих учинках і так сильно убоявся Господа, Бога Ізраїлю.

І Йона пішов за місто, вмовстився на вершині пагорба, щоб усе місто було на видноті, і почав чекати, коли Господь здійснить Свої слова. Сонце нещадно палило, спрага мучила пророка, а місто мирно лежало в долині. Каравани входили в нього й виходили. Люди виганяли худобу на пасовища й поверталися у свої будинки. Минуло сорок днів, але нічого не сталося. Йона дуже засмутився.

– Я так і знав, – бурчав він собі під ніс, – що ти, Господи, зглянешся над Ніневією, тому я і не хотів туди йти.

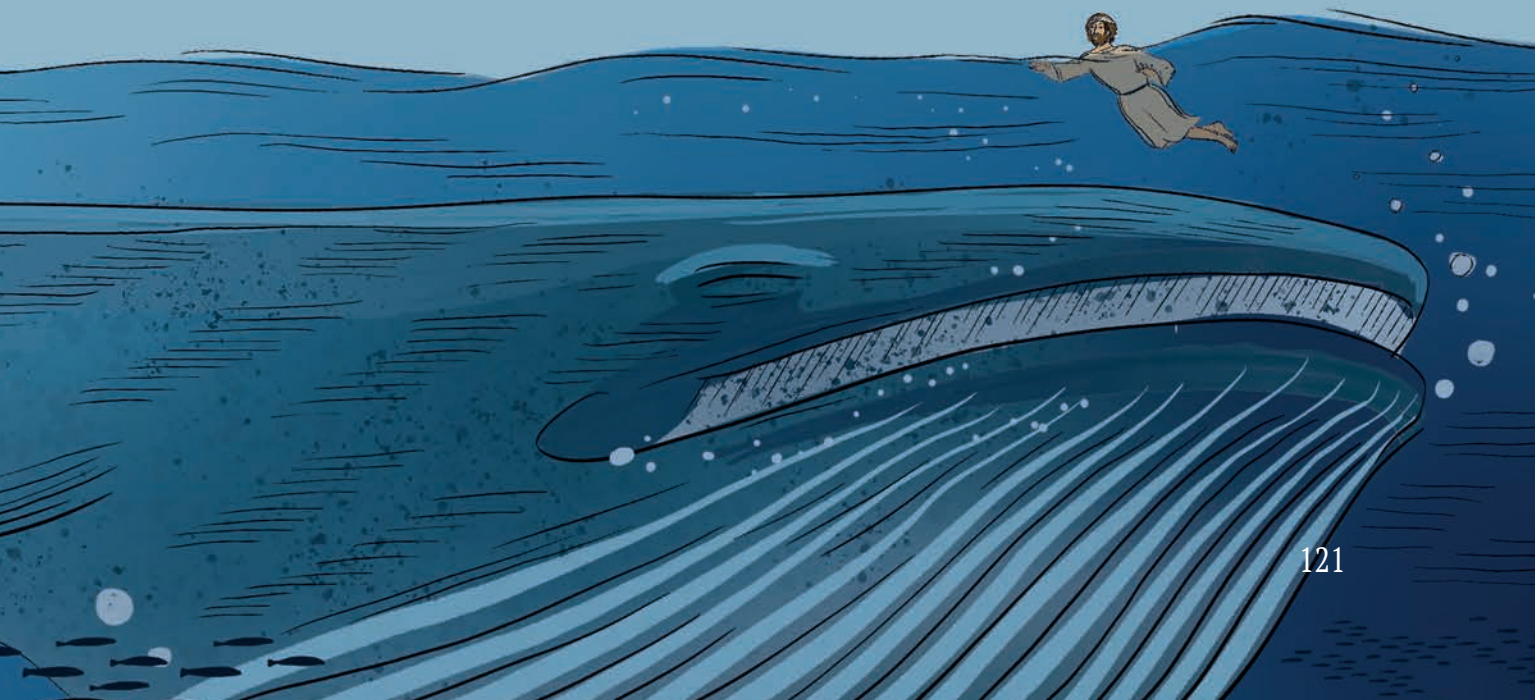
Тоді Бог наказав за одну ніч вирости великій рослині, в тіні якої Йона міг сховатися від палючого сонця. Йона дуже зрадів цій рослині. А наступного дня Господь звелів черв'яку підточити корінь рослини, і вона негайно засохла. Ох і засмутився Йона!

– Ти шкодуєш про рослину, над якою не трудився і яку не зростив, яка виросла за одну ніч і потім всохла за одну ніч, – промовив Бог. – Чи Я не змилювався б над Ніневією, цим великим містом, в якому більше ста двадцяти тисяч людей, які не знають, як відрізнити праву руку від лівої, і багато худоби?

І Господь помилував місто і його жителів.

Як ти вважаєш?

1. Чому Йона не захотів іти в Ніневію?
2. Чому ассирійський цар оголосив піст у Ніневії?
3. Чому Йона засмутився, побачивши, що Бог не покарав Ніневію?

Новий Завіт

Друга частина Біблії – Новий Завіт. Це збірка із 27 книг. Усі вони розповідають про Ісуса Христа, Який жив 2000 років тому. Усі книги Нового Завіту написані грецькою мовою учнями й послідовниками Ісуса Христа протягом кількох десятиліть після Його воскресіння.

Перші чотири книги Нового Завіту – це Євангелія. Вони описують народження, служіння, смерть і воскресіння Ісуса Христа. Авторів цих Євангелій звали Матвій, Марко, Лука й Іван. Лука, лікар і помічник апостола Павла, написав не лише Євангеліє, він також описав і служіння апостолів. Тож ця книга називається Дії апостолів.

Крім того, Новий Завіт містить послання, написані апостолами для християн у різних містах. Більшість із них належить апостолові Павлу. Завершує Новий Завіт пророча книга, яку написав апостол Іван. Називається вона Об'явлення. У ній ідеться про те, що очікує на наш світ, чим усе в цьому світі закінчиться. А все закінчиться настанням вічного Небесного Царства.

Довгоочікуваний пророк

Євангеліє від Луки, 1

Від останнього пророка Старого Завіту минуло чотириста років. Чотири століття Бог не спілкувався зі Своїм обраним народом, не посилав пророків, не являвся у видіннях священникам і царям, як Він це робив раніше. І ось, як говорить Писання, прийшла повнота часу, тобто сповнився час, закінчилося очікування. А сталося це так...

Священник Захарія і дружина його Єлизавета були вже похилого віку. Дітей вони не мали. За тих часів бездітність вважали ганьбою і навіть покаранням від Бога. Але Захарія та Єлизавета були праведними людьми. Вони дотримувалися всіх заповідей і намагалися жити з волі Божої.

Якось Захарії за жеребом випало ввійти у храм, щоб здійснити установлені Богом обряди. Захарія ввійшов у храм сам, а весь народ залишився біля храму. Тільки священники мали право входити туди, де стояв кадильний жертвник. Аж раптом Захарія почув голос і побачив праворуч від жертвника ангела. Ото ж він злякався!

Ангел сказав йому:

– Захаріє, не бійся, твоя молитва почута. Бог подарує тобі сина. Ти назвеш його Іваном. Він буде сповнений Святим Духом і наверне багато людей до Господа. Він підготує їхні серця до приходу обіцяного Богом Спасителя.

– Я старий, і дружина моя в літах. Як дізнаюся, що буде так, як ти кажеш? – засумнівався Захарія.

– Оскільки сумніваєшся, то ось я, Гавриїл, той, хто стоїть перед Богом, кажу тобі: ти не зможеш говорити, допоки не народиться син.

Люди на храмовому подвір'ї вже почали хвилюватися, що Захарія довго не виходить. Але щойно священник з'явився, усі зрозуміли: відбулося щось дивовижне. Захарія знаками пояснив їм, що саме сталося.

Згодом Єлизавета зрозуміла, що чекає на дитину. І за деякий час у подружжя народився син. Його назвали Іваном, як наказав ангел. Коли ж Іван подорослішав, то розпочав своє служіння – за покликанням Бога став пророком, який закликав людей до покаяння.

Ось так після чотирьохсот років мовчання Бог знову почав говорити до Свого народу.

Як ти вважаєш?

1. Чому Захарія злякався?
2. Як звали сина Захарії?
3. Ким став син Захарії та Єлизавети?

Марія й ангел Гавриїл

Євангеліє від Луки, 1

У Назареті – місті Галілеї, жила дівчина, на ім'я Марія. Вона була незаміжня, але вже заручена з Йосипом, теслюю із цього ж містечка. Йосип був незаможним, хоча, як і Марія, походив із царського роду Давида.

Якось у кімнаті Марії з'явився ангел Гавриїл. Його до дівчини послав Сам Бог, щоб повідомити дивовижну звістку.

Ангел промовив до Марії:

– Радій, сповнена благодаті! Господь із тобою. Ти найщасливіша з усіх жінок.

Марія ангела не злякалася. Вона лише зніяковіла від такого привітання. Чого це ангел називає її найщасливішою з усіх жінок світу?! Дівчина тільки про це, мабуть, і думала, поки дивилася на осяяного ангела посеред кімнати.

І ангел Гавриїл продовжив:

– Не бійся, Маріє, Бог до тебе дуже прихильний. Ти народиш Сина й назвеш Його Ісусом. Він буде великим і назветься Сином Всевишнього. Він царюватиме на престолі Давида навіки-віків. Царству Сина твого не буде кінця.

Марія навіть не сумнівалася, що Бог так може зробити. Вона тільки запитала:

– Я ж іще незаміжня, як у мене може бути Син?

Ангел відповів, що Сам Бог в ній створить Його, як Він утворив увесь світ. Для Бога це зовсім неважко зробити.

Марія погодилася:

– Гарзд. Я раба Господа, Бога мого, нехай буде мені за твоїм словом.

І ангел зник.

Ось так починається історія земного життя нашого Господа Ісуса Христа, Якого Бог вирішив подарувати грішному світові, щоб кожен, хто повірить у Нього, не загинув, але мав життя вічне.

Як ти вважаєш?

1. Як називалося місто, де жила Марія, коли їй явився ангел?
2. Яку новину повідомив дівчині ангел?
3. Як відреагувала Марія?

Найдивовижніша подія

Євангеліє від Луки, 2

Народження Ісуса в цей світ відрізнялося від народження інших дітей. Чому? Тому що за дев'ять місяців до цієї події Марію відвідав ангел Гавриїл і сповістив, що вона народить Дитину – Сина, Батьком Якого буде Сам Бог.

Марія мала нареченого, його звали Йосип. Чоловіку вночі вві сні з'явився ангел і сказав, щоб він не хвилювався: Сам Бог обрав Марію стати матір'ю Сина Божого, Месії (грецькою – Христа). І Йосип мав назвати Сина Марії Ісусом.

А тепер Йосип і Марія йшли до Вифлеєма, де вони мали взяти участь у переписі населення. Народу у Вифлеємі юдейському було сила-силенна: усі, хто звідси родом був, прийшли на перепис. Тож у готелі не знайшлося кімнати для Марії та Йосипа. Утім одна жаліслива людина запропонувала їм місце у хліві, поряд з худобою. Там принаймні було тепло й не віяв вітер. Та й ніч уже насувалася. Куди ж їм було подітися? Вони з радістю погодилися.

А неподалік Вифлеєма пастухи в полі пасли овець. Щойно Марія народила Сина, обіцяного Богом Спасителя світу – Ісуса Христа, їм явився ангел. Незвичайне світло осяяло нічне небо. Пастухи дуже злякалися. Однак ангел поспішив їх заспокоїти, сповістивши, що у Вифлеємі цієї ночі народився Спаситель світу, Син Божий. Аж ось усе небо раптом наповнилося співом – цілий хор ангелів виводив: «Слава Богові на висоті, а на землі – мир в людях доброї волі!»

Пастухи, залишивши свої отари на полі, поспішили у Вифлеєм подивитися на Немовля, про яке їм повідомив ангел. І достотно: у яслах вони побачили Хлопчика. Пастухи розповіли Його матері про те, як ангел Божий явився їм і повідомив дивовижну новину. Марія раділа, дуже раділа! Вона зберігала в серці своєму всі їхні слова. А пастухи щиро вклонилися Немовляті й повернулися до своїх отар, радіючи, що нарешті прийшов у світ довгоочікуваний Спаситель.

Однак особливим це народження було не лише тому, що ангели про нього сповістили пастухам, а тому, що народився Божий Син. Тобто Сам Бог прийшов у наш світ, щоб врятувати від неминучої загибелі всіх людей, які повірять у Нього. На згадку про цю найдивовижнішу подію в історії Всесвіту ми святкуємо Різдво.

Як ти вважаєш?

1. Чому Марія та Йосип вирушили до Вифлеєма?
2. Що ангел повідомив пастухам?
3. Чому народження Ісуса було особливим?

Мудреці зі Сходу

Євангеліє від Матвія, 2

Далеко на Сході мудреці, тобто надзвичайно розумні й освічені люди, побачили, що на небі спалахнула зірка. І не проста зірка, а особлива. Вони зрозуміли, що в Юдеї сталася визначна подія: Цар народився. Тож чоловіки вирушили в дорогу, щоб ушанувати цього дивовижного Царя.

Ось уже Єрусалим виднівся здалеку. Розташований на пагорбах, він вражав жителів пустелі своїми потужними стінами й ошатними будинками. За тих часів Єрусалимський храм вважали однією з найгарніших у світі архітектурних споруд.

Майже два роки перебували мудреці в дорозі. Безводні пустелі, страшні піщані бурі, розбійники – усе це здолали вони, і тепер перед їхніми очима постав надзвичайний Єрусалим.

Мудреці припустили, що Цар юдейський народився саме в Єрусалимі, адже там живе цар Ірод. Подорожні прийшли в палац і запитали: «Де новонароджений Цар юдейський? Ми побачили Його зорю на сході і прийшли вклонитися Йому».

Коли цар Ірод почув про це, він неабияк стривожився і весь Єрусалим разом із ним. Ірод зібрав усіх первосвященників і книжників та й запитав:

– Де має народитися Христос?

Вони відповіли:

– У Вифлеємі юдейському. Так написано через пророка: «І ти, Вифлеєме, земле Юдина, нічим не менший серед інших володінь Юди, бо з тебе вийде Вождь, Який пастиме народ Мій, Ізраїля».

Тоді Ірод потайки прикликав мудреців і довідався у них про час появи зірки. А потім відпустив їх у Вифлеєм зі словами:

– Рушайте, ретельно розвідайте про Немовля і, коли знайдете, повідомте, щоб і я міг вклонитися Йому.

Мудреці вислухали царя та й пішли. А зірка, яку вони бачили на сході, рухалася попереду них. Нарешті вона зупинилася над місцем, де було Немовля. Щойно чоловіки зрозуміли, що зірка привела їх до цілі, то дуже зраділи. Увійшовши в дім, мудреці побачили Немовля з Марією, матір'ю Його. У благоговінні перед святим Немовлям вони падали навколішки і вклонилися Йому. Потім піднесли Ісусу подарунки: золото, ладан і миро.

Як ти вважаєш?

1. Який висновок зробили мудреці, побачивши на небі зірку?
2. Що вони дізналися в Єрусалимі?
3. Куди зірка привела мудреців?

Утеча в Єгипет

Євангеліє від Матвія, 2

Цар Ірод чекав, коли ж мудреці прийдуть і розкажуть, хто цей новий Цар, про народження Якого вони сповістили. Утім, мудреці іншим шляхом рушили до своєї країни – так уві сні велів їм Бог.

Ірод дуже розгнівався. Найбільше правитель боявся, що хтось забере його царську владу. Він покликав своїх воїнів і наказав їм іти до Вифлеєма та вбити всіх немовлят молодше двох років.

А Йосип, Марія й Немовля Ісус тим часом мирно спали. Раптом ангел Господній з'явився Йосипові уві сні та сказав:

– Цар Ірод вирішив знайти Немовля й убити. Устань, візьми Немовля й матір Його та тікай у Єгипет. Там ви житимете, допоки не повідомлю, що можете повернутися додому.

Йосип так і зробив. Не зволікаючи ані хвилини, розбудив Марію, узяв Немовля Ісуса на руки та рушив у Єгипет. Так за велінням ангела вони жили в Єгипті, допоки Юдеєю правив цар Ірод.

Якось ангел знову з'явився уві сні Йосипові та промовив:

– Той, хто хотів убити Ісуса, помер. Тепер ви можете повернутися додому.

Уранці Йосип і Марія нашвидкоруч зібрали речі й вирушили до Ізраїлю. Коли вони прибули, то дізналися, що замість Ірода в Юдеї царює син його Архелай, який був не менш жорстоким за свого батька. Йосип побоявся йти туди, а що робити далі, не знав. Аж ось чоловік знову уві сні отримав від Бога одкровення: сім'ї треба оселитися в його рідному місті Назареті.

Уранці Йосип знову зібрався й вирушив із рідними до Галілеї. Там, у невеличкому містечку Назареті, у сім'ї тесляра промайнуло дитинство Ісуса.

Як ти вважаєш?

1. Чому Йосип з Марією та Ісусом залишили Вифлеєм?
2. У якій країні вони тимчасово оселилися?
3. У якому місті минуло дитинство Ісуса?

У домі Отця

Євангеліє від Луки, 2

Коли мандрівники зійшли на вершину Оливної гори, перед очима відкрилася панорама Єрусалима. Просто перед ними, за потоком Кедрон, через який перекинуто широкий міст, постав дивовижний храм. Оточений високими кам'яними стінами, до яких прилягали галереї з білого каменю, увесь храм сявав у променях ранкового сонця.

– Яка краса! – не стрималася Марія.

Йосип мовчки захоплено дивився на храмову гору, на людей, які поспішали до храму, на дим, що здіймався над великим жертвником.

– Дім Мій – буде домом молитви... – прошепотів Ісус, стоячи між Марією та Йосипом.

– Скільки разів ми вже бували тут на святі Пасхи, але щоразу моє серце охоплює особливе хвилювання, тиха побожність і невимовна зажура, – сказала Марія, кладучи руку на плече Ісуса, свого Первістка.

Ісусові виповнилося дванадцять років, і тепер Він уже Сам відповідав за дотримання заповідей, зокрема й заповіді обов'язкового відвідування Єрусалима на свято Пасхи.

Коли родичі та друзі виконали те, що потрібно було робити під час Пасхи, відповідно до настанов Мойсея, вони почали збиратися додому.

Подолавши відстань у денний шлях, група паломників із Назарета розташувалася на відпочинок на північ від Єрихона. Марія почала шукати свого Сина, бо вважала, що Він

іде з однолітками. Але Його ніде не було! Йосип з Марією ходили від багаття до багаття. І, як виявилось, ніхто не бачив Ісуса протягом усього дня.

Незважаючи на ніч, Марія та Йосип вирушили у зворотний шлях. У Єрусалим вони повернулися на світанку, коли брами вже відчинені. Вони шукали Ісуса по всьому місту, запитували знайомих і незнайомих, однак ніхто не міг їм допомогти.

На третій день Марія та Йосип пішли до храму. І що вони там побачили? Посеред священників і книжників, тобто вчителів Закону, сидів Ісус і жваво щось із ними обговорював. Сивочолі поважні старці лише здивовано кивали головами, дивуючись:

– Звідки в Нього така мудрість?! Чи може дванадцятирічний хлопчик так добре знати й розуміти Закон?!

– Ісусе! – з радістю і болем у серці вигукнула Марія, пробираючись крізь людей, які оточували її Сина. – Що Ти зробив із нами? Ми з Твоїм батьком ледь на ногах стоїмо, три дні шукаємо Тебе по всьому місту.

– Чому ви шукали Мене? – спокійно й тихо відповів Ісус. – Хіба ви не знаєте, що Я маю бути в домі Отця Свого?

Однак батьки не зрозуміли, про що говорив Ісус. Хлопчик підвівся, попрощався з учителями Закону й разом з Марією та Йосипом вирушив до Назарета. А Марія зберігала всі ці слова у своєму серці.

«А Ісус же набував мудрости, віку та благодаті – в Бога і в людей», – закінчує євангеліст Лука свою розповідь про відвідування Ісусом храму, який Він назвав домом Отця Свого.

Як ти вважаєш?

1. Скільки років було Ісусові, коли Він із батьками прийшов на свято в Єрусалим?
2. Скільки днів Марія та Йосип шукали Сина?
3. Де Марія з Йосипом знайшли Ісуса і що Він робив?

Іван Хреститель та Ісус

Євангеліє від Луки, 3

За часів римського імператора Тиверія в юдейській пустелі з'явився пророк. Звали його Іван. Йому було близько тридцяти років. Одягався він в одягу з верблюжої шерсті, підперезався шкіряним поясом і споживав сарану та дикий мед. Але ж як звучали його промови! Слова Івана були палкими й переконливими. Він викривав у гріхах священників і простих людей, торговців і воїнів.

Утім Іван не тільки викривав, а й проповідував покаєння та хрещення. Усіх, хто приймав його викриття й каювся у своїх гріхах, Іван хрестив у річці Йордан. Слава про нового пророка поширилася всією країною.

Тож до Івана Хрестителя звідусіль почав стікатися народ, запитуючи:

– Ти Месія?

Він відповідав:

– Ні!

– Ілля?

Іван знову заперечив.

Тоді його запитали:

– Ти пророк?

– Ні! – відповів Іван.

– То хто ж ти?! – дивувалися люди. – І навіщо хрестиш, якщо ти не Христос, не Ілля, не пророк?

– Я – голос того, хто кличе в пустелі, – відповів Іван. – Приготуйте дорогу Господню, як велів пророк Ісая. Я хрещу вас водою, але є посеред вас Той, Хто хреститиме Духом Святим і вогнем... Я не гідний розв'язати ремінців Його взуття.

Серед народу, який слухав Божого чоловіка, стояв Сам Ісус Христос! Він зійшов до Івана в річку охреститися. Однак Іван почав відмовляти Ісуса, мовляв, не вартий такої чести, але Той наполіг, адже це воля Бога. І після хрещення Ісуса сталося диво: Святий Дух, як голуб, зійшов на Нього, а з небес пролунав голос:

– Ти – Мій Улюблений Син, у Тобі Моє уподобання.

Як ти вважаєш?

1. У чому призначення Івана Хрестителя?
2. У якому віці Іван розпочав служіння пророка?
3. На яку рису характеру Івана ти звернув увагу, читаючи цю історію?

Випробування Ісуса

Євангеліє від Матвія, 4

Після того, як Ісус охрестився в Йордані, Він пішов у пустелю для молитви й посту. Там після багатьох днів до Христа підійшов сатана й почав спокушати.

– Якщо Ти Син Божий, накажи камінню стати хлібом, – запропонував диявол.

– Написано: «Не самим хлібом житиме людина, але кожним словом, що виходить з Божих уст», – відповів Ісус.

Тоді сатана поставив Ісуса на найвищому місці храму і сказав:

– Якщо Ти Син Божий, то кинься вниз, адже написано: «Ангелам звелить, щоб оберегали Тебе, і на руках піднесуть Тебе, щоб Ти не вдарив об камінь ногу Свою».

Ісус знову заперечив сатані:

– Написано також: «Не спокушатимеш Господа, Бога свого».

Тоді сатана вдався до ще однієї спроби. Він показав Ісусу всі царства світу і славу та запропонував усе це лише за однієї умови: щоб Христос поклонився йому. Однак Ісус відповів:

– Іди геть від Мене, сатано! Адже написано: «Господу, Богові своєму, поклонятимешся і йому єдиному служитимеш!»

На всі спокуси Ісус відповідав Словом Божим. Сатана не зміг змусити Христа порушити Божу волю, тож йому довелося відступити.

Після цього Ісус розпочав Своє служіння людям.

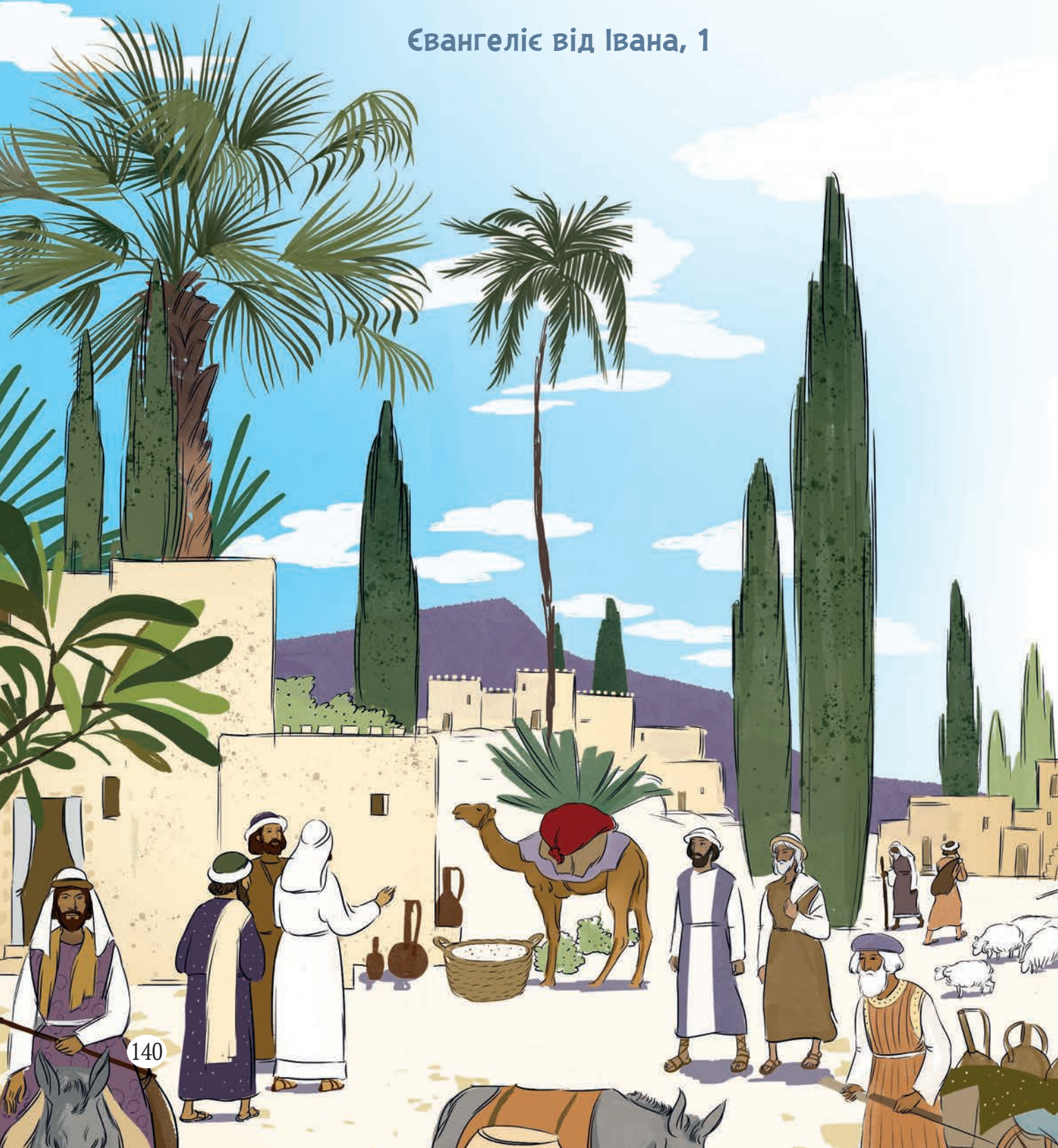
Як ти вважаєш?

1. Хто випробовував Ісуса в пустелі?
2. Чого хотів досягти спокусник?
3. Як ти можеш протистояти спокусі?

Натанаїл та Ісус

Євангеліє від Івана, 1

Люди поспішали до Йордану послухати незвичайного пророка. Звідти лунав його гучний голос. Іван Хреститель стояв до пояса у воді. Указавши на Ісуса на березі, він вигукнув:

– Он Агнець Божий!

Це трапилося наступного дня після того, як він охрестив Ісуса.

Двоє учнів пророка Івана, почувши ці слова, пішли за Христом. Ісус помітив їх і, обернувшись, запитав:

– Що вам потрібно?

– Учителю, – відповіли вони йому. – Де Ти живеш?

Ісус зрозумів, що учні Івана Хрестителя, а звали їх Андрій та Іван, хочуть провести з Ним більше часу, і промовив:

– Ідіть і побачите.

Учні пробули з Ісусом весь той день. Після цього Андрій покликав свого брата Симона й запропонував познайомитися з Ісусом.

Наступного дня Ісус вирішив повернутись у Свій край. А жив Він у Назареті. Від місця хрещення пішки туди йти два-три дні. Ісус знайшов Пилипа, який був родом із Витсаїди, невеличкого рибальського містечка на півночі Генісаретського озера, і сказав:

– Я йду в Назарет. Іди зі Мною!

– Охоче! – погодився Пилип.

Повернувшись звідти додому, Пилип одразу пішов у Кану Галілейську до свого друга Натанаїла й повідомив йому:

– Ми знайшли Того, про Кого говорили Мойсей і пророки – Ісуса з Назарета.

– Чи може бути щось добре з Назарета? – здивувався Натанаїл.

– Іди й переконайся сам, – відказав йому Пилип.

Натанаїл послухався й пішов. Побачивши, як Натанаїл наближається до Нього, Ісус сказав:

– Ось справжній єврей, в якому немає підступу!

Натанаїл здивувався:

– Звідки Ти знаєш мене? Ми ж не знайомі...

Ісус зронив слова, які перевернули душу Натанаїла:

– Перш ніж покликав тебе Пилип, Я бачив тебе під смоківницею.

– Равві! Ти – Син Божий! Ти – Цар Ізраїлю, – мовив приголомшений Натанаїл. Він одразу згадав, як під смоківницею нещодавно молився Богові, просячи послати спасіння Ізраїлю й дати обіцяного Спасителя, Месію.

– Ти віриш, бо Я сказав, що бачив тебе під смоківницею, – відповів Ісус. – Можеш бути певним: ти побачиш і дізнаєшся ще набагато більше за це.

Як ти вважаєш?

1. З ким Ісус познайомився наступного дня після Свого хрещення?
2. З якого міста був Натанаїл?
3. Чому Натанаїл спочатку сумнівався, а потім повірив, що Ісус – Син Божий?

Вони пішли за Ісусом

Євангеліє від Луки, 5

Якось Ісус проповідував на березі Генісаретського озера. Увесь західний берег озера залило тепле золотаве світло. Промені сонця відбивалися на дрібних брижах лагідного ранкового бризу й перетворювали озерне плесо на килим дивовижної краси. Навколо Вчителя з Назарета юрмився величезний натовп з дорослих і дітей, які дуже уважно слухали все, що Він говорив.

Зібралось стільки людей, що Ісус змушений був звернутися по допомогу до Симона, який саме лагодив рибальські сіті й якого Він згодом назвав Петром:

– Чи можеш ти відплисти зі Мною трохи від берега, щоб Я міг продовжити Свою проповідь із човна? Народу надто багато.

– Так, звісно, – охоче погодився рибалка.

Ісус увійшов у човен, Симон відплив від берега й зупинився неподалік. Дивовижна була картина: човен на воді, у ньому проповідує Ісус, а вздовж берега тисячі людей слухають слова, яких ніколи раніше не чули.

Коли Ісус закінчив навчати, Він повернувся до Симона і звелів:

– Відпливи на глибину й закинь сіті для ловлі.

Симон здивовано відповів:

– Учителю! Цілу ніч трудилися, але нічого не спіймали, та за словом Твоїм закину сіті.

Звичним рухом руки Симон розмахнувся й закинув широку сіть, із груздками по краях, у воду. Коли всі, хто був у човні, почали витягати невід, то зрозуміли, що не впораються. Риби виявилося стільки, що сіть почала рватися.

Тоді Симон попросив своїх друзів Івана та Якова, які теж були рибалками, допомогти витягнути сіті. Вони вщерть наповнили рибою човен Симона, а також човен Івана та Якова, тож обидва човни почали потопати.

Чоловіки дуже злякалися, побачивши таке диво. Симон Петро, усвідомивши, що має справу із Самим Богом, сказав Йому:

– Господи, відійди від мене, бо я людина грішна.

Ісус заспокоїв рибалок, промовивши:

– Не бійтеся, ідіть за Мною, і Я зроблю вас Своїми посланцями в цьому світі для спасіння багатьох людей.

І чоловіки, залишивши човни з рибою, роботу, дім, пішли за Ісусом. Зробивши цих простих людей Своїми учнями, Христос доручив їм проповідувати Боже Царство по всій землі. Цьому наказу Господа апостоли залишилися вірними протягом усього свого життя.

Як ти вважаєш?

1. Коли Ісус проповідував народіві?
2. Що сприяло дивовижному улову?
3. Що потрібно зробити, щоб стати учнем Ісуса Христа?

Матвію, іди за Мною!

Євангеліє від Марка, 2

За часів Ісуса Христа найненависнішими для народу людьми були збирачі податків, яких називали митниками. Вони збирали податки для римських окупантів і зазвичай брали більше, ніж потрібно. Чимало хто з них став багатим. Одного з таких митників Ісус покликав іти за Ним, тобто стати Його учнем і апостолом.

На той час Ісус жив у Капернаумі, ймовірно, у домі Петра. Якимось Вн пішов до моря, де було багато людей, проповідувати. Проходячи повз міську браму, Ісус побачив збирача податків, на ім'я Матвій. Наблизившись до нього, Вн промовив:

– Іди за Мною.

І той, не зволікаючи, залишив усе й пішов за Ісусом.

На честь такого високого гостя чоловік справив пишну вечерю, на яку прийшли всі його друзі: митники і грішники, як пише сам Матвій. Ісус не гребував

спілкуванням з ними. Проте деякі люди вважали себе благочестивішими за інших та докоряли учням Ісуса:

– Чому Вчитель ваш їсть і п'є з митниками і грішниками?

Ісус, почувши такі розмови, відказав:

– Не здорові потребують лікаря, а хворі... Я прийшов кликати до покаяння не праведників, а грішників.

Тут уже заперечити Ісусу ніхто не зміг. Так воно і є: прощення і спасіння потребують грішники. Таким був Матвій, митник і грішник.

І цей збирач податків став послідовником Ісуса. А також Натанаїл, якого Ісус бачив під смоківницею і про якого сказав, що в ньому немає підступу. Його друге ім'я було Вартоломій. Згодом учнями Ісуса стало багато людей, а з-поміж них Ісус обрав дванадцятеро учнів, яких назвав апостолами, бо саме їх Він послав до людей проповідувати Євангеліє.

Ось їхні імена: Симон, якого звали Петром, і Андрій, брат його, Яків Зеведеїв та Іван, брат його, Пилип і Вартоломій, Хома й Матвій, митник, Яків Алфеїв і Тадей, Симон Канааніт і Юда Іскаріот, який і видав Ісуса.

Як ти вважаєш?

1. Ким був Матвій?
2. Що мовив Ісус Матвію?
3. Скількох учнів обрав Ісус?

Розмова Ісуса з Никодимом

Євангеліє від Івана, 3

Юдеєю тоді правили римляни. Щоб не займатися поточними справами, вони дозволили юдеям мати своє керівництво. Це була рада, яка називалася синедріон. Туди входили найшановніші люди країни. Рада нараховувала 72 члени. Один із них, на ім'я Никодим, прийшов якось до Христа в гості. Уночі! Ісус запросив його в дім.

Коли вони зручно влаштувалися, Никодим звернувся до Ісуса:

– Учителю! Знаємо, що Ти – Учитель і прийшов від Бога! Ти твориш такі дива, які ніхто не може, якщо не буде з ним Бог!

Ісус одразу ж відповів:

– Поправді, поправді запевняю тебе: щоб побачити Царство Боже, необхідно народитися згори!

Никодим зовсім не зрозумів Ісуса. Він запитав:

– Хіба може людина народитися знову, якщо вона вже стара?! Не може ж її мама вдруге народити її? Невже це можливо?

– Я тобі достеменно кажу, – відповів йому Ісус, – щоб увійти в Царство Боже, людині потрібно заново народитися, народитися від води й Духа Божого. Знаєш чому? Тому що той, хто просто так народжений, стає просто людиною, а той, хто народжений від Бога, – має життя вічне. Тому не дивуйся, що Я сказав тобі: потрібно вам народитися згори. Народження від Духа відбувається так само, як і все, що Бог робить Своїм Духом. Ти бачиш, що щось сталося, а звідки і як – не розумієш. Ти й вітру не бачиш, але помічаєш погойдування віт і тріпотіння листя. Так буває з кожним, хто народжений від Духа Божого.

Однак Никодим усе одно ще не розумів Ісуса й запитав:

– А як це може статися?

– Ти вчитель в Ізраїлі і не розумієш? – дорікнув Ісус і продовжив: – Син Божий має померти за гріхи всіх людей, щоб кожен, хто вірує в Нього, не загинув, але мав життя вічне.

Ісус пильно, з великою любов'ю, подивився в очі збентеженому Никодиму й додав:

– Бо так Бог полюбив світ, що дав Свого Єдинородного Сина, щоб кожний, хто вірить у Нього, не загинув, але мав життя вічне.

Глибоко замисленим Никодим глухої ночі повернувся додому. Так він, член синедріону, став учнем Ісуса Христа, хоч поки що й таємним.

Як ти вважаєш?

1. Хто уночі відвідав Ісуса?
2. Що потрібно людині, щоб увійти в Царство Боже?
3. Чи став Никодим учнем Ісуса?

Зцілення сина царедворця

Євангеліє від Івана, 4

Один чоловік мав хворого сина. І настільки сильною була недуга, що батько дуже журився: «Якщо не станеться дива, то мій син помре!» А служив цей чоловік при дворі царя і жив у приморському містечку Капернаумі.

Якось Ісус був у Кані Галілейській. Коли царедворець почув, що Ісус прийшов із Юдеї в Галілею, то одразу вирушив до Нього. Знайшовши Учителя, чоловік попросив Його прийти в Капернаум та зцілити смертельно хворого сина.

– Іди, син твій здоровий, – промовив Ісус.

Царедворець... повірив Йому й повернувся додому.

Вирушив, а шлях далекий – треба перейти гори, потім здолати узбережжя Генісаретського озера. Після чималого шляху він зустрів своїх слуг, які поспішали йому назустріч з радісною новиною:

– Син твій здоровий!

– О котрій годині стало йому легше? – запитав він.

– Учора, о сьомій годині, стан нормалізувався, – відповіли слуги.

Тож царедворець дізнався, що це Ісус зцілив його дитину, адже саме тієї години Він промовив: «Син твій здоровий». І сам чоловік, і вся його родина повірили у Спасителя.

Як ти вважаєш?

1. Чому чоловік пішов до Ісуса?
2. З якою звісткою вийшли назустріч царедворцю його слуги?
3. Якими були наслідки цього дива?

Зцілення паралізованого

Євангеліє від Марка, 2

Ісус з кожним днем ставав дедалі відомішим. З усієї Галілеї поспішали до Нього люди послухати проповідь про Царство Небесне. Багато хто приходив по допомогу: усі вже знали, що Христос має владу від Бога зцілювати хворих.

Коли Ісус перебував у Капернаумі і стало відомо, де Він зупинився, люди поспішили до Нього. Про те, що Ісус прийшов у їхнє місто, дізналися і друзі одного чоловіка, який страждав на невиліковну хворобу: він був паралізованим. Цей хворий не міг рухатися й заробляти собі на життя. Але мав друзів, які одного разу прийшли і, вхопивши ноші, на яких він лежав, понесли до будинку, де проповідував Ісус. Вони були сповнені надії, що Бог зцілить їхнього друга.

Прийшли чоловіки до будинку, а народу там сила-силенна! І в будинку, і на подвір'ї, і на вулиці – усюди стояли люди, бажаючи вловити хоч слівце з вуст Учителя. Чимало з них сподівалося отримати зцілення.

Що ж робити? Раптом такої нагоди допомогти хворому другові ніколи більше не буде... Чоловіки обійшли будинок – ніде не протиснутися у двір, а про приміщення годі й говорити. Тоді вони приставили до стіни драбину, піднялися на плаский дах і почали розбирати покрівлю. Усі здивовано спостерігали, як зі стелі спочатку посипалися глина й очерет, а потім згори спустили ноші з паралізованим чоловіком.

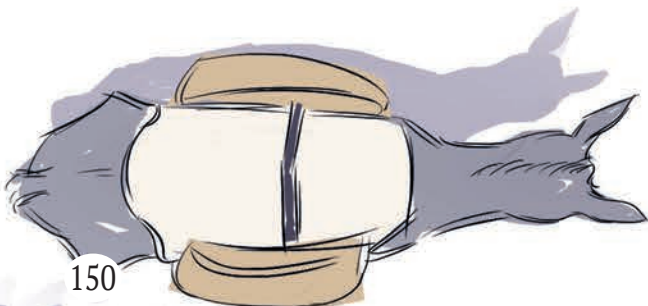
По краях отвору в даху на тлі блакитного неба всі бачили обличчя друзів хворого. Їхні очі світилися надією. Вони вірили, що Ісус зцілить їхнього друга.

Христос промовив, звертаючись до хворого:

– Прощаються тобі гріхи твої.

Фарисеї, які також сиділи там, обурилися в серці: «Хто може прощати гріхи, крім Бога?! Він зневажає Всевишнього!» Однак Ісус, бачачи їхні серця і знаючи їхні думки, запитав:

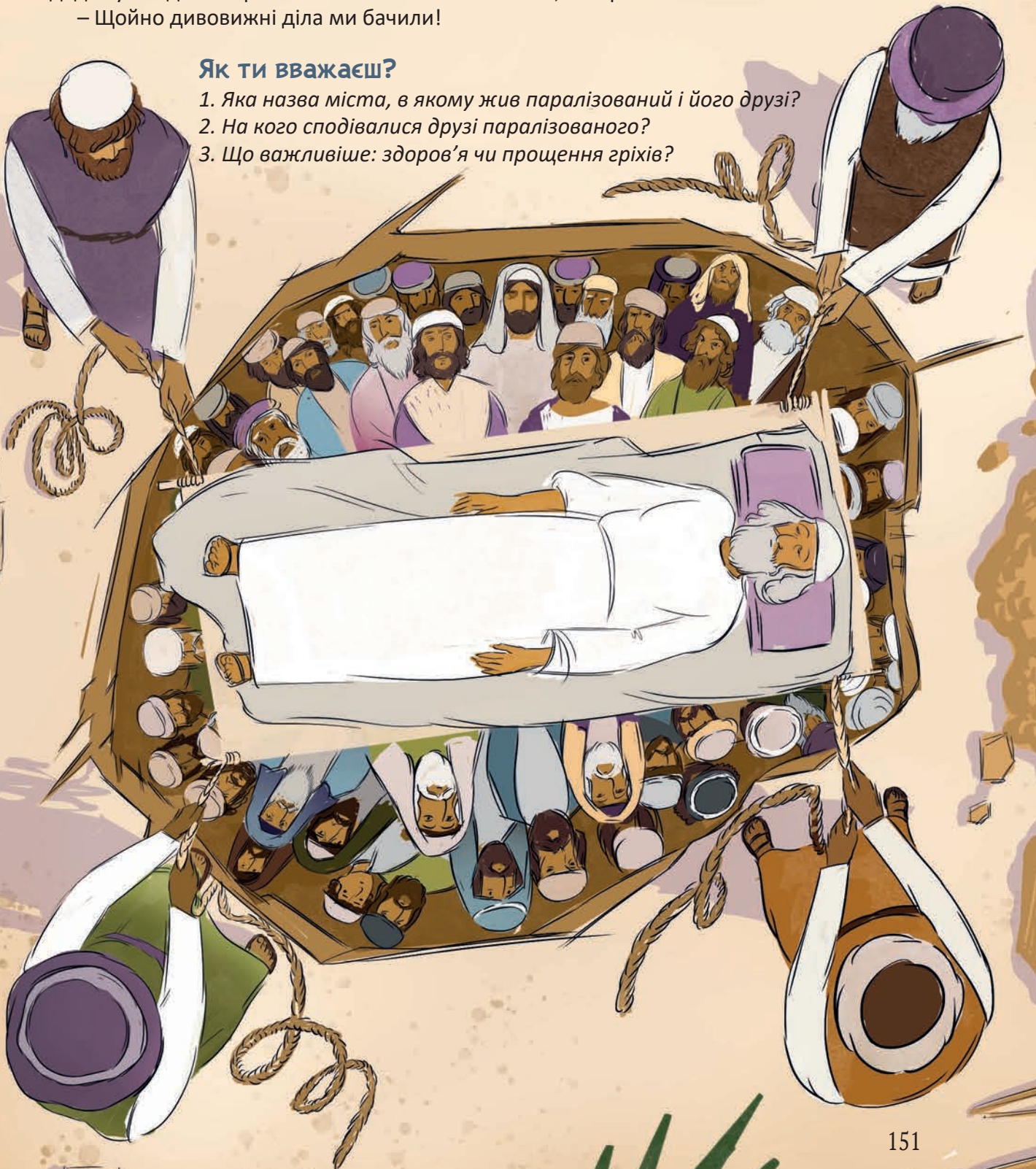
– Що легше – сказати: «Прощаються тобі гріхи твої» чи сказати: «Устань і йди»? Але щоб ви знали, що Син Людський (так Ісус називав Себе) має владу на землі прощати гріхи, – а потім повернувся до паралізованого: – тобі кажу: устань, візьми постіль свою та йди додому.

І паралізований на очах у всіх підвівся з нош, узяв постіль, на якій лежав, і пішов додому. Люди не вірили своїм очам і славили Бога, говорячи:
– Щойно дивовижні діла ми бачили!

Як ти вважаєш?

1. Яка назва міста, в якому жив паралізований і його друзі?
2. На кого сподівалися друзі паралізованого?
3. Що важливіше: здоров'я чи прощення гріхів?

Нарешті здоровий!

Євангеліє від Івана, 5

За часів Ісуса в Єрусалимі була купальня, яку називали Витезда. Це зовсім недалеко від Овечої брами: треба пройти трохи від воріт, а потім повернути праворуч. Навколо цієї купальні було п'ять критих входів, біля яких лежало дуже багато хворих. Усі вони очікували на зцілення, адже інколи вода без жодної очевидної причини починала виривати. Це ангел Господній збурював воду, і хто перший заходив у неї після цього, той одужував, хоч би як тяжко хворів.

От усі й чекають! Навколо хворих сидять їхні друзі та рідні й чекають, аби першими спустити свого хворого у воду. А біля одного чоловіка нікого не було. Він лежав рік за роком, ось уже 38 років, на своїй постелі й чекав, чекав, чекав... Однак завжди, коли було збурення, знаходився хтось, хто раніше заходив у воду.

Цей чоловік не мав нікого, хто б допоміг. Напевно, тому саме до нього наблизився Ісус і запитав:

– Хочеш бути здоровим?

– Звісно, хочу, – відповів хворий, – але не маю нікого, хто допоміг би мені.

Ісус промовив до нього:

– Устань, візьми свою постіль і повертайся додому.

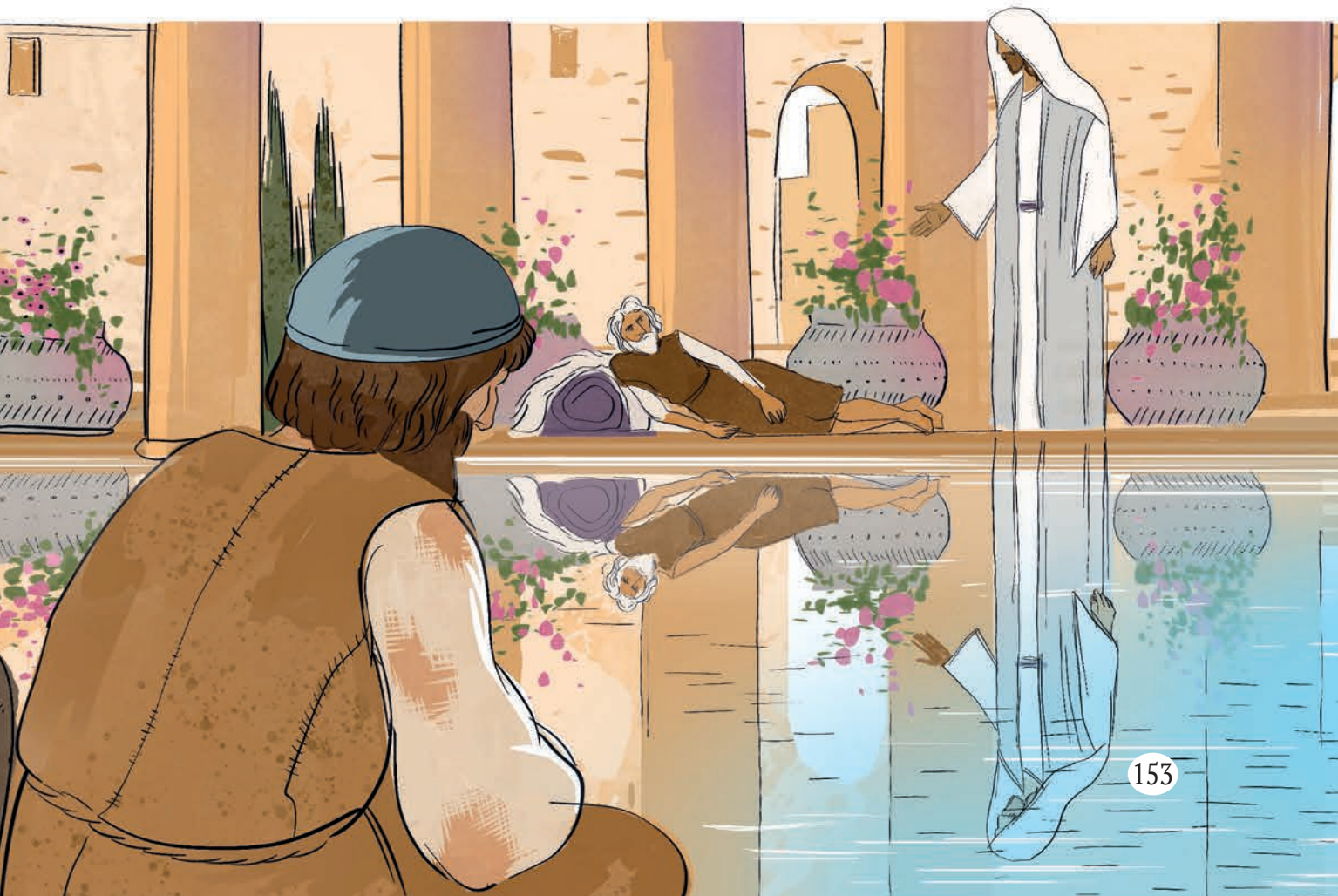
І хворий підвівся! Устав, узяв постіль і, радіючи, пішов додому. А справа була в суботу. Побачили uzдоровленого юдеї й запитали, хто його зцілив, але чоловік відповів, що не знає, як його звать.

За кілька днів uzдоровлений зустрівся з Ісусом у храмі й мав нагоду поспілкуватися з Ним. Христос застеріг, аби чоловік більше не грішив, бо з ним може статися щось страшніше.

І що зробив uzдоровлений? Пішов і розповів священникам, як Ісус у суботу його зцілив, і ті почали переслідувати Христа й навіть хотіли вбити.

Як ти вважаєш?

1. Скільки років чекав хворий біля Витезди, сподіваючись на зцілення?
2. Що Ісус сказав uzдоровленому чоловіку?
3. Як відплатив зцілений Ісусу?

Зцілення в суботу

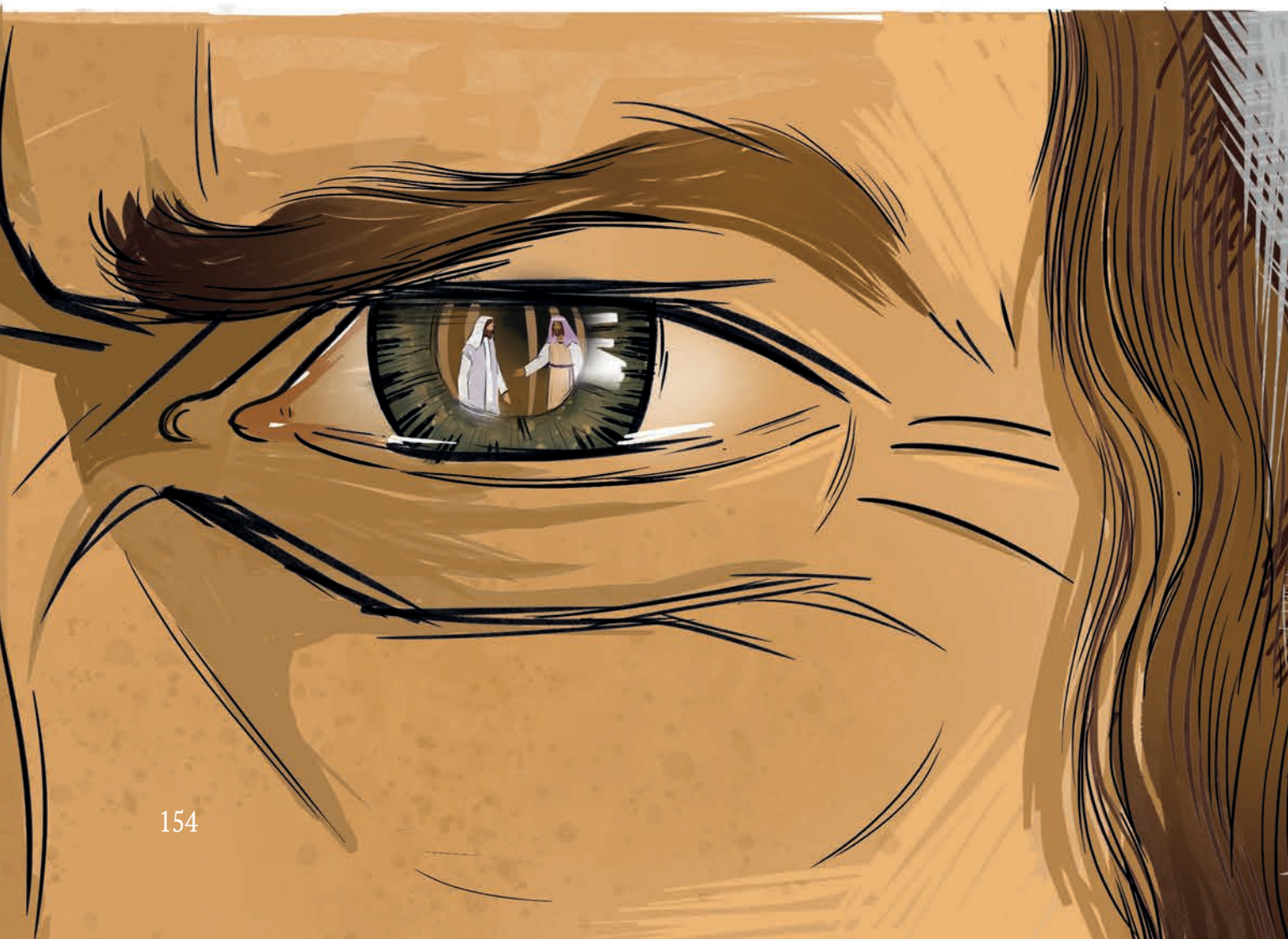
Євангеліє від Луки, 6

Звідусіль приходили хворі до Ісуса, щоб уздоровитися. І Він зцілював усіх. Проте були люди, яких це обурювало. Їх дратувало, що Ісус нехтував переказами та звичаями, не гребував жебраками та хворими.

У суботу євреї не працювали. Вони тільки ходили в синагогу (це така установа, де євреї збиралися для слухання Писання й молитви), читали священні книги, молилися та спілкувалися.

Якось у суботу прийшов Ісус у синагогу. А там був хворий зі всохлою правицею. Калік у ті часи зневажали.

Вороги Ісуса, знаючи про Його любов до людей і схильність допомагати всім нужденним, почали стежити за Ним: чи не зцілить Він сухорукого в суботу. Вони вважали: якщо в суботу нічого не можна робити, то і зцілювати не годиться.

А Ісус, знаючи їхні злі думки, вивів хворого посеред синагоги й запитав їх:

– Як вважаєте, що можна робити в суботу: добро чи зло?

Вони мовчали. Тоді Ісус промовив до хворого:

– Простягни свою руку.

Той так і зробив, і його рука відразу стала здоровою. Радість бідолахи неважко уявити. Тепер він міг працювати обома руками, належно утримувати свою сім'ю, бути як усі та й узагалі бути здоровим – це чудово!

Однак книжники та фарисеї сповнилися люттю від цього зцілення. Прийшовши на молитву, слухаючи Слово Боже, бачачи Ісуса і вчинене Ним диво... розлютились! Вони почали радитись: як би звести зі світу Ісуса. Заздрість Христу в серцях тих людей перетворилася на ненависть до Нього.

Як ти вважаєш?

1. Куди Ісус прийшов у суботу?

2. Чому Христос зцілював у суботу?

3. Чому книжникам і фарисеям не сподобалося, що Ісус зцілив хворого?

Сотник і його слуга

Євангеліє від Луки, 7

Якось у римського сотника захворів слуга, якого той дуже шанував і цінував. До кого звернутися по допомогу? Авжеж не до чаклунів і цілителів! Їм чоловік не вірив. Тож сотник звернувся до Христа. Почувши, що Ісус проповідує й навчає неподалік, чоловік послав до Нього свого друга з проханням зцілити слугу. Усі шановані люди міста Капернаума просили Ісуса допомогти сотникові, тому що він – не звичайний римлянин, а людина, яка вшановує Бога Ізраїлю й поважає ізраїльський народ.

Ісуса не довелося вмовляти. Він допомагав охоче, особливо, якщо хтось благав про зцілення. Ісус пішов із посланцем.

Коли Христос був уже неподалік від дому сотника, той послав Йому назустріч друзів, які передали Ісусу прохання сотника не заходити в його дім, бо вважав себе негідним прийняти такого високого гостя.

– Скажи тільки слово, і одужає мій слуга, – передав сотник Ісусові. – Адже й мене слухають мої слуги, коли я їх посилаю кудись або наказую своїм воїнам щось зробити. Тож не обтяжуй Себе, звели хворобі просто залишити мого слугу, і він одужає.

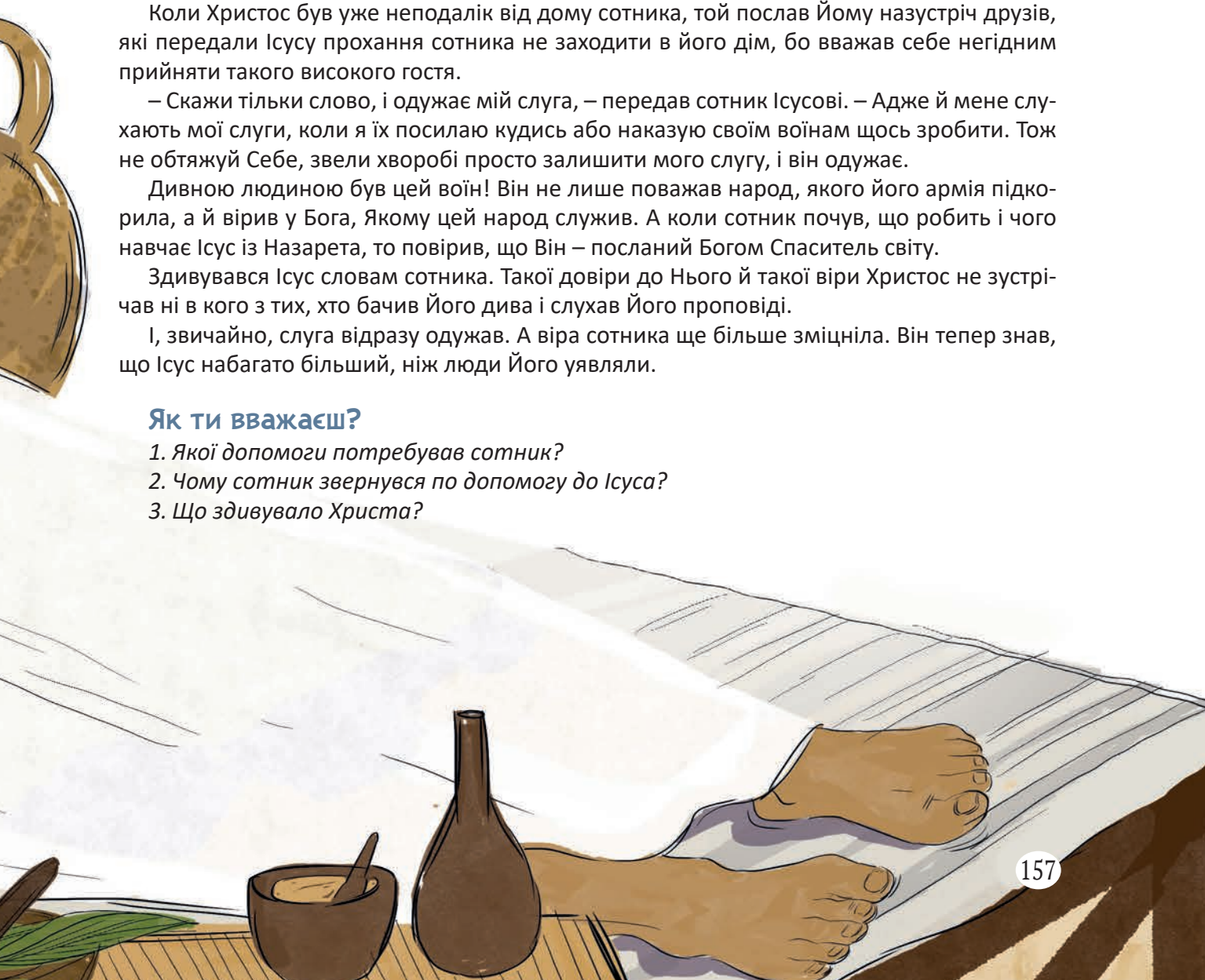
Дивною людиною був цей воїн! Він не лише поважав народ, якого його армія підкорила, а й вірив у Бога, Якому цей народ служив. А коли сотник почув, що робить і чого навчає Ісус із Назарета, то повірив, що Він – посланий Богом Спаситель світу.

Здивувався Ісус словам сотника. Такої довіри до Нього й такої віри Христос не зустрічав ні в кого з тих, хто бачив Його дива і слухав Його проповіді.

І, звичайно, слуга відразу одужав. А віра сотника ще більше зміцніла. Він тепер знав, що Ісус набагато більший, ніж люди Його уявляли.

Як ти вважаєш?

1. Якої допомоги потребував сотник?
2. Чому сотник звернувся по допомогу до Ісуса?
3. Що здивувало Христа?

Воскресіння вдовиного сина

Євангеліє від Луки, 7

Наступного дня після зцілення в Капернаумі слуги римського сотника Ісус вирушив у невеличке містечко Наїн. Місто це було на відстані одного дня шляху від Капернаума.

Аж ось Ісус зі Своїми учнями і величезним натовпом, що супроводжував Його, підійшли до міської брами. Водночас крізь ворота виходила довга процесія: плакальниці, дударі... Когось хоронили. Міцні чоловіки несли на плечах спеціальні жалобні ноші, які зазвичай плели з гілок, як кошики.

Ісусові сказали, що ховатимуть юнака, єдиного сина вдови. Учителю зі співчуттям подивився на нещасну жінку і сказав їй:

– Не плач!

Ісус підійшов до нош і доторкнувся до них. Люди, які їх несли, зупинилися. Тоді Ісус мовив, звертаючись до померлого:

– Юначе, кажу тобі, встань!

І раптом юнак... підняв голову й сів. Побачивши довкола людей і заплакану матір, він почав говорити.

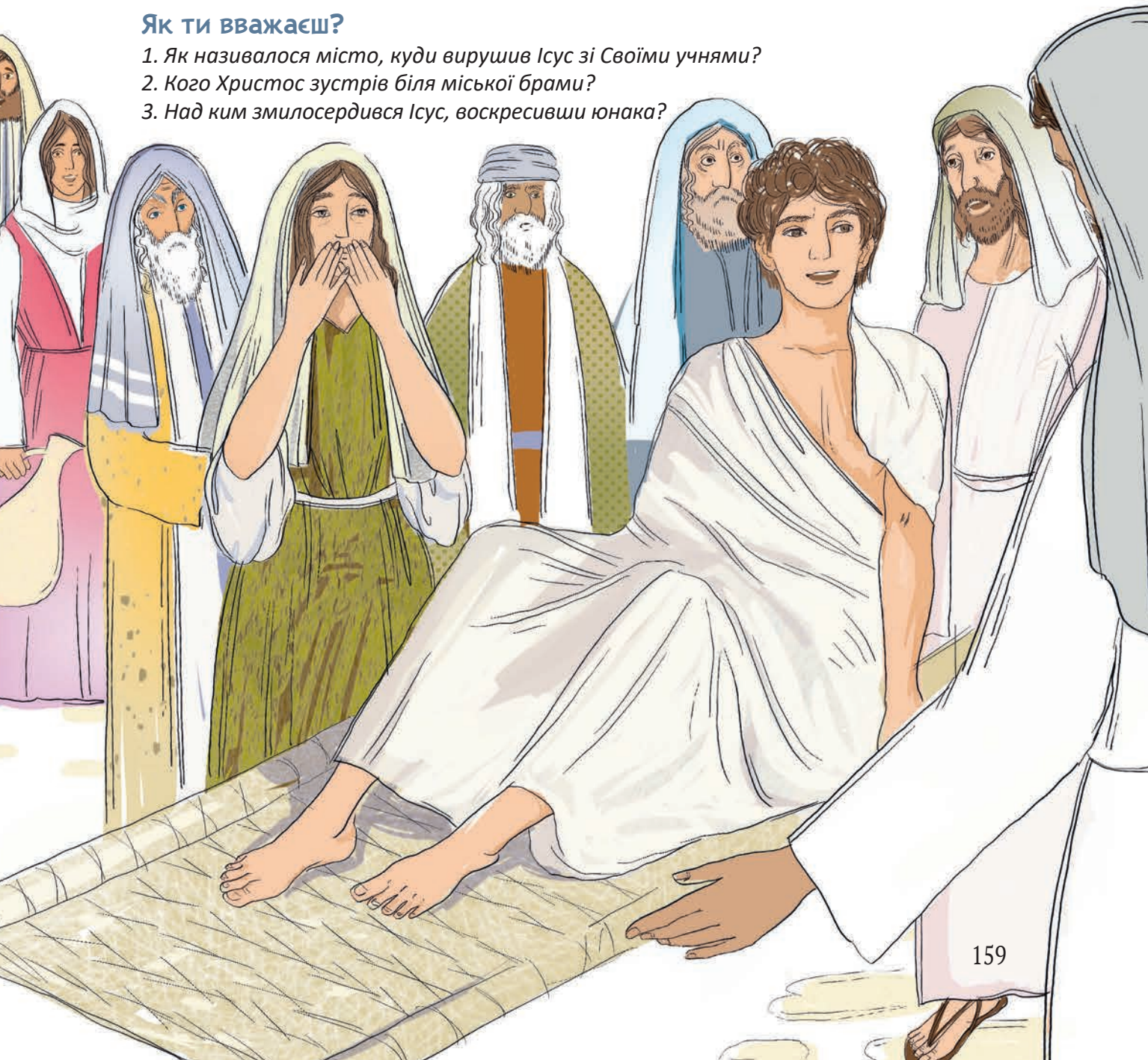
Що тут почалося! Народ жажнувся, побачивши, як мертвий раптом воскрес і розмовляє.

– Великий пророк з'явився серед нас, – дивувалися люди. – Бог прийшов до Свого народу на допомогу!

Поголос про те, що Ісус воскресив сина вдови, розлетівся по всій Юдеї та околицях.

Як ти вважаєш?

1. Як називалося місто, куди вирушив Ісус зі своїми учнями?
2. Кого Христос зустрів біля міської брами?
3. Над ким змілосердився Ісус, воскресивши юнака?

Ісус гостює в Симона

Євангеліє від Луки, 7

Надходив вечір. Народ, який слухав Ісуса, не хотів розходитися.
– Учителю, чи не вшануєш Ти мій дім? Розділи зі мною вечерю, – звернувся до Ісуса один чоловік.

Мова, постава, одяг – усе виказувало в ньому фарисея. Звали його Симон.

– Охоче, – відповів утомлений і зголоднілий Ісус.

Посеред подвір'я, під накриттям, було підвищення, вистелене товстим вовняним килимом. Коли господар і гості вместилися навколо столу, опершись на подушки, Симон, узявши в руки хлібець, промовив браху – молитву подяки за хліб і накритий стіл. Одна служниця принесла гарячу м'ясну страву, інша – страву із зеленню: цибулею, часником і петрушкою.

Під час вечері у двір раптом увійшла жінка, відома у місті своєю негідною поведінкою. Вона наблизилася до Ісуса і, гірко плачучи, почала своїм волоссям витирати сльози, що капали на Його ноги (усі лежали головою до столу). Жінка мала із собою пляшечку з ароматною оливою, якою вона змастила ноги Ісуса, а потім... поцілувала їх!

Обличчя Симона почервоніло від обурення. «Якби Ісус був пророком, Він би знав, що за грішниця торкається Його», – подумки обурювався хазяїн, усім своїм виглядом виявляючи зневагу до жінки.

Тим часом Ісус звернувся до господаря:

– Симоне! Я хочу тобі дещо сказати...

– Говори, Учителю, – відповів Симон.

– Один пан мав двох боржників: один винен п'ятсот динаріїв, інший – п'ятдесят. Повернути борг вони були не в змозі. А пан той був дуже шляхетним. Він простив борг обом. Як ти вважаєш, хто з боржників більше його любитиме?

– Гадаю, той, кому більше простили.

– Слушно! – Ісус повернувся до жінки і продовжив: – Подивися на цю жінку. Я прийшов у твій дім, і ти не подав Мені води змити пил з ніг, а вона сльозами своїми омила Мені ноги й волоссям витерла; ти Мене не привітав цілуванням (на Сході це дуже важливий звичай), а ця жінка цілує Мої ноги; ти не змастив голову Мою оливою, а вона ноги Мої помазала дорогоцінним миром... Багато гріхів їй прощені, бо вона багато полюбила. Кому мало прощено, той і мало любить.

Ісус глянув у заплакані очі жінки і промовив:

– Прощаються тобі гріхи!

Усі навколо почали нарікати, шепочучи:

– Хто Він, що і гріхи прощає?

А Ісус продовжив:

– Жінко, віра твоя спасла тебе. Іди з миром.

Як ти вважаєш?

1. Чому Симон запросив Ісуса до себе додому?
2. Чому жінка, про яку йдеться в цій історії, гірко плакала?
3. Чому ми любимо Бога найбільше?

Притча про сіяча

Євангеліє від Луки, 8

Біля Ісуса знову зібрався величезний натовп. Люди йшли з різних міст і селищ, аби послухати Його. А дехто сподівався, що Він зцілить їх, як уздоровив уже багатьох.

Ісус обвів поглядом народ і розповів притчу:

– Вийшов сіяч сіяти зерно. Він рівномірно розкидав насіння по всьому полю. Деяке насіння впало на стежку, де люди його затоптали, а птахи склювали. Інше насіння впало на кам'янистий ґрунт. Насіння швидко зійшло, бо сонце прогріло землю, але вологи в такому ґрунті замало, і незабаром паростки всохли. А ще якесь насіння впало поміж колючих рослин – бур'янів, що вирости й заглушили пагони. Але деяке насіння впало на добрий ґрунт, вирости й дало стократний урожай.

Учні поцікавилися в Ісуса:

– Що означає ця притча?

Ісус відповів:

– Ось що означає ця притча: зерно – це Слово Боже.

Зерна, що впали біля дороги, – це люди, які слухають проповідь Слова Божого, але сатана відразу його краде з їхніх сердець. Він не хоче, щоб люди повірили і врятувалися.

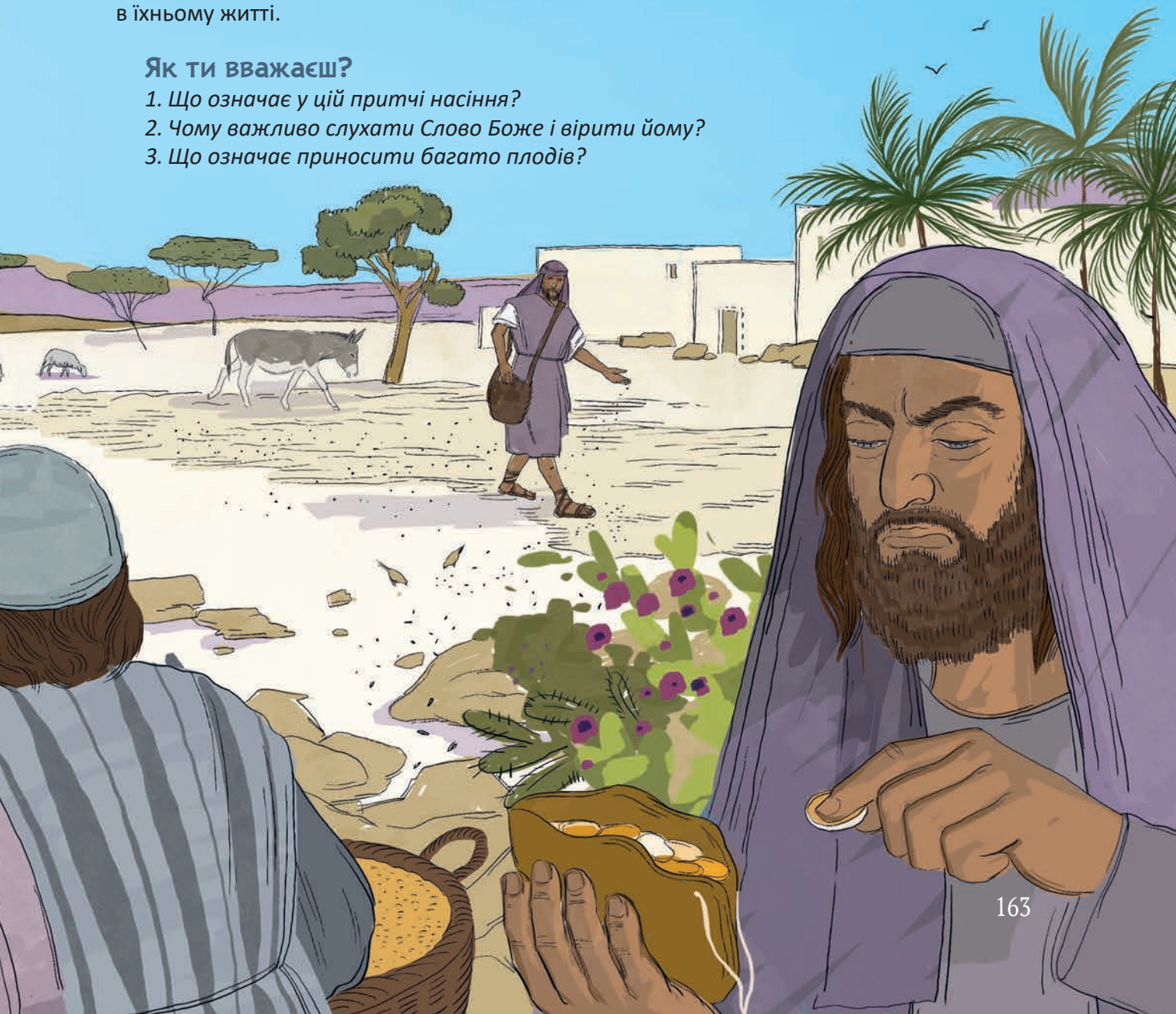
Насіння, що впало на кам'янистий ґрунт, – це ті, хто, почувши Слово Боже, відразу радо повірили. Протягом певного часу вони вірять, але потім, коли настають випробування, відступають.

Зерна, що впали поміж колючих рослин, – це ті люди, які почули Слово Боже, повірили, але турботи про гроші, задоволення заглушили Слово Боже, і воно не дало жодного плоду.

А от насіння, що впало на добрий ґрунт, означає тих, хто, почувши Слово Боже, зберігає його в серці, учиняє згідно з ним, і таким чином Слово Боже приносить багато плоду в їхньому житті.

Як ти вважаєш?

1. Що означає у цій притчі насіння?
2. Чому важливо слухати Слово Боже і вірити йому?
3. Що означає приносити багато плодів?

Купець і перлина

Євангеліє від Матвія, 13

Ісуса Христа постійно оточували люди. Дуже рідко Йому вдавалося побути наодинці зі Своїми учнями. Іноді Він залишав уночі всіх і сховався на гору, щоб сам-на-сам поспілкуватися з Богом, Своїм Батьком. Там Він відпочивав душею, набирався сил, отримував підбадьорення й натхнення для подальшого служіння.

А потім знову люди, люди, люди... Як донести їм про найголовніше в житті так, аби всі зрозуміли? Як пояснити, що життя на землі – це не все, адже є ще інший світ? Світ, де є ангели, де все святе і немає зла, де живе Бог.

Ісус прийшов, щоб цей інший світ став доступним людям. Як у цей світ потрапити і на що він схожий? Ісус розповідав про нього, наводячи приклади з життя. Ми їх знаємо як біблійні притчі. Ось одна з них.

Жив-поживав купець. У давнину не було супермаркетів і крамниць, неможливо було замовити щось в інтернеті. Зате існували купці – люди, які йшли до інших міст чи навіть країн, привозили додому товари, продавали їх на ринку і, отримавши прибуток, знову кудись вирушали по товар. Одні торгували тканиною, інші – вівцями, треті – зерном чи оливковою олією. Були й такі купці, які торгували коштовностями: золотими та срібними прикрасами чи перлинами.

Перлина – це перламутрова кулька, що переливається м'яким світлом. На той час перли коштували дуже дорого. Так-от, був один купець, який торгував перлинами. Однак він мріяв знайти таку перлину, яка перевершить усі інші своєю красою і цінністю. І ось одного разу цей купець таку перлину знайшов! Але коштовність виявилася настільки дорогавартісною, що він не зміг її придбати. Тоді чоловік поїхав додому, продав усе майно, повернувся і придбав ту дорогоцінну перлину. Радости купця не було меж. Бо нарешті мрія його здійснилася!

Цим прикладом Ісус показав, що в житті людини немає нічого важливішого, ніж отримати вічне життя, Царство Небесне. Щоб одержати його, тобі потрібно прийняти Ісуса Христа у своє серце, покаятися в гріхах і присвятити Йому своє життя. Спілкування з Ісусом Христом має стати для тебе найважливішим у житті.

Як ти вважаєш?

1. Чому Ісус розповідав притчі?
2. Чи можемо ми отримати доступ у Царство Боже?
3. Що потрібно зробити, щоб бути впевненими, що маємо вічне життя?

Ісус утихомирює бурю

Євангеліє від Луки, 8

Щодня Ісуса оточували люди, які бажали слухати Його дивовижні промови, отримувати зцілення або просто бачити великого Пророка, посланого Богом. Іноді учням та й Самому Ісусу ніколи було й поїсти або просто в тиші поспілкуватися один з одним і відпочити.

Одного дня Ісус підійшов до берега Галилейського моря, сів з учнями в човен і запропонував:

– Перепливімо на інший бік.

І вони вирушили на протилежний берег Галилейського моря. Ісус так утомився, що заснув на кормі, підклавши собі під голову подушку.

Трохи згодом налетів сильний вітер, здійнявся шторм, і хвилі почали заливати човен. А Ісус... спав.

Налякані учні розбудили Його:

– Наставнику! Наставнику, допоможи! Ми гинемо!

Христос підвівся, поглянув на спінені хвилі, на вітрило, що тріпалося на вітрі, і владно промовив, піднявши руку:

– Заспокойся! Припини!

І настала тиша. Вітер і хвилі відразу вщухли. Човен іще трохи хитнуло, і все стихло.

– Чого ви злякалися? – запитав Ісус учнів. – Де ваша віра?

Учні були вражені тим, що зробив Ісус, і здивовано казали один одному:

– Ким же є Він, що й вітрам наказує, і воді, а вони слухаються Його?

Незабаром Ісус з учнями пристали до берега в герасинській землі.

Як ти вважаєш?

1. Що робив Ісус під час бурі?
2. Звідки Христос має владу над вітром і морем?
3. Куди приплив Ісус з учнями?

Воскресіння дочки Яіра

Євангеліє від Марка, 5

У землі герасинській Ісус зцілив одну людину, а потім знову сів у човен і поплив назад. Бурі цього разу не було. Коли ж мандрівники пристали до берега, їх одразу оточили люди. Аж ось до Ісуса наблизився один зі старших синагоги, на ім'я Яір.

Побачивши Ісуса, він упав Йому до ніг і мовив:

– Донечка моя дуже хвора. Вона помирає. Благаю Тебе: прийди, поклади на неї руки, і вона зцілиться, житиме.

– Гарзд, ходімо, – погодився Ісус і пішов з Яіром до його будинку.

Разом із Ним рушив і народ. Люди з усіх боків тіснили Христа, тож ішли вони важко.

Раптом Ісус зупинився і запитав:

– Хто доторкнувся до Мене?

– Народ з усіх боків тисне на Тебе, а Ти запитуєш, хто торкнувся Тебе? – здивувалися учні.

Але Ісус відчув, як сила вийшла з Нього. Він обвів усіх поглядом. І тут одна жінка, впавши до Його ніг, зізналася:

– Це я торкнулася Тебе! Я лише до краю одягу торкнулася й одразу одужала.

– Іди з миром, віра твоя врятувала тебе, – відказав їй Ісус.

Водночас прийшли люди з дому Яіра та й сказали:

– Не турбуй Ісуса, дочка твоя померла.

– Не бійся, тільки вір! – заспокоїв батька Ісус.

Узявши з собою Петра, Івана та Якова, Ісус пішов у дім Яіра. А там уже плакальниці горювали за померлою, дударі грали тужливі мелодії...

Ісус мовив:

– Чого ви журитеся, чого плачете? Дитина не померла, а спить!

Разом із батьками і трьома учнями Ісус увійшов туди, де лежала дівчинка. Христос підійшов до неї, взяв її за руку і сказав:

– Таліта кумі!

Це в перекладі означає: «Дівчинко, тобі кажу, встань!» І дівчинка відразу підвелася з ліжка й почала ходити. А їй було років дванадцять.

– Нагодуйте дівчинку, – сказав Ісус. – І нікому не розповідайте, що тут сталося.

Радість і подив переповнювали всіх родичів.

Як ти вважаєш?

1. Хто звернувся до Ісуса з проханням зцілити його дочку?
2. Хто зцілювся через дотик до Ісуса?
3. Кого з учнів Ісус узяв із Собою?

Милосердний самарієць

Євангеліє від Луки, 10

Якось законник – людина, яка присвятила себе дослідженню й поясненню релігійного закону, – запитав Ісуса:

– Учителю, що робити, щоб успадкувати вічне життя?

Ісус відповів йому запитанням на запитання:

– А що говорить закон? Хіба ж ти його не читав?

Чоловік запевнив, що знає закон і найголовніші заповіді: любити Бога всією душею та всім серцем і ближнього свого, як самого себе.

Ісус йому на це сказав:

– Правильно ти відповів. Іди, чини так – і житимеш.

Але законник заперечив:

– Усе це я розумію. А от хто мій ближній, якого я маю любити, як самого себе?

Тоді Ісус розповів притчу.

Один мандрівник ішов з Єрусалима в Єрихон. Відстань між цими містами складала приблизно тридцять кілометрів. Дорогою на мандрівника напали розбійники. Вони забрали все, що він мав із собою, побили й покинули нещасного вмирати на курній дорозі.

Незабаром цим шляхом проходив священник. Дивиться, лежить при дорозі напівмертвий бідолаха. Поглянув і... пішов далі.

Трохи згодом вдалині з'явився ще хтось. Виявилося, що то був левит, тобто теж служитель храму. Може, він допоможе тому нещасному? Але ні, чоловік подивився на бідолаху й попрямував далі.

Потім цією дорогою на віслюку проїжджав якийсь самарієць. Євреї із самарійцями не спілкувалися. Але, незважаючи на те, що постраждалий був євреєм, так само як і священник, і левит, самарієць, побачивши бідолаху, зглянувся над ним і вирішив допомогти. Обмивши рани й перев'язавши їх, рятівник поклав постраждалого на свого віслюка й повіз до готелю. Там він попросив господаря подбати про хворого: годувати, поїти, перев'язувати за необхідності. За всі ці послуги самарієць заплатив із власної кишені, тому що в нещасного все забрали розбійники.

Уранці, коли самарійцеві треба було рушати у своїх справах, він наперед заплатив господареві готелю, щоб той, коли знадобиться, і далі подбав про хворого. І навіть пообіцяв зворотною дорогою заїхати і заплатити, якщо господар витратить більше грошей на хворого.

– То хто виявився ближнім людині, яка потрапила в руки розбійників? – запитав Ісус законника.

– Звісно, той, хто допоміг, – відповів чоловік.

– Тож іди й чини так само, – сказав Ісус.

Як ти вважаєш?

1. Що хвилювало законника?
2. Як учинив самарієць із постраждалим від рук розбійників?
3. Що означає любити ближнього?

Марія з Витанії

Євангеліє від Луки, 10

Неподалік Єрусалима, на схилі Олеонської гори, за часів Христа розкинулося селище, яке називалося Витанія. У цьому селищі жила одна сім'я, точніше, дві сестри з братом. Брата звали Лазарем. Одну сестру звали Марта, а іншу – Марія. І коли Христос з учнями приходив у Єрусалим, Він зупинявся у них на нічліг.

Вечір. Повітря насичене ароматами квітів і запахом диму. Учні, та й Сам Ісус, мабуть, дуже зголодніли. Після довгого шляху під спекотним сонцем немає нічого приємнішого, ніж, змивши з ніг пил холодною водою, насолоджуватися спокоєм у тихій і мирній розмові з друзями.

Марта метушилася – не щодня такі високі гості відвідували їхню скромну оселю: – Чи достатньо сиру? Фрукти помиті? Стіл накритий? Тісто замішане? Куди ж поділася Марія?

А Марія тим часом сиділа біля ніг Ісуса і слухала Його дивовижні історії. Хіба є щось важливіше, ніж слухати Ісуса?!

Тому й не дивно, що, коли засмучена Марта знайшла Марію біля ніг Учителя і попросила Його послати Марію для допомоги у приготуванні вчистої вечері, Ісус відповів:

– Ох, Марто, Марто! Ти журишся, бо забагато клопочешся, а потрібне – одне. А Марія вибрала кращу частку, яка не відбереться від неї!

Марта, напевно, залишила всю метушню і, замісивши тісто, приєдналася до друзів, які слухали Ісуса. А прості коржі пеклися на вогнищі й поширювали неймовірний аромат свіжого хліба.

Коли під деревом Христос у колі Своїх друзів благословив свіжий, запашний коржик, розділив його на частини й подав Марті, дівчина зрозуміла, що спілкування з Ним значно важливіше за щедру частування.

Як ти вважаєш?

1. У кого Ісус зупинився на ніч у Витанії?
2. Чим переймалася Марта?
3. Що робила Марія?

Диво з п'ятьма хлібинами та двома рибинами

Євангеліє від Матвія, 14

Одного разу Ісус вирішив на човні перебраться в безлюдне місце, щоб побути наодинці з Небесним Отцем. Дізнавшись про це, люди пішли за Ним уздовж берега Генісаретського озера. Вони хотіли послухати Вчителя й отримати від Нього допомогу. Ісус, вийшовши на берег із човна, побачив багато людей. Він зглянувся над ними і зцілював хворих.

Коли настав вечір, учні порадили Ісусу відпустити народ, бо те місце було пустельне, і люди весь день нічого не їли, а придбати їжу не було де.

– Навіщо їм іти? – відповів Ісус. – Нехай залишаються тут. Ви нагодуйте їх.

– Ми нічого не маємо, лише п'ять хлібин і дві рибини, – відповіли учні.

– Принесіть їх Мені, – велів Ісус.

Поки учні ходили по хліб і рибу, Ісус наказав усім розташуватися на траві для трапези. Усі розсілися і з нетерпінням чекали, що ж буде далі.

Коли учні принесли Ісусу хліб і рибу, Він здійняв очі до неба і промовив молитву подяки, потім розламав хліб на частини й подав учням. Те саме Ісус зробив і з рибою.

Учні почали роздавати хліб і рибу зголоднілим людям. Давали, давали, а хліб не закінчувався! Поки всі не наїлися досхочу. Коли ж наситилися, Ісус наказав зібрати залишки, щоб нічого не пропало. Учні зібрали... Вийшло дванадцять кошиків, наповнених залишками їжі! А їдців було п'ять тисяч чоловік! А ще й жінки і діти.

Як ти вважаєш?

1. Чому Ісус вирушив у безлюдне місце?

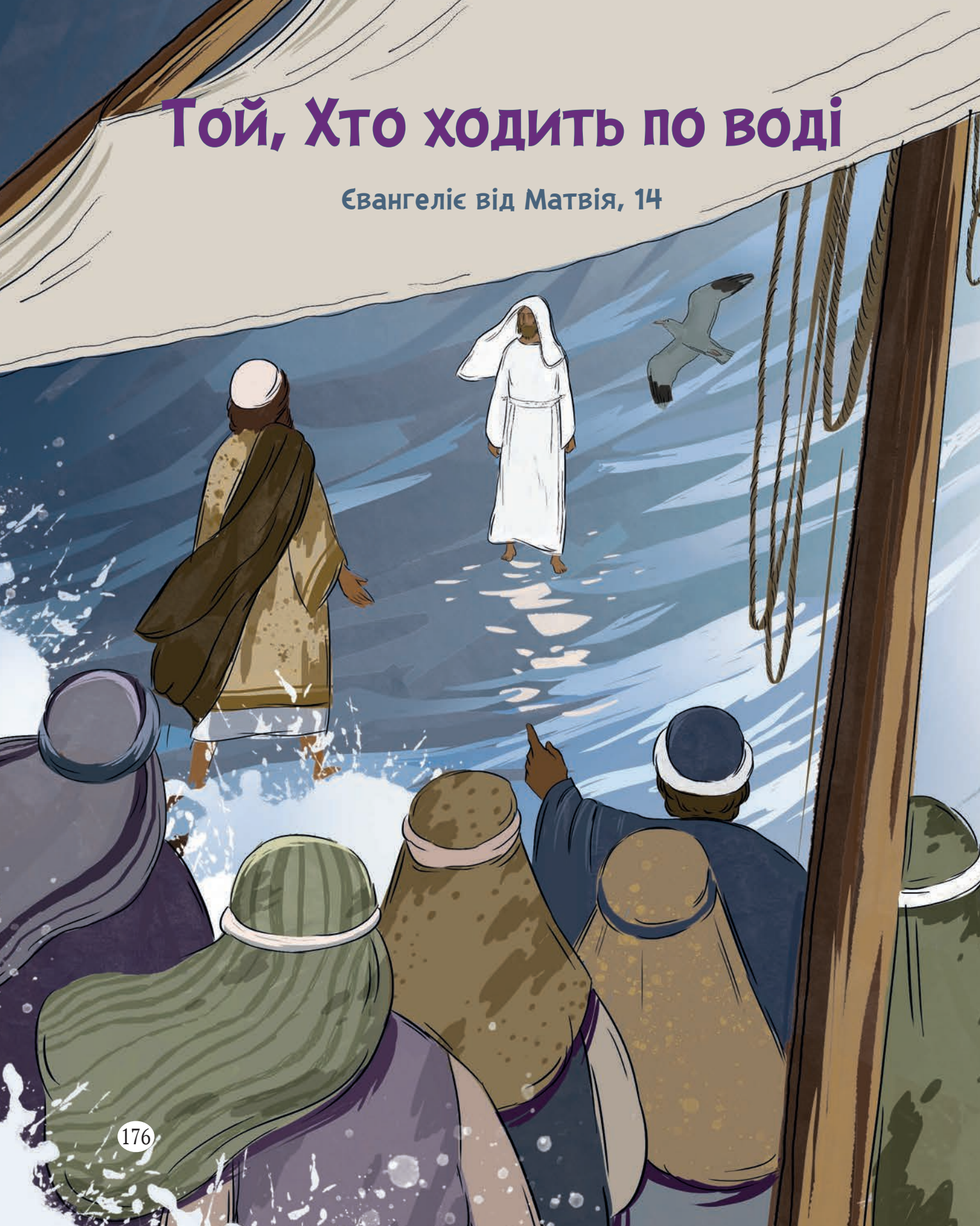
2. Хто мав нагодувати голодних людей?

3. Скільки людей наситилося п'ятьма хлібинами та двома рибинами?

Той, Хто ходить по воді

Євангеліє від Матвія, 14

Усі були дуже схвильовані. Щойно вони стали свідками великого дива: Ісус нагодував понад п'ять тисяч людей п'ятьма хлібинами та двома рибинами!
– Зробімо Його нашим царем! – вирішили люди. – І не матимемо більше жодних проблем.

Ісус знав, що вони хочуть зробити Його царем заради хліба, а не тому, що вірять у Нього. І Він почав підганяти Своїх учнів:

– Сідайте в човен. Вирушайте на інший бік озера!

Учні занепокоїлися:

– А як же Ти?

– Я поки ще залишуся з народом. Відпущу їх додому. А ви поспішайте!

Учні сіли в човен і вирушили на інший берег. А Ісус, відпустивши народ, пішов на гору помолитися.

Настав вечір. Учні пливли вже кілька годин. Віяв зустрічний вітер. На морі здійнявся справжній шторм. Хвилі захльостували човен, тільки встигай вичерпувати воду.

Було вже за опівніч, коли раптом хтось із учнів нажахано закричав:

– Дивіться! Примара по воді йде!

Усі учні страшенно налякалися: по воді до них наближався хтось у світлому одязі. Побачивши спотворені від жаху обличчя учнів, Ісус (це був Він, а не якась примара), перекикуючи завивання вітру, промовив:

– Це Я, не бійтеся!

Тоді один з учнів, його звали Петро, звернувся до Нього:

– Якщо це Ти, то накажи мені піти до Тебе по воді.

– Іди! – мовив Ісус.

Петро, недовго думаючи, а чоловіком він був рішучим, ступив із човна просто на воду та й... пішов! Спочатку він дивився лише на Ісуса й ішов по воді, але, побачивши величезну хвилю, засумнівався – і почав потопати.

– Господи! Урятуй мене! – закричав Петро.

Ісус простягнув йому руку, підтримав і промовив:

– Маловірний! Чому ти засумнівався?

І щойно вони повернулися в човен, вітер стих і хвилі вщухли. А ті, хто був у човні, вклонилися Ісусові та сказали:

– Ти насправді є Син Божий!

Як ти вважаєш?

1. Куди пішов Ісус, щоб побути на самоті?
2. Чого злякалися учні?
3. Чому Петро почав потопати?

Зцілення дочки ханаанки

Євангеліє від Матвія, 15

Ісус з учнями пішов від берегів Генісаретського озера, де Він багато проповідував і зцілював хворих, до околиць приморських міст Тира й Сидона. У цих містах жили євреї, греки й нащадки стародавніх фінікійців, відомих мореплавців і кораблебудівельників. За днів Христа ці міста вже не так процвітали, як за часів Давида й Соломона.

Прийшовши в містечко, Ісус зупинився в одного зі Своїх друзів-євреїв. Багато жителів цих місць уже приходили до Ісуса, щоб послухати Його проповіді та отримати зцілення. Звісно, на знак подяки вони приймали Ісуса за всіма правилами східної гостинності: на столі стояли найкращі страви, які були в домі.

Проте святкова, дружня атмосфера була раптом порушена: без запрошення прийшла жінка-язичниця. Язичники – це люди, які поклоняються не Богу, а ідолам. Плачучи і соромлячись, вона звернулася до Ісуса зі словами:

– Господи, Сину Давидів, допоможи мені! Моя єдина дочка жорстоко страждає, її тяжко мучить біс.

Але Ісус жодного слова не промовив у відповідь. А жінка продовжувала плакати та благати. Бачачи наполегливість, з якою бідолашна просила, учні Ісуса теж почали просити Його, щоб Він допоміг їй, бо вона ще й на вулиці, коли вони залишать будинок, кричатиме їм услід. Ісус відповів учням, що Він посланий до загинувших овець Ізраїлевого дому, тобто до євреїв. Цим Ісус випробовував віру жінки, бо вказав їй на те, що насамперед Він прийшов до євреїв. За тих часів тільки один народ на землі поклонявся не ідолам, а живому Богу – ізраїльський. А жінка була саме з язичників, але вона глибоко вірила, що тільки Ісус може їй допомогти.

І жінка продовжувала благати Його:

– Чому б і мені не отримати хоч частинку того благословення, яке Ти приніс Ізраїлю?

– Жінко, велика віра твоя! – відповів їй Ісус. – Нехай буде за бажанням твоїм!

І немічна дочка відразу зцілилася. Ісус допоміг тій жінці та її доньці, бо побачив глибоку віру в Нього як Месію та Спасителя.

Як ти вважаєш?

1. Про що благала Ісуса жінка?
2. Чому Ісус зволікав з допомогою?
3. Чи витримала віра жінки випробування?

Зцілення сліпого

Євангеліє від Івана, 9

Жив у Єрусалимі один дуже бідний чоловік. Він був сліпим від народження, і щоб якось прожити, жебракував. За тих часів вважалося, що всі хвороби дає людині Бог як покарання за гріх.

– Учителю! Хто згрішив, він чи батьки його, що народився сліпим? – запитали учні Ісуса, проходячи повз жебрака.

– Не згрішив ані він, ані батьки його, але це для того, щоб на ньому явилися Божі діла. Доки Я є у світі, Я – Світло для світу, – відповів Ісус.

Промовивши це, Христос підійшов до сліпого, плюнув на землю, зробив грязиво, тобто кашку з глини та слини, помазав цією сумішшю очі сліпому і сказав:

– Іди, умийся в купальні Силоам.

Сліпий пішов, умився і... повернувся зрячим! Ото було щастя! Батьки та всі знайомі раділи його зціленню.

Проте раділи не всі. Жили тоді в Єрусалимі фарисеї – люди, які виконання заповідей і законів Біблії ставили понад усе у світі. От саме вони й не раділи.

Фарисеї казали, що якщо Він зцілив цього сліпого в суботу, а цього дня, за законом Мойсея, юдеям не можна працювати, то Христос не від Бога. Сам Господь Бог в особі Ісуса був серед них, творив чудеса, розмовляв із ними, а вони, засліплені законом, не пізнали Його. Фарисеї запитали колишнього сліпого, що він думає про Того, Хто його зцілив.

Той відповів:

– Я вважаю, що Він пророк. Якби не був від Бога, то не зміг би творити чудес.

Проте вони почали йому дорікати:

– У гріхах ти народився, і ти нас повчаєш? – І вигнали його геть.

Ісус, почувши про це, знайшов uzдоровленого та запитав:

– Чи віруєш у Сина Божого?

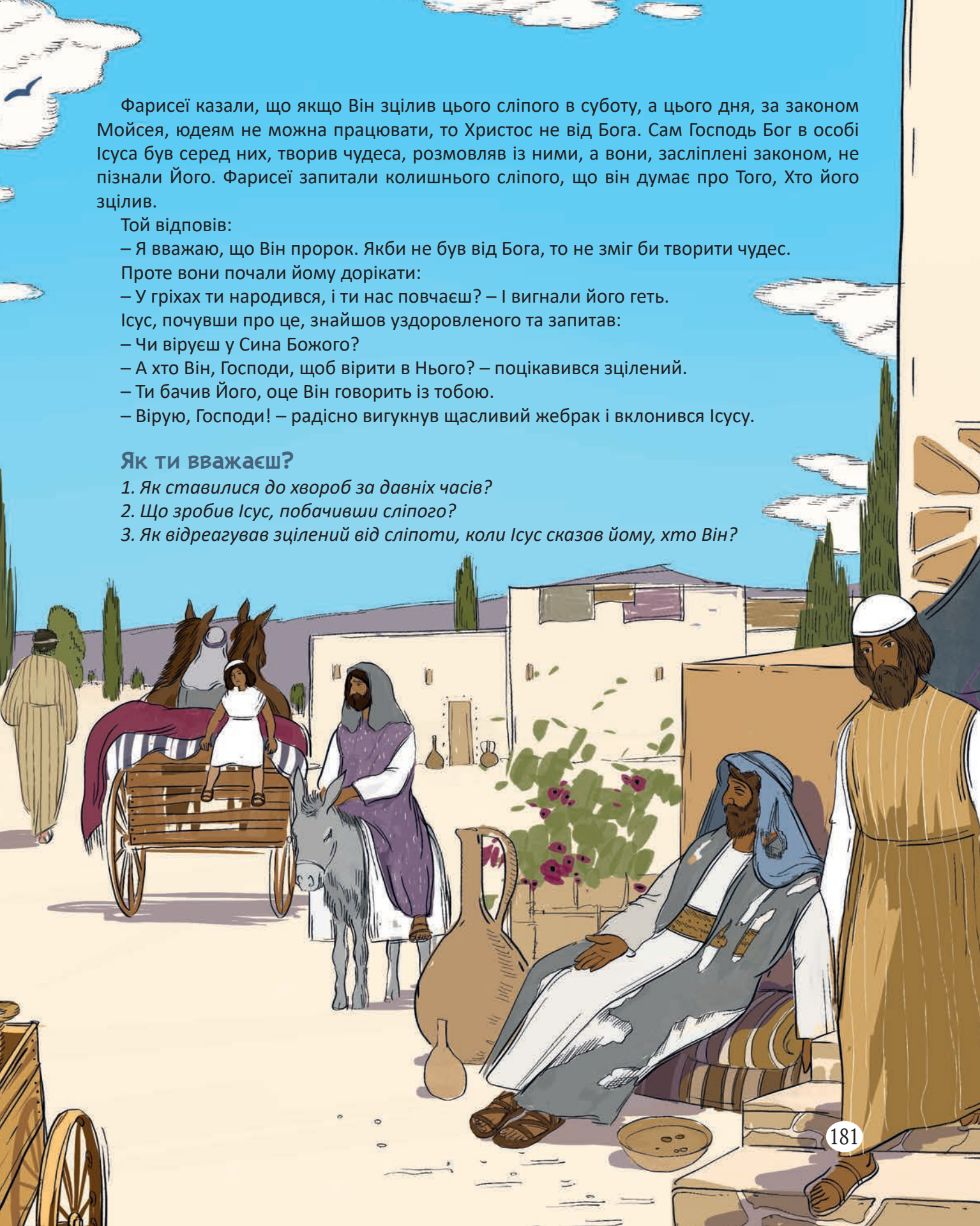
– А хто Він, Господи, щоб вірити в Нього? – поцікавився зцілений.

– Ти бачив Його, оце Він говорить із тобою.

– Вірую, Господи! – радісно вигукнув щасливий жебрак і вклонився Ісусу.

Як ти вважаєш?

1. Як ставилися до хвороб за давніх часів?
2. Що зробив Ісус, побачивши сліпого?
3. Як відреагував зцілений від сліпоти, коли Ісус сказав йому, хто Він?

Притча про блудного сина

Євангеліє від Луки, 15

Бачачи, як дехто, хто вважав себе благочестивим, презирливо ставиться до бідних і грішних, Ісус розповів притчу, що зараз відома в усьому світі.

Це історія про блудного сина, чи радше про двох синів. Один чоловік мав двох синів. Якийсь молодший підійшов до батька і сказав:

– Тату, я вже досить дорослий, щоб вирушити кудись і влаштувати своє життя. Дай мені мою частину спадщини.

І батько, розділивши своє майно, віддав молодшому, що йому належало.

Хлопець одразу вирушив у чужу країну. Але замість того, щоб зайнятися корисною справою, він розтринькав усе, живучи розпусно та безтурботно. А коли в хлопця скінчилися гроші, то зникли і всі його друзі. Не маючи їжі, він найнявся пасти свиней. Однак і з цією принизливою роботою він постійно голодував. Сидячи так на камені й дивлячись на стадо свиней, вирішив: «Піду до батька! Скажу, що винний перед ним і перед Богом. Краще бути робітником у батька, ніж помирати з голоду на чужині».

Устав і пішов. А батько його, напевно, усі ці роки тільки й робив, що виглядав, чи не повертається його син. І коли хлопець лише з'явився вдалині, батько побіг назустріч, обійняв його і плакав від радості.

– Пробач мені, тату! – промовив син. – Я винен перед тобою і Богом! Дозволь мені бути твоїм робітником.

Однак батько наказав слугам:

– Дайте моєму синові найкращий одяг! І не забудьте про взуття! Він не раб, а вільний! Звертаючись до сина, чоловік мовив:

– Ось тобі мій перстень! Надінь його. Ти – мій син, а не працівник.

На radoщах з нагоди повернення сина батько влаштував великий бенкет. У розпал веселощів з поля повернувся його старший син.

– Що за бенкет? – запитав він слуг.

– Твій брат повернувся! – відповіли слуги.

Аж тут і батько вийшов:

– Заходь, сину! Порадій з нами! Твій брат пропадав і знайшовся, був мертвий, а тепер живий.

Однак старший син гнівно відвернувся від батька й пішов. Хлопцеві було прикро, що батько йому, слухняному синові, такої чести не виявляв. Звісно, батькові через це було дуже гірко.

Ось таку притчу розповів Ісус людям. Одразу впізнали себе у старшому синові фарисеї й законники і лютували проти Ісуса ще більше. А інші зрозуміли, що Небесний Батько приймає всіх людей, які каються і навертаються до Нього, так само, як батько в цій притчі прийняв сина, який до нього повернувся. Ісус показав усім, як сильно любить людей наш Небесний Батько.

Як ти вважаєш?

1. Чому хлопець на чужині не мав успіху?
2. Яке рішення він ухвалив?
3. Як зустрів його батько?

Лише один прославив Бога

Євангеліє від Луки, 17

Розмовляючи зі Своїми учнями, апостолами, Ісус Христос прямував у Єрусалим. За тих часів у цьому місті був присвячений Богу храм, куди під час різних свят збиралося безліч народу.

Були й такі свята, коли всі юдеї мали йти в Єрусалим. Усі, крім прокажених. Цим людям не тільки у храм, а й у міста та села не можна заходити, тому жили вони в печерах і куренях, у полі чи в горах. Проказа, чи лепра, – заразна хвороба і страшна. У хворого поступово гниють і відмирають пальці на руках і ногах, усе тіло вкривають гнійні невидимі рани. Жахлива хвороба!

Отже, Ісус ішов на свято в Єрусалим. Раптом Він побачив прокажених. Вони впізнали Христа: усюди ширилася чутка, що багатьох недужих Він уже зцілив.

– Ісусе, Наставнику! – закричали вони в один голос. – Помилуй нас!

Ісус зупинився і сказав їм:

– Підійть і покажіться священникам.

Прокажені, а їх було десятеро чоловік, послухалися та й пішли. Дорогою вони раптом відчували, що щось змінилося. Подивилися – а шкіра на руках і ногах чиста і гладка, обличчя їхні такі, як перед хворобою. Ісус їх зцілив!

Прохогом кинулися вони в місто – показатися священникам. Тільки священники могли дозволити їм повернутися до родин. Однак один із uzдоровлених попрямував не до міста, а, голосно прославляючи Бога, повернувся до Ісуса. Він упав перед Спасителем навколішки й від щирого серця дякував Йому за зцілення.

– Чи не десятеро очистилося? – спитав його Ісус. – Де ж інші дев'ятеро? Чому вони не повернулися прославити Бога? Підведися та йди; віра твоя спасла тебе.

Дев'ятеро колишніх прокажених повернулися до своїх родин, радіючи зціленню, але серця їхні не змінилися. Тільки один – хто прославив за своє зцілення Бога, – отримав зцілення не тільки тіла, а, що набагато важливіше, і серця.

Як ти вважаєш?

1. Де повинні були жити прокажені й чому?
2. Скільки людей зцілив Ісус від прокази?
3. Чому один uzдоровлений повернувся до Христа?

Воскресіння Лазаря

Євангеліє від Івана, 11

У Витанії, невеличкому селищі неподалік Єрусалима, жили друзі Ісуса: Марія, Марта і Лазар. Одного разу сестри послали Ісусу повідомлення, що Його друг Лазар тяжко занедужав. Добре було б, щоб Він прийшов і зцілив його. Ісус на той час був досить далеко від Витанії.

Почувши про хворого Лазаря, Ісус не відразу подався до Витанії, а залишався там, де був, іще два дні, і лише потім сказав учням:

– Тепер вирушаймо до Витанії. Лазар, друг наш, заснув. Я йду розбудити його.

– Якщо заснув, то видужає, – відказали Йому учні.

– Лазар помер. Але Я радію, що Мене там не було, щоб ви повірили. Ходімо до Лазаря.

Коли ж вони прийшли туди, то довідалися, що Лазар уже чотири дні як помер і похований. Марта вийшла назустріч Ісусу.

– Господи, якби Ти був тут, то наш брат не помер би, – сказала вона. – Проте знаю, що Бог зробить усе, що Ти в Нього попросиш...

– Воскресне брат твій, – запевнив її Ісус. – Я – воскресіння і життя. Хто вірує в Мене, той воскресне, навіть якщо й помре. Марто, ти цьому віриш?

– Так, я вірю Тобі, – палко промовила Марта.

Тут і Марія, сестра Марти й Лазаря, прийшла до Ісуса і, впавши до Його ніг, сказала:
– Якби ти був тут, не помер би наш брат! – І заплакала.

Плакали і друзі Лазаря, які прийшли з дівчиною. Ісус також заплакав і сказав:
– Покажіть, де ви поховали Лазаря.

Усі разом вони попрямували до гробниці. Це була печера, вхід якої закривав великий камінь.

– Відкотіть камінь! – наказав Ісус.

Камінь відкотили. Ісус звів очі до неба і промовив:

– Отче, дякую Тобі, що Ти Мене почув. Я знаю, що Ти Мене завжди чуєш. А зараз Я це говорю для цих людей, аби вони повірили, що Ти Мене послав!

Потім Ісус голосно вигукнув:

– Лазарю, вийди!

І раптом із печери вийшов обмотаний похоронним полотном Лазар!

– Розв'яжіть його! – наказав Ісус. – Нехай іде!

Багато людей, які були свідками воскресіння Лазаря, увірувало в Ісуса.

Як ти вважаєш?

1. Чому Ісус не пішов до Вітанії, щойно почувши про хворобу Лазаря?
2. Скільки днів померлий провів у гробниці?
3. Той, хто вірить в Ісуса Христа, якщо помре, так і залишиться померлим чи воскресне, коли Ісус прийде за Своїми?

Ісус і діти

Євангеліє від Марка, 9-10

Після тривалої подорожі Галілеєю Христос із учнями прибули в Капернаум, містечко, де на той час жив Ісус.

Удома Він запитав учнів:

– Про що це ви сперечалися в дорозі?

Учні похилили голови й мовчали. Бо сперечалися вони про те, хто з них більший. Ісус сів, покликав усіх дванадцятьох учнів і промовив до них:

– Той, хто хоче бути першим, має стати останнім. Хто хоче бути головним, має всім служити.

Ісус узяв дитину і поставив її перед Собою. Він ніжно обійняв її і сказав учням:

– Хто прийме одну таку дитину заради Мене, той приймає Мене. А хто приймає Мене, той приймає Бога, Який послав Мене.

Незбаром Ісус із учнями з Галілеї вирушив до Юдеї. Чимало людей приходило послухати Ісуса. Серед них були жінки з дітьми. Вони приносили своїх малюків до Ісуса, щоб Він благословив їх або хоч доторкнувся до них. Учнім це не подобалося. Вони не хотіли, щоб діти заважали їхньому Вчителю, тому намагалися не підпускати їх до Ісуса.

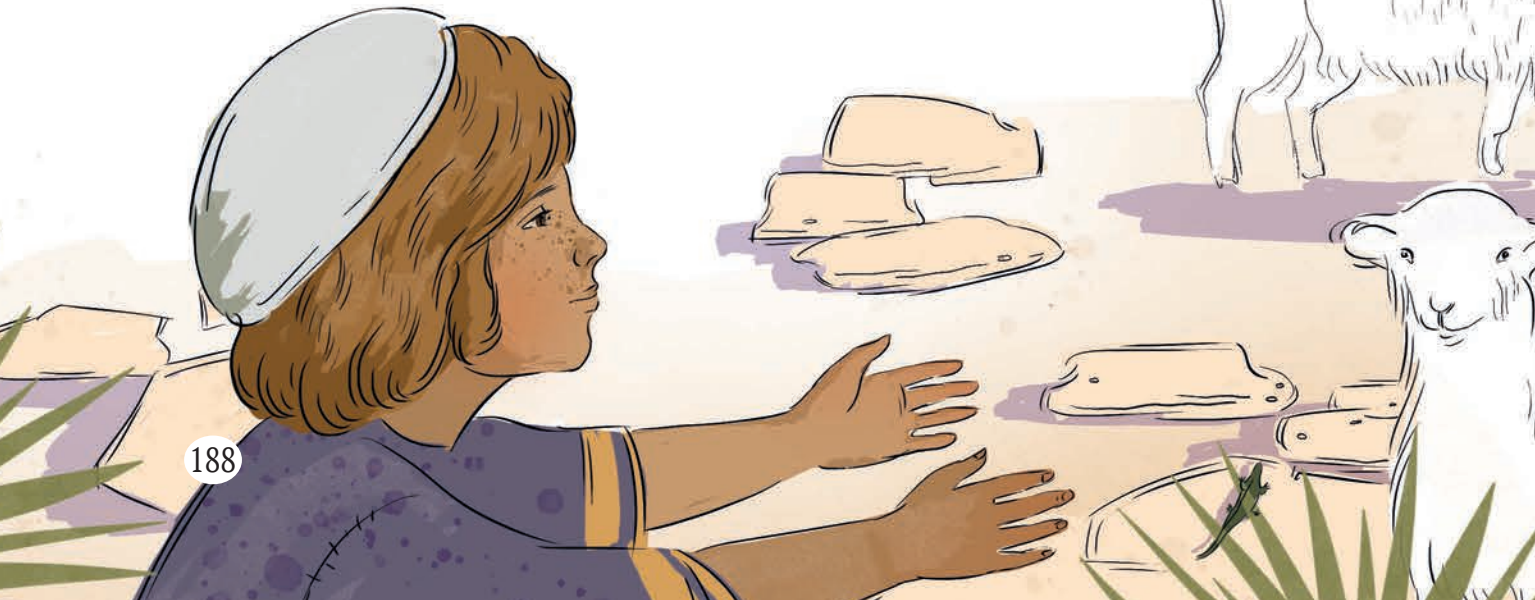
Коли Христос побачив це, Він дуже обурився:

– Нехай діти приходять до Мене! Не можна перешкоджати дітям приходити до Мене, адже таким належить Царство Небесне. Я вам достеменно кажу: хто не прийме Царство Боже, як ці діти, той туди не ввійде.

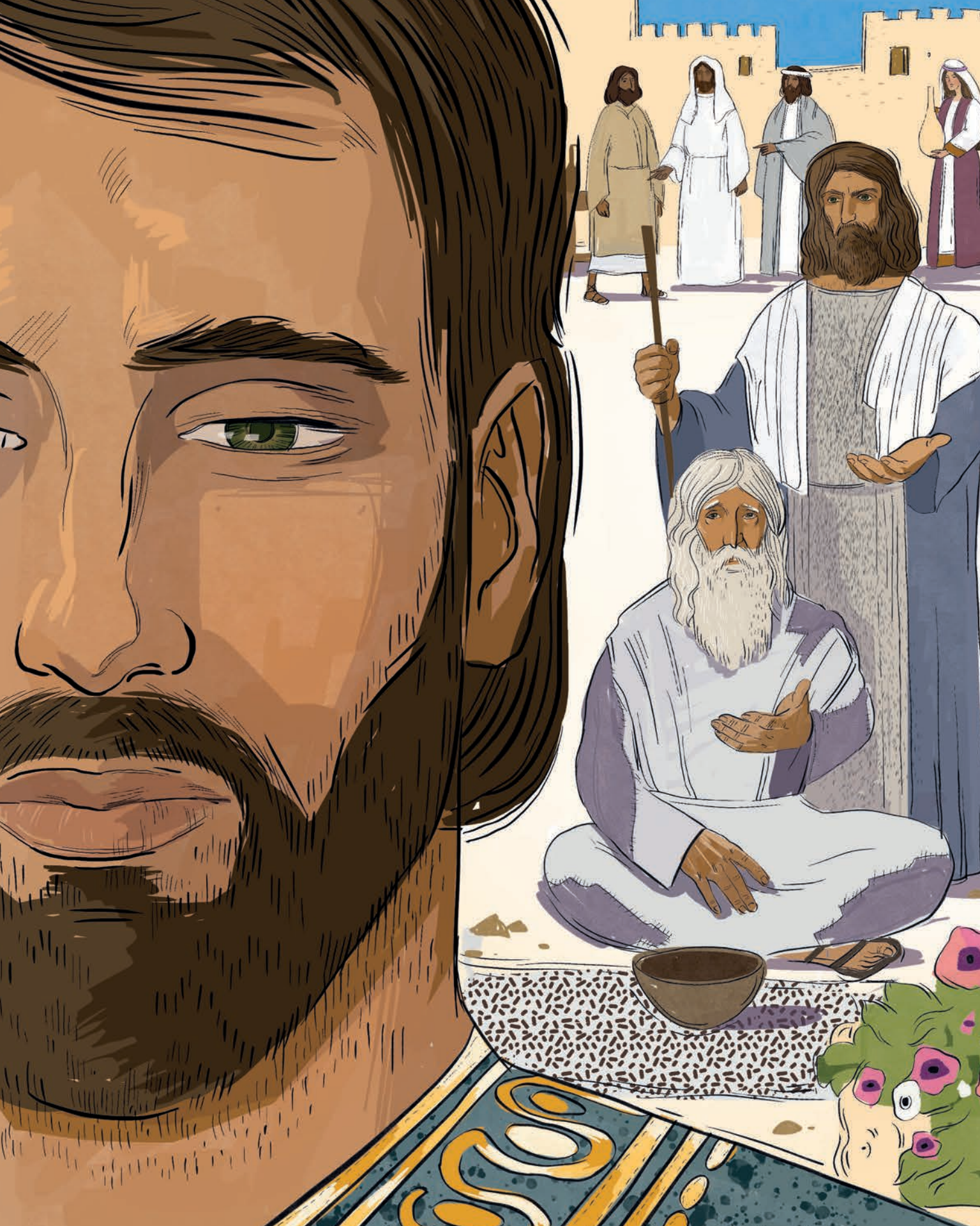
Ісус обійняв дітей, поклав на них руки й поблагословив.

Як ти вважаєш?

1. Що робити, якщо в серці з'являється бажання бути головним?
2. Як Ісус ставиться до дітей?
3. Чи можуть діти вірити в Ісуса Христа?

Багатий юнак

Євангеліє від Марка, 10

Поблагословивши дітей, яких до Нього привели і принесли жінки, Ісус вирушив далі. Аж ось підійшов до Христа юнак і, впавши навколішки перед Ним, запитав:

– Добрий Учителю, що мені потрібно зробити, щоб отримати вічне життя?

– Ти називаєш Мене добрим, та знай, що насправді добрий тільки Бог. Ти знаєш заповіді: не вбивай, не порушуй подружню вірність, не кради, не обмовляй інших, не обманюй, шануй батька й матір.

– Учителю, я змалечку все це виконую, – відповів той.

Ісус уважно подивився на юнака, який схилився перед Ним, і з особливою любов'ю промовив:

– Одного тобі бракує. Піди додому, продай усе, що маєш, і роздай бідним. Тоді напевно матимеш небесне багатство. Коли все роздаси, приходи і рушай за Мною.

Але обличчя цього юнака змарніло. Він підвівся й пішов додому сумний-пресумний. Це тому, що він був дуже багатим. Шкода йому стало великого маєтку.

Ісус теж засмутився. І, поглянувши навкруги, сказав Своїм учням:

– Як важко багатим людям увійти в Царство Небесне!

Учнів ці слова дуже здивували. Однак Ісус повторив:

– Діти Мої, легше верблюдові пройти крізь вушко голки, ніж багатій людині увійти в Царство Боже.

Учні, презирнувшись, говорили один одному:

– Хто ж може тоді спастися?

Ісус подивився на них і відповів:

– Самотужки людина спастися не може, але Бог здатен спасти кожного, хто цього прагне.

Як ти вважаєш?

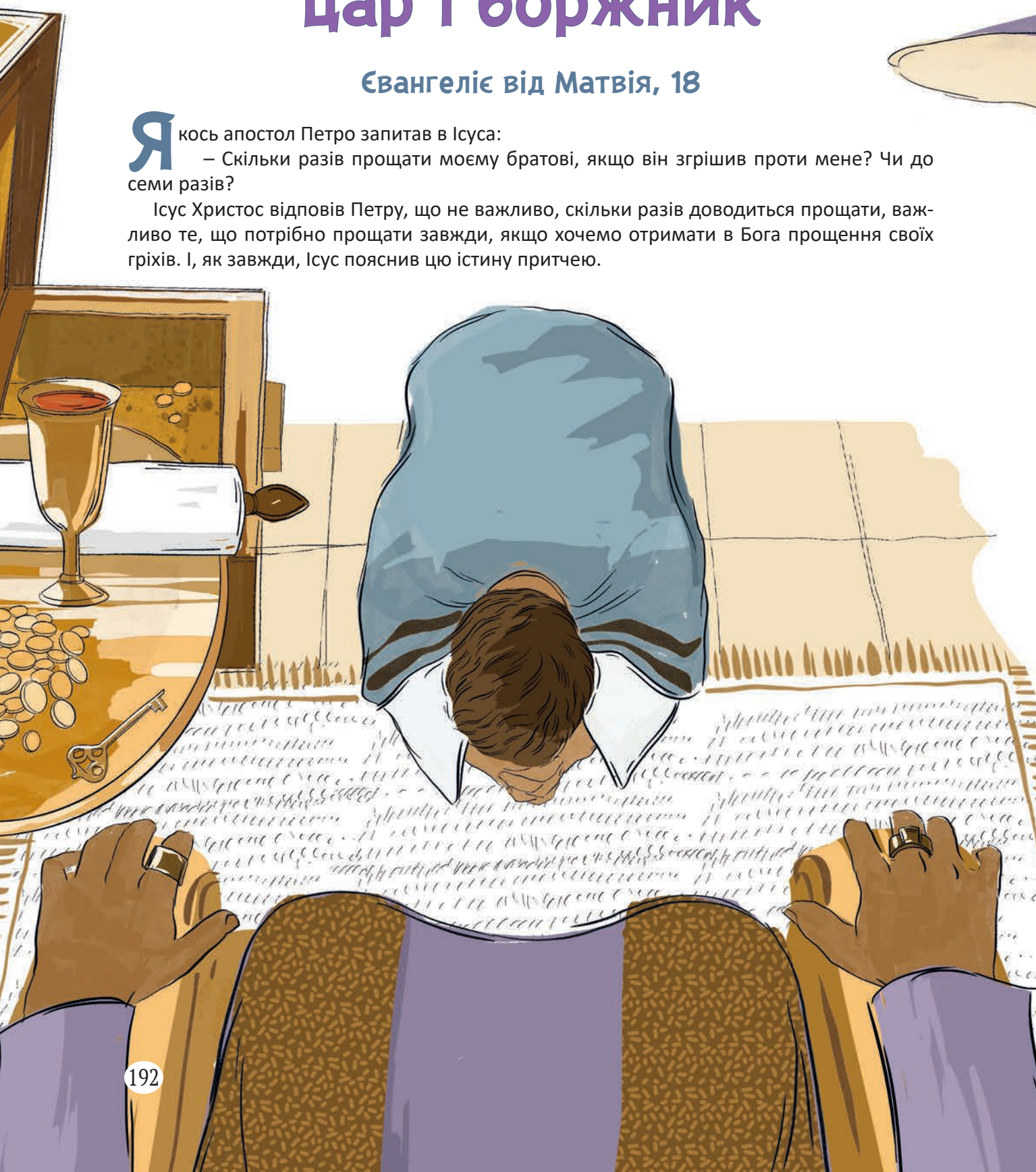
1. Про що запитав в Ісуса багатий юнак?
2. Чи виконував він заповіді?
3. Хто може спасти людину?

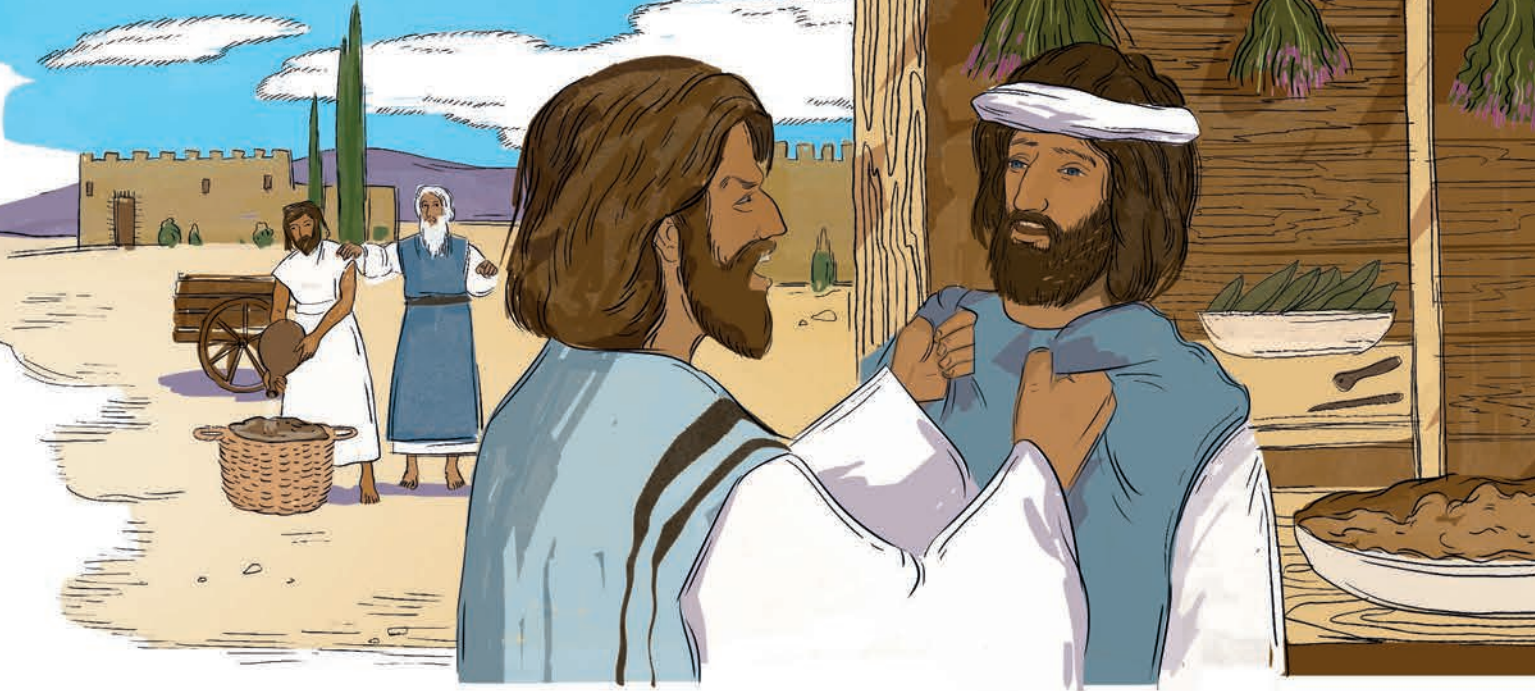
Цар і боржник

Євангеліє від Матвія, 18

Якось апостол Петро запитав в Ісуса:
– Скільки разів прощати моєму братові, якщо він згрішив проти мене? Чи до семи разів?

Ісус Христос відповів Петру, що не важливо, скільки разів доводиться прощати, важливо те, що потрібно прощати завжди, якщо хочемо отримати в Бога прощення своїх гріхів. І, як завжди, Ісус пояснив цю істину притчею.

Один цар вирішив дізнатися, хто і що йому заборгував. Привели до нього одного раба (під рабом тут мається на увазі підданий, домоправитель царя, міністр), який завинив йому 10 тисяч талентів. Це така сума, яку собі й уявити важко. Чоловік упав навколішки перед царем і почав просити зглянутися над ним:

– Я намагатимуся повернути борг! Будь до мене милостивим!

Цар подивився на зневіреного боржника і... простив йому весь борг! Оце так! Неабиякий борг пробачив цар своєму рабові!

Вийшовши від царя, цей раб пішов до людини, яка завинила йому 100 динаріїв, що у 500 тисяч разів менше за його борг цареві. І промовив той раб до свого боржника:

– Віддай мені борг, бо у в'язницю посаджу!

– Потерпи ще трохи! – попросив той. – Я поверну тобі все до останньої копійки.

Проте раб, якому цар пробачив увесь його величезний борг, не пожалів свого боржника й не простив йому малого боргу. Він не став чекати, допоки той назбирає грошей. Що ж він зробив? Ув'язнив, поки той не розрахується.

Друзі боржника, бачачи таку жорстокість, пішли до царя й розповіли, що зробив чоловік, якому правитель анулював борг. Цар дуже розгнівався:

– Я пробачив увесь його борг, а він не прощає своєму боржнику навіть такої маленької суми! Ну-бо, арештуйте цього жорстокого чоловіка й киньте його самого у в'язницю. Він сидітиме там, доки не поверне мені всього боргу.

– Так і Мій Отець Небесний чинитиме з вами, якщо не пробачите від вашого серця кожний братові своєму його переступів, – закінчив Свою промову Ісус Христос.

Як ти вважаєш?

1. Чи завжди потрібно прощати?
2. Як учинив цар зі своїм боржником?
3. А як цей боржник обійшовся зі своїм боржником?

Навернення Закхея

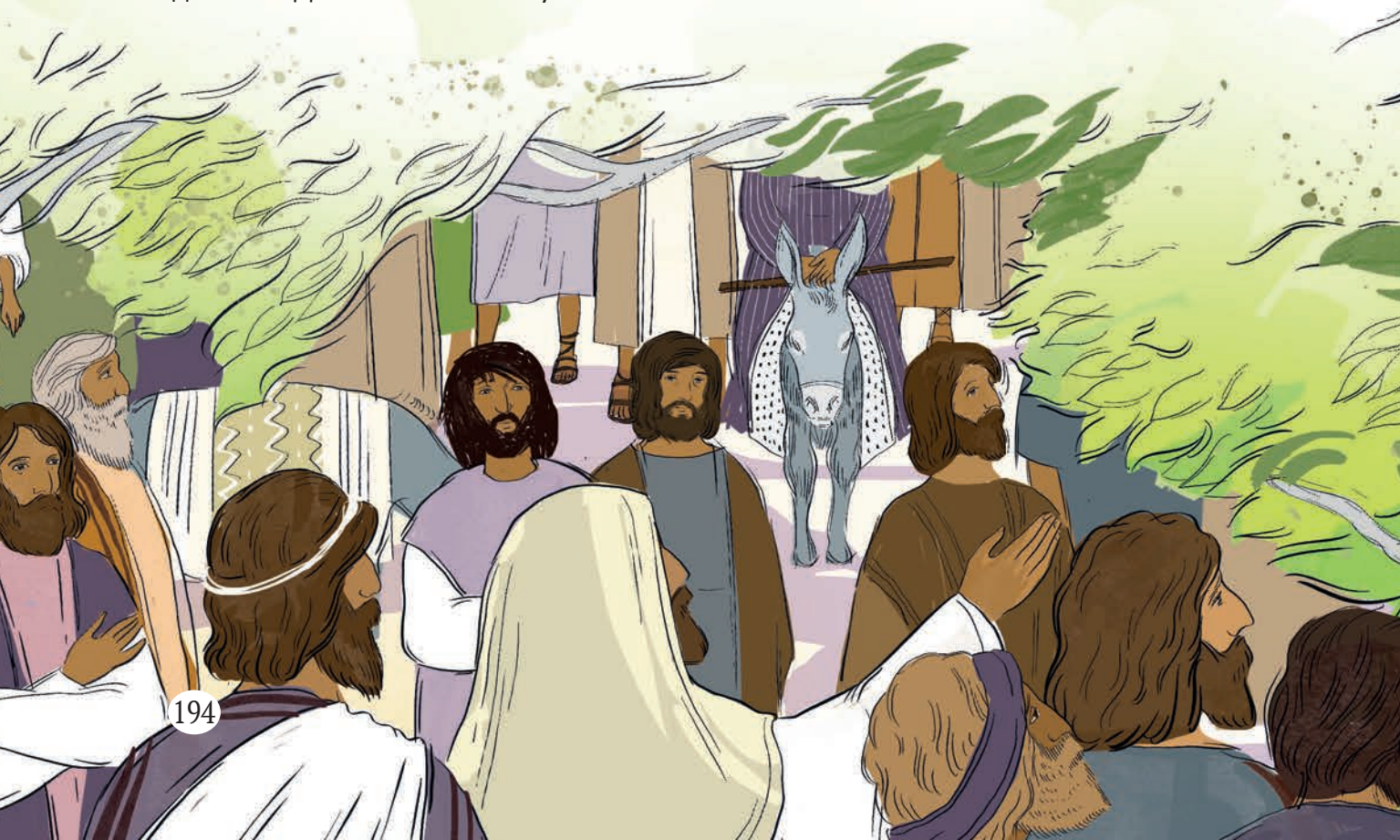
Євангеліє від Луки, 19

Не було в місті Єрихоні жодної людини, яку всі так ненавиділи б, як Закхея. Цей чоловік був старшим над митниками. Він працював на окупантів, на римлян, збираючи податки зі своїх одноплемінників. І якби ж просто збирав – він брав значно більше, ніж вимагав закон, а зайве залишав собі. Закхей став заможним і гордовитим, але щасливим через це не зробився. Друзів він не мав, усі його цуралися. Ще й на зріст був низенький...

Якось простуючи до Єрусалима, Ісус проходив через Єрихон. Народ висипав надвір, аби побачити Його. Усі знали, що Ісус зцілював сліпих і прокажених, годував кількома хлібами тисячі людей і навіть мертвих воскрешав. Побачити таку відому Людину хотів кожен. Усі, малі й старі, стояли вздовж курної вулиці й чекали, коли великий Пророк пройдётиме повз.

Хотів побачити Ісуса і Закхей. Однак, оскільки чоловік був низького зросту, а протиснутися крізь натовп йому люди не дозволили, він забіг далеко вперед і, недовго думаючи, заліз на смоківницю. Надто вже хотів Закхей побачити Людину, Яка не гребує спілкуватися з такими, як він.

Аж ось Ісус іде! Поруч із Ним Його учні, апостоли. Коли Ісус зрівнявся з деревом, на якому сидів Закхей, – сталося те, що торкнуло чоловіка до самого серця: Ісус звернувся до нього. До того ж на ім'я! Ісус сказав:

– Закхею! Злізай швидше, бо сьогодні Я маю бути у твоєму домі.

У нестямі від радощів Закхей зіскочив із дерева й повів Ісуса та Його учнів до себе додому. А народ навкруги почав нарікати:

– Дивіться, до кого Ісус із Назарета пішов на обід! Невже немає в нашому місті більш гідних людей? Знайшов до кого йти, до такого грішника!

За тих часів обідали не в кімнаті, а на подвір'ї, у тіні виноградного гілля, або ж на пласкому даху будинку, під навісом. Дружина Закхея швиденько накрила стіл. Діти його з цікавістю виглядали з-за пологу, що закривав вхід у внутрішні приміщення будинку...

Учні втомилися від довгого шляху і зголодніли. Із вдячністю й радістю вони взялися за їжу. І раптом Закхей устав і каже до Ісуса:

– Господи! Половину свого маєтку я віддам бідним, а тим, кого скривдив, поверну вчетверо.

Можна уявити, як усі від несподіванки замовкли. І в цій тиші пролунав м'який і сильний голос Ісуса:

– Нині прийшло спасіння цьому дому, бо й він син Авраамів; бо Син Людський прийшов знайти приречене до загибелі та спасти його.

Як ти вважаєш?

1. Навіщо Закхей хотів побачити Ісуса?
2. Чому Ісус вирішив завітати до Закхея?
3. Чим закінчилися відвідини Ісуса в домі Закхея?

Урочистий вхід Ісуса в Єрусалим

Євангеліє від Матвія, 21

Наближалось свято Пасхи. Ісус з апостолами вирушили в Єрусалим. Вони залишили Єрихон, де побували на урочистому обіді в Закхея. Коли вони виходили з міста, до Ісуса звернулося двоє сліпих із проханням про зцілення, і Він їх зцілив.

Ось мандрівники дісталися передмістя Єрусалима, селища Витфагія. Ісус послав двох учнів з наказом:

– Зайдіть у село. Там одразу ж побачите прив'язану ослицю і з нею ося. Приведіть тварин до Мене. Якщо ж хтось запитає вас про те, що робите, то скажіть, що віслюки потрібні Господу.

Учні пішли і зробили так, як наказав Ісус. А коли чоловіки привели ослицю з осям, то поклали на них свій одяг. Ісус сів верхи на віслючка й вирушив у Єрусалим. Уздовж дороги зібрався величезний натовп прочан – людей із інших міст і селищ, які прийшли в місто на свято Пасхи. Багато хто захоплюючи стелив свій одяг на дорогу, інші ж зрізували гілля з дерев і кидали їх під ноги віслюкові.

Народ радо вигукував:

– Осанна Синові Давидовому! Благословенний Той, Хто йде в Ім'я Господнє! Осанна в небесах!

Під цей спів, у великій радості народу Ісус увійшов у Єрусалим. Усе місто захвилювалося.

– Хто це такий? – люди запитували одне одного.

А Ісус прийшов у храм і вигнав із нього всіх торговців, промовляючи:

– Написано: «Мій дім буде названий домом молитви», а ви перетворили його на лігво розбійників.

У храмі до Христа підійшли сліпі й кульгаві, і Він усіх зцілив. А діти, оточивши Спасителя, радо вигукували:

– Осанна Синові Давидовому!

Як ти вважаєш?

1. На яке свято Ісус прийшов у Єрусалим?
2. Як Ісус увійшов у Єрусалим?
3. Як у місті Його зустріли прочани й діти?

Розмова Ісуса з учнями про останній час

Євангеліє від Матвія, 24

За Єрусалимом сідало сонце, і вкриті золотом прикраси храму відбивали його промені, створюючи неймовірне видовище.

– Дивись, яка краса! – говорили апостоли своєму Вчителю.

Однак Ісус сумно промовив:

– Не залишиться тут каменя на камені – усе буде зруйновано.

Але це мало статися вже після того, як воскреслий Ісус повернеться на небо до Свого Отця. А спершу Йому треба постраждати й померти за гріхи всіх людей. Про це й раніше говорив Ісус своїм учням, однак вони не могли собі цього уявити. Також учив, що настане час, коли Він повернеться на землю, щоб забрати тих, хто вірить у Нього.

Учні запитали Ісуса, коли буде Його пришестя та які ознаки вказуватимуть на це. Христос відповів, що найголовніше для учнів, Його послідовників, – не дозволити обманути себе різними дивами й закликами.

Настане такий час, коли багато хто говоритиме: «Я – Христос». Ісус застерігав, щоб не вірили таким, навіть якщо чинитимуть дива й ознаки та зцілюватимуть людей.

– «Ось Він у пустелі», – не виходьте; «Ось Він у потайних кімнатах», – не вірте; адже як блискавка виходить зі сходу і буває видно її навіть на заході, так буде й прихід Сина Людського, – говорив Ісус. – І Він пошле ангелів Своїх із гучною сурмою, які зберуть вибраних Його з чотирьох вітрів, з одного кінця неба до іншого.

Замислились учні.

– А коли це станеться? – вони захотіли знати точно.

Але Ісус відказав, що знати часи й терміни – не їхня справа. Навіть ангели не знають, коли настане кінець світу. Важливо, щоб учні завжди були готові до зустрічі з Ним.

Як ти вважаєш?

1. Чому Ісус сумно дивився на Єрусалим?
2. Про що попереджав Ісус учнів?
3. Що учні хотіли дізнатися?

Відречення Петра

Євангеліє від Івана, 18

Найближчими друзями Ісуса Христа були апостоли Іван, Яків і Петро. Ісус часто брав їх із Собою, коли Йому потрібно було вчинити щось особливе чи коли потребував дружньої підтримки.

Саме Іван, Яків і Петро були з Ісусом у Гетсиманському саду вночі, коли Йому настав час піти із землі й Він у молитві готувався до цієї важливої та дуже важкої події. Ісус журився, що один із Його учнів, Юда, зрадить Його, а інший, Петро, зречеться. Христос усе знав наперед і передбачив це. Однак Петро не повірив цьому. Чоловік присягався, що навіть під загрозою смерті він ніколи не зречеться свого Учителя. Проте сталося так, як і попереджав Ісус: Петро тричі зрікся Христа, перш ніж на світанні заспівав півень.

Настала п'ятниця перед Пасхою. Уночі, коли Ісус був у Гетсиманському саду разом зі Своїми учнями, прийшли воїни, заарештували Його й повели на суд. Усі апостоли розбіглися, тільки Петро й Іван на відстані слідували за групою воїнів та Ісусом у дім первосвященника.

На початку весни ночі в Єрусалимі холодні, тому на подвір'ї навколо багаття зібралося чимало людей. Серед них грівся і Петро. Аж ось одна служниця, упізнавши Петра, сказала:

– А ти був з Ісусом!

Петро, не замислюючись, відповів:

– Ні, я не знаю Його!

Невдовзі ще хтось запитав Петра про Ісуса, і чоловік знову зрікся свого Вчителя.

А потім і один із рабів первосвященника запитав:

– Чи не тебе я бачив із Ним у саду?

Петро почав присягатися, що не знає Ісуса. І цієї миті заспівав півень. Ісус здалеку поглянув на Свого учня, і Петро згадав засторогу. Йому стало соромно й боляче через те, що він учинив. Петро вийшов із двору й гірко заплакав. Ісус знав, що Петро щиро каявся у своєму зреченні.

Як ти вважаєш?

1. Хто з учнів Ісуса був із Ним у Гетсиманському саду?
2. Чому Петро зрікся Ісуса?
3. Чи покався Петро у своєму зреченні?

Ісус перед Пилатом

Євангеліє від Луки, 22-23

Протягом багатьох століть ізраїльський народ чекав на обіцяного йому Спасителя Христа. А коли Він прийшов, то впізнали Його далеко не всі. А Ісус Христос, як ніхто з пророків, робив сліпих зрячими, хворих – здоровими, а мертвих – воскреслими. Після трьох років служіння народу Христа заарештували, коли Він прийшов із учнями в Єрусалим на свято Пасхи.

Зараз Ісус стоїть перед синедріоном, верховним судом Ізраїлю, і Його звинувачують у різних злочинах. Але Він мовчить.

Старійшини народу, первосвященники та книжники допитували Ісуса:

– Зізнайся – чи Ти Месія, Христе?

– Якщо Я скажу, ви все одно не повірите! Але віднині Син Людський сидітиме по правіці Божої сили! – відповів Він.

– То це Ти – Син Божий?

– Ви самі говорите, що це Я, – відказав Ісус.

Тоді вони вирішили:

– Навіщо нам якісь свідки? Ми ж самі чули, як Він обмовляє Бога, називаючи Себе Сином Божим!

І засудили Ісуса до страти. Однак священники і книжники не мали такої влади – когось страчувати, тому й повели Христа до Пилата, який на той час був римським намісником в Єрусалимі. Пилат допитав Ісуса і не знайшов у Ньому жодної провини. А дізнавшись,

що Ісус родом із Галілеї – частини Юдеї, де царював Ірод, – вирішив відправити Ісуса до правителя. Нехай той вирішує, що робити з в'язнем. Оскільки наближалася Пасха, Ірод також був у Єрусалимі.

Ірод неабияк здрів, коли солдати привели Христа. Він давно мріяв послухати Ісуса з Назарета. Але найбільше йому кортіло на власні очі побачити диво, бо чув, що Ісус учинив уже багато чудес.

Книжники та священники теж пішли до Ірода. Вони неправдиво звинувачували Ісуса, усіляко Його обмовляли. Ірод почав допитувати Христа. Але Той мовчав. Тоді Ірод і його солдати почали знущатися з Ісуса. На глум вони надягли на Нього царський плащ і відіслали до Пилата.

Знову наміснику треба ухвалити рішення. І він тоді оголосив:

– Я не знайшов в Ісусі з Назарета жодної провини. Отже, я велю Його покарати й тоді відпусту!

За звичаєм на свято відпускали одного в'язня на волю. Але натовп, підбурений священниками та книжниками, вимагав:

– Розіпни Його! Розіпни Його! Відпусти нам Варавву!

Варавва був заколотником і вбивцею. Пилат кілька разів намагався переконати натовп, однак люди кричали все гучніше, вимагаючи смерти Ісуса. Тож Пилату довелося відпустити Варавву, а Ісуса наказав стратити.

Як ти вважаєш?

1. У чому звинувачували Ісуса священники та книжники?
2. Чому Ірод здрів, побачивши Ісуса?
3. Хто звелів стратити Ісуса?

Найпохмуріший день в історії світу

Євангеліє від Луки, 23

Ісуса і ще двох розбійників повели за місто, де зазвичай страчували страшних злочинців. Величезний натовп супроводжував приречених на розп'яття. Одні кепкували, інші обурювалися, але багато хто гірко плакав, особливо ерусалимські жінки, які знали Ісуса.

Солдати привели Христа і двох розбійників на гору, яку прозивали Голгофою, і розп'яли їх там. Ісуса посередині, а розбійників – одного праворуч, а іншого ліворуч.

Священники і книжники глузували з Ісуса:

– Ну що, Месіє, якщо Ти справді Спаситель, то врятуй Себе Самого!

І насміялися з Нього.

Ісус дуже страждав, але, дивлячись на натовп біля хреста – солдатів, які ділили Його одяг, людей, які глузували з Нього, жінок і друзів, які плакали за Ним, – молився Богу:

– Отче! Прости їм! Вони не знають, що роблять!

Один із розбійників, розп'ятий із Ним, теж лихословив Ісуса. Однак інший докорив йому:

– Припини! Ми отримали належне, а Він невинний! – Потім, звернувшись до Ісуса, попросив: – Ісусе, коли Ти прийдеш у Своє Царство, згадай про мене, грішного!

Ісус відповів йому:

– Говорю тобі, ще сьогодні будеш зі Мною в раю!

Настав полудень, але вся країна поринула в пітьму. Так тривало майже три години. У цей час завіса, яка відокремлювала Святе святих від усього храму, роздерлася зверху до низу. І тоді Ісус голосно вигукнув:

– Отче, у Твої руки віддаю дух Свій! – І помер.

Коли настав вечір, Йосип з Ариматеї, багатий і знатний чоловік, попросив у Пилата тіло Христа. Знявши тіло з хреста, чоловік поховав Ісуса у своїй новій, висіченій у скелі гробниці.

Як ти вважаєш?

1. Куди повели засудженого до страти Ісуса?
2. Про що молився Ісус Своему Батькові?
3. Що обіцяв Ісус розбійнику, який визнав Ісуса Богом?

Ісус воскрес!

Євангеліє від Луки, 24

Перші два дні після розп'яття Ісуса були неймовірно важкими для Його учнів і послідовників. Усі їхні сподівання щезли, як надхмарний замок. Їхнього Вчителя і Наставника, Який зцілював безнадійно хворих, очищав людей від прокази і навіть неодноразово воскрешав мертвих, розіп'яли! Він помер у страшенних муках. Учням здавалося, ніби весь світ поринув у п'ятьму. Це і справді сталося в момент смерти Ісуса. На три години сонце зникло, усюди була темрява.

Але сталося диво!

Рано-вранці першого дня тижня, тобто в неділю, Марія Магдалина разом із двома іншими жінками прийшла до гробниці, щоб за звичаєм того часу пахощами намастити тіло Ісуса.

Проте гробниця виявилася відкритою. Камінь відвалений! Жінки розгубилися. Вони не знали, що про це думати і що тепер робити. Раптом перед ними постали два ангели у сліпуче білих шатах. Жінки злякалися й опустили очі.

Ангели мовили до них:

– Чому ви шукаєте живого серед мертвих?! Його тут немає, Він воскрес! Пам'ятаєте, що Він про це говорив? Він сказав, що буде відданий у руки грішників, що Його розпнуть і Він помре, але на третій день воскресне.

І жінки пригадали всі слова Ісуса Христа. З радістю вони побігли до апостолів і розповіли їм усе, що бачили і що сповістили ангели. Однак жінкам ніхто не повірив.

Апостол Петро тоді побіг до гробниці. Зазирнув усередину й побачив полотно. Петро повернувся додому дуже здивований.

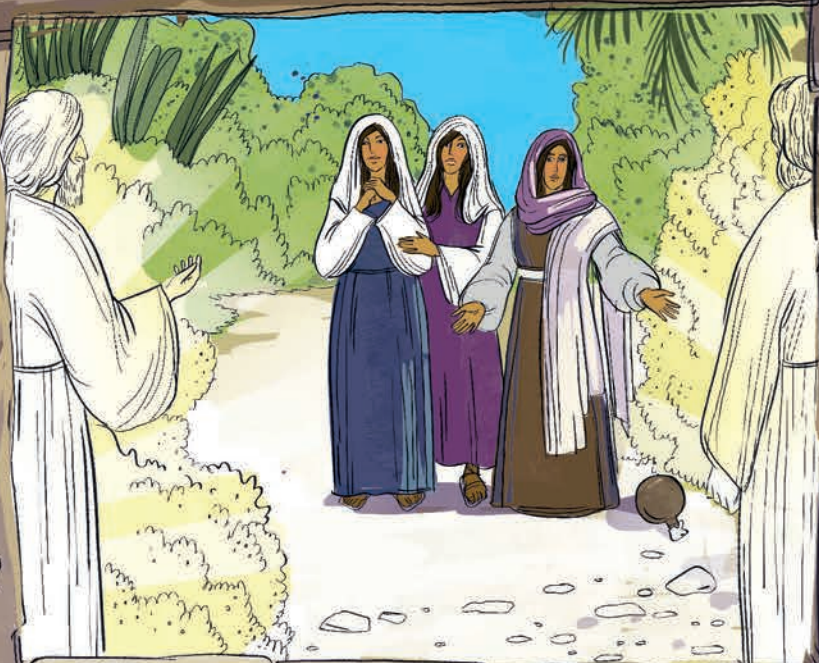
Після Свого воскресіння Ісус з'явився двом учням, які йшли в Емаус, і Марії Магдалині. А коли апостоли, зібравшись, розповідали один одному про всі ці події, раптом Сам Ісус з'явився поміж них і промовив:

– Мир вам! – Бачачи, як сильно апостоли налякалися, Він продовжив: – Чому ви такі нажахані? Чому досі сумніваєтеся? Подивіться на сліди від цвяхів на Моїх руках і ногах – це справді Я.

Апостоли дуже зраділи, що Ісус знову з ними.

Як ти вважаєш?

1. Якого дня воскрес Ісус Христос?
2. Хто першим прийшов до гробниці?
3. Що повідомили ангели?

Чи любиш ти Мене?

Євангеліє від Івана, 21

Ісус кілька разів з'являвся учням після Свого воскресіння. Якось Він явився їм біля Тиверіадського моря. А сталося це ось як...

Семеро учнів Ісуса пішли рибалити. Ватажком у них був Петро. Він запропонував усім вирушити на риболовлю, адже чоловіки були рибалками. Шестеро пішли з ним. Усю ніч вони закидали сіті, але нічого не зловили.

Уранці, коли вже почало світати, апостоли, стомлені й розчаровані, повернули свої човни до берега. Здалеку на суші вони побачили чоловіка, який запитав їх, чи мають що поїсти. Рибалки відповіли, що нічого не зловили.

Це був Ісус, але учні не впізнали Його. Христос наказав їм закинути сіті праворуч човна. Чоловіки послухалися. І... невід наповнився рибою! Потім підрахували улов: 153 великі рибини. Коли апостоли пристали до берега, то ледве витягли сіті. На суходолі вони побачили багаття, на ньому вже смажилася риба. Апостоли вже не запитували, хто цей таємничий Незнайомець: вони впізнали Ісуса.

Сидять учні біля вогнища, гріються та їдять хліб і смачну рибу, яку насмажив Христос. Аж ось Ісус звернувся до Петра:

– Симоне Йонин! Чи любиш Мене більше, ніж вони?

Петро, мабуть, одразу згадав багаття на подвір'ї первосвященника, біля якого він теж сидів і грівся, і те, як тричі зрікся Ісуса.

Петро відповів:

– Так, Господи! Ти знаєш, що я люблю Тебе.

Тричі запитував Ісус Петра, чи той любить Його. І тричі засмучений Петро запевняв, що любить Ісуса. Щоправда, чоловік уже не наважувався стверджувати, що любить Його більше за інших, що за Ісуса готовий життя віддати, навіть якщо й усі зречуться, як він говорив раніше. Зараз Петро просто сказав, що любить Ісуса і готовий іти за Ним упродовж усього свого життя.

Ісус, звісно, пробачив другові, який Його зрікся. Тільки-от Христу дуже важливо було почути з вуст Петра, що той любить Його.

Як ти вважаєш?

1. Чим займалися семеро учнів Ісуса?
2. Хто приготував рибалкам сніданок?
3. Чому Ісус тричі запитував Петра, чи любить той Його?

Вознесіння Ісуса

Дії апостолів, 1

Упродовж сорока днів Ісус з'являвся перед багатьма своїми послідовниками. Він навчав, утішав їх і підбадьорював.

Та ось настав день, коли Ісус запросив апостолів, Своїх обраних учнів, на гору. Чоловіки не знали, навіщо їм потрібно з Ісусом на вершину.

Христос ішов трохи попереду. Потім Він поглянув на учнів і сказав, щоб вони залишалися в Єрусалимі й чекали на те, що обіцяв їм Отець. Ісус пообіцяв послати їм Духа Святого, Утішителя, Який завжди буде з ними, навчить їх усьому й нагадає усе, чого Він навчав протягом трьох років.

Тоді апостоли запитали Вчителя:

– Чи не в цей час, Господи, Ти відновиш царство Ізраїлю?

Проте Він сказав їм:

– Не вам знати час і строки, які Мій Батько установив Своєю владою, але ви приймете силу, коли зійде на вас Дух Святий. І будете Мені свідками в Єрусалимі, по всій Юдеї та Самарії – і навіть до краю землі.

Промовивши ці слова, Ісус почав підійматися перед їхніми очима, і хмара забрала Його. Апостоли ж стояли й дивилися в небо, як здіймався Христос. Аж раптом постали перед ними двоє в білих шатах – це були ангели – і промовили:

– Галилейські мужі! Чого стоїте і вдивляєтесь у небо? Цей Ісус, Який вознісся від вас на небо, прийде так само, як оце ви бачили, коли Він відходив на небо.

Апостоли повернулися в Єрусалим і залишалися там, чекаючи Святого Духа, Якого обіцяв послати їхній Учитель.

Як ти вважаєш?

1. Упродовж скількох днів після Свого воскресіння Ісус з'являвся учням?
2. Яке доручення Христос дав Своїм учням?
3. Що натомість обіцяв Ісус учням?

Проповідь апостола Петра

Дії апостолів, 2

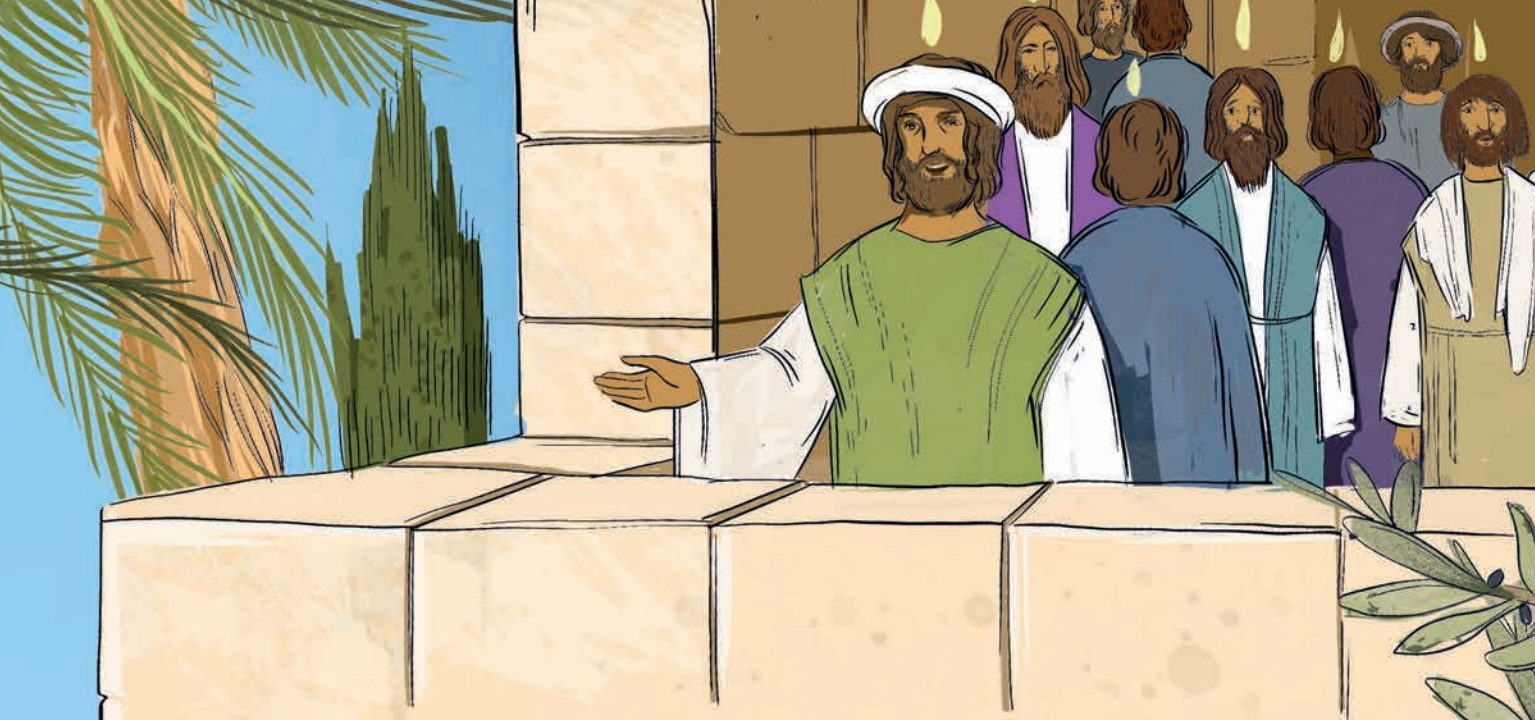
Ісус Христос воскрес на Пасху, а за п'ятдесят днів відзначали інше велике свято – день П'ятдесятниці. В Єрусалимі зібралося багато народу з різних країн.

Ті, хто вірив в Ісуса Христа, зібралися разом, аби помолитися й подякувати Богові за всі благословення. Під час молитви раптом долинув сильний шум з неба і над головами учнів з'явилися полум'яні язички – це Дух Святий зійшов на учнів. Вони одразу почали пророкувати і проповідувати. Але що дивно! На свято прийшли люди з різних країн. І кожен чув слова Христових учнів мовою своєї країни. Це Бог учинив таке диво.

Народ, який чув шум і бачив це, збентежився. Тоді Петро підвівся, щоб його всі могли бачити й чути, і промовив чудову проповідь. Він сказав, що це диво є здійсненням пророцтва Біблії. У давнину Бог через пророка Йоїла передбачив, що прийде час – і Він відкриватиметься людям не тільки у храмі, не тільки пророкам, а всім, хто вірує. І тепер Бог здійснив це пророцтво, пославши Святого Духа, Якого отримали всі, хто повірив у Христа.

Люди уважно слухали проповідь Петра. Ще б пак! Усі вони були свідками того, як прості рибалки з Галілеї проповідували, а Бог учинив так, що кожен чув їх рідною мовою! Петро сказав, що Ісус, якого в Єрусалимі розіп'яли п'ятдесят днів тому, воскрес.

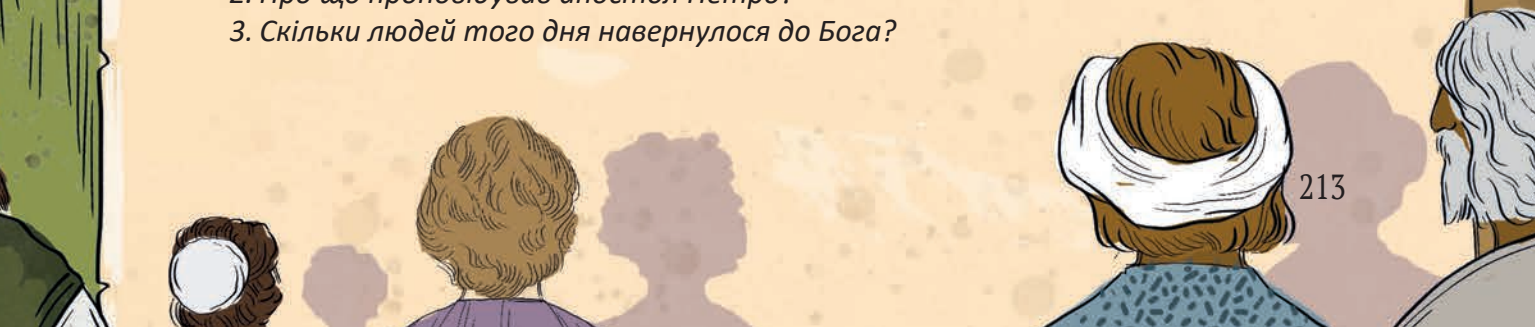
І що вони, апостоли, свідки цього воскресіння. До того ж воскресіння Ісуса Христа було передбачене ще тисячу років тому через пророка й царя Давида. Петро говорив у край переконливо. Він сказав людям, що вони розіп'яли Ісуса Христа, що вони винні в Його смерті. Їм треба покаятися, попросити в Бога прощення за свої гріхи, повірити в Ісуса Христа й охреститися. І тоді вони отримають Духа Святого! Для них Бог говорив пророцтва, і Він обіцяв виконати Своє Слово!

Ті, хто прийшов на свято в Єрусалим, були зворушені цією першою в історії Церкви проповіддю. Вони покалися й охрестилися. Того дня три тисячі душ увірувало та прийняло хрещення. Стільки радості, пісень, тріумфу! Справжнє свято! А оскільки того дня виповнилася обіцянка Ісуса Христа й на землю зійшов Святий Дух, то це свято ще називають днем Трійці – днем явлення світові третьої особи Святої Трійці – Бога Духа Святого.

Ті, хто увірував, збиралися разом щодня для молитви, читання Святого Писання, слухання настанов апостолів і спільної вечері. Вони щодня ходили в храм, славили Бога в піснях і мали між собою єдність. Ніхто не мав жодної потреби, тому що було все спільне. Багато людей, бачачи їхнє життя, слухаючи їхні молитви та проповіді, також увірувало і стало послідовниками Ісуса Христа. Так через проповідь Петра, колись невідомого рибалки з Галілеї, Бог започаткував Свою Церкву.

Як ти вважаєш?

- 1. Яке диво вчинив Бог у день П'ятдесятниці?*
- 2. Про що проповідував апостол Петро?*
- 3. Скільки людей того дня навернулося до Бога?*

Сила імені

Дії апостолів, 3-4

Апостоли Петро та Іван ішли у храм. Там зазвичай люди збиралися на молитву. Наблизившись до храмових воріт, які називали Гарними, вони побачили жebraка. Цей чоловік від народження не міг ходити, тому родичі щоранку саджали його на сходи перед воротами, а ввечері забирали.

Побачив цей чоловік Петра та Івана й вирішив попросити в них милостиню... А ті нічого не мали при собі, щоб подати жebraкові. Проте чоловік дивився на них із такою надією, що апостоли просто не могли встояти. Тоді Петро сказав жebraкові:

– Не маємо ані золота, ані срібла. Але те, що маємо, можемо дати тобі: в ім'я Ісуса Христа з Назарета встань і ходи!

Із цими словами Петро взяв чоловіка за руку й допоміг йому підвестися зі сходів. І ноги жebraка зміцніли! Він почав ходити і стрибати з радощів: відтепер йому вже не потрібно жebraкувати – Ісус його зцілив! Тепер він зможе сам заробляти собі на прожиття.

Петро та Іван увійшли в храм. А зцілений – за ними. Радіє, Бога прославляє. Люди щодня бачили цього чоловіка з простягнутою рукою, тому впізнали його. Надзвичайно всі здивувалися. Зібралось навколо Петра та Івана й цього зціленого безліч народу.

Петро, звісно ж, почав проповідувати всім про Ісуса:

– Чого ви дивуєтесь і дивитесь на нас, начебто ми своєю силою зцілили цю людину? Ісус, Якого ви зреклись, коли Понтій Пилат хотів відпустити Його, зцілив цього жебрака. Христос хоч і помер, але не залишився у гробниці. Він воскрес! Згадайте, ще Мойсей передбачав, що Бог пошле ізраїльському народу такого самого Пророка, як він, і закликав усіх Його слухати? Отож, цей Пророк і є Ісус, наш Спаситель, сила імені Якого зцілила цього чоловіка.

Того дня кілька тисяч людей повірили, що Ісус справді Господь і Спаситель. Надвечір у місті налічувалося вже близько п'яти тисяч навернених до віри у Христа.

Як ти вважаєш?

- 1. Кого побачили Петро та Іван біля воріт храму?*
- 2. Що сказав Петро жебракові у відповідь на його прохання?*
- 3. До чого призвела проповідь Петра?*

Сміливий диякон

Дії апостолів, 6-7

Після смерти й воскресіння Ісуса Христа минув деякий час. В Єрусалимі вже багато людей вірило, що Ісус – Месія, Спаситель світу. Чимало священників теж увірувало, а зізнатися перед народом вони боялися. У першоапостольській церкві було так багато людей, що роздачу їжі та іншої допомоги треба було якось організувати.

Апостоли зібралися й вирішили обрати на це служіння найрозумніших, посвячених людей, які люблять і бояться Бога. Обрали семеро чоловіків. Назвали дияконами, тобто служителями. І ті невдовзі навели в усіх справах лад. У церкві знову стало так радісно і спокійно, і кількість тих, хто увірував, зроста.

Був серед дияконів один, звали його Степан, який виявився не лише здібним організатором, а й чудовим проповідником. Він із такою силою і так переконливо проповідував, що багато людей увірувало від його слів. Занепокоїлися первосвященники та старійшини: незабаром увесь народ віритиме у Христа! І вирішили вони заарештувати і стратити Степана.

Знайшли людей, які обмовили Степана, заявивши, нібито він зневажливо говорив про Самого Бога й виступає проти Його закону і всього народу. Отож воїни заарештували Степана, кажучи:

– Ти богохульствуєш! Підеш із нами на суд!

Та хіба ж то був суд, коли судді самі й вигадали ці звинувачення?!

І ось стоїть Степан перед верховним судом, який називався синедріоном, і проповідує. І так говорить, що у суддів волосся дибки. Степан просто на ангела став схожим. Злякалися обвинувачі, від злости зубами заскреготіли й вуха позатуляли, аби не чути його слів. А Степан їм пророцтва з Біблії наводить, викриває їхню неправду. Під час проповіді Господь показав йому, що Він його чекає. Степан побачив відкрите небо й Ісуса Христа, Який стояв поруч із Богом. І проповідник голосно сказав, щоб усі чули:

– Бачу небо відкритим! Бачу трон Божий, а поруч із Богом Ісуса Христа!

Тоді обвинувачі геть знавісніли, закричали і, схопивши Степана, витягли його за місто й почали побивати камінням. Це за тих часів була така страшна кара.

Кричать, каміння в нього жбурляють, а Степан знову говорить голосно-голосно, так, щоб усі чули:

– Господи Ісусе! Прийми мій дух. – І, схиливши коліна, вигукнув: – Господи, Боже мій! Не зарахуй їм це за гріх.

Із цією молитвою на вустах він і помер. Степан першим в історії Церкви загинув за віру в Ісуса Христа.

Як ти вважаєш?

1. Навіщо в церкві обрали дияконів?
2. Чому заарештували Степана?
3. Про що Степан молився перед смертю?

Пилип та ефіопський вельможа

Дії апостолів, 8

Міністр фінансів Ефіопії повертався додому. Службовець мав здолати чималу путь. Він приїжджав в Єрусалим для поклоніння Богові у храмі. Єрусалим вирував від чуток про воскреслого Месію, про Його послідовників. Вельможа придбав в Єрусалимі книги Священних Писань. Він сидів у своїй колісниці й читав Книгу пророка Ісаї. Він дуже хотів дізнатися, про кого ж ідеться у 53-му розділі цієї книги. Але, скільки не намагався, але так і не розумів прочитаного.

А диякон єрусалимської церкви Пилип отримав від Бога доручення вирушити на пустельну дорогу, що вела до Гази, і пояснити людині, яка шукає істину. Наблизившись до колісниці, Пилип запитав, чи розуміє вельможа прочитане.

– Як можно зрозуміти, коли ніхто не пояснить мені? – відповів ефіоп.

Тоді Пилип розповів йому про Ісуса Христа, починаючи від пророцтва Ісаї про Нього і до подій, які нещодавно сталися в Єрусалимі: про всі пророцтва Священних Писань, які здійснилися в Ісусі Христі.

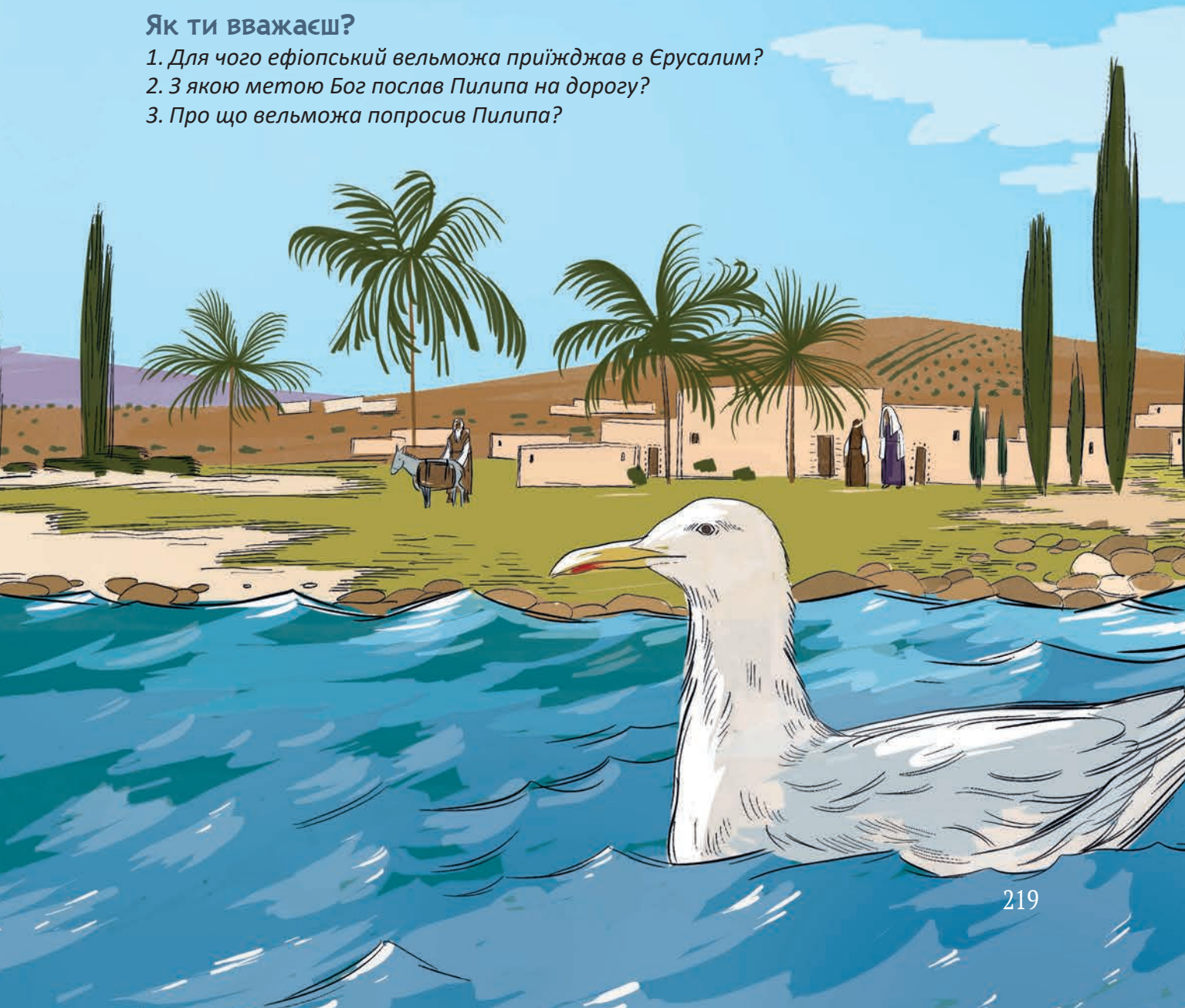
Уважно, з великою радістю слухав Пилипа ефіопський вельможа. Він повірив, що Ісус справді Спаситель світу і Син Божий. І, повіривши, попросив Пилипа хрестити його. А тієї миті вони саме проїжджали повз водойму. Тож чоловіки ввійшли у воду, і Пилип охрестив вельможу, тобто занурив у воду, як Ісус наказав хрестити всіх, хто увірує в Нього.

Міністр поїхав далі, радіючи, що увірував у Того, про Кого йшлося в Писаннях, які він придбав у Єрусалимі та які віз тепер додому, у далеку Ефіопію.

А Пилип отримав від Господа доручення свідчити іншим людям про Ісуса Христа.

Як ти вважаєш?

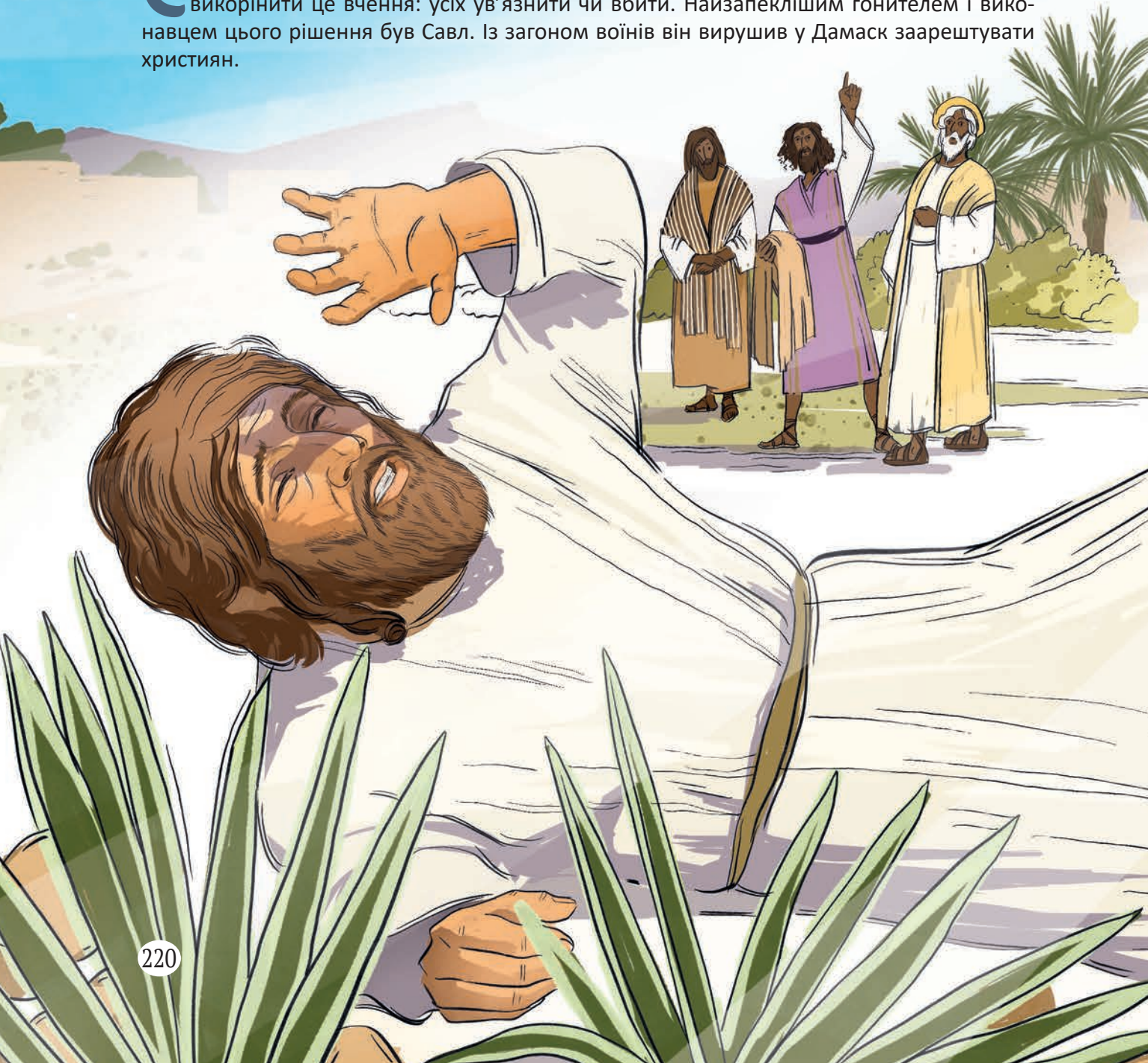
1. Для чого ефіопський вельможа приїжджав в Єрусалим?
2. З якою метою Бог послав Пилипа на дорогу?
3. Про що вельможа попросив Пилипа?

Світло зупинило переслідувача

Дії апостолів, 9

Священники дізналися, що послідовники Ісуса з'явилися і в інших містах, і вирішили викоринити це вчення: усіх ув'язнити чи вбити. Найзапеклішим гонителем і виконавцем цього рішення був Савл. Із загоном воїнів він вирушив у Дамаск заарештувати християн.

Недалеко від міста раптом сильне світло з неба засліпило Савла. Чоловік упав на землю і почув голос:

– Савле, Савле, чому ти Мене переслідуєш?

Зрозумівши, що це Ісус звертається до нього, він сказав:

– Господи! Що накажеш мені робити?

Ісус промовив до нього:

– Іди в місто, і дізнаєшся, що тобі робити.

І вирушив Савл. Від небесного світла чоловік осліп, тож люди, які його супроводжували, вели його в місто за руку. У Дамаску Савл три дні нічого не їв і не пив, лише молився, чекаючи, що йому робити далі.

Тим часом Господь послав до Савла чоловіка, на ім'я Ананія, щоб він помолився над ним. Однак Ананія сумнівався:

– Господи, я чув про цього чоловіка, що він багато зла завдав Твоїм дітям в Єрусалимі. Та й сюди він прийшов заарештовувати тих, хто вірує в Тебе.

Але Господь сказав Ананії:

– Я обрав Савла, щоб він свідчив про Мене народам, царям та ізраїльтянам.

Ананія пішов до Савла й помолився над ним. І Савл прозрів. Там, у Дамаску, Господь відкрив Савлу, якого знаємо як апостола Павла, що Він закликає його на місіонерське служіння.

Колишнє життя Павла, яке відзначалося релігійним фанатизмом, наповнилося світлом любови Христової. Він говорив, що повинен усім – євреям і язичникам, рабам і вільним, близьким і далеким – сповіщати про Спасителя світу Ісуса Христа.

Як ти вважаєш?

1. З якою метою Савл вирушив у Дамаск?

2. Що сталося з чоловіком у дорозі?

3. Яке доручення він отримав від Бога?

Тавита

Дії апостолів, 9

Коли один із найжорстокіших переслідувачів церкви Савл навернувся до Христа і сам став проповідником Євангелія, гоніння на тих, хто вірить в Ісуса, стихли. Послідовники Ісуса в Юдеї, Галілеї та Самарії могли без перешкод збиратися для молитви й поклоніння Богу.

Апостол Петро ходив із міста в місто, відвідуючи народ Божий. Якось він прийшов у місто Лідду. Там він зустрів чоловіка, на ім'я Еней, який уже вісім років хворів. Еней був паралізованим і не міг навіть із ліжка підвестися.

– Енею, – сказав йому Петро, – Ісус Христос тебе зцілює! Уставай! Ти тепер здоровий.

Бачачи здорового й радісного Енея, жителі Лідди та всієї долини Саронської дивувалися цьому. Багато хто навернувся до віри в Ісуса Христа.

Звістка про це дійшла і до жителів міста Йопія, що розташоване недалеко від Лідди. У цьому місті жила учениця Ісуса, на ім'я Тавита, що означає «сарна». І сталося так, що дівчина дуже захворіла... й померла. Її тіло обмили й поклали у верхній кімнаті.

Дізнавшись, що Петро перебуває в Лідді, вони послали до нього двох чоловіків із проханням прийти.

Петро швидко зібрався й негайно вирушив до Йопії. Щойно він увійшов у будинок, де жила Тавита, його завели у верхню кімнату. Там уже зібралися всі друзі померлої дівчини. Вони плакали, показуючи Петрові сукні, плащі та все, що для них зробила Тавита. Вона була майстерною швачкою й допомагала нужденним.

Петро наказав усім вийти. Коли він залишився наодинці з померлою, схилив коліна, помолився Господу, потім повернувся до неї і промовив:

– Тавито, встань!

Дівчина розплющила очі, побачила Петра й сіла. Петро подав їй руку й допоміг підвестися. Потім він скликав усіх її друзів і вивів до них живу та здорову Тавиту.

Звістка про воскресіння любої всіма дівчини рознеслася по всій окрузі, і багато людей увірувало в Ісуса Христа. А Петро ще тривалий час залишався в Йопії в гостях у Симона, який виправляв шкіри.

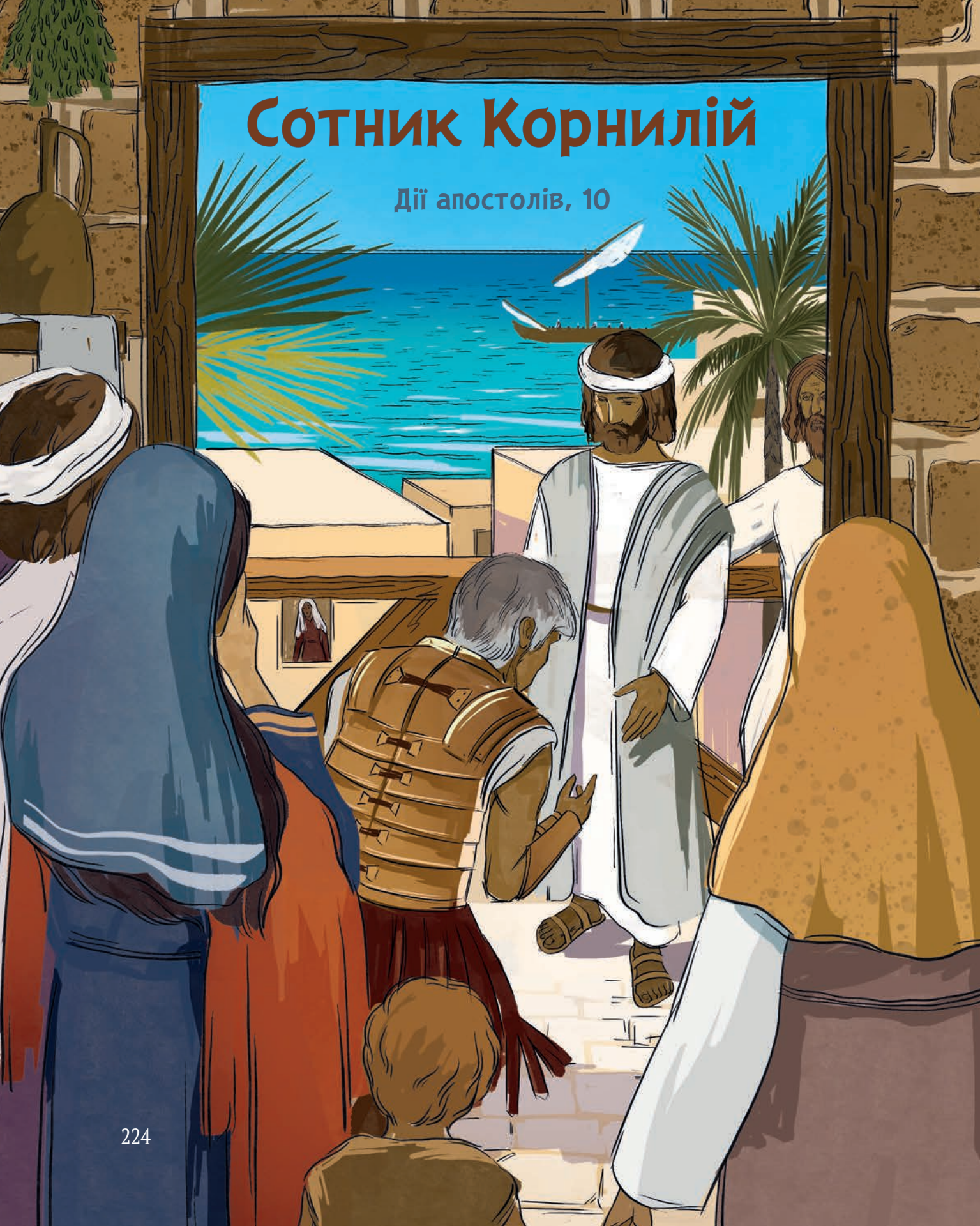
Як ти вважаєш?

1. Чому всі любили Тавиту?
2. Що зробив Петро, побачивши померлу дівчину?
3. Як відреагували люди на зцілення Енея й воскресіння Тавиту?

Сотник Корнилій

Дії апостолів, 10

Корнилій був командиром сотні римських солдатів у Кесарії. Це місто в Юдеї на березі Середземного моря. Там була резиденція римського імператора. Сотник Корнилій був богобоязливим чоловіком. Тобто він більше не вірив у язичницьких богів і не вклонявся їм. Він молився істинному Богові, був благочестивим і щедрим.

Якось о третій годині по обіді він молився вдома й побачив видіння: стоїть перед ним ангел і говорить:

– Корнилію!

– Що, Господи? – відповів наляканий Корнилій.

– Молитви твої і твою щедрість бачить Господь. Ось що зроби: пошли своїх людей до Йопії, там у Симона, що виправляє шкури, гостює Петро з Єрусалима. Запроси його в гості. Він скаже тобі слова, які стануть спасінням для тебе та всього твого дому.

І Корнилій одразу послав своїх слуг до Йопії, що розташована за п'ятдесят кілометрів на південь від Кесарії. Коли чоловіки наступного дня вже були недалеко від міста, Бог у видінні показав Петрові, що всі люди перед Господом рівні.

І ось до будинку, де гостював Петро, підійшли послані Корнилієм люди. Петро зійшов з плаского даху, де молився і мав видіння, і прийняв гостей. Дізнавшись, що мандрівники прийшли по нього, Петро їх нагодував, улаштував на нічліг, а наступного дня вирушив із ними до Кесарії. З ним пішло ще кілька єврейських послідовників Христа. А Корнилій, чекаючи на Петра, скликав родичів і друзів. Коли апостол увійшов у будинок Корнилія, той упав перед ним на коліна...

– Підведися, я така сама людина! – сказав Петро й підняв його з колін.

Усі присутні в будинку Корнилія уважно слухали проповідь Петра. Апостол розповідав їм про Ісуса Христа, Його служіння та дива, які Він чинив. Коли Петро розповів їм про те, що Ісус помер за гріхи всіх людей, що Він воскрес із мертвих і судитиме весь світ, то всі присутні в домі ввірували в Ісуса Христа. Це було так само, як і в день П'ятдесятниці в Єрусалимі. Одноплемінники Петра побачили це й переконалися, що не тільки євреї, а й язичники можуть стати послідовниками Христа.

Апостол запитав:

– Хто може заборонити хреститися тим, хто, як і ми, отримав Духа Святого?

І звелів усім, хто увірував, охреститися, як наказував Ісус Христос. Отак навернулися та охрестилися перші язичники.

Як ти вважаєш?

1. Як звали благочестивого сотника?
2. У якому місті він жив?
3. Хто проповідував Євангеліє сотникові та всім присутнім у його домі?

Варнава і Павло

Дії апостолів, 13-14

Учні Ісуса, полишивши Єрусалим, скрізь проповідували Євангеліє. І в Антіохії, у великому місті, чимало євреїв, а також язичників повірило в Христа. Послідовників Ісуса було настільки багато, а ім'я Христа стало таким відомим, що апостоли в Єрусалимі, почувши про таке пробудження, послали в Антіохію Варнаву.

Побачивши, що за такої безлічі учнів без добрих учителів не обійтися, Варнава вирішив знайти Павла, колишнього гонителя послідовників Христа, на ім'я Савл, який сам навернувся до Ісуса Христа. Він вирушив у Тарс, рідне місто Павла, знайшов його й запросив в Антіохію. Павло та деякі інші служителі стали для церкви великим благословенням. Цілий рік вони навчали і проповідували, тож учнів дедалі більшало. У цьому місті послідовників Христа вперше почали називати християнами.

Одного разу, коли апостоли постували й молилися, Дух Святий наказав їм відділити Варнаву й Павла для особливого служіння. Церква благословила чоловіків на першу в історії місіонерську подорож. На допомогу собі апостоли взяли племінника Варнави Івана. Варнава разом із Павлом на кораблі вирушили на острів Кіпр, який був батьківщиною Варнави. Місіонери проповідували Євангеліє жителям острова від східного узбережжя до західного. І в кожному місті вони

зустрічали людей, які ждали Слова Божого. Навіть сам проконсул, представник римської влади, увірував, слухаючи проповідь Павла.

Однак настав час місіонерам рушати далі. Сівши на корабель, Варнава й Павло залишили острів. Висадившись у Пергії, вони здолали небезпечну подорож через гори та річки, мандруючи від одного міста до іншого. Щоправда, Іван, званий Марком, на превеликий жаль Павла і Варнави, з ними не пішов, а повернувся в Єрусалим.

Яких тільки пригод не траплялося з ними в цій подорожі! Місіонери проповідували Євангеліє євреям і язичникам, і багато хто навернувся до віри. У деяких містах утворилися християнські громади. Пройшовши всю провінцію Асія, місіонери рушили назад, відвідуючи ті ж міста, наставляючи навернених і висвячуючи на служіння в цих громадах пресвітерів.

Повернувшись в Антіохію, Павло й Варнава зібрали всіх християн і засвідчили їм про надзвичайні дива, про багатьох язичників і євреїв, які навернулися до Христа і про велику благодать Божу, яка супроводжувала їх під час усієї подорожі. І незважаючи на всі труднощі, які зазнали (а Павла якось навіть камінням побили й викинули за міську браму, вважаючи померлим) місіонери, вони раділи, що Господь благословив їхню подорож.

Як ти вважаєш?

1. Що спонукало Варнаву запросити Павла в Антіохію?
2. У якому місті послідовників Ісуса вперше почали називати християнами?
3. Яку спільну мету мали Варнава і Павло під час місіонерської подорожі?

Апостол Павло у Филипах

Дії апостолів, 16

Апостол Павло знову був у дорозі. Він переходив від одного міста до іншого і скрізь проповідував Євангеліє Ісуса Христа. Іноді люди вельми уважно слухали Павла, а іноді й проганяли. Кілька разів його навіть палицями били, а якось – навіть каменували. Однак ніщо не лякало вірного Христового служителя.

Аж ось Павло прийшов у Лістру. Там йому порекомендували Тимофія, сина жінки, яка увірувала в Ісуса Христа. Апостолу юнак дуже сподобався: тямущий, навчений у Писанні й такий же сміливий, як і він сам. Відтоді Тимофій був постійним супутником і відданим помічником апостола Павла.

Коли місіонери були у Троаді, уві сні Павло побачив людину, яка просила прибути в Македонію (це в Європі) й допомогти. Уранці чоловіки негайно вирушили в порт і сіли на корабель, що прямував до Самотракії, розташованої неподалік Неаполя. Звідти Павло та його супутники пішли до македонського міста Филипи. Там вони кілька днів ходили містом і проповідували людям про Ісуса Христа. А в суботу пішли до річки, де, як вони припускали, було місце молитви. Але там побачили лише кількох жінок.

Під час проповіді апостола Павла Бог торкнувся серця Лідії. Ця жінка займалася торгівлею – продавала дорогі тканини. Слухаючи Павла, вона навернулася до віри в Ісуса. Лідія була першою жінкою в Європі, яка послідувала за Христом. У будинку Лідії почала збиратися невеличка громада християн. Щодня Павло наставляв їх, а також ходив по місту і розповідав людям про Царство Боже.

Одна молода рабиня в цьому місті була ворожкою. Віщуванням і проріканнями вона приносила своїм господарям великий прибуток. Жінка почала віщувати про Павла та його супутників:

– Слухайте їх! Це слуги Бога! Вони істину проповідують!

Павло обурився. Він не потребував реклами від чаклунів і ворожок, тому наказав бісові залишити жінку. І та втратила свої здібності. А господарі позбулися великого прибутку. Вони здійняли справжній бунт проти апостола та його супутників. Павла та Силу заарештували й ув'язнили.

Уночі Павло та Сила, в кайданах, побиті, молилися і співали пісень Богові. Раптом стався великий землетрус. Двері в'язниці відчинилися, і кайдани з усіх в'язнів спали. В'язничний сторож злякався, що всі розбіглися, але Павло крикнув йому, щоб не хвилювався, бо всі на місці.

Тоді в'язничний сторож запитав:

– Що мені робити, щоб спастися?

Апостол Павло сказав йому те саме, що говорив іншим людям:

– Віруй у Господа Ісуса Христа, і спасешся ти й увесь дім твій.

Филипи. Ніч. Навколо темно й тихо. Тільки в домі в'язничного сторожа горить світло й чути спів людей, які сидять за накритими столами і святкують знаменну подію: хрещення Павлом господаря дому та всіх, хто цієї ночі повірив в Ісуса Христа.

Як ти вважаєш?

1. Як звали жінку, яка першою увірвала в Європі?
2. Що сталося у в'язниці?
3. Хто увірвав через свідчення Павла?

Жертовник невідомому богу

Дії апостолів, 17

Апостол Павло давно мріяв потрапити в місто Афіни – культурну столицю стародавнього світу. Афіни називали столицею богів, бо неймовірну кількість ідолів з усіх країн звезли туди. Павло багато чого бачив під час своїх мандрівок, але з таким ідолівством йому ще не доводилося стикатися. І він говорив з людьми про їхню віру. Спочатку

в синагозі з юдеями і греками, які шанують живого Бога. Але там люди збиралися лише по суботах.

Тоді Павло спілкувався з людьми на вулицях і майданах. Розповідав їм про єдиного Бога, Творця світу, Якого вони не знали, і про Ісуса, воскреслого із мертвих. Афінські філософи вважали себе найосвіченішими людьми в питаннях віри. Тож запросили Павла виступити перед зібранням авторитетних городян в ареопазі – органі влади на Аресовому пагорбі.

Виступаючи перед групою відомих афінян, Павло сказав:

– Шановні афіняни, бачу, що ви дуже побожні: маєте безліч богів! Одразу видно, що ви народ особливо богобоязний. Я провів у вашому місті чимало часу. І знаєте, чому я найбільше здивований, оглядаючи ваші святині? Я знайшов тут жертовник, на якому написано: «Невідомому Богові». От цього Бога, Якого ви, не знаючи, шануєте, я і проповідую. Як добре, що ви не збудували Йому храм! Як ви вважаєте, афіняни, Бог, Який створив світ і все, що в ньому, потребує рукотворних храмів? – продовжив свою промову Павло, вказуючи на чудовий Парфенон, що височів над Аресовим пагорбом. – Ні! Він Сам дає всьому життя, і дихання, і все необхідне. Від однієї сім'ї Він утворив усіх людей на землі. Він визначив, які народи в які часи та на якій території житимуть і шукатимуть Бога. Адже Він поруч з кожним, ми Ним живемо і рухаємося, і існуємо. Як і дехто з ваших поетів казав: «Адже і ми з Його роду».

Проповідь Павла була дуже переконливою. Усі слухачі замовкли. Вони теж розуміли, що з їхнім поклонінням щось не так. Не може бути правильною наявність такої безлічі богів. Але коли Павло продовжив проповідь, усі загомоніли. А Павло говорив:

– Якщо ми – рід Божий, то чому вважаємо, що Божество має бути подібним до каменю, золота чи срібла? Чому у вас так багато ідолів? Але минули часи незнання. Бог наказав усім людям усюди покаятися. Він призначив день, коли судитиме весь світ. А Суддею буде Той, Кого Бог воскресив із мертвих у свідчення всьому світові, – Ісус Христос...

Коли Павло у промові дійшов до воскресіння з мертвих, багато філософів почало глузувати з нього. Але інші казали:

– Приходь іще, нас зацікавили твої слова.

Побачивши, що його вже не слухають, Павло залишив ареопаг. А філософи продовжували сперечатися щодо слів Павла. Дехто повірив йому. І пішов за ним. Серед них – Діонісій і жінка, на ім'я Дамара.

Як ти вважаєш?

1. Що здивувало апостола Павла в Афінах?
2. Перед ким він мав можливість виступити?
3. Чи прийняли афіняни свідчення Павла?

Подорож Павла в Єрусалим

Дії апостолів, 21

Під час другої місіонерської подорожі апостола Павла супроводжував лікар Лука. Він розділяв сповнене небезпеки та пригод життя Павла. Коли чоловіки під час третьої місіонерської подорожі прийшли в Кесарію, то зупинилися в домі Пилипа, одного із семи дияконів єрусалимської церкви. Сам Пилип мав чотирьох доньок. Усі вони були пророчицями, тобто мали від Господа дар проповідувати Слово Боже. У цьому гостинному домі Павло та його супутники затрималися надовго.

З Юдеї до Пилипа прийшов у гості пророк, на ім'я Агав. Він увійшов у кімнату, узяв Павловий пояс, що лежав осторонь, і, зв'язавши ним собі руки й ноги, сказав:

– Так звіщає Святий Дух: «Мужа, власника цього пояса, отак зв'яжуть юдеї в Єрусалимі й видадуть у руки язичників».

Усі були вражені його словами і благали Павла не йти до Єрусалима, поберегтися... Апостола переконували друзі, місцеві християни та пророки. Але Павло відповів, що

радий постраждати в Єрусалимі за Ісуса Христа і, якщо це завгодно Богові, віддати за Нього своє життя. Коли всі побачили, що їм не переконати Павла, то заспокоїлися, вирішивши, що, мабуть, така воля Божа.

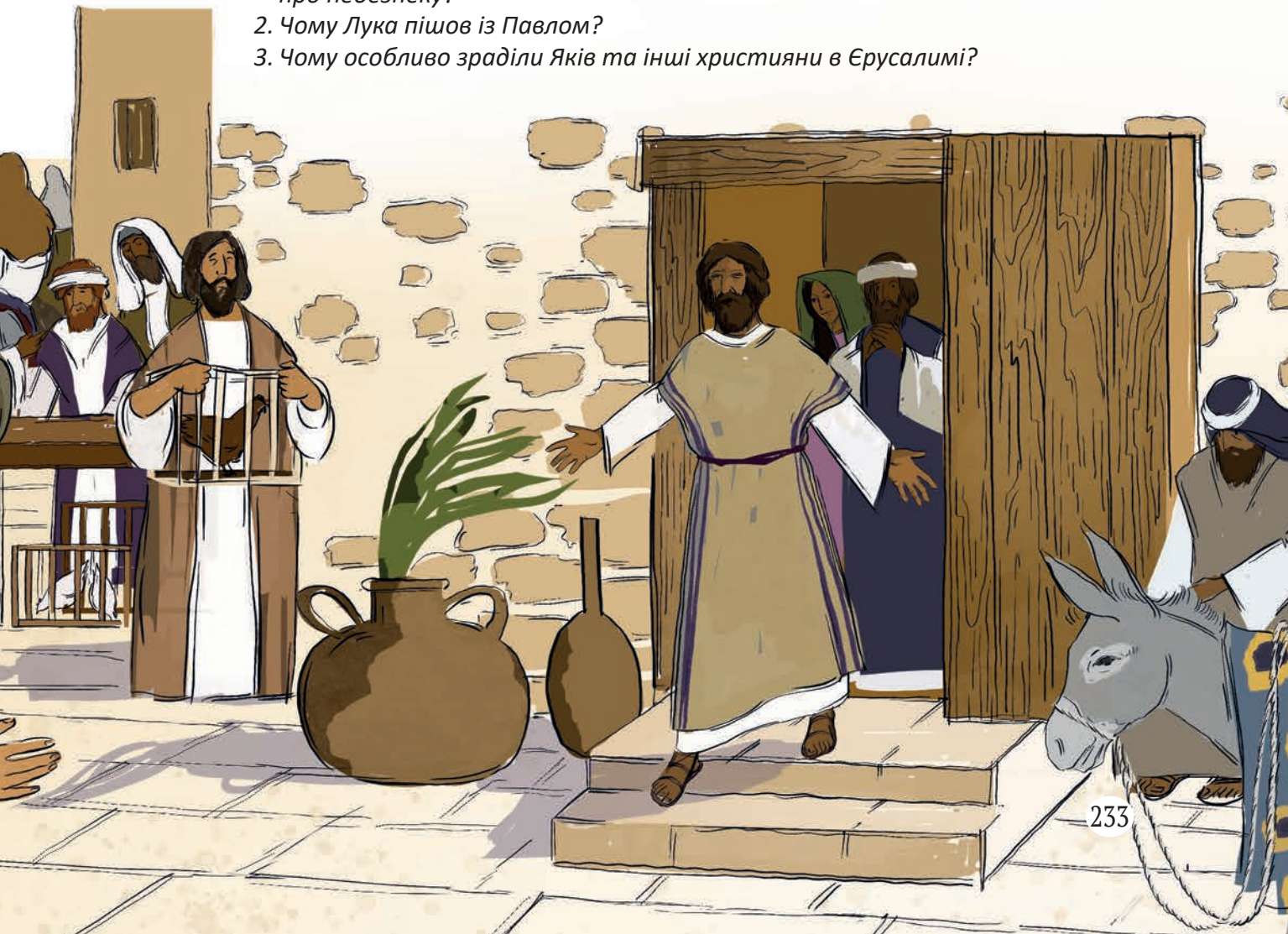
За кілька днів Павло вирішив іти до Єрусалима, і всі супутники вирушили з ним. Дехто з увіруваних у Кесарії також пішов із ними. В Єрусалимі їх привітно зустріли в домі Мнасона, який був родом з острова Кіпр і якого рекомендували християни з Кесарії. Його будинок мав достатньо місця для всіх. Тут Павло та його друзі могли зупинитися надовго.

Другого дня вони відвідали Якова, брата Господа Ісуса Христа, який керував церквою. Апостоли та всі брати єрусалимської церкви сердечно прийняли гостей. Павло докладно розповів їм, що Господь учинив через його служіння серед язичників.

Усі були глибоко вражені розповіддю Павла. Особливо тішився Яків, дізнавшись, скільки тисяч розсіяних по всьому світу євреїв через проповідь Павла увірували в Ісуса Христа.

Як ти вважаєш?

- 1. Чому апостол Павло вирушив у Єрусалим, хоча його попереджали про небезпеку?*
- 2. Чому Лука пішов із Павлом?*
- 3. Чому особливо зраділи Яків та інші християни в Єрусалимі?*

Цар, який проґавив час

Дії апостолів, 21-26

Уже більше тижня перебував апостол Павло в Єрусалимі. Одного разу, коли він ішов у храм, його заарештували та звинуватили в єресі. Розслідування тривало дуже довго.

Апостол Павло два роки був ув'язнений в Кесарії, і йому ніяк не виносили вирок. Річ у тім, що Фелікс, начальник тієї області, чекав на хабар від друзів Павла, щоб відпустити його. А вони, звісно ж, не давали.

Фелікса на цій посаді змінив Фест. Він спробував розібратися у справі Павла, але, не знаючи ні віри юдейської, ні звичаїв народу, вирішив попросити допомоги в царя Агрипи, який на той час гостював у нього.

У залу суду, де сидів Агрипа та його дружина Верніка, ввели апостола Павла. Усе приміщення наповнилося царевими генералами і знатними людьми: щодня цар сам розглядав судові справи.

– Я щасливий, що можу перед усіма цими людьми й перед тобою, царю Агрипо, засвідчити про свою віру і про мого Спасителя, – почав промову апостол Павло, коли цар дозволив говорити. – Я знаю, що ти віриш пророкам і віриш, що Бог є. І я вірю пророкам і тому, що вони пророкували. Через віру в те, що ці пророцтва здійснилися, я зараз у кайданах.

І апостол Павло розповів, як він спочатку боровся з християнством і як потім Ісус Христос Сам явився йому на шляху в Дамаск і покликав на служіння. Про все це він говорив так промовисто і так переконливо, що цар Агрипа сказав:

– Ще трохи, і ти переконаєш мене стати християнином!

Незважаючи на те, що цар переконався в істинності слів Павла, він не тільки сам не повірив, а й залишив апостола в ув'язненні. Яку ж нагоду втратив цар Агрипа! Можливо, він подумав: іншого разу увірую. Бог дав царю Агрипі можливість вислухати свідчення самого апостола Павла, однак Агрипа не повірив.

Як ти вважаєш?

1. Чому апостолу Павлу так довго не виносили вирок?
2. Що почув цар Агрипа від апостола Павла?
3. Як він сприйняв слова апостола?

Апостол Павло на шляху до Рима

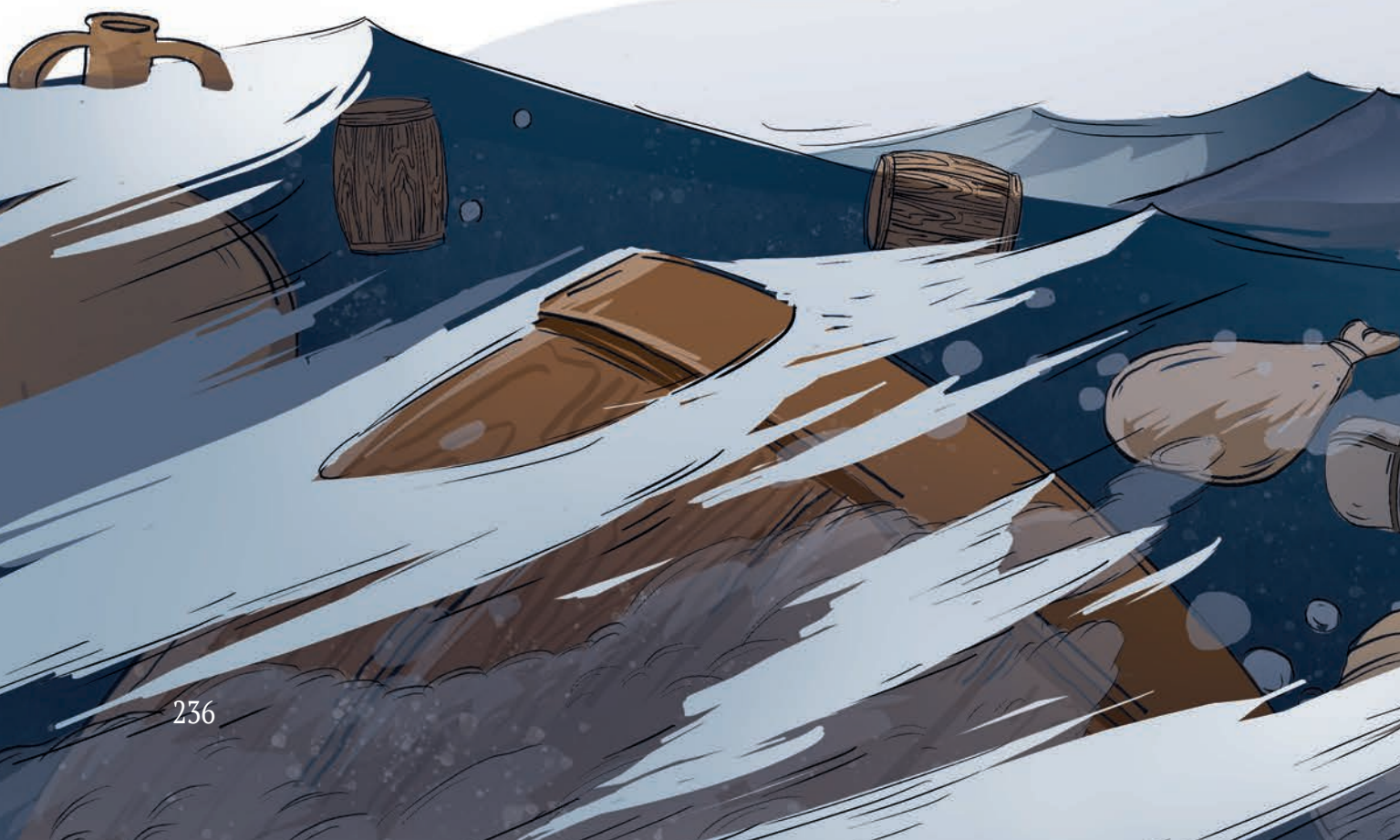
Дії апостолів, 26-27

Після двох років ув'язнення в Кесарії Павло наполягав відправити його на суд у Рим. Оскільки Павло був римським громадянином, його вимогу задовольнили. І ось Павло, а з ним ще інші в'язні під охороною римських воїнів, які поверталися додому, вирушили до Рима.

Морська подорож була довгою й небезпечною. Павло навіть запропонував сотнику Юлію, начальнику охорони в'язнів, перезимувати на острові Крит, але той не послухався. Незабаром на морі здійнялася сильна буря. Корабель кидало як тріску. Першого штормового дня весь корабель обв'язали канатами, щоб він не розвалився. На другий – почали викидати вантаж, а на третій – викинули корабельне знаряддя. Ураган лютував так багато днів, що люди втратили будь-яку надію на порятунок.

Павло сказав сотникові, капітанові та всім іншим:

– Слід було послухатися мене й не відпливати з Криту, тоді ми не зазнали б цього лиха і шкоди. Тепер прошу вас підбадьоритися, бо ніхто з вас не загине, лише корабель.

Цієї ночі з'явився мені ангел Бога, Якому я належу та Якому служу, і сказав: «Не бійся, Павле! Ти маєш постати перед кесарем, і ось, Бог дарував тобі всіх, хто пливе з тобою». Тому тримайтеся... Я вірю Богові, що станеться так, як мені було сказано. Ми натрапимо на якийсь острів.

І незабаром матроси зрозуміли, що наближаються до суходолу, оскільки глибина моря почала зменшуватися. Моряки хотіли таємно спустити човен і втекти з корабля, але Павло цьому перешкодив.

Невдовзі корабель сів на мілину в якійсь затоці, і його почало розбивати хвилями. Острів матросам і воїнам був невідомий. Воїни хотіли вбити ув'язнених, аби ніхто не втік, але сотник Юлій, бажаючи врятувати Павла, не допустив цього. Він наказав усім, хто вміє плавати, першими стрибнути у воду, а іншим – хто на чому вибиратися на берег. На кораблі було двісті сімдесят шість чоловіків. І жоден не потонув.

На березі їх зустріли місцеві жителі, які вже розклали багаття. Вони обігріли й нагодували їх усіх. Острів, на який урятувалися мандрівники, мав назву Меліт. Нині він називається Мальта. За три місяці подорожні відпливли на кораблі, який там зимував, і прибули в Рим. Там Павло два роки перебував в ув'язненні, але всім, хто відвідував його, міг проповідувати і свідчити про Ісуса Христа.

Як ти вважаєш?

1. Чому Павло вимагав суду в Римі?
2. Що сталося під час морської подорожі?
3. Що Господь відкрив Павлові?

Що буде з ЦИМ СВІТОМ

Об'явлення Івана, 1-22

Минули роки. З усіх апостолів Христа залишився лише Іван. Римський імператор відправив старця Івана в заслання на острів Патмос. Там Ісус показав Іванові майбутнє цього світу. Від воскресіння Ісуса Христа до Його повернення на землю та встановлення Царства Небесного. А сталося це так...

Іван у неділю був на березі моря, коли раптом почув позаду себе гучний голос:

– Запиши в сувій усе, що бачиш, і пошли до семи церков: в Ефес, Смирну, Пергам, Тиятири, Сарди, Філадельфію і Лаодикію.

Іван озирнувся, щоб подивитися, чий це голос, і побачив сім золотих світильників, а серед них когось у довгому вбранні, підперезаному золотим поясом, із сяючим волоссям. Очі Його були як нестримний вогонь, а ноги наче блискучий метал. У правиці Він тримав сім зірок... І весь Він сяяв, як сонце опівдні.

Коли Іван побачив це видіння, то впав як мертвий. Але Ісус, а це був Він, поклав йому на плече Свою руку та сказав:

– Не бійся! Я – Перший і Останній. Я Той, Хто завжди живий. Я був мертвий, але тепер живий, і в Моїх руках уся влада над цим світом, і над життям, і над смертю.

Починаючи з цього дня, Ісус через Свого ангела показував Іванові все, що чекає на наш світ. Він розповів апостолу, як люди ставитимуться одне до одного, як воюватимуть народи, як голод і посуха мучитимуть людей, а землетруси та природні катастрофи уражатимуть усю землю. Потім настане час суду: Ісус забере із землі всіх тих, хто вірить у Нього, а інші люди постануть перед Божим судом. І хто помер у Христі – буде з Христом, а хто не повірив – той постане перед Божим судом і буде приречений до вічного покарання.

Після цього Ісус показав Іванові прекрасне майбутнє для всіх, хто повірив у Нього: нове небо й нову землю, прекрасний небесний Єрусалим, в якому не буде жодного лиха, жодних хвороб, жодних страждань. Там немає місця для зла та гріха. Там живе Бог і всі, хто любить Його й довіряє Йому.

– Я скоро прийду. Безмірно щасливий той, хто дотримується пророчих слів цієї книги! – сказав Ісус через ангела. – Щасливі ті, хто має право на дерево життя, хто може ввійти в це місто крізь браму.

– Хай буде так, – відповів Іван на все побачене й почуте. – Прийди скоріше, Господи Ісусе! Благодать Господа Ісуса нехай буде з усіма!

Як ти вважаєш?

1. Хто написав книгу Об'явлення?
2. Як називався острів, куди заслали Івана?
3. Чим закінчиться все в цьому світі?

Бібліотека журналу «Стежинка»

Вальдемар Цорн

Біблійні історії

Директор *Павло Давидюк*
Голова вид. МС «Світло на Сході» *Вальдемар Бенцель*
Художник *Я. Бурда*
Редактор-упорядник *Е. Цорн*
Переклад з російської *А. Назаренко*
Редактор *О. Зенченко*
Коректор *І. Анохіна*
Верстка *Т. Крук*

РО «Українське місіонерське товариство “Світло на Сході”»,
вул. Хорольська, 30, м. Київ, 02090.
Ідентифікаційний код: 14300272
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
від 15.02.2018, серія ДК, № 6016.

Вид. № 02.424. Підписано до друку 30.05.2023.
Папір 115 г, Finess (Матовий). Формат 84x108/16.
Гарнітура: Calibri, ABFlockText. Друк офсетний. Умов. друк. арк. 25,2.
Тираж 3 000 пр. Замовлення № 09150402.

Надруковано в типографії
CPI books GmbH, Eberhard-Finckh-Straße 61, 89075 Ulm, Germany.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
від 28.07.200, серія ДК, № 1447.

Немає у світі книги важливішої за Біблію – Слова Божого. Але не всім вона зрозуміла, а дітям і поготів. Тому біблійні історії для них переказують у такій формі, щоб вони були і зрозумілими, і цікавими. Що особливого в цій книжці? Вона – результат багаторічної праці тих, хто придумав і впродовж кількох десятиліть складав та видавав дитячий християнський журнал «Стежинка». Книжка розрахована на тих, хто щиро бажає дізнатися про Бога, Ісуса Христа і спасіння. «Біблійні історії» призначені для сімейного та особистого читання. Ілюстрував цю збірку талановитий молодий художник, який у кожен малюнок вкладав своє серце. Ми сподіваємося, ви отримаєте радість і благословення від цієї книги.

ISBN 978-3-949694-28-8

